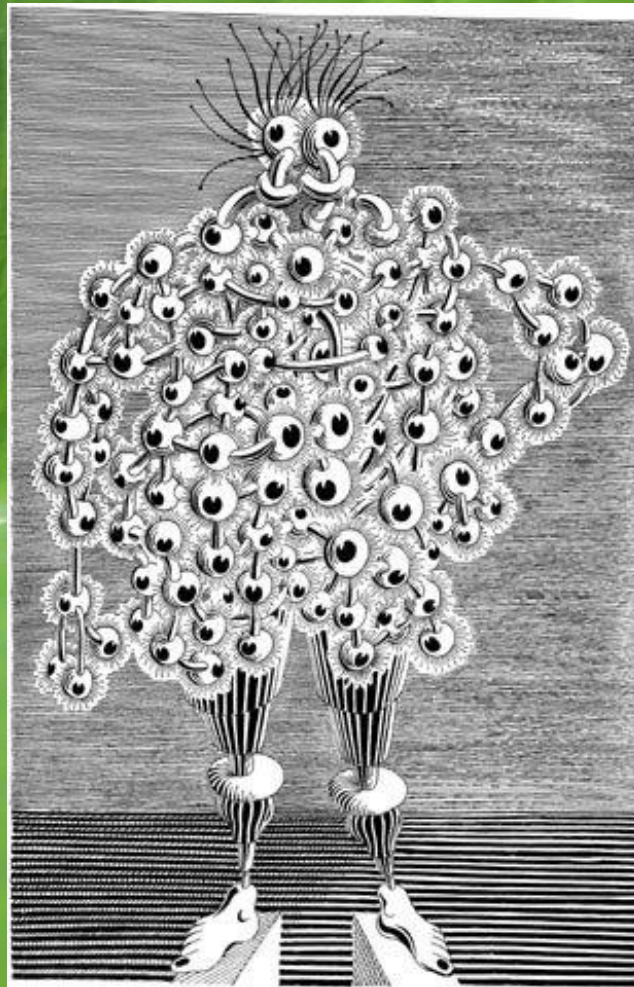

Nanotechnologia

Nanotechnologia

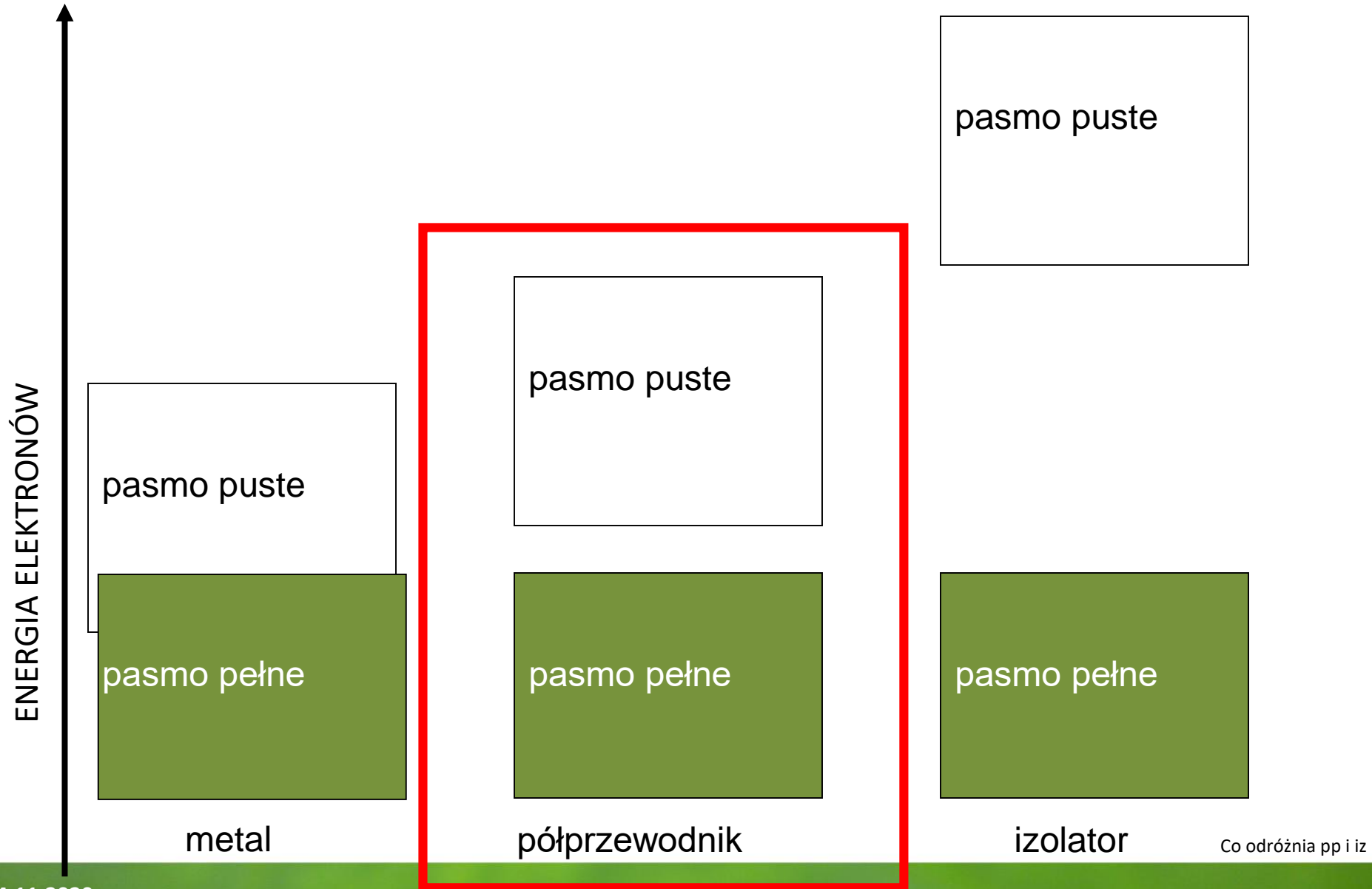
CO?

- Studnie, druty, kropki

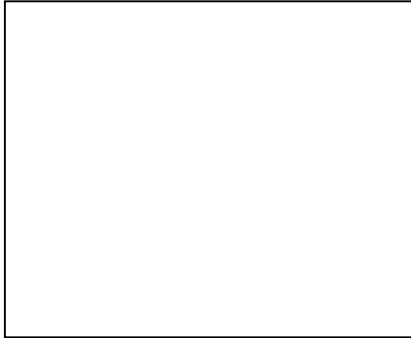
JAK?

- Top-down, czyli (nano)technologia
- Bottom-up, czyli samoorganizacja

Teoria pasmowa ciał stałych.

Teoria pasmowa ciał stałych.

półprzewodnik typu p

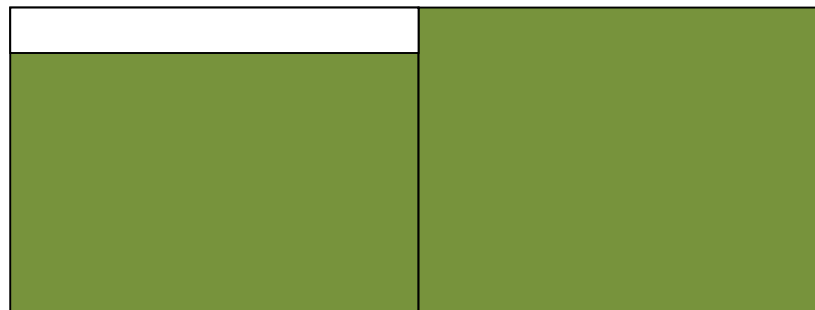
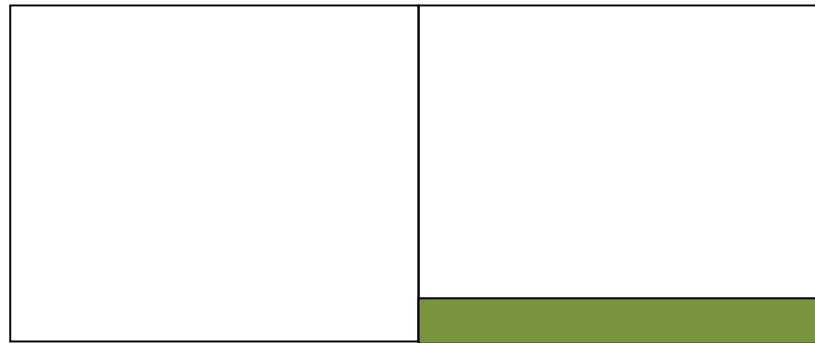

półprzewodnik typu n

Teoria pasmowa ciał stałych.

Dioda – czyli złącze p - n

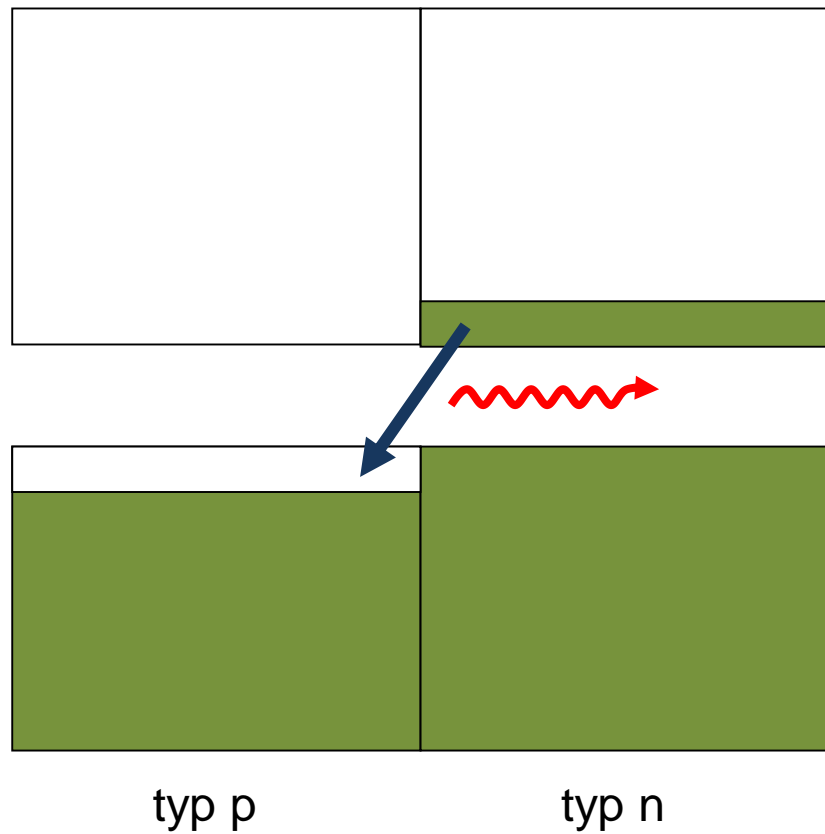
typ p

typ n

Flat band

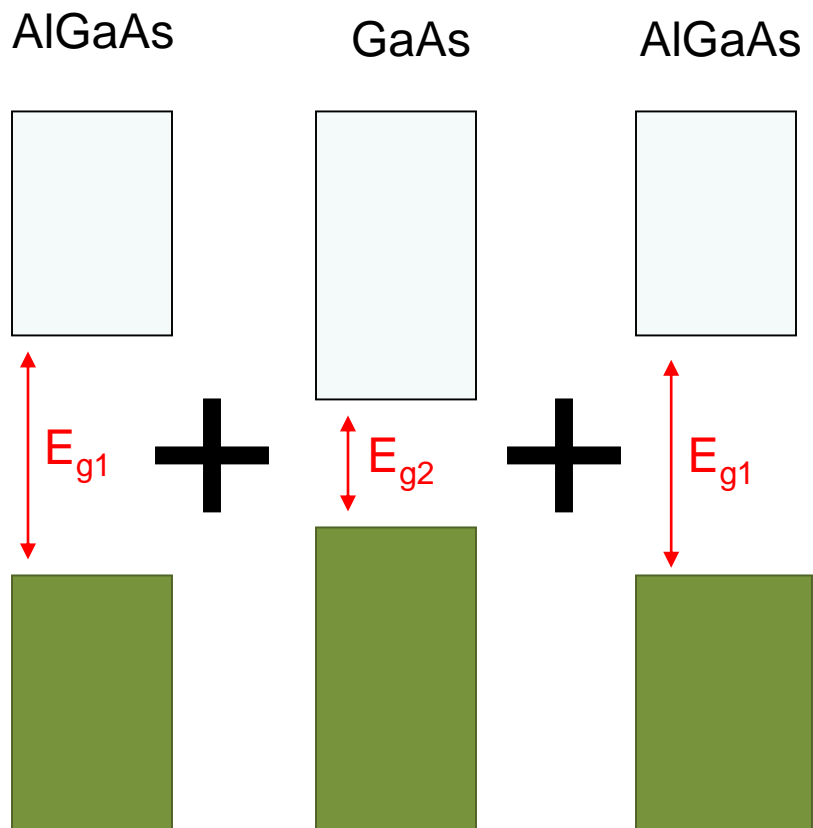
Teoria pasmowa ciał stałych.

Dioda – czyli złącze p - n

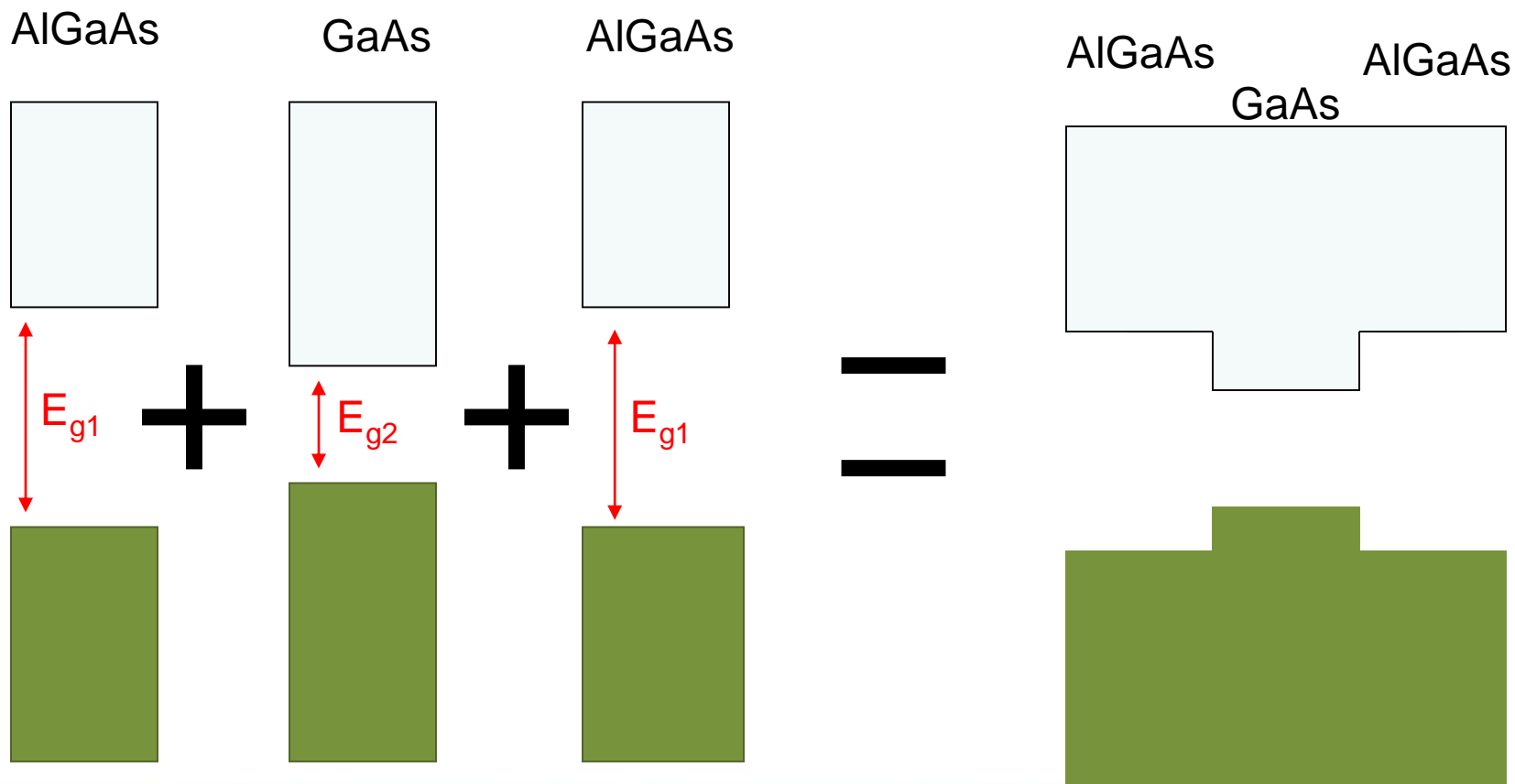

Flat band

Studnia Kwantowa

Studnia Kwantowa

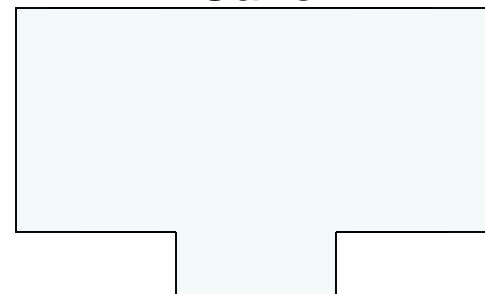

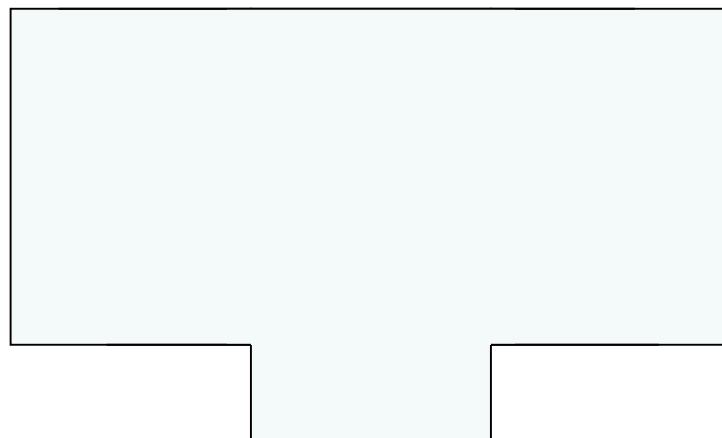
Studnia Kwantowa

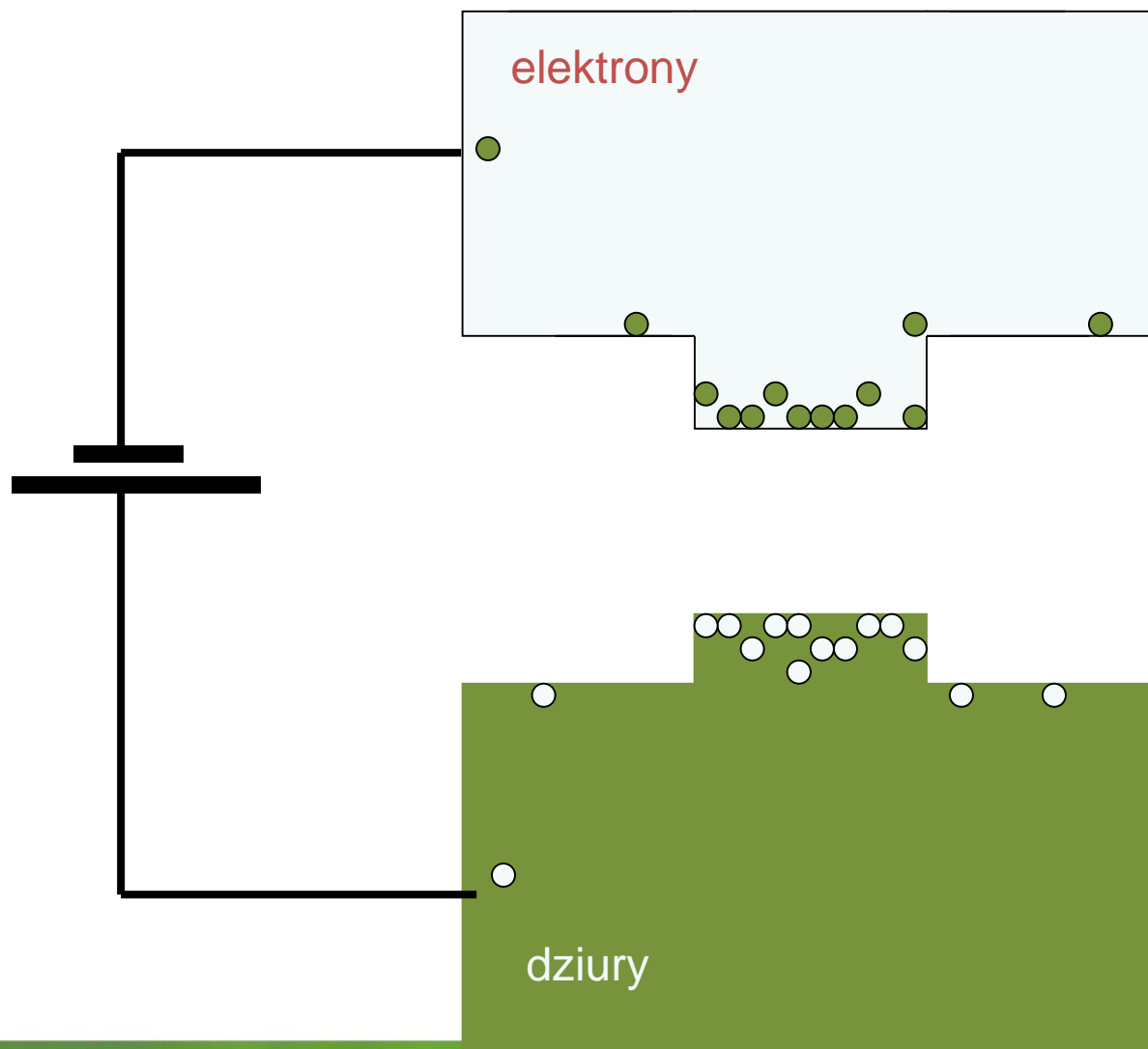
AlGaAs   GaAs   AlGaAs

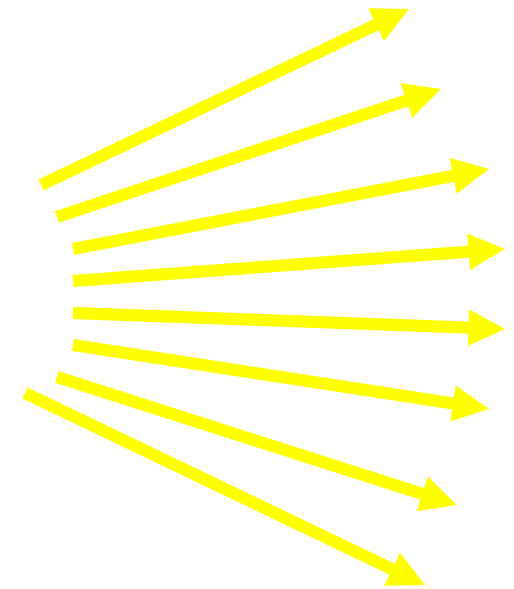
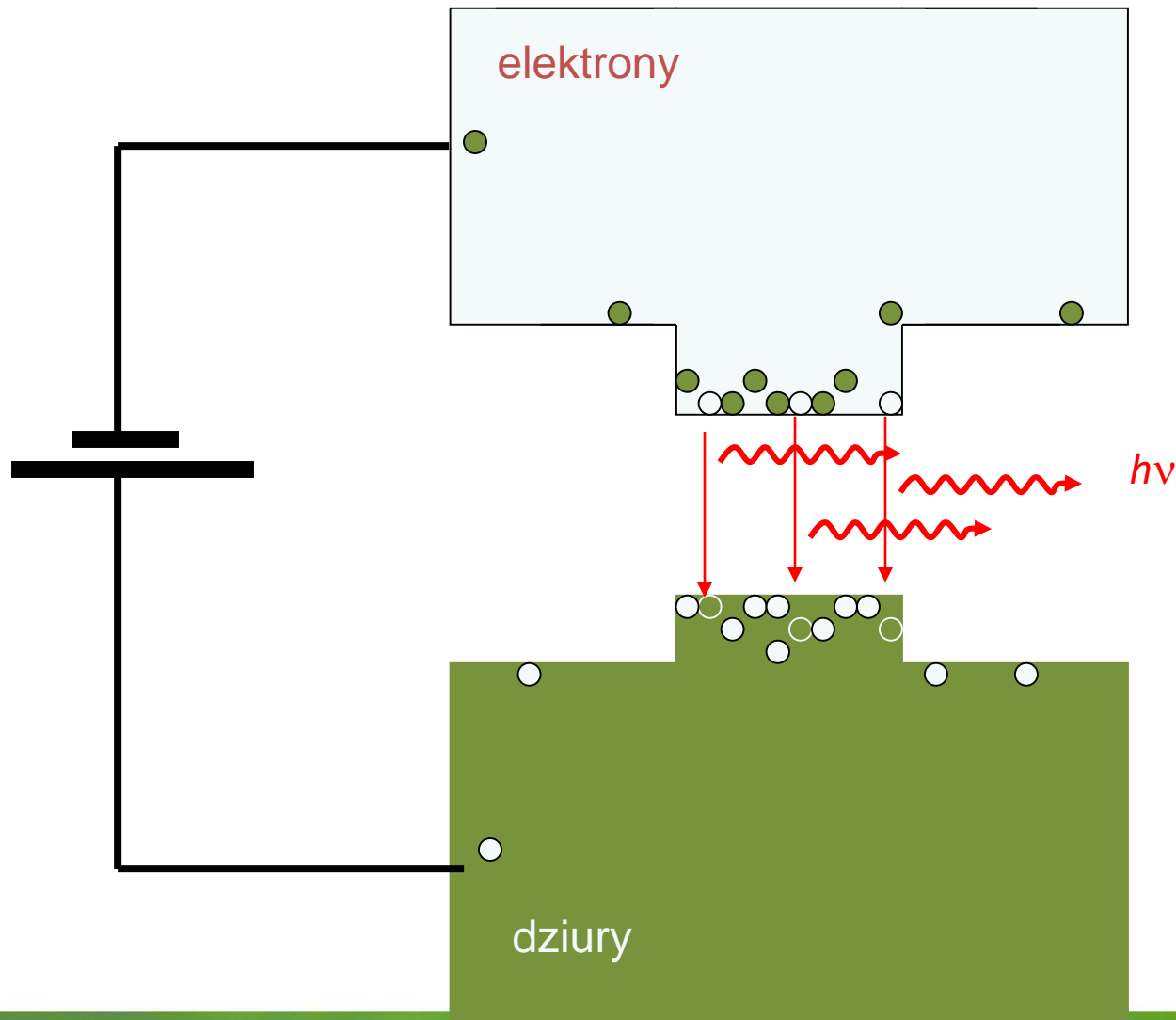
Studnia Kwantowa

Studnia Kwantowa

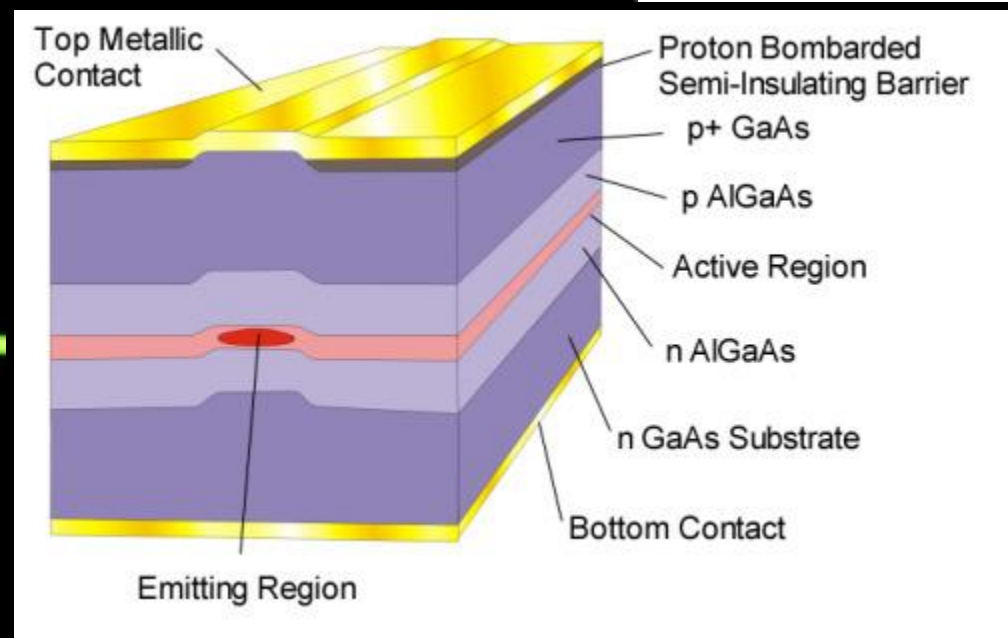
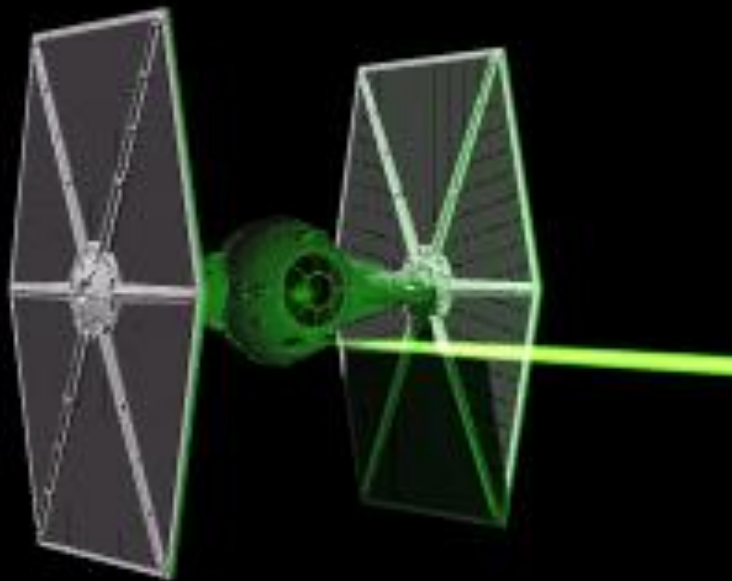
Studnia Kwantowa

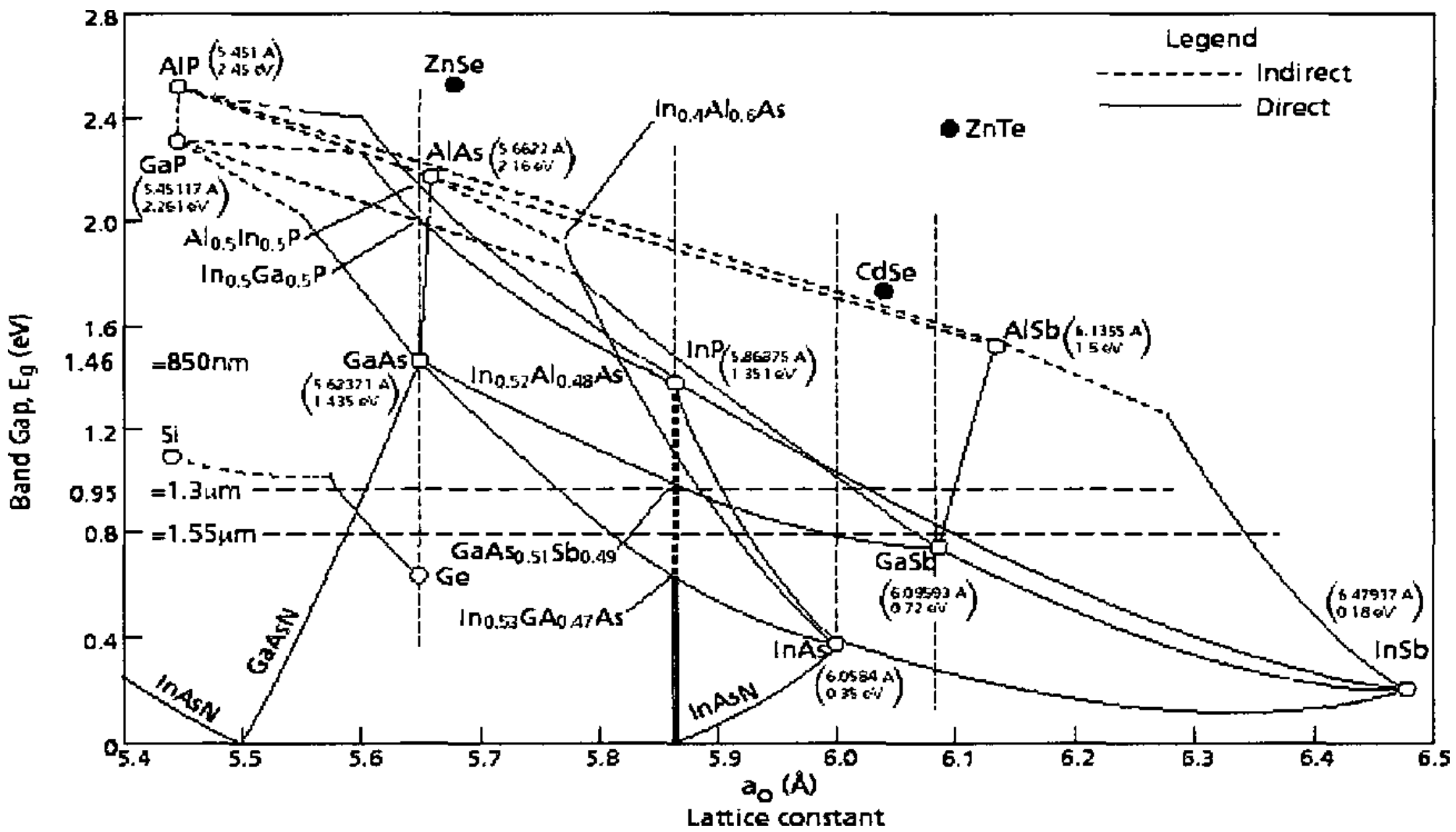
Studnia Kwantowa

Lasery półprzewodnikowe

Dioda laserowa zawiera ok. 400 różnych warstw

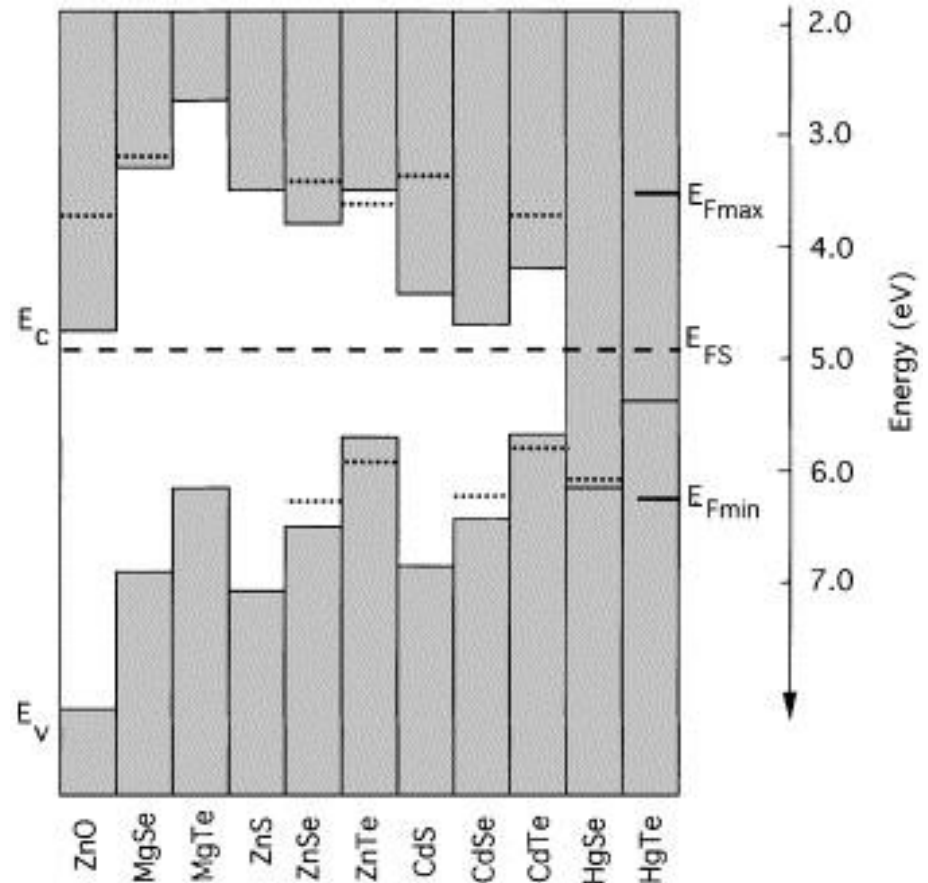
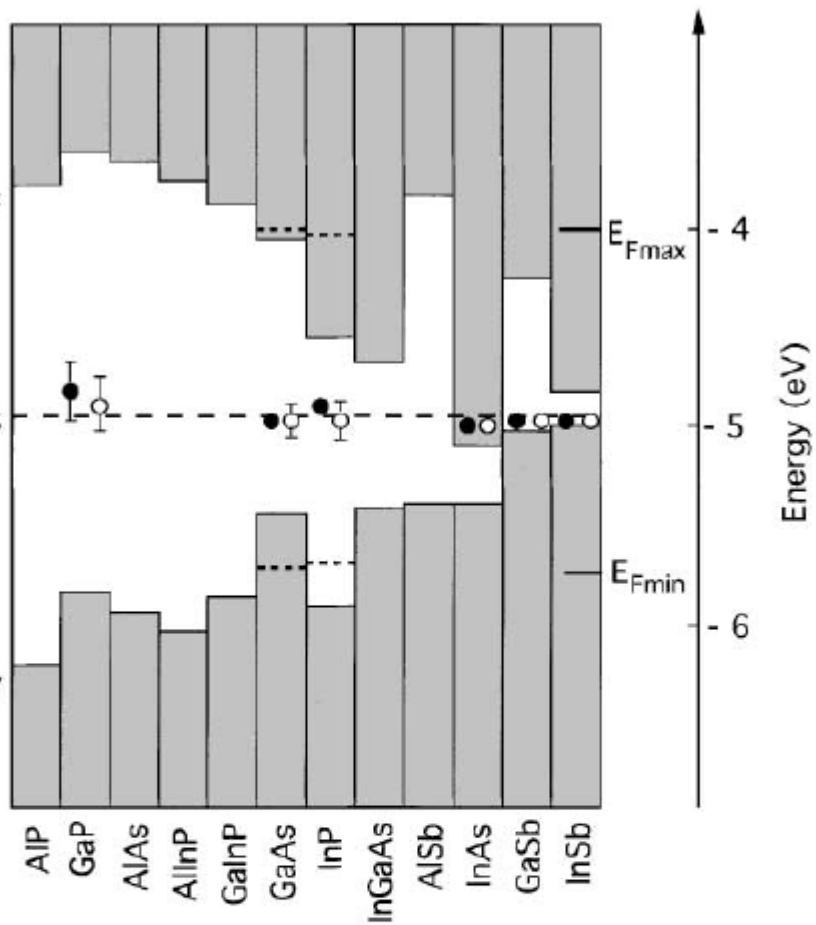
Heterostruktuury półprzewodnikowe

Investigation of high antimony-content gallium arsenic nitride-gallium arsenic antimonide heterostructures for long wavelength application

Bandgap engineering

Valence band offset

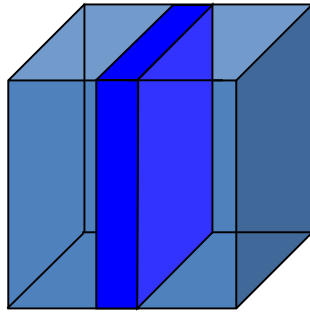

Band offsets and the Fermi level stabilization energy in III-V compounds. The energy is measured relative to vacuum level. The filled circles represent stabilized Fermi levels in heavily damaged materials, exposed to high energy

Struktury niskowymiarowe

Low-dimensional Semiconductor Systems

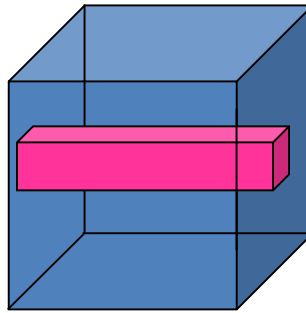
Studnie
kwantowe

t

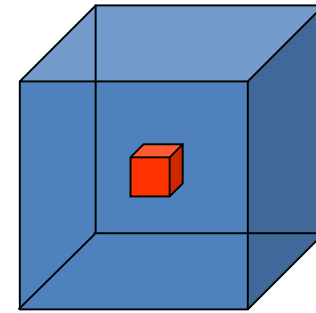
2D

Druty
kwantowe

1D

Kropki
kwantowe

“0D”

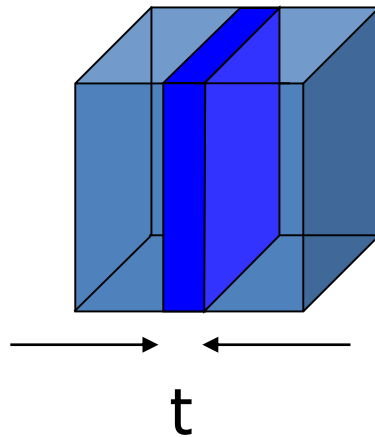
Dyskretna struktura elektronowa

Struktury niskowymiarowe

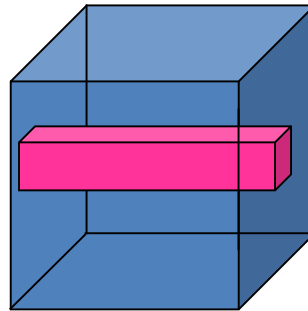
Low-dimensional Semiconductor Systems

Studnie
kwantowe

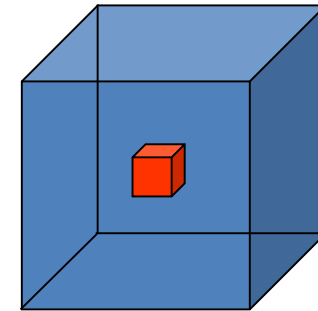
2D

Druty
kwantowe

1D

Kropki
kwantowe

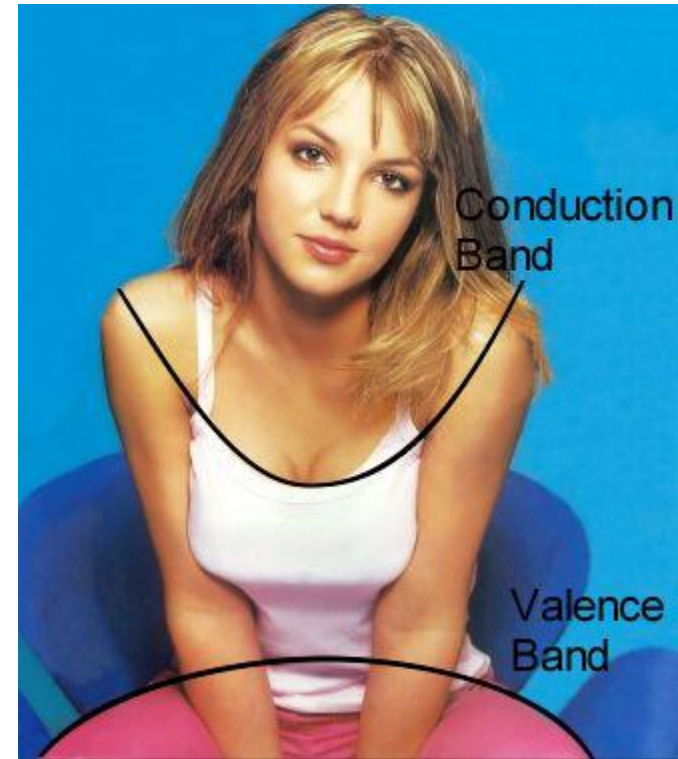
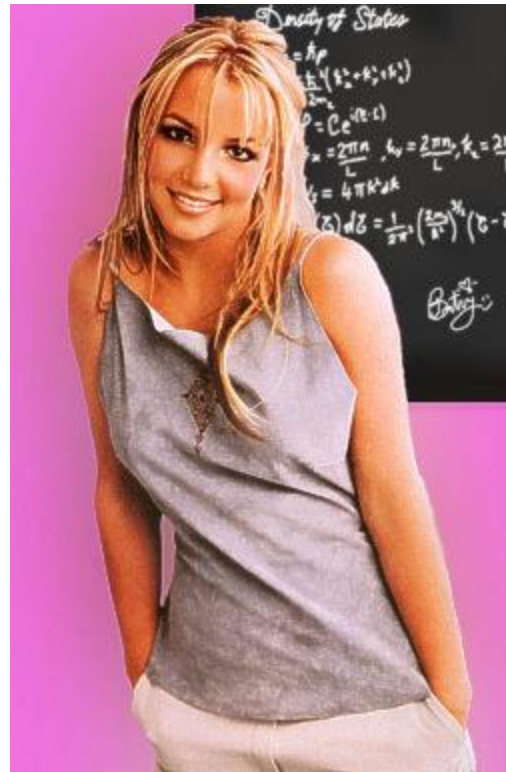
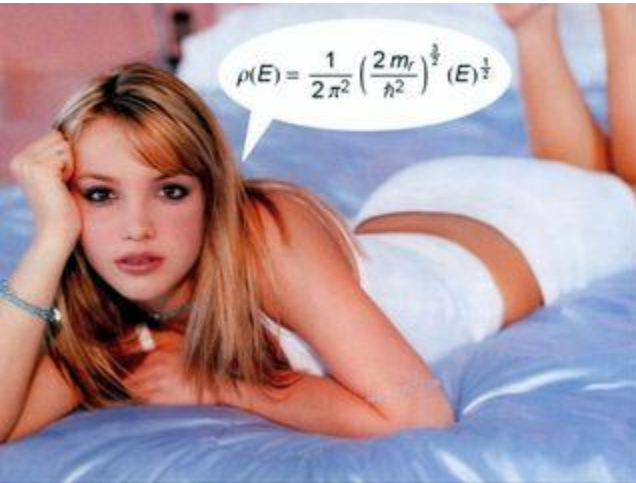

“0D”

Dyskretna struktura elektronowa

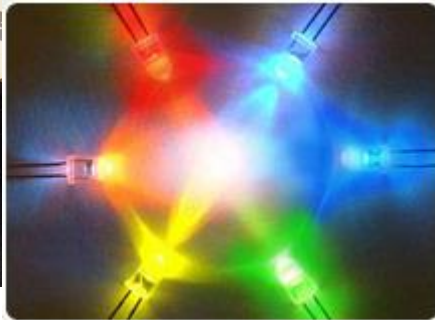
Studnia kwantowa

Więcej: <http://britneyspears.ac/lasers.htm>

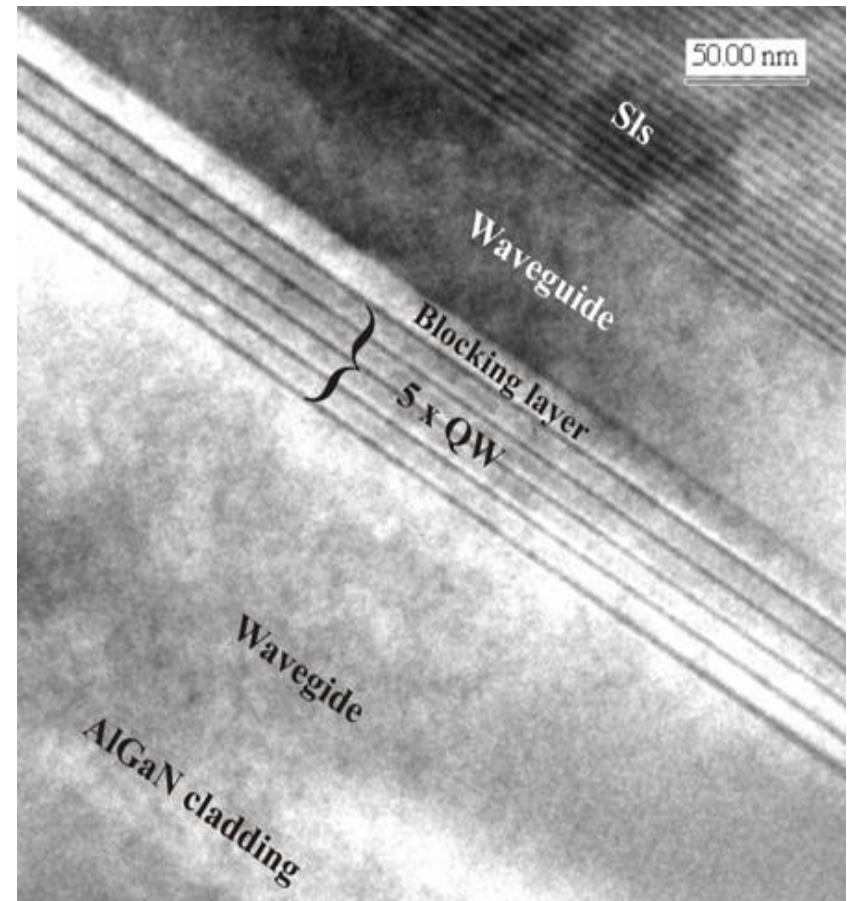
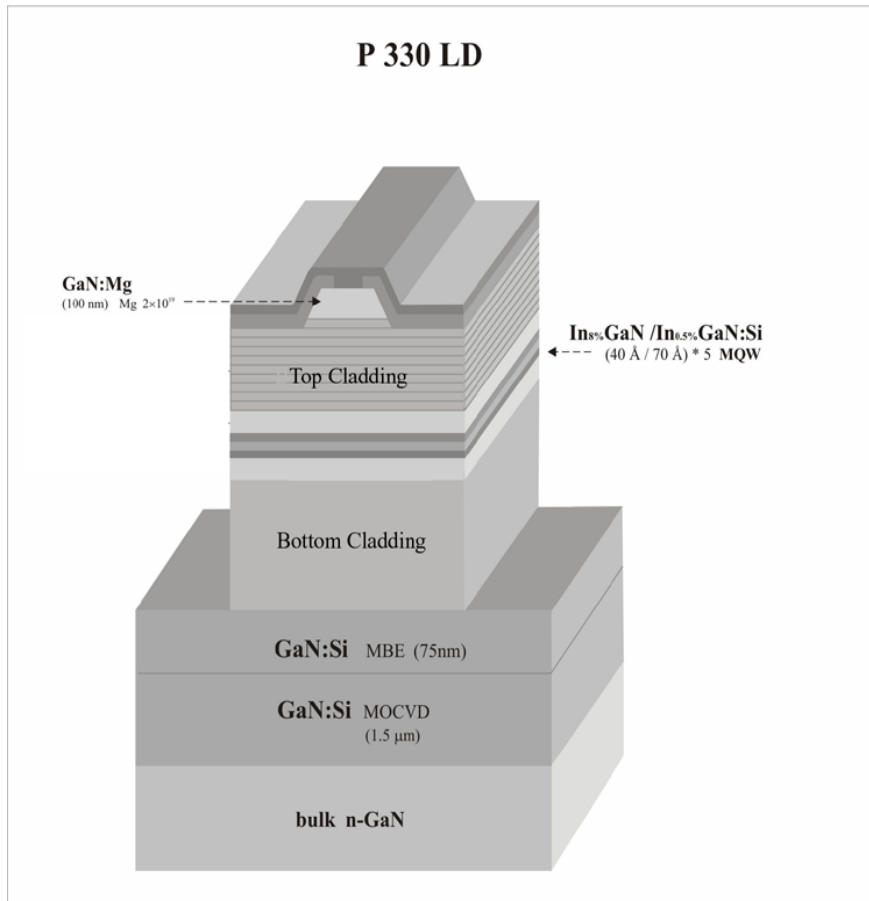
S

va

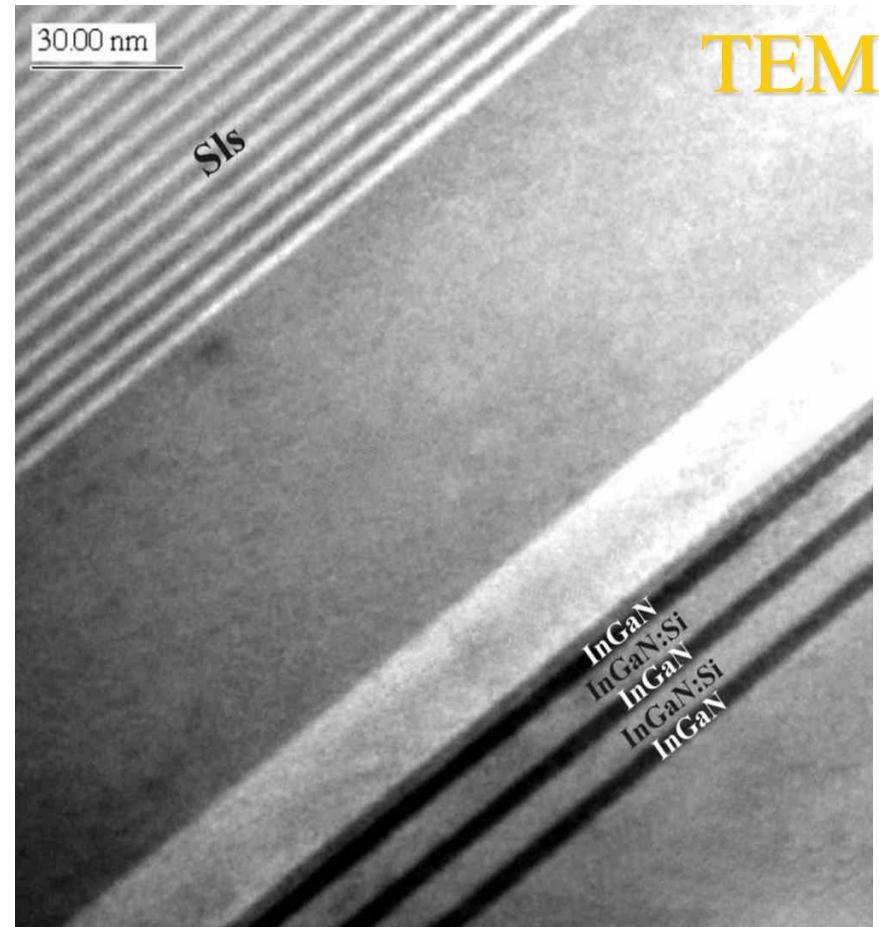
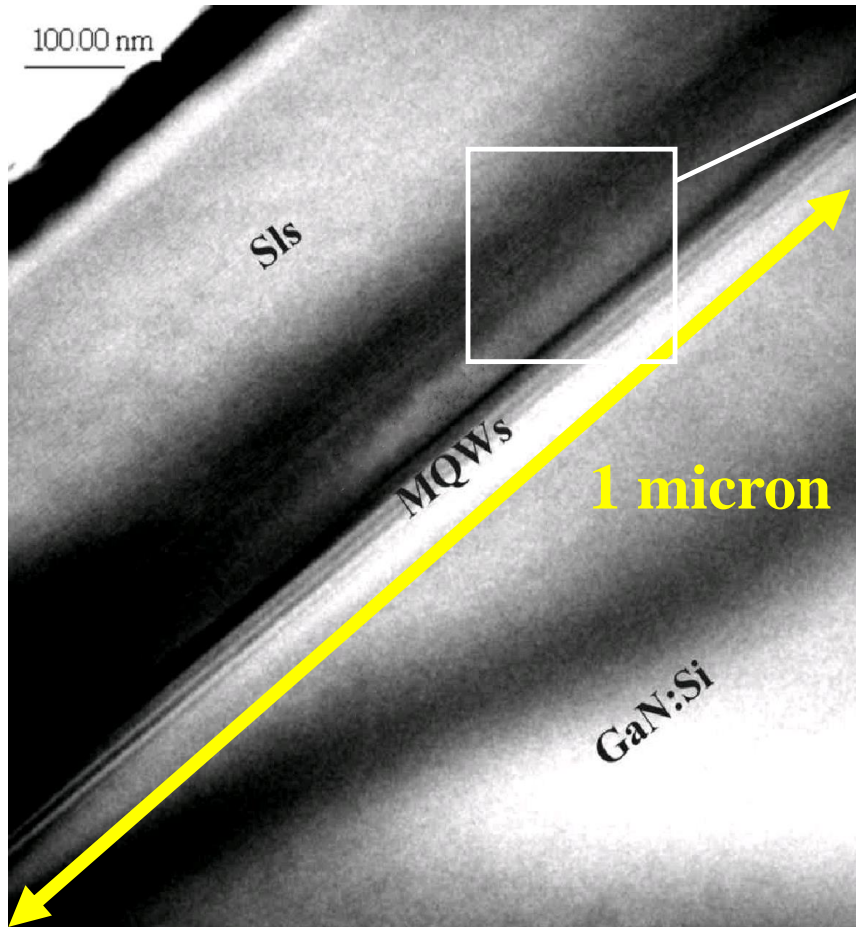

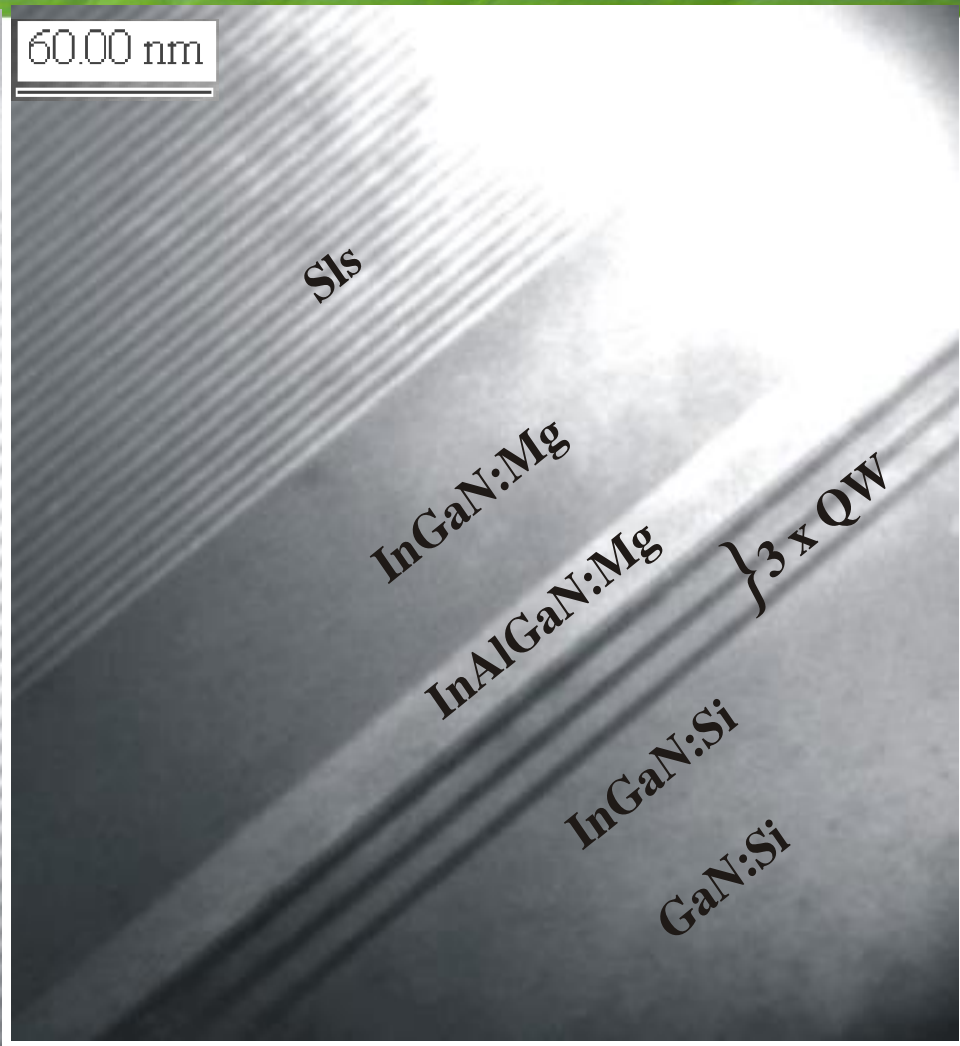
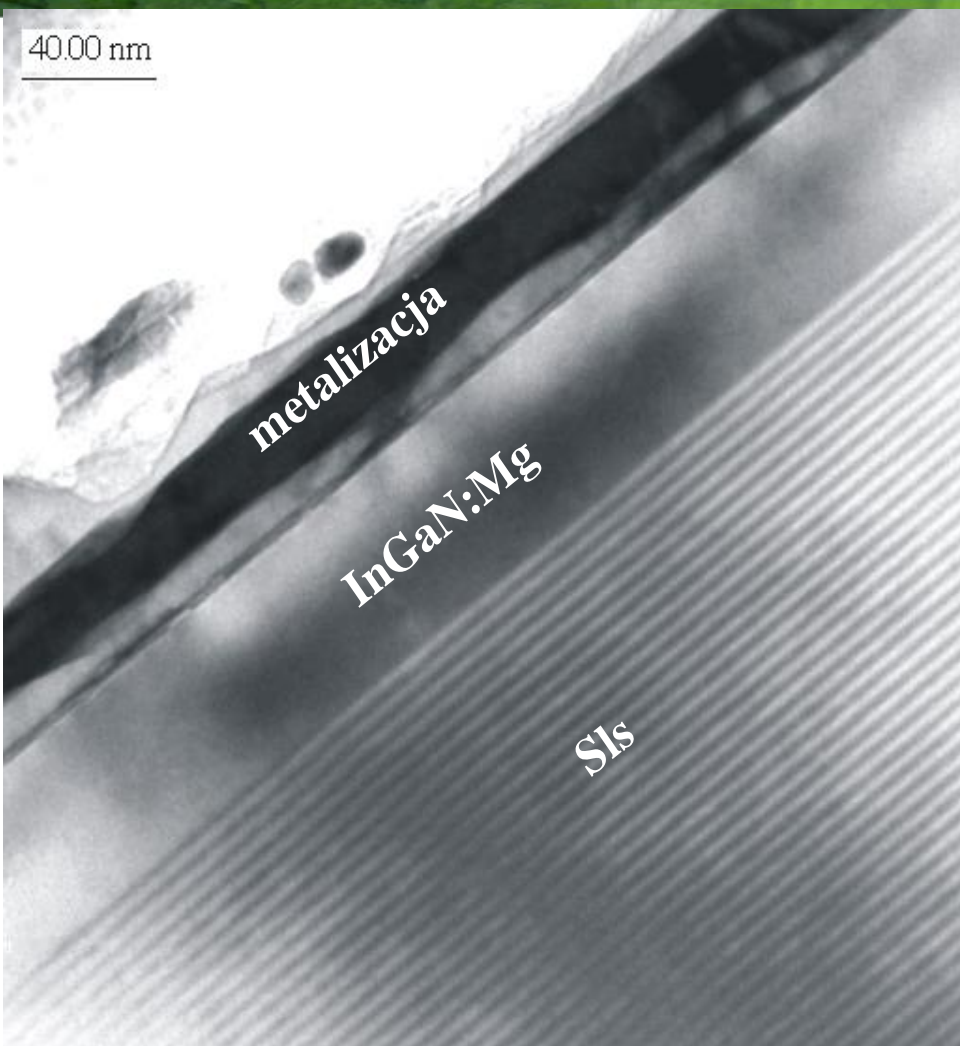
Dioda laserowa wykonana metodą MBE

TEM

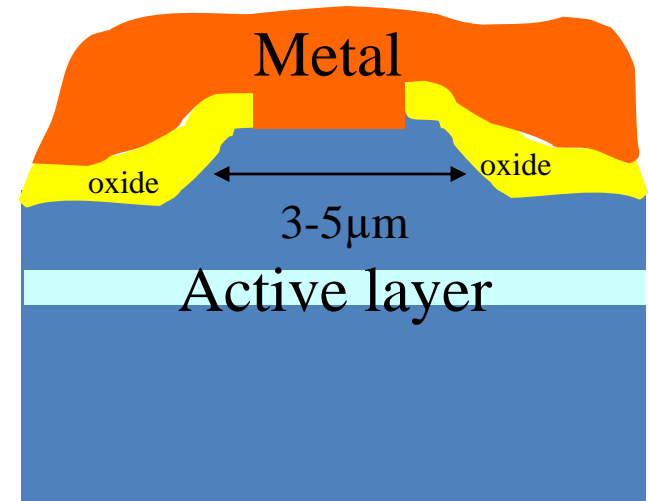
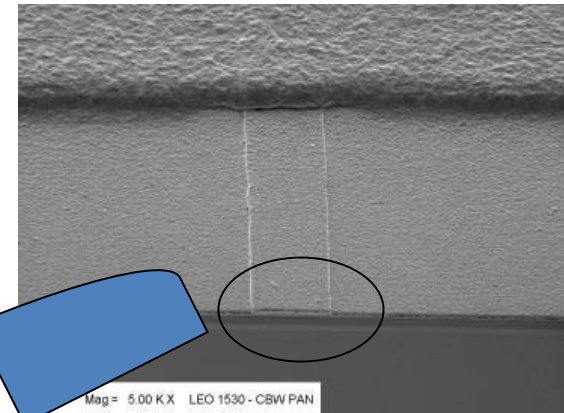
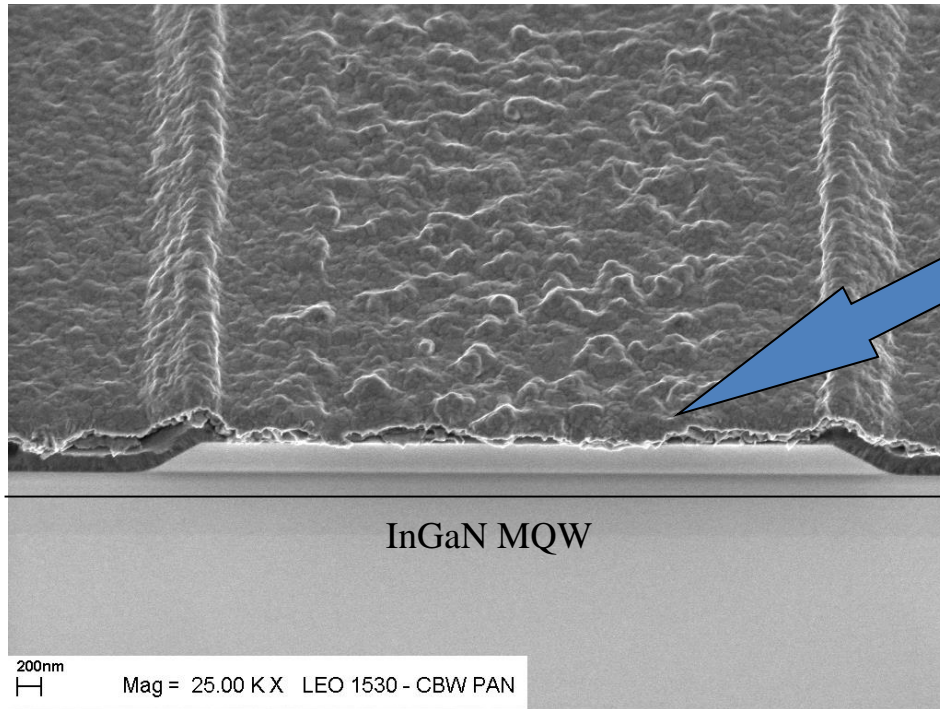

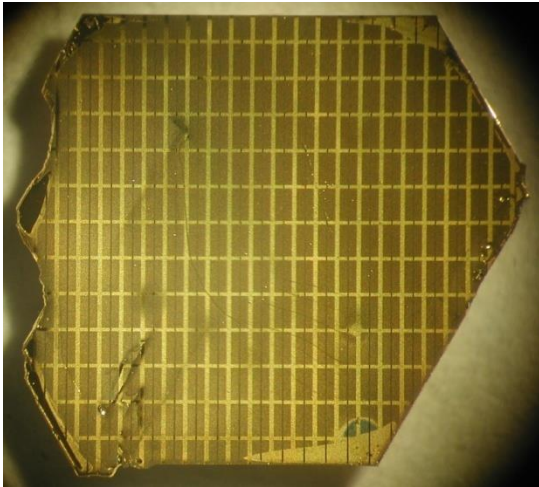

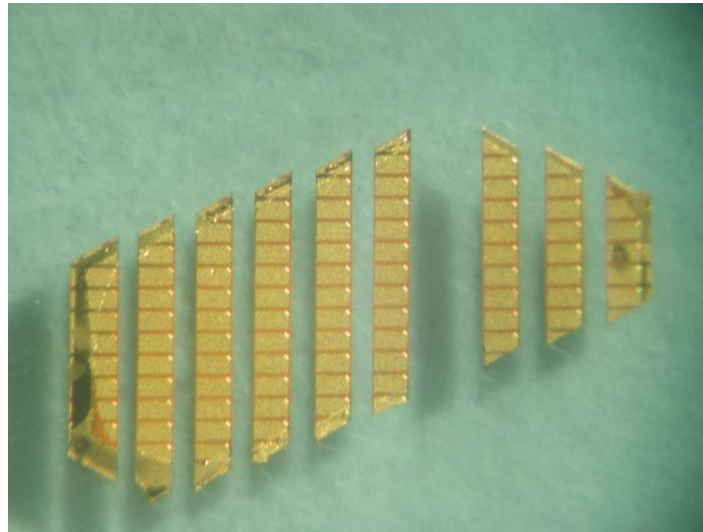
Processing laserów na azotku galu

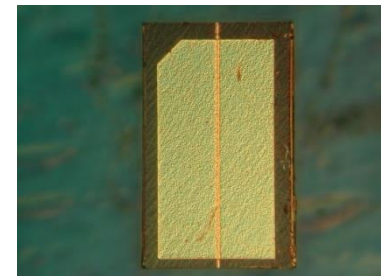
Struktura laserowa po processingu

Łupanie na linijki laserowe

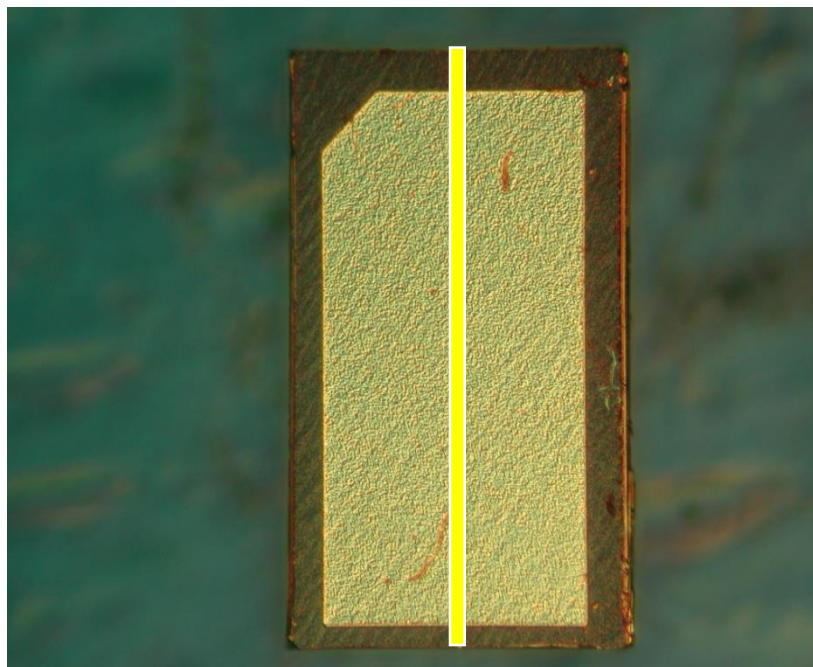
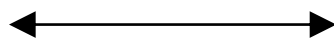

Pojedynczy przyrząd

Lasery półprzewodnikowe są bardzo małe

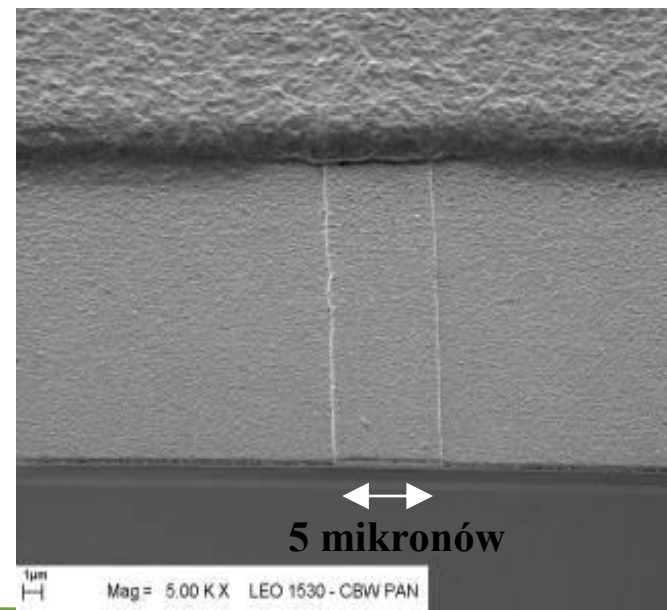
Szerokość kostki = 0.3 mm

Długość lasera = 0.5 - 1 mm

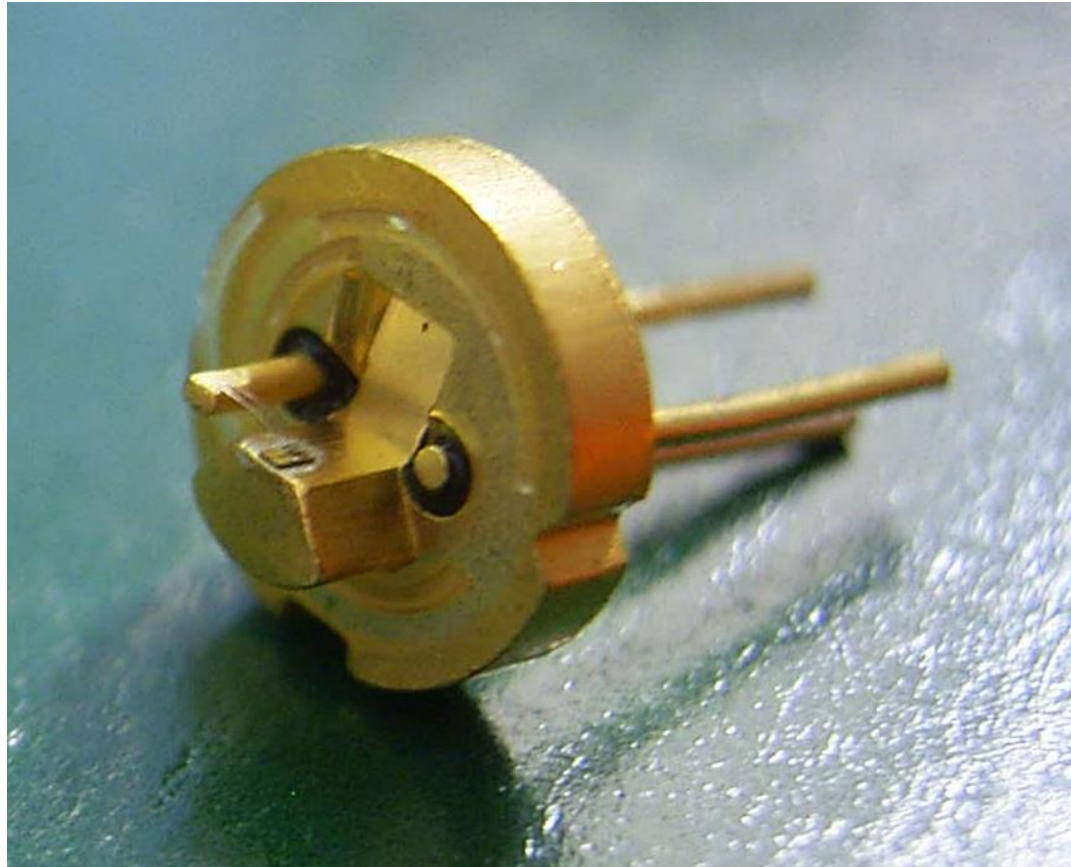

Szerokość lasera = 0.001 – 0.02 mm !! (1 μm - 20 μm)

Montaż laserów – wersja impulsowa

Jak się robi heterostruktury?

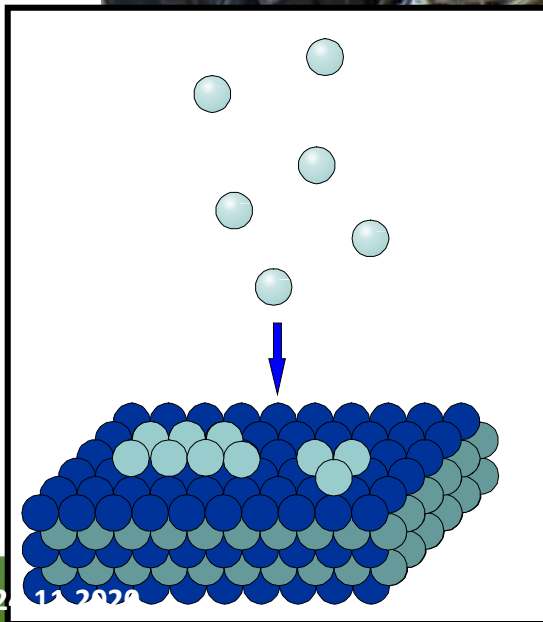
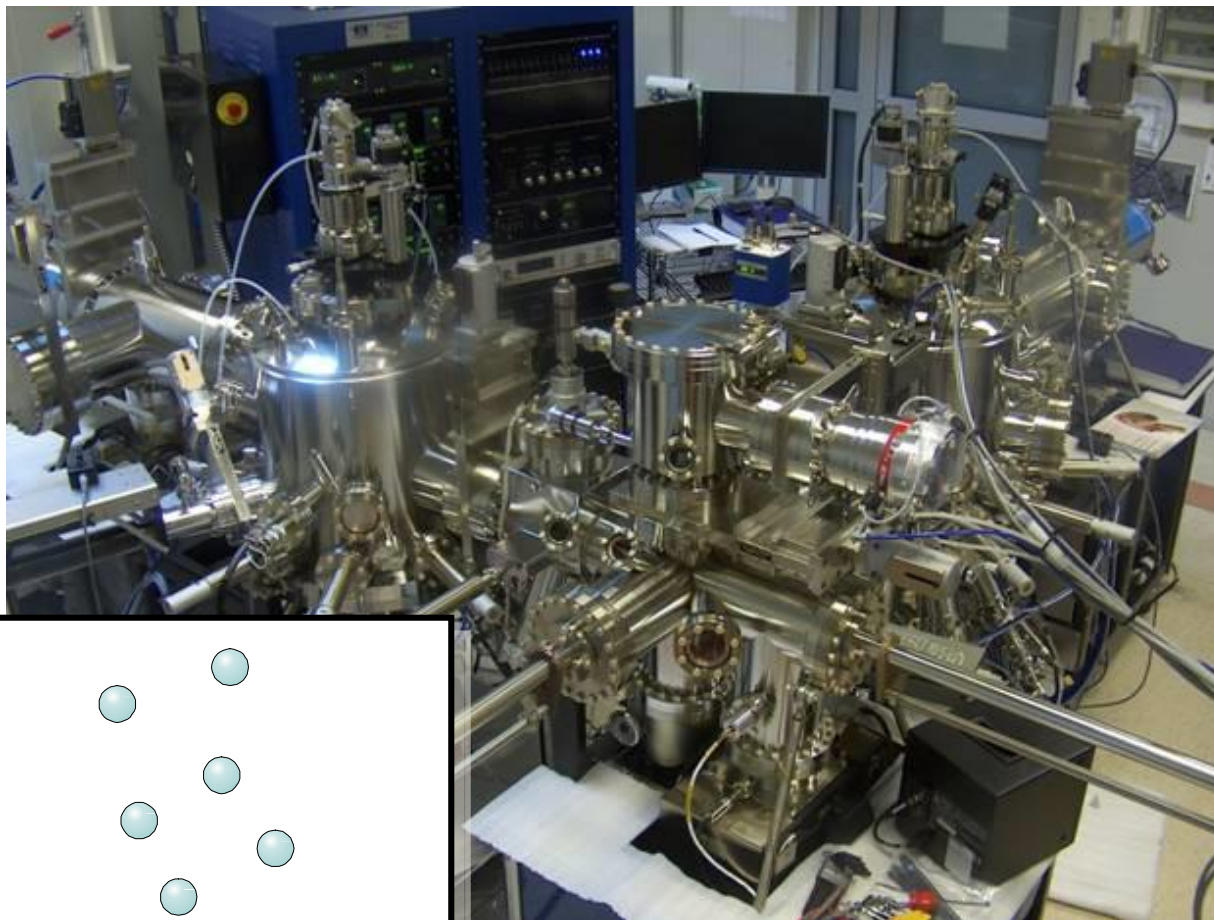
Reaktor Metal-Organic Chemical Vapour Epitaxy (MOCVD) w Zakładzie Fizyki Ciała Stałego

Aixtron CCS 3x2

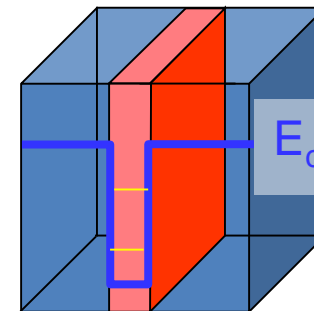
Heterostruktury GaInSb, AlGaInAs and AlGaIn.

Jak się robi heterostruktury?

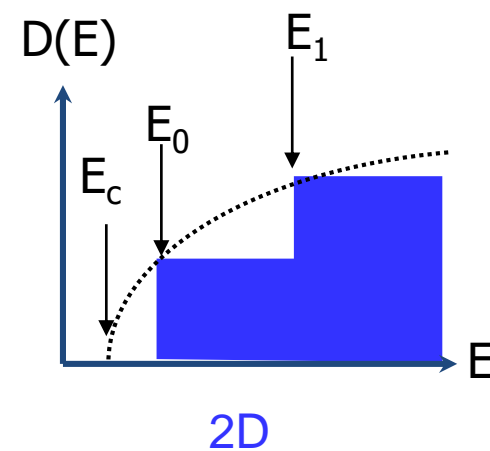

MBE → Osadzanie z atomową precyzją warstw o różnym składzie lub domieszkowaniu

Quantum Well

← t →

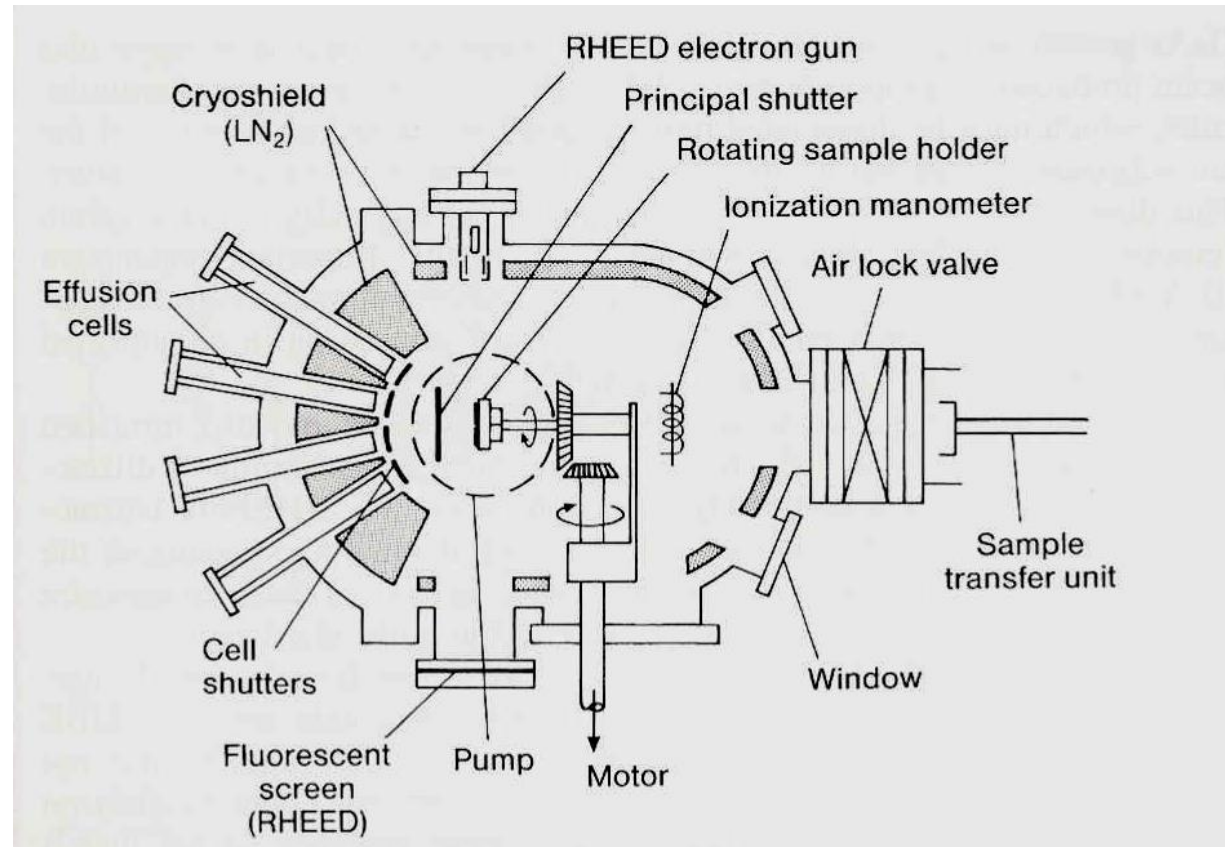
Hubert J. Krenner

Jak się robi heterostruktury?

Wzrost warstw **MBE** jest monitorowany przez Reflection High Energy Electron Diffraction (REED). Komputer steruje przesłonami (shutterami) na froncie podgrzewanych komórek efuzyjnych, co pozwala na precyzyjną kontrolę wzrostu do poziomu pojedynczej warstwy atomowej.

Wzrost warstw z jamami kwantowymi (quantum wells), kropek kwantowych (quantum dots) – struktury LD, LED.

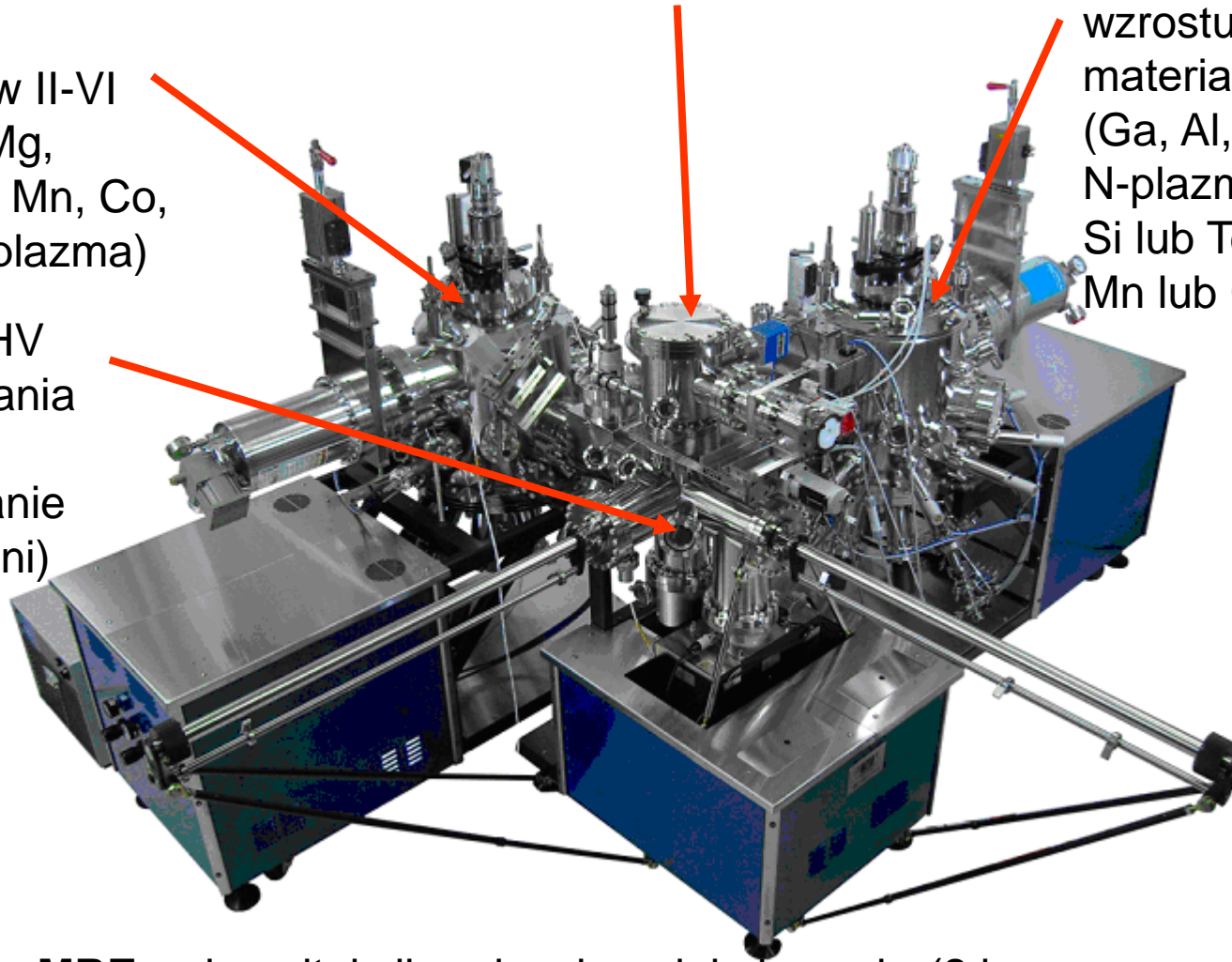
Jak się robi heterostruktury?

komora UHV
wzrostu
materiałów II-VI
(Zn, Cd, Mg,
S, Se, Te, Mn, Co,
ZnCl₂, N-plazma)

komora UHV
przygotowania
podłoży
(odgazowanie
powierzchni)

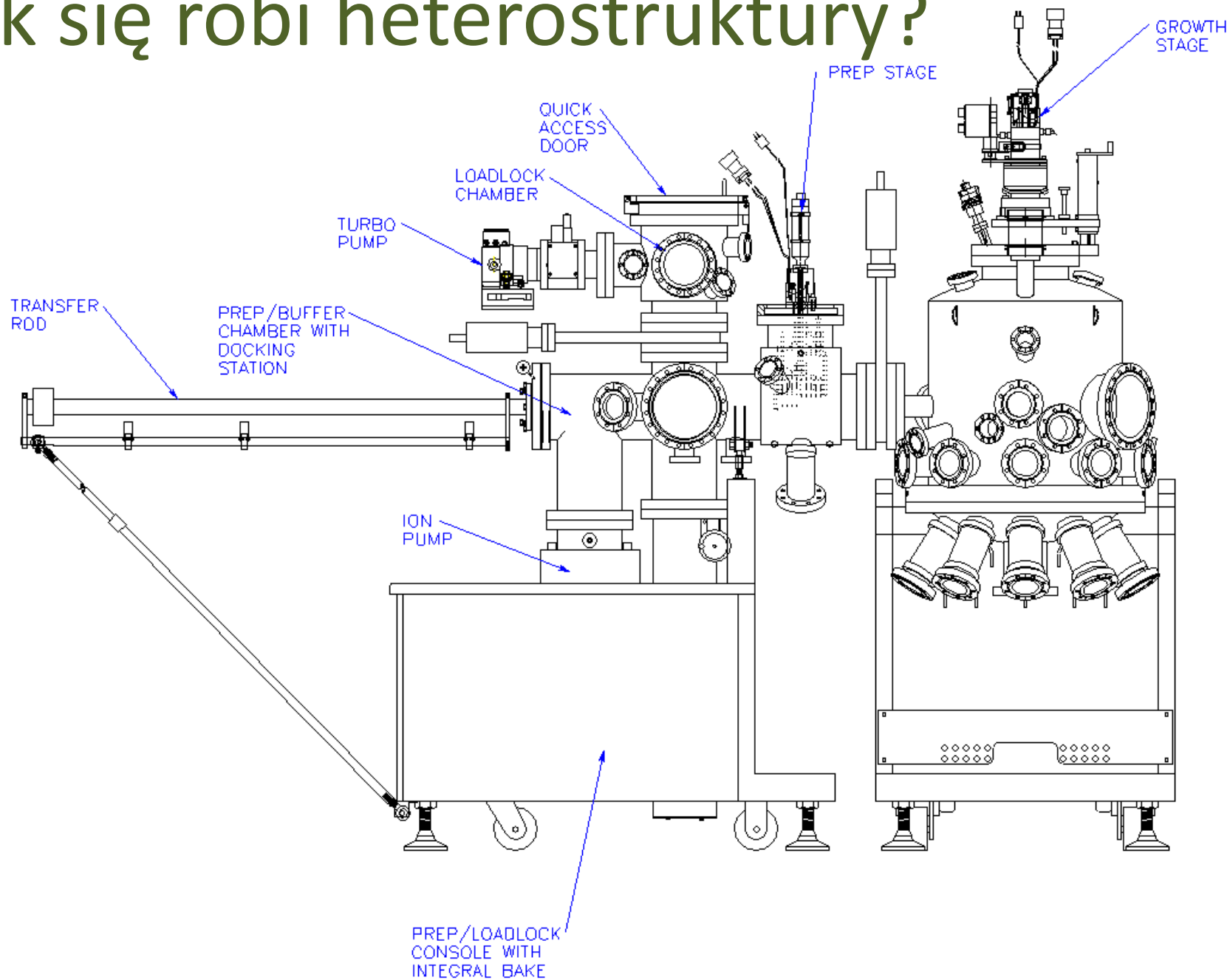
komora załadunkowa

komora UHV
wzrostu
materiałów III-V
(Ga, Al, In, As, Sb,
N-plazma,
Si lub Te, Be lub Zn,
Mn lub Cr lub Co)

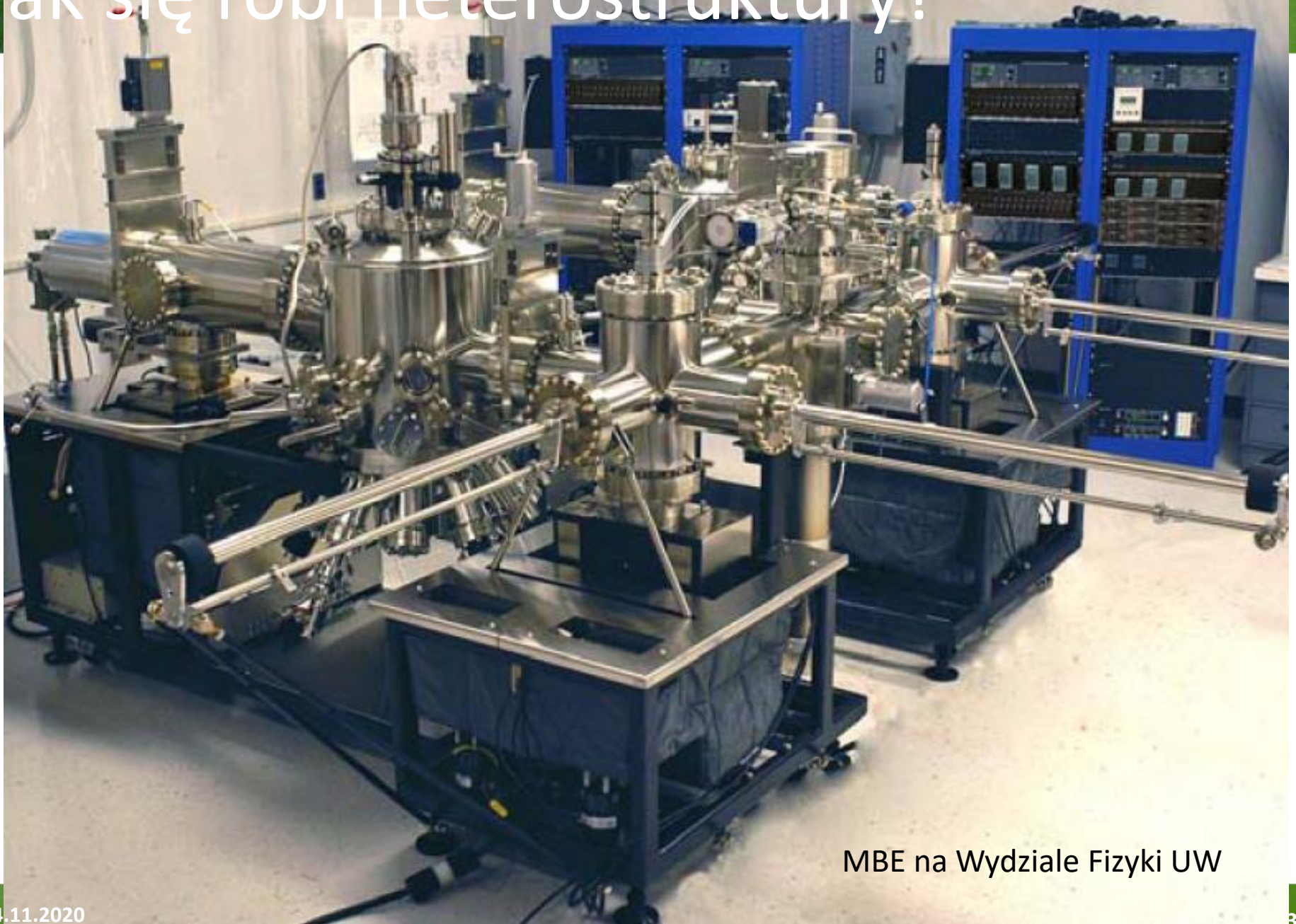
Urządzenie MBE - do epitaksji z wiązek molekularnych (2 komory wzrostu)
producent SVTA (USA). Zakup przez Wydział Fizyki w r. 2010, program CePT

Jak się robi heterostruktury?

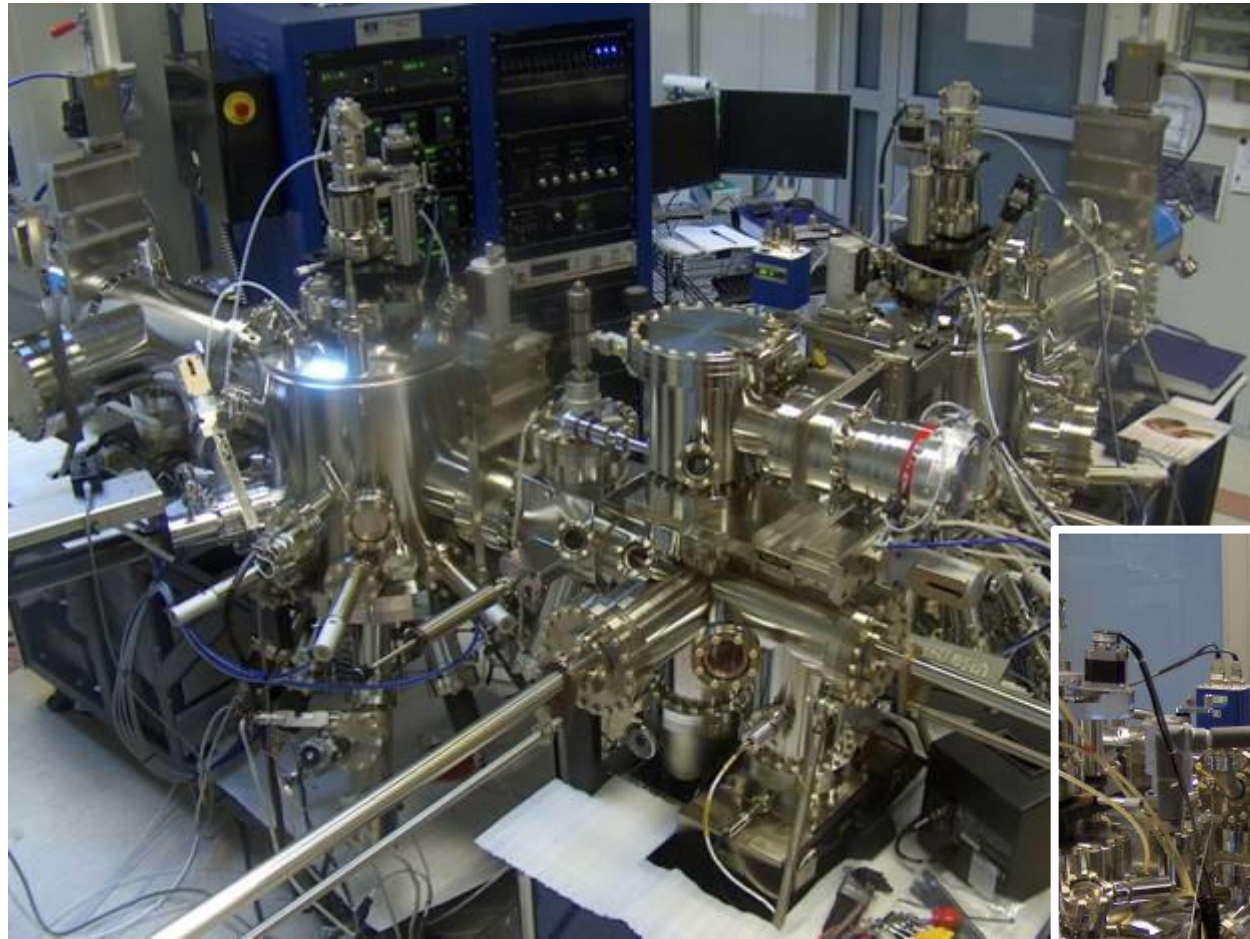
Jak się robi heterostruktury?

MBE na Wydziale Fizyki UW

Jak się robi heterostruktury?

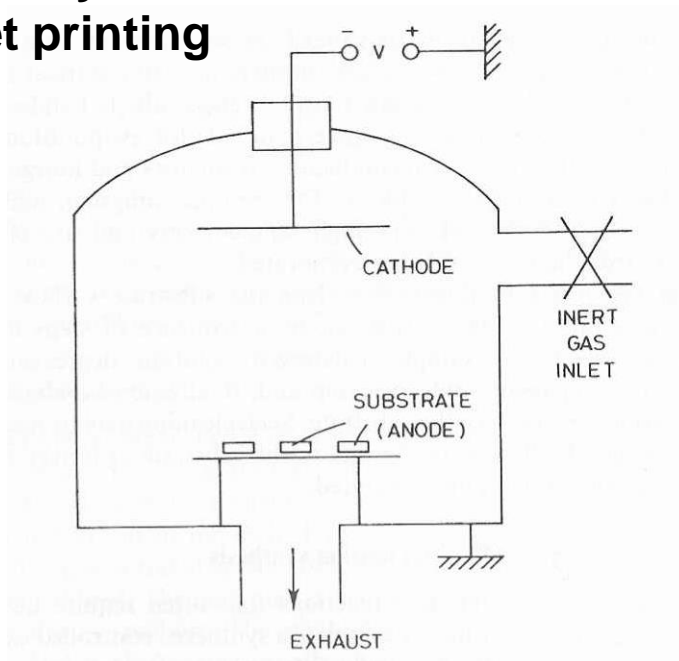

MBE na Wydziale Fizyki UW

Jak się robi heterostrukture?

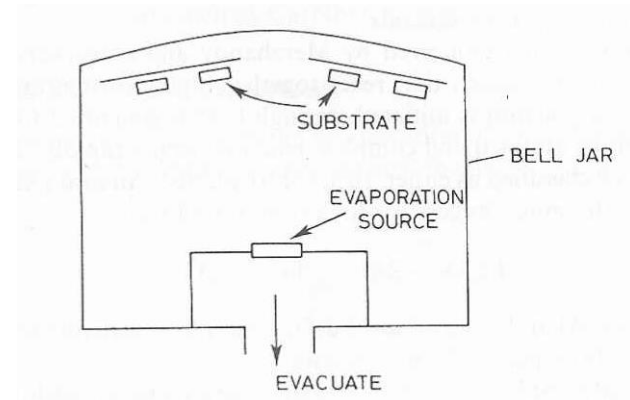
W dzisiejszych dla otrzymywania cienkich warstw czasach często stosuje się również tanie technologie:

- elektrochemiczne (elektrolityczne nakładanie metali, elektrolityczne utlenianie),
- sputteringowe
- naparowywania warstw.
- ink-jet printing

Sputtering katodowy

obniżone ciśnienie 10^{-1} - 10^{-2} Torr gazu obojętnego przy napięciu kilkunastu kV jony dodatnie wybijają materiał katody i osadzają go na m.in. materiale podłożowym

Naparowywanie warstw

w próżni $<10^{-6}$ Torr materiał źródłowy jest zamieniany w fazę gazową przez podgrzanie lub bombardowanie i deponuje się na m.in. materiale podłożowym

Jak się robi heterostrukture?

W dzisiejszych dla otrzymywania cienkich warstw czasach często stosuje się również tanie technologie:

- elektrochemiczne (elektrolityczne nakładanie metali, elektrolityczne utlenianie),
- sputteringowe
- naparowywania warstw.
- ink-jet printing

Materials
Views

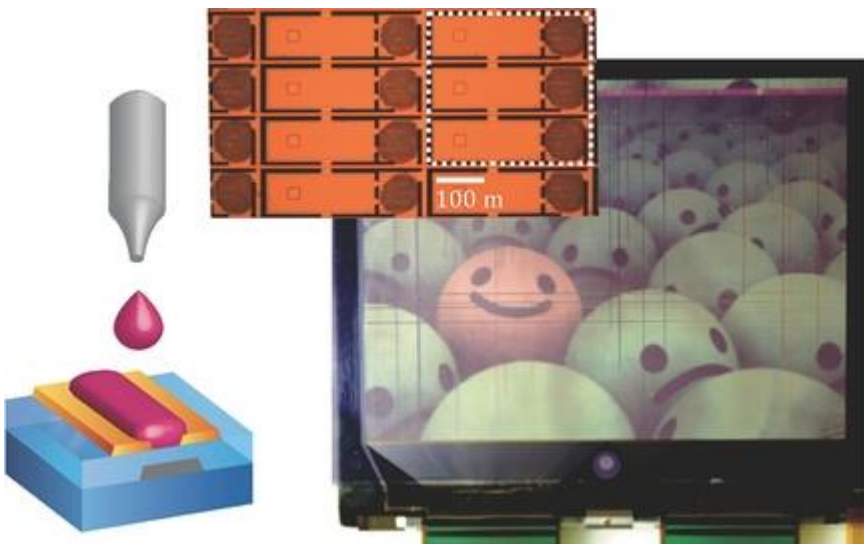
www.MaterialsViews.com

ADVANCED
MATERIALS

www.advmat.de

Reliable and Uniform Thin-Film Transistor Arrays Based on Inkjet-Printed Polymer Semiconductors for Full Color Reflective Displays

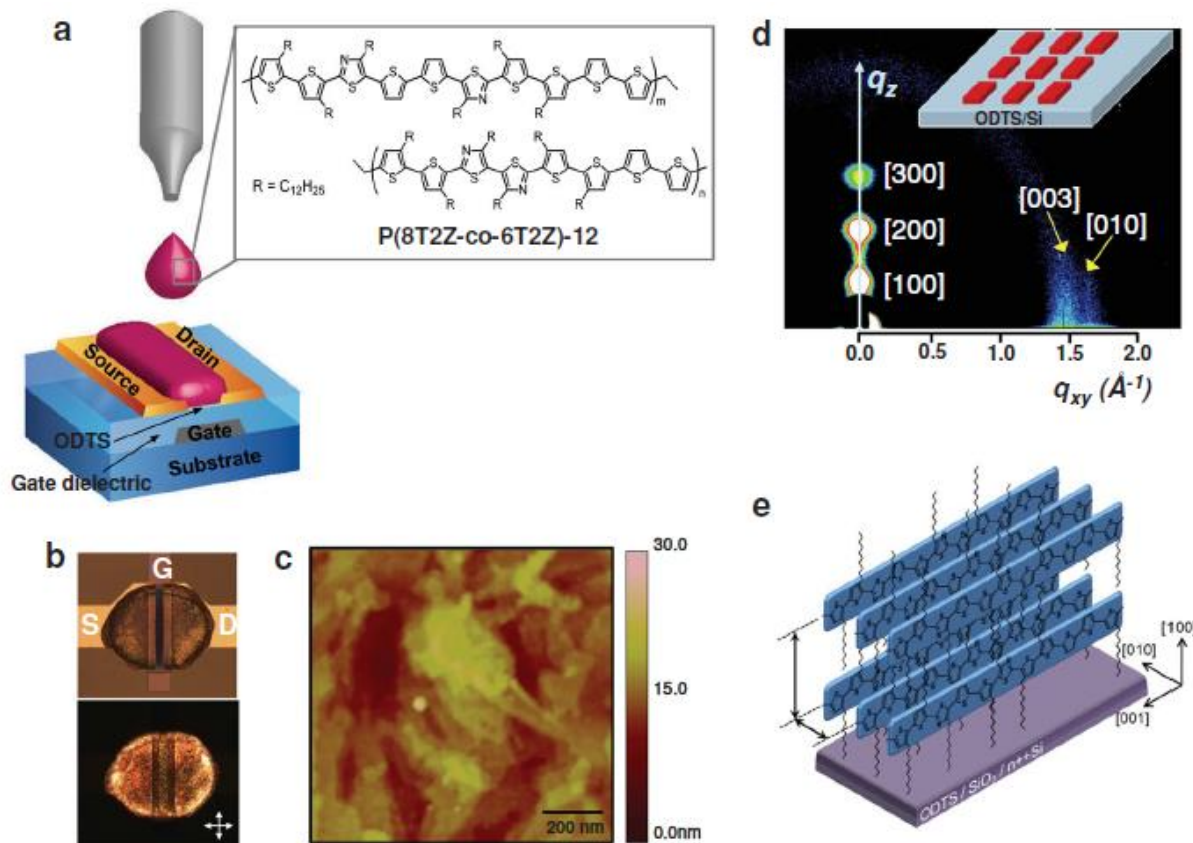
Jiyoul Lee, Do Hwan Kim, Joo-Young Kim, Byungwook Yoo, Jong Won Chung, Jeong-Il Park, Bang-Lin Lee,* Ji Young Jung, Joon Seok Park, Bonwon Koo, Seongil Im,* Jung Woo Kim, Byungkwon Song, Myung-Hoon Jung, Jae Eun Jang, Yong Wan Jin, and Sang-Yoon Lee

polymer light-emitting-diode (PLED)

Jak się robi heterostrukturę?

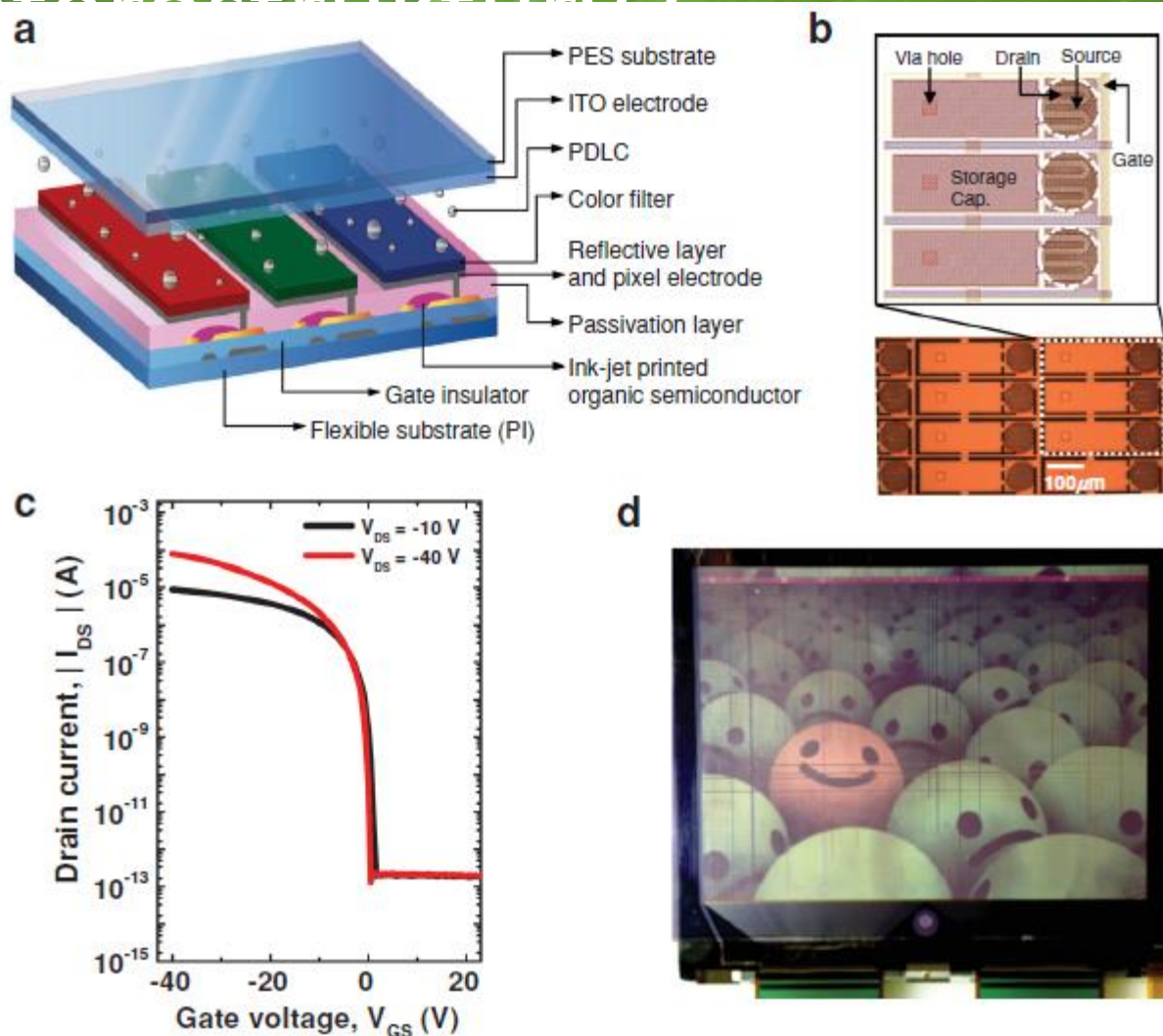
- ink-jet printing

Figure 1. a) Inkjet printing scheme of OTFT and molecular design for polymer semiconductor **P(8T2Z-co-6T2Z)-12** with charge-transfer moieties used in this system. b) Optical vs. polarized microscopy of the inkjet-printed OTFT device. c) Atomic force microscopy image of active channel area of the printed OTFT (right). d) Molecular packing and orientation of inkjet-printed **P(8T2Z-co-6T2Z)-12** films characterized by 2D-GIXD. Film was post-annealed at 150 °C on ODTS treated SiO₂ gate dielectrics. e) Schematic illustration of molecular ordering in inkjet-printed **P(8T2Z-co-6T2Z)-12** polymer semiconductor film.

Jak się robi heterostruktury?

- ink-jet printing

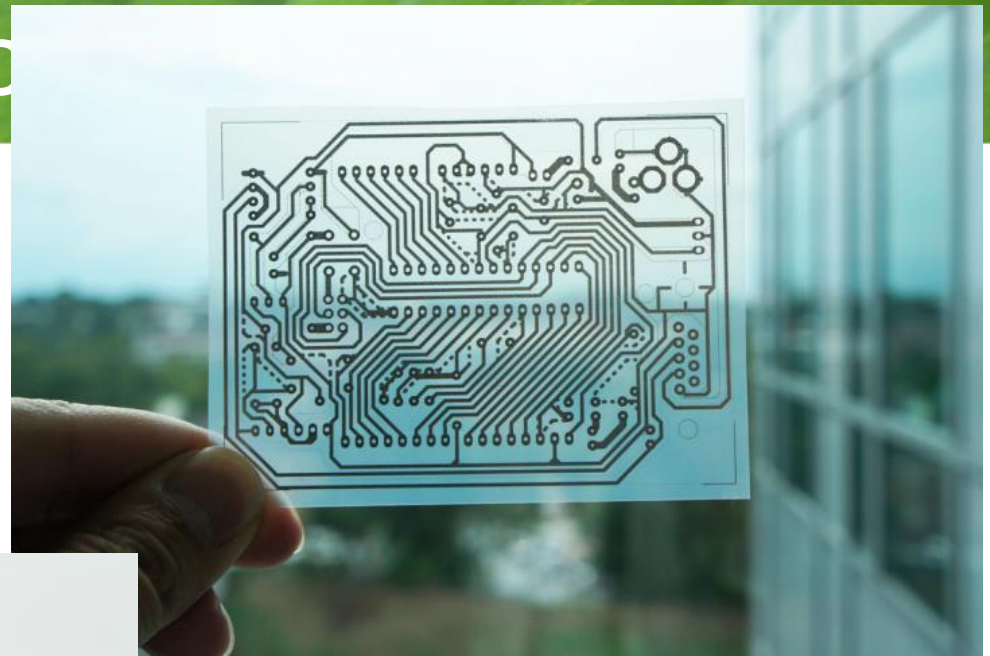
Figure 4. a) Schematic 3-dimensional view of one PDLC display pixel including OTFT drivers for red, green, and blue color display. b) Pixel array photos taken from optical microscopy, along with detailed scheme of one pixel that contains storage capacitors and three TFTs with interdigitized channels. c) Our TFTs display decent transfer characteristics with high mobility even after completion of all the backplane processes. d) 4.8-inch QVGA color reflective PDLC Display driven by inkjet-printed OTFTs.

Jak się robi hetero

- ink-jet printing

Silver nanoparticle ink is injected into an empty cartridge and used in conjunction with an off-the-shelf inkjet printer to enable “instant inkjet circuit” prototyping (credit: Georgia Institute of Technology)

A single-sided wiring pattern for an Arduino microcontroller was printed on a transparent sheet of coated PET film (credit: Georgia Institute of Technology)

<http://www.kurzweilai.net/how-to-inkjet-print-circuits-at-fraction-of-time-and-cost#!prettyPhoto>

Jak się robi heterostruktury?

- ink-jet printing

<http://www.robots-dreams.com/2013/10/world-maker-faire-2013-print-your-own-circuits.html>

Firefox

Vigo System / Home page

www.vigo.com.pl/index.php/en/main_menu/home

vigo optics

09 October 2012

Search

Zablokuj...

SYSTEM S.A.
The leader in **IR** technology

[Home page](#) [About Us](#) [Distributors](#) [Support](#) [Contact](#)

News

- » **MIRSENS-II**
- » **Curiosity has landed on Mars**
- » **DSS - Defense, Security and Sensing**
- » **Plasmonics in the IR**
- » **Laser Optics Berlin 2012**
- » **Viao IR Detectors selected for**

Products

- **LAB Detector**
- **IR Detectors & Modules**
  - » **IR Detectors - Comparison Table**
  - » **Preamplifiers**
  - » **TEC Controllers**
  - » **Accessories**

The screenshot shows a Firefox browser window displaying the Mars Science Laboratory website. The address bar shows the URL `mars.jpl.nasa.gov/msl/`. The page features a navigation menu with links for MISSION, NEWS, MULTIMEDIA, PARTICIPATE!, and SEARCH. A large image shows the Curiosity rover on the Martian surface. A prominent text box contains the following information:

View of Curiosity's First Scoop Also Shows Bright Object

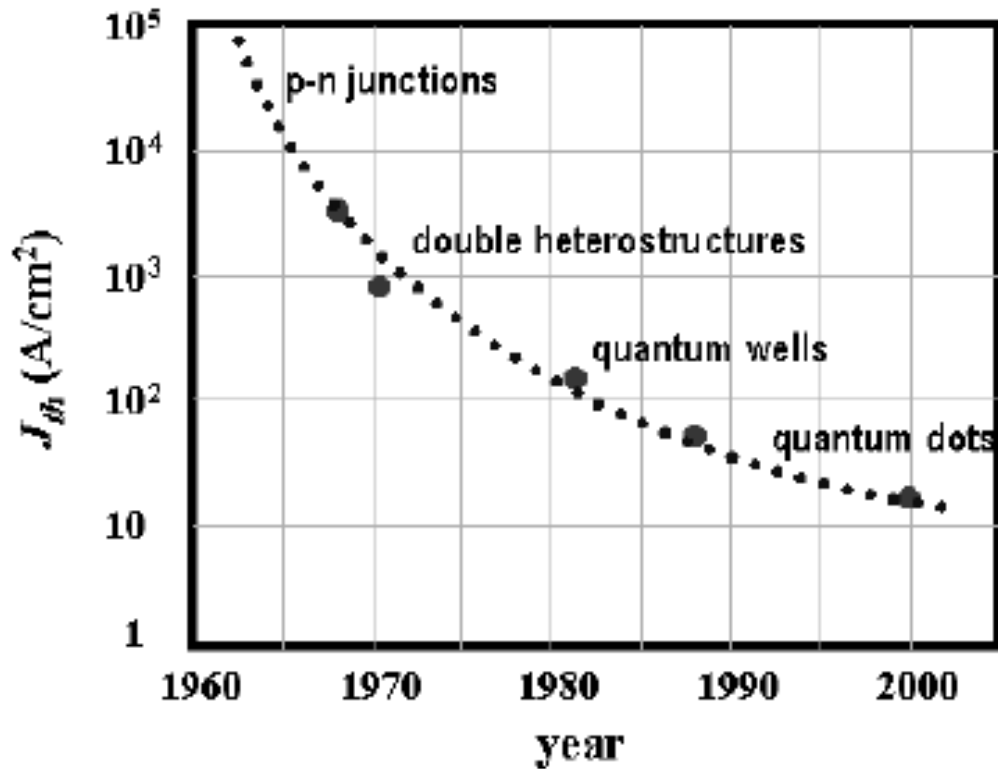
This image from the right Mast Camera (Mastcam) of NASA's Mars rover Curiosity shows a scoop full of sand and dust lifted by the rover's first use of the scoop on its robotic arm. [More >](#)

1 / 6

At the bottom of the page, there is a navigation bar with icons and labels for: What's New?, Recent Images, Recent Videos, Fun, Send Me a Message, Ask Dr. C, and Curiosity.

Druty kwantowe

Figure 8 The trend of the reduction of semiconductor laser threshold

Nanotechnologia

CO?

- Studnie, druty, kropki

JAK?

- Top-down, czyli (nano)technologia
- Bottom-up, czyli samoorganizacja

Nanotechnologia

CO?

- Studnie, druty, kropki

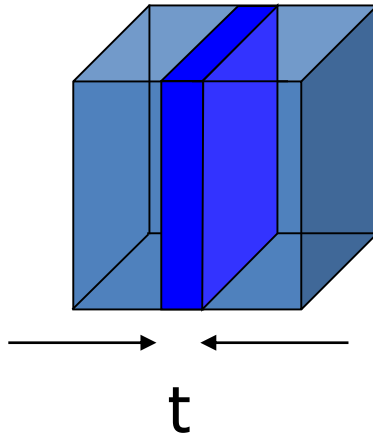
JAK?

- Top-down, czyli (nano)technologia
- Bottom-up, czyli samoorganizacja

Struktury niskowymiarowe

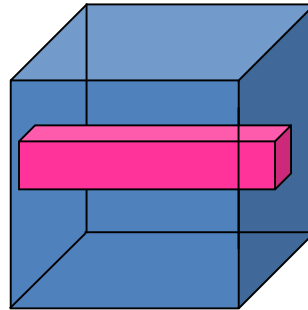
Low-dimensional Semiconductor Systems

Studnie
kwantowe

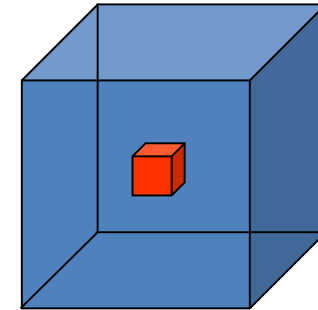
2D

Druty
kwantowe

1D

Kropki
kwantowe

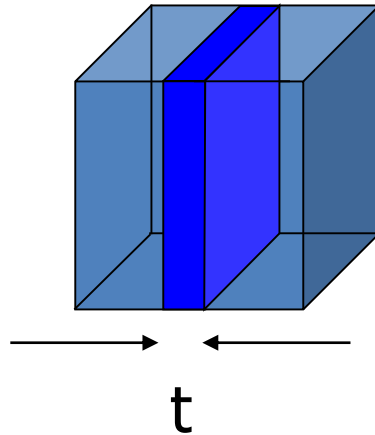
“0D”

Dyskretna struktura elektronowa

Struktury niskowymiarowe

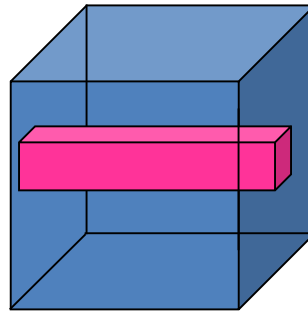
Low-dimensional Semiconductor Systems

Studnie
kwantowe

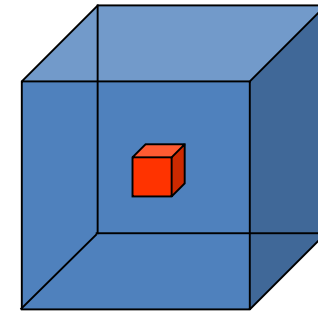
2D

Druty
kwantowe

1D

Kropki
kwantowe

“0D”

Dyskretna struktura
elektronowa

Druty kwantowe

Figure 9 Quantum wire fabrication based on nanoscale etching and re-growth

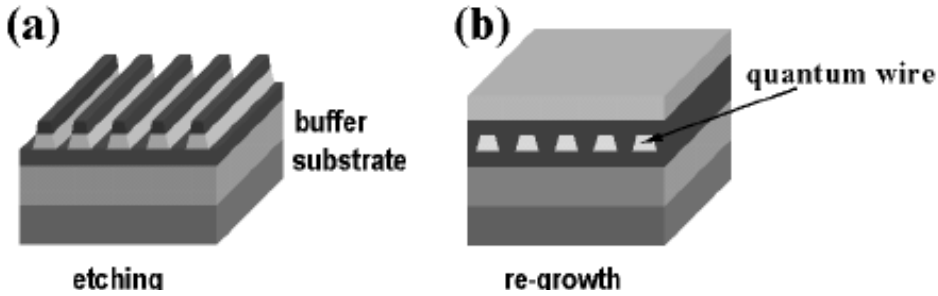

Figure 12 Selective growth of quantum wires on a pre-patterned V-groove substrate

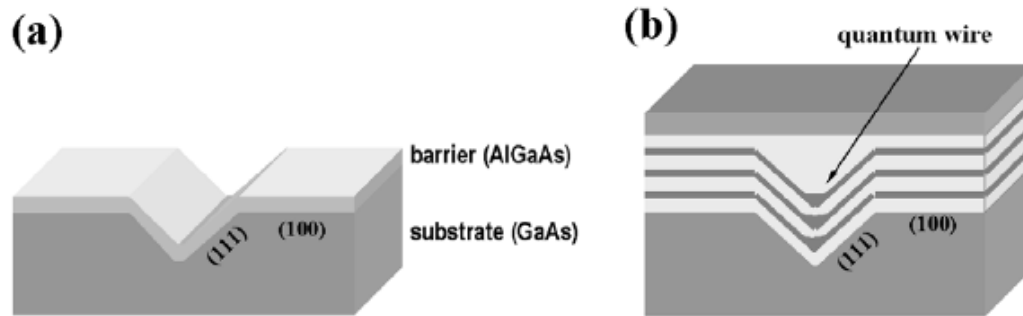
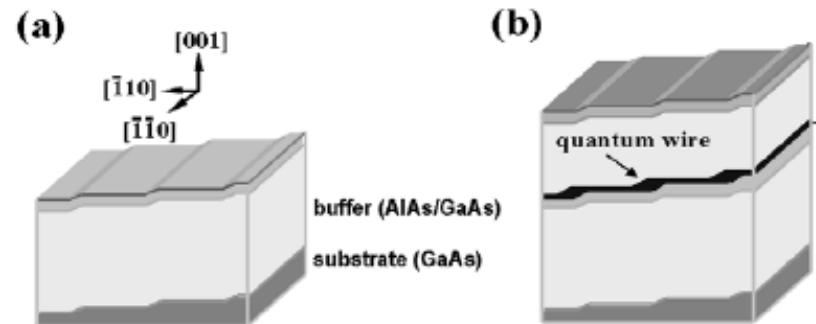

Figure 11 Growth of quantum wires on a vicinal surface with multiaatomic steps

Druty kwantowe

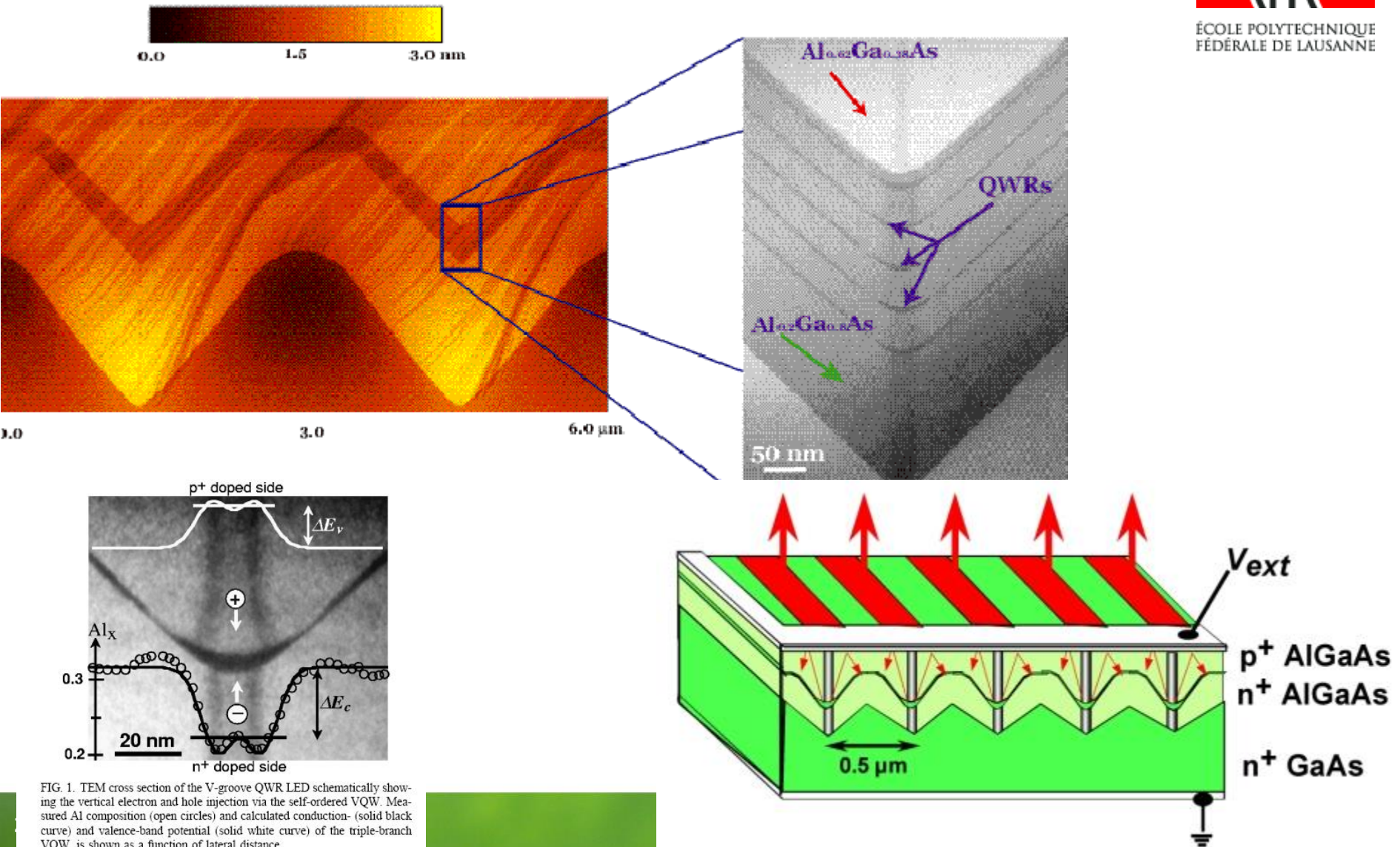
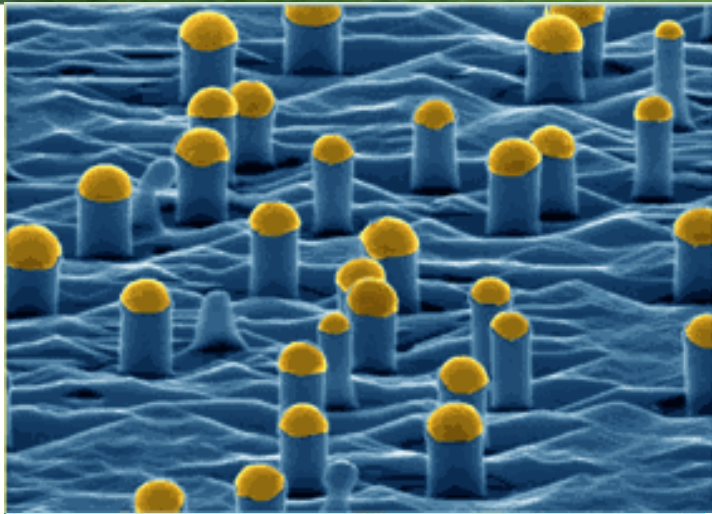

FIG. 1. TEM cross section of the V-groove QWR LED schematically showing the vertical electron and hole injection via the self-ordered VQW. Measured Al composition (open circles) and calculated conduction- (solid black curve) and valence-band potential (solid white curve) of the triple-branch VQW, is shown as a function of lateral distance.

Druty kwantowe

2 Au cap on the top of whisker and the interface structure

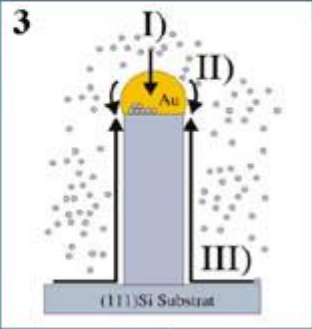
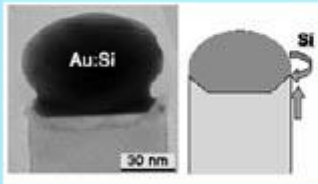

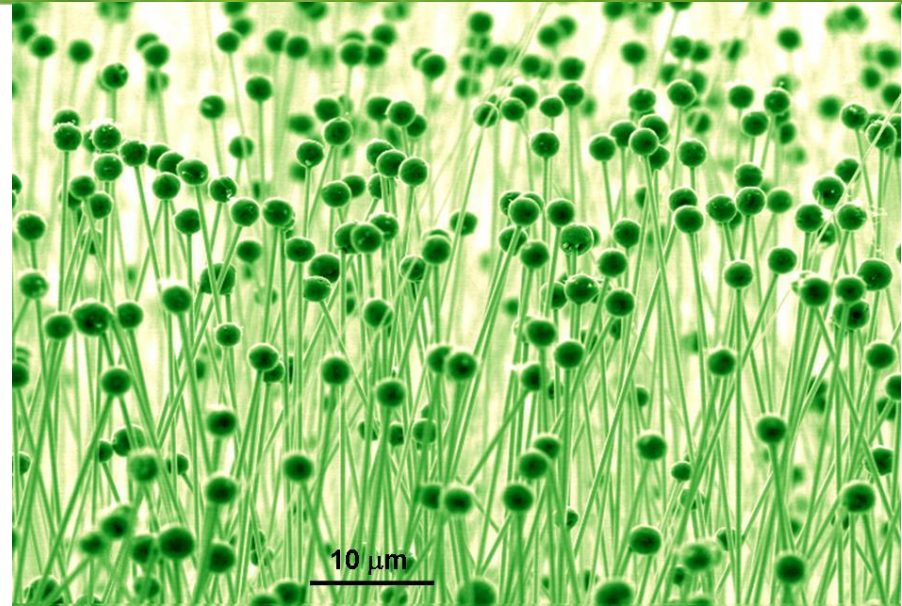

Fig. 3) Growth contains three components: Beside diffusion through the droplet (I) and diffusion on the droplet surface (II), there is a strong surface diffusion component (III) along the whisker. Si material is coming from the surrounding of the whisker.

<http://www.mpi-halle.mpg.de/~mbe/>

www.ece.odu.edu/g_seminar.htm

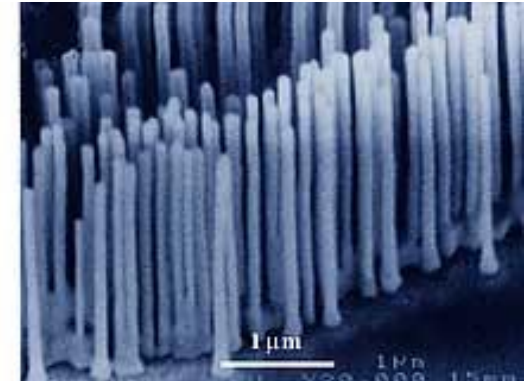
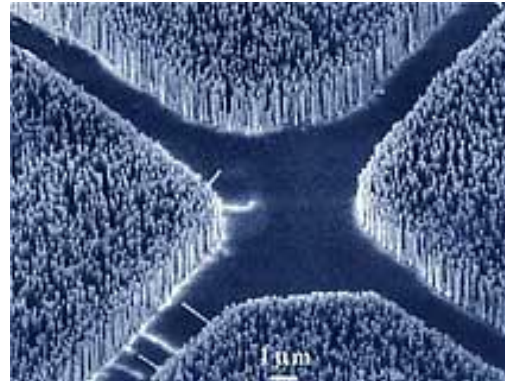

Photo by Peidong Yang/UC Berkeley, courtesy of *Science*

Druty kwantowe

P.X. Gao et al. / Chemical Physics Letters 408 (2005) 174–178

175

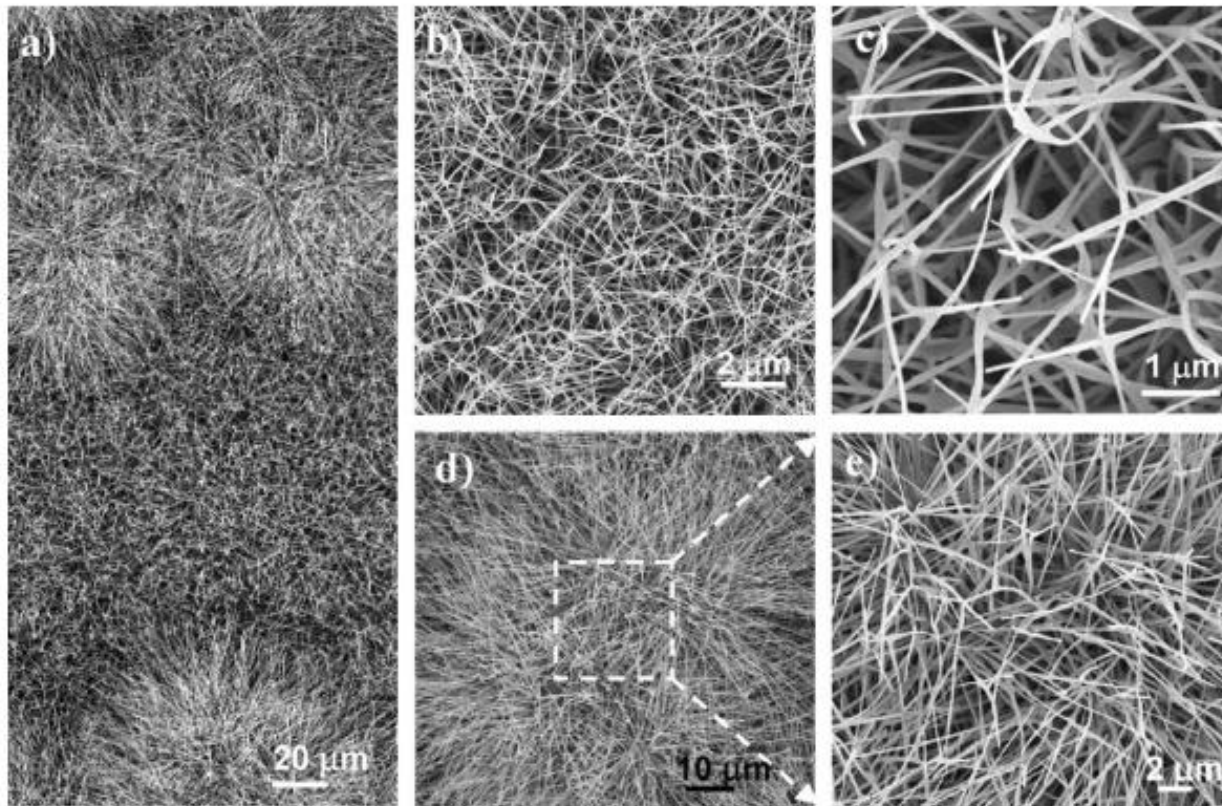

Fig. 1. (a) A typical low magnification SEM image of the as-grown networks of ZnO nanowires and nanorods consisting two types of morphologies, as indicated by area b (b,c) and c (d,e). (b,c) Enlarged SEM images of uniform networks of ZnO nanowires and nanorods. (d,e) Enlarged SEM images of clumps of nanowires showing the interconnected nanowires and nanorods.

Druty kwantowe

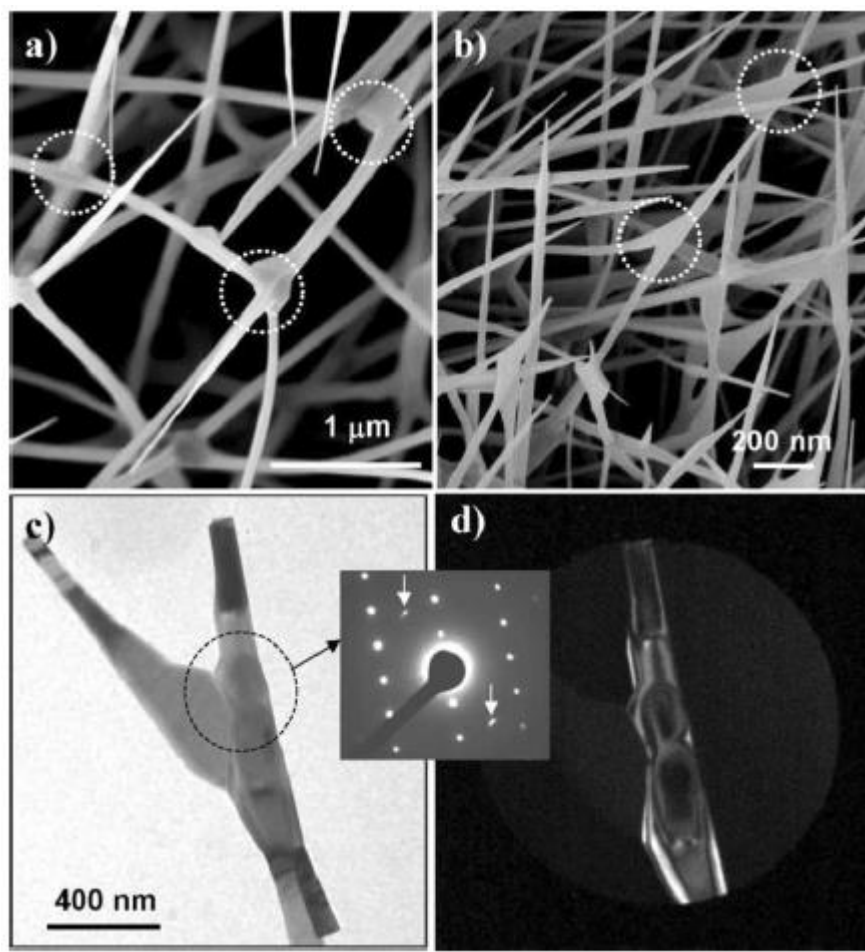

Fig. 4. (a,b) Interconnection types of ZnO nanowires in the nano-network. (c,d) Bright-field and dark-field TEM images of two nanowires interconnected with each other, indicating that the two nanowires are single crystals but they have no orientation relationship. The circle area is used for recording the selected area electron diffraction pattern (inset).

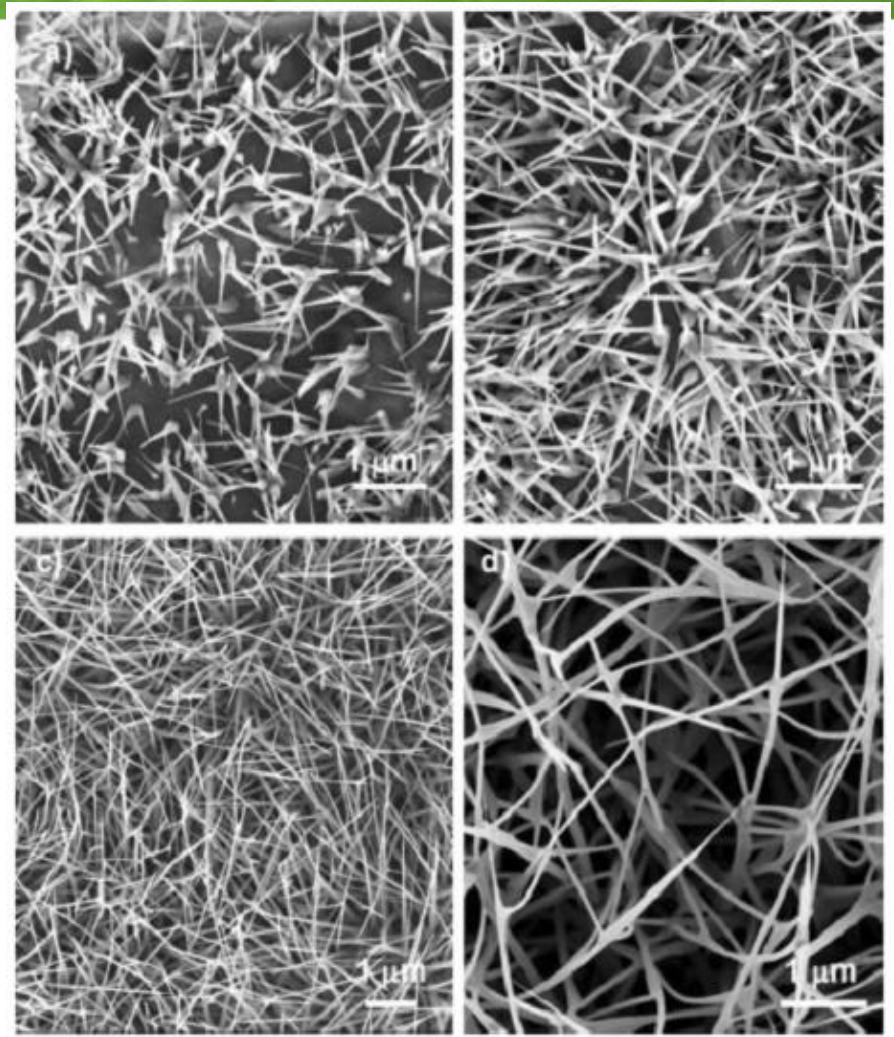

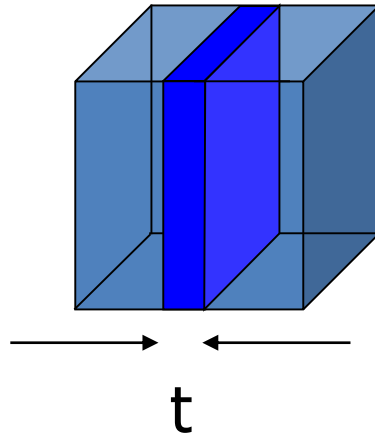
Fig. 5. Formation process of the 3D network. (a) The initial stage of interconnected nanorods growth. (b) The first layer of networking between short nanowires and nanorods. (c) The beginning of the second layer of networking. (d) Highly magnified SEM image giving a clear description about the 3D ZnO networks with mesh space around $2 \times 2 \times 2$ (μm).

Struktury niskowymiarowe

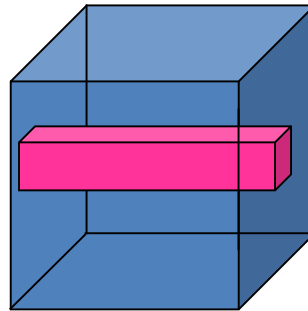
Low-dimensional Semiconductor Systems

Studnie
kwantowe

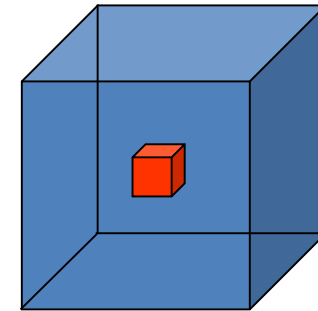
2D

Druty
kwantowe

1D

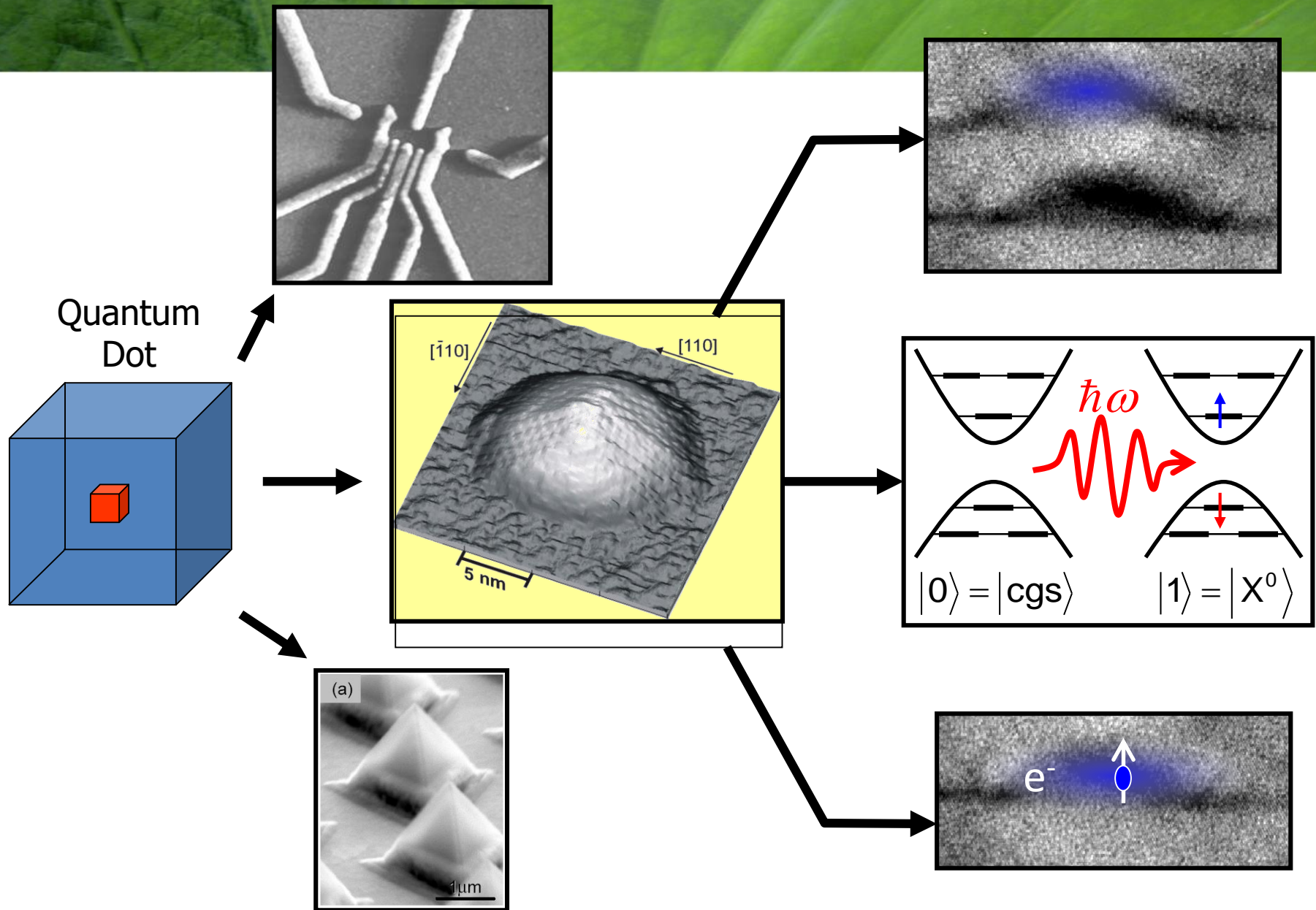
Kropki
kwantowe

“0D”

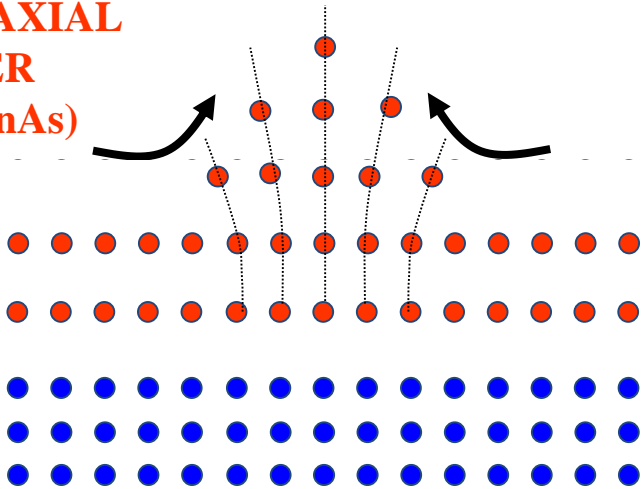
Dyskretna struktura
elektronowa

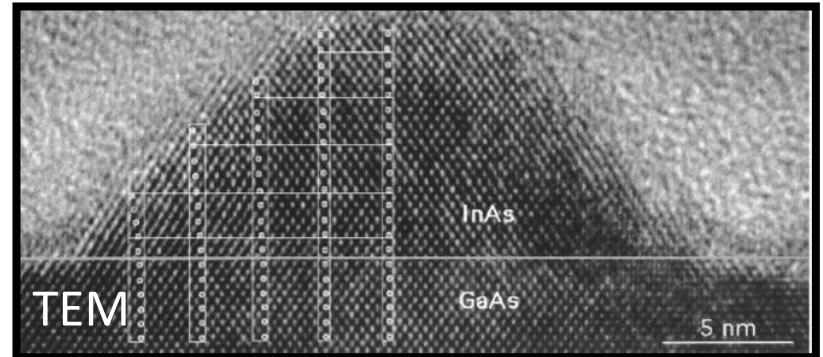
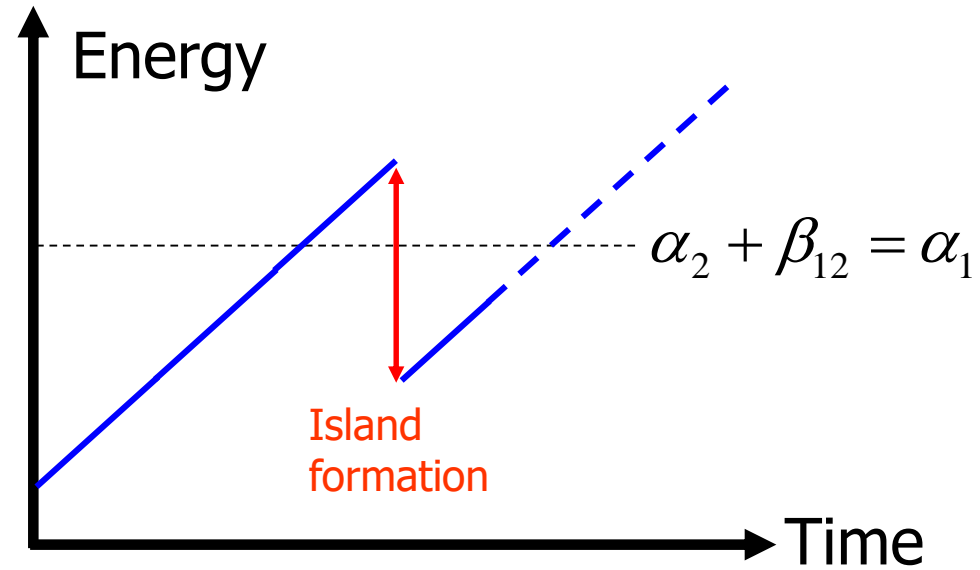
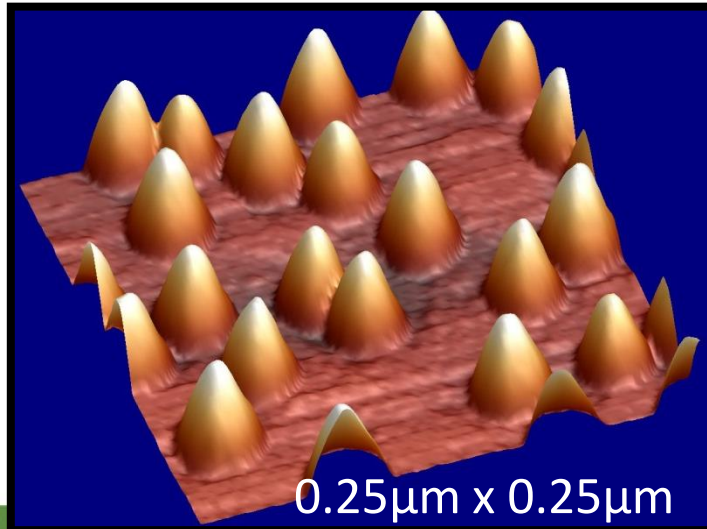

Potencjał harmoniczny

EPITAXIAL
LAYER
(e.g. InAs)

SUBSTRATE
(GaAs)

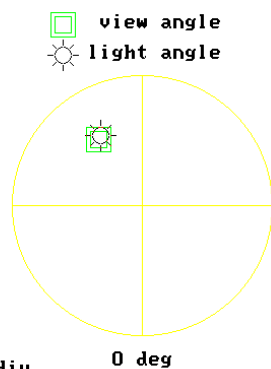
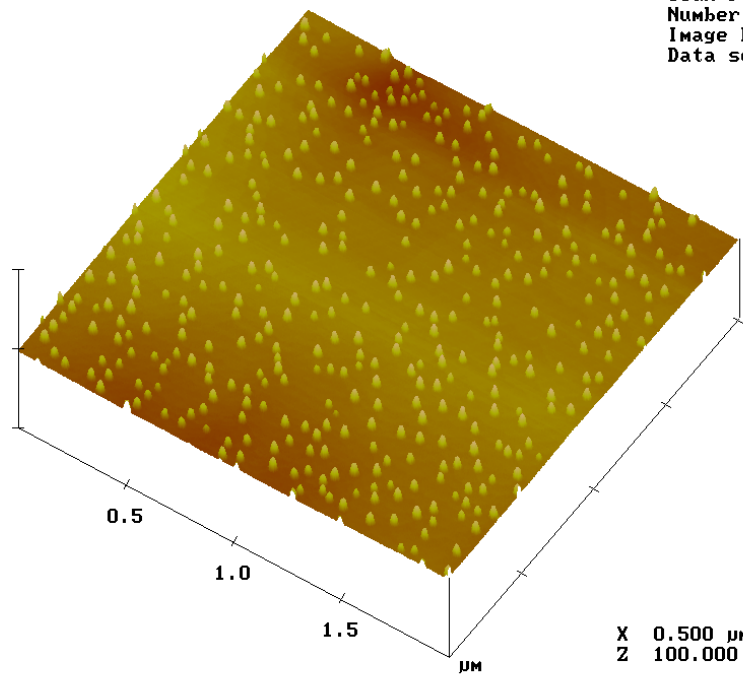
- Defect-free semiconductor “clusters” on a 2D quantum well wetting layer

Potencjał harmoniczny 2D

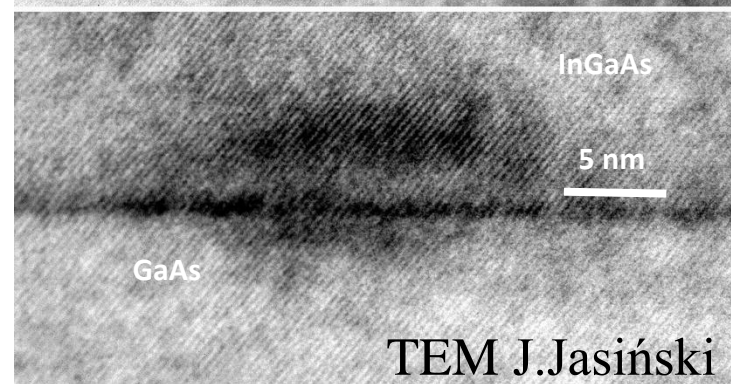
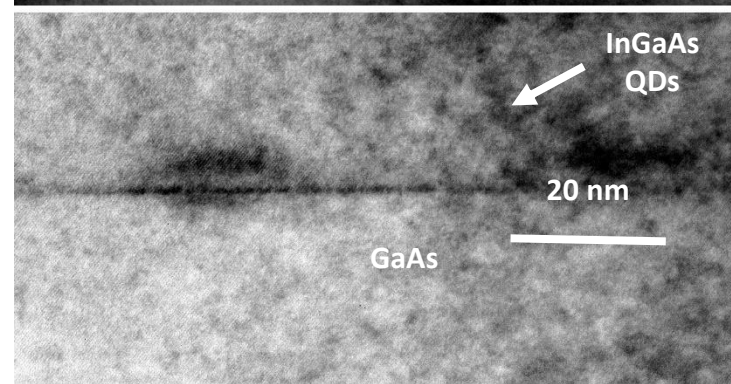
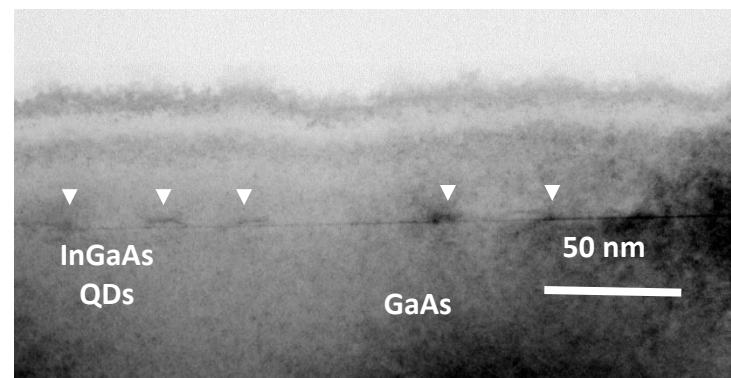

Digital Instruments NanoScope
Scan size 2.000 μm
Scan rate 1.969 Hz
Number of samples 512
Image Data Height
Data scale 100.0 nm

X 0.500 $\mu\text{m}/\text{div}$
Z 100.000 nm/div

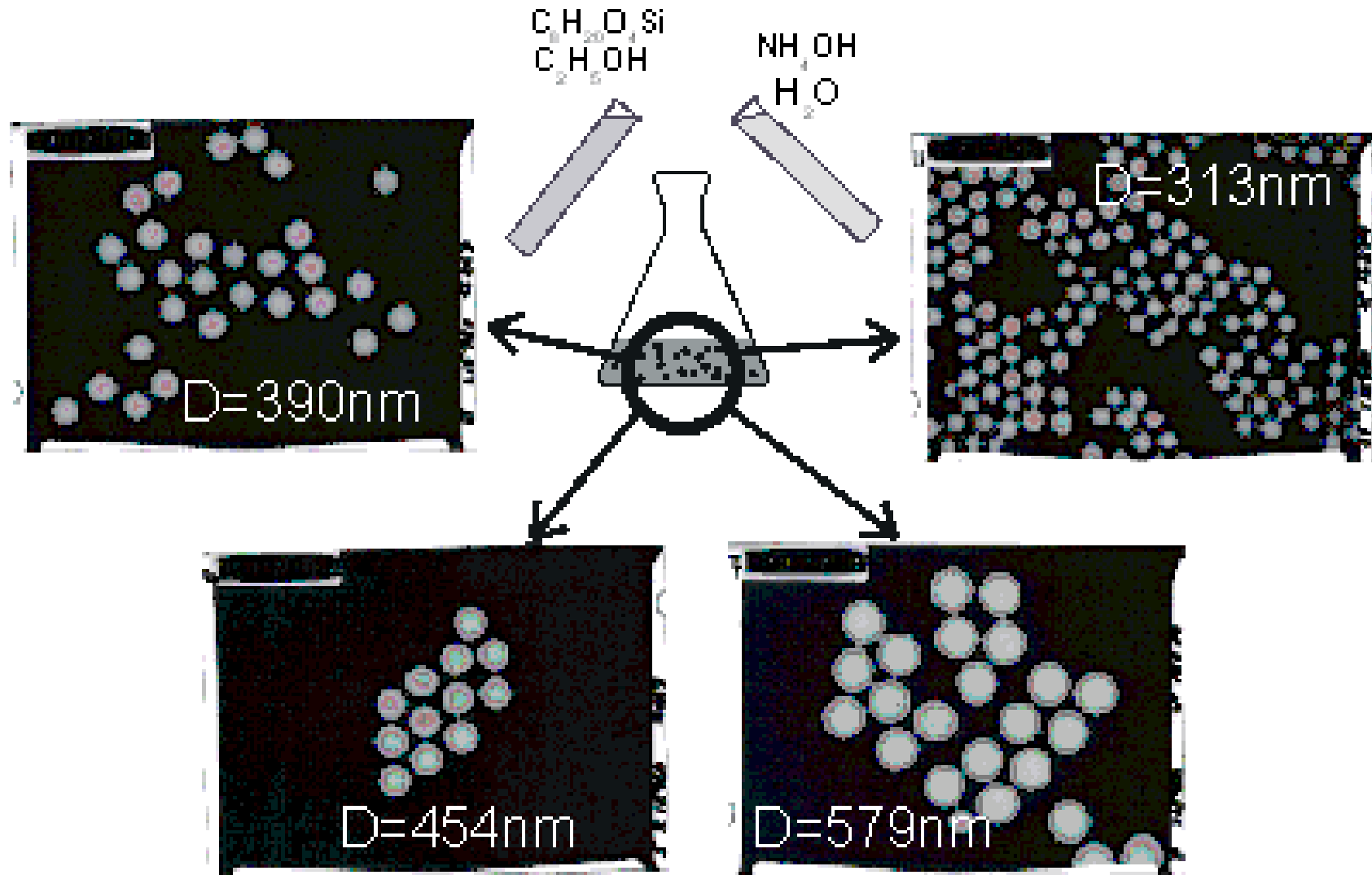
v0137.013

TEM J.Jasiński

Synteza kropek kwantowych

Synteza kropek kwantowych

techniki medyczne >>> fizyka kwantowa

ZMYŚLNE

Wykrywanie guzów nowotworowych i przerzutów, dostarczanie leków prosto do celu, terapia komórkami macierzystymi, możliwość wnikliwego spojrzenia na embriogenezę... – to niektóre z wielu pomysłów na zastosowanie nanocząstek w medycynie.

► JULITA ROSOWSKA, IACEK SZCZYTKO

KROPKI

KIEDY W LATACH 80. grupie naukowców z Texas Instruments udało po raz pierwszy wytworzyć metodami litograficznymi kropki kwantowe, zaczęła się nowa era – inżynierii w świat szerwyniarowy. Stopniowo nabywaniu umiejętności precyzyjnej manipulacji materią w nanokali towarzyszyło pytanie, jak można wykorzystać niezwykle właściwości fizykochemiczne nowo odkrytych nanoobjektów. Wśród naukowców, często wkraczające w świat fantastyki, wiązały się głównie z elektroniką, technologiami informatycznymi czy optyką. Nanokryształki półprzewodnikowych nie kojarzono z biologią lub medycyną. Dziś wiadomo, że te nadzwyczaj małe, ale jednocześnie niezwykle trwałe obiekty, stwarzają zupełnie nowe możliwości walki z chorobami.

Wielu przełomowych odkryć dokonano dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności. Podobnie było w przypadku kwantowych kropek. Pomysł na ich zastosowanie w medycynie zrodził się nagle. Dr Louis Brus i jego współpracownicy z Bell Laboratories, prowadząc na początku lat 80. doświadczenia z półprzewodnikowymi nanokryształami, dokonali zadziwiającego odkrycia – nanokrystały, chociaż wykonane z tego samego materiału, świeciły różnymi kolorami!

Celemu zamieszaniu winny był ich rozmiar. Okazało się, że im mniejsza kropka, tym krótsza długość fali emitowanego przez nią światła (a więc inny kolor jej fluorescencji). W ten sposób kropki demonstrowały swoją kwantową naturę – zasada niezamocności Heisenberga przewidywała bowiem, że im lepiej zlokalizujemy elektron, tym bardziej nieoznaczony musi mieć on pod, a więc tym większą ma energię kinetyczną (i emituje foton o większej energii).

Inni badacze, początkowo również związani z Bell Laboratories – Moungi Bawendi i Paul Alivisatos – znaleźli sposób, by uczynić kropki kwantowe rozpuszczalnymi w wodzie i pokryły je nieorganiczną powłoką. Wystarczyło jes-

zcze oświetlić nanokrystały ultrafioletem i kropki zaświeciły w świetle widzialnym. Oto skrócona historia powstania niezwykle małych nanocząstek, które, mimo że wykonane z tego samego półprzewodzącego materiału i wzbudzone tylko jednym źródłem światła, emitują całą paletę barw.

Ultraczułe znaczniki

Głównym składnikiem żywych komórek jest woda. Pojedyncze komórki oglądane w mikroskopie optycznym są w zasadzie przezroczyste. Od lat stosuje się więc różnorodne barwniki fluorescencyjne (tzw. znaczniki albo markery), które umożliwiają nam wgląd do wnętrza żywych bądź utrwalonych komórek. Jaki jest idealny marker?

W przypadku analizy jednokolorowych powinien być przede wszystkim biokompatybilny (czyli zgodny biologicznie z obserwowanymi tkankami), nietoksyczny dla próbki, wystarczająco jasny i trwały, a więc nie ulegający szybkiemu rozkładowi. Sprawa komplikuje się w przypadku analizy wielokolorowych. Tu, oprócz wspomnianych cech, pożądanym jest właśnie widmo emisji, które znacznie ułatwia dopasowanie różnych długości fal emitowanego światła do konkretnych znaczników. Dla obniżenia kosztów byłoby też wygodnym i prostym jego wykonania najlepiej byłoby wzbudzać wszystkie fluorofory jednym źródłem światła.

Stosowanie konwencjonalnych znaczników, takich jak organiczne barwniki czy naturalnie fluorescujące białka, może być pod wieloma względami problematyczne i często bardzo ogranicza sposób przeprowadzenia eksperymentu. Przede wszystkim, tradycyjne barwniki szybko ulegają rozkładowi i tym samym uniemożliwiają obserwację długich procesów zachodzących w komórkach bądź też w przestrzeniach międzykomórkowych – np. śledzenie kolejnych generacji komórek podczas embriogenezy, czyli rozwoju zarodkowego. Barwniki mogą też zmieniać intensywność emisji pod

TAJEMNICE OBIEKTÓW 0-WYMIAROWYCH

Co właściwie kryje się pod pojęciem kropka kwantowa (quantum dot)? W metalach i półprzewodnikach pewne elektrony tzw. elektrony pasma przewodniczą, mogą swobodnie poruszać się w całej objętości kryształu. Kropki kwantowe są kryształami tak małymi, że zmuszają elektrony do pozostania w określonym miejscu przestrzeni. Często z tego powodu są nazywane sztucznymi atomami, podobnie jak w prawdziwym atomie, o właściwościach kropki decyduje mechanika kwantowa i energia elektronu są skwantowane na różnych powłokach (w kropkach nazywanych stanami

kwantowych). A kontrolując tylko rozmiar kropki, można precyzyjnie zmieniać jej właściwości! Kropka kwantowa wielkości np. 5 nm może być oglądana jedynie przez silny mikroskop elektronowy lub sił atomowych. Gdyby taką kropkę polizować na płacie futbolowej, a piłkę umieścić na Kąkole, to stosunek rozmiaru kropki do piłki byłby taki jak rozmiar piłki do wielkości Kąkole! Zdumiewająca jest jednak to, że ten mikroskopijny obiekt potrafi bardzo efektywnie świecić. Półprzewodnikowe kropki kwantowe należą

do tzw. fluoroforów, co oznacza, że są zdolne do emisji światła po wzbudzeniu. Nanokrystały półprzewodnikowe pochłaniają fotony światła o energii koniecznej do przeniesienia elektronu ze stanu podstawowego na jeden z wyższych, dostępnych stanów energetycznych. Gdy elektron wraca na niższy poziom, wzbudzona kropka kwantowa emituje światło. Więcej na temat kropek kwantowych można dowiedzieć się z artykułu prof. Mariana Grynburga „Najjaśniejsze kropki” („WiZ” 6/2011).

Wymiary powłok	Materiał	Barwa światła	Barwa światła
3	Kryształ półprzewodnikowy	Elektron może poruszać się swobodnie w całym objętości kryształu	
2	Stabilne kwantowe	Ruch elektronu jest ograniczony do płaszczyzny	
1	Drugi kwantowy	Elektron może poruszać się jedynie po jednej linii	
0	Kropka kwantowa	Elektron jest całkowicie zlokalizowany	

Quantum Dots TV

LED TV, featuring reinvented Quantum Dot technology (Samsung)

Nanotechnologia

Nanotechnologia

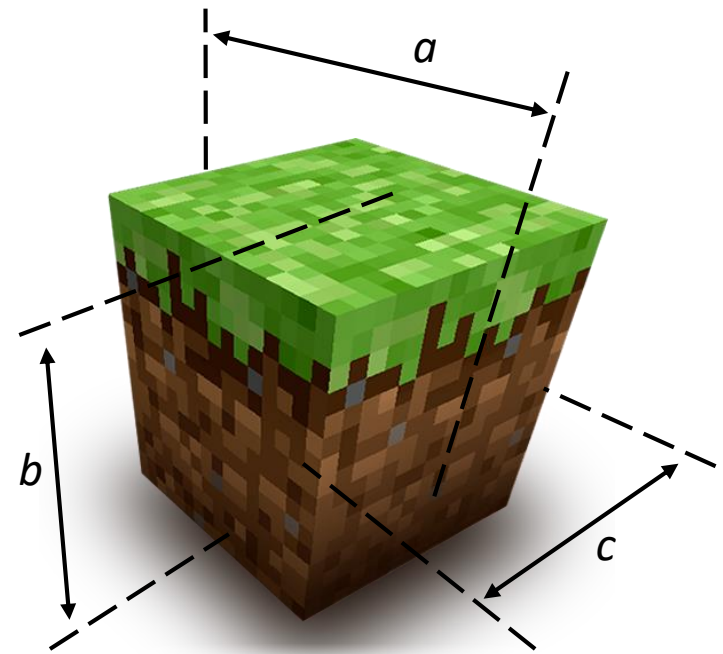

↑
 10^{-9}
0,000 000 001

Nauka

Inżynieria

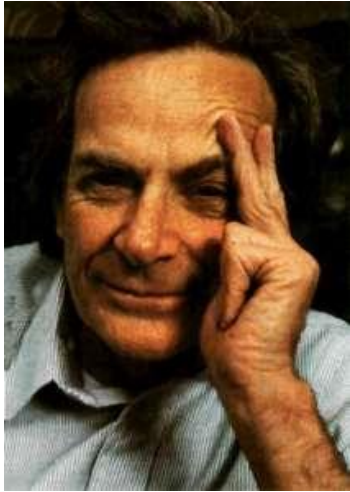
Technologia

$a, b, c < 100 \text{ nm}$

Nanotechnologia

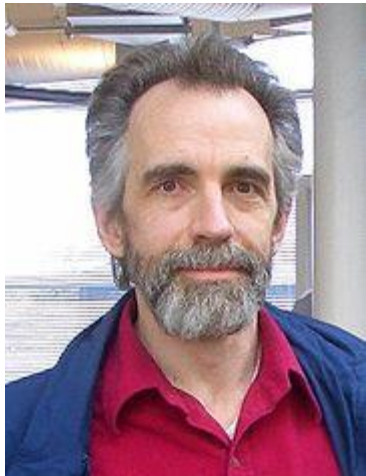
Richard P. Feynman, 1959

There's Plenty of Room at the Bottom

Annual meeting of the American Physical Society at the California Institute of Technology (Caltech)

Norio Taniguchi of Tokyo science University first defined nanotechnology in 1974

"***Nano-technology*** mainly consists of the processing of separation, consolidation, and deformation of materials by one atom or one molecule."

Kim Eric Drexler, 1986

Engines of Creation (Grey goo)

Nanosystems: Molecular Machinery, Manufacturing and Computation

lo

STANISŁAW
LE M
LOKALTERMIN

ROMAN

ANU REEVES

12.12.08
IS
THE DAY THE
EARTH

WIZJA Stanisław
Lem
LOKALNA

泰平ヨンの現場検証
スタニスワフ・レム / 深見 舞訳

WIZJA LOKALNA

Nanotechnologia na co dzień

Motoryzacja (Hummer H2 sport utility truck)

Budownictwo
Samoczyszczący się beton

Elektronika
Wyświetlacze OLED

iPod Nano

Ubrania (Nano-Tex)

AGD
Samoczyszcząca się lodówka Samsung
Nano SilverSeal

Kosmetyki

Sport

Pokrycia NANO

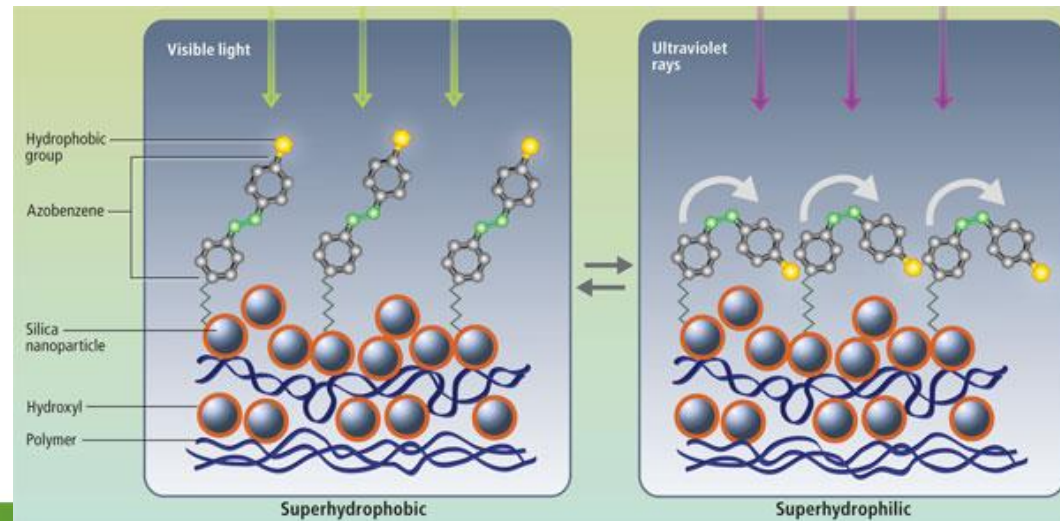
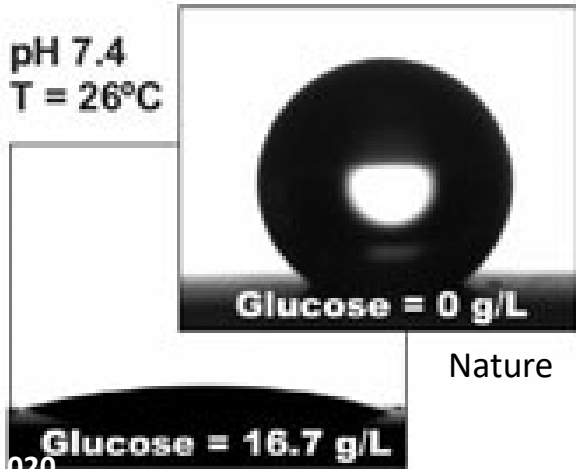

na co dzień

Żuk pustynny z Namib

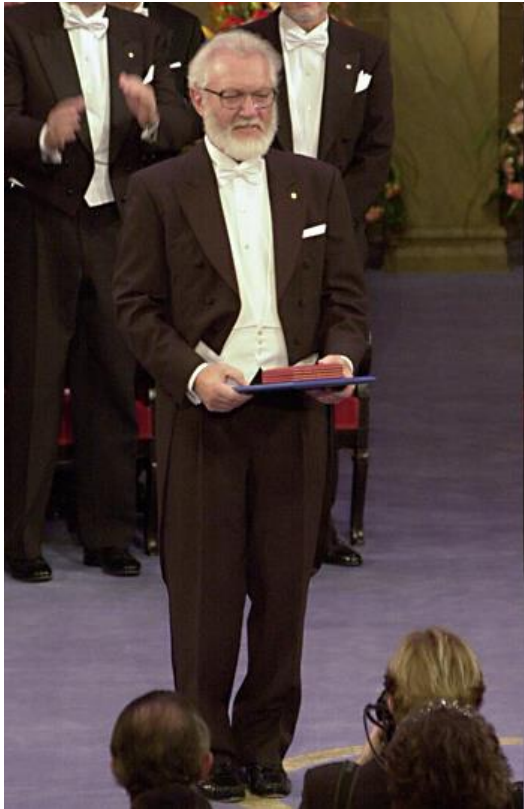
Liść lotosu, photo: Y-T Cheng

Nanotechnologia na co dzień

The Nobel Prize in Physics 2000

“The principal applications of any sufficiently new and innovative technology always have been - and will continue to be - applications created by that technology.”

Herbert Krömer

“Główne zastosowanie każdej nowej i innowacyjnej technologii zawsze było – i nadal będzie – zastosowaniem stworzonym przez tę technologię”

http://en.wikipedia.org/wiki/Herbert_Kroemer

Nanotechnology na co dzień

The \$585 suits that went on sale today (October 8, 2009) are treated with Titanium Dioxide, a chemical compound commonly used in cosmetics and toothpaste. According to company spokes-person Junko Hirohata, TiO_2 has photocatalytic properties, meaning that it when exposed to light it breaks down organic materials.

© AP

Antiviral Business Suits Fight H1N1 Swine Flu With Science & Style

汚れをはじく
クリーン&エコ
clean and eco
スーツ

いいもの
欲しいもの
つぎつぎと。

”業界初”
汚れ・花粉に強い

水も油もコロコロ
弾きます

驚きの除水・除油効果

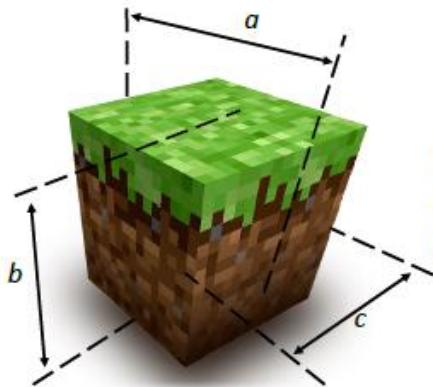
http://www.haruyama.co.jp/

Nanotechnologia

$$\text{nano} = 10^{-9} = \frac{1}{1\,000\,000\,000}$$

Chodzi o kontrolę materii w bardzo małej skali, jednej miliardowej części metra. Wytwarzanie i badania obiektów o tak małych rozmiarach wymagają wiedzy zarówno z fizyki jak i z chemii.

$a, b, c < 100 \text{ nm}$

Nanocząstki są mniejsze niż 100 nm

Bakteriofag
200 nm

10^{-4} m Średnica ludzkiego włosa 100 000 nm

10^{-5} m

Średnica krwinki czerwonej 6000 nm

10^{-6} m

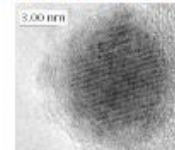
Dł. fali światła widzialnego 400-700 nm

10^{-7} m

Tranzystor w procesorze 25 nm

10^{-8} m

Nanocząstki 5 nm

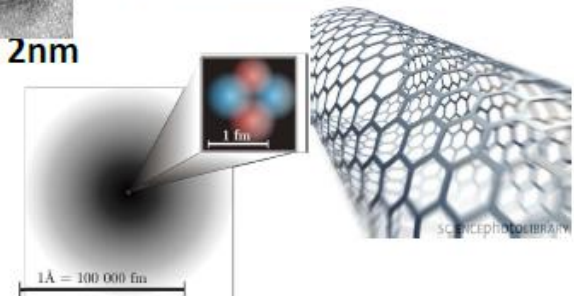

10^{-9} m

Średnica DNA, nanorurek 2nm

10^{-10} m

Promień atomu 0.1 nm

Jacek Szczytko, Wydział Fizyki UW
AMI IMAGES/SCIENCE PHOTO LIBRARY
POWER AND SYRED/SCIENCE PHOTO LIBRARY
DR JEREMY BURGESS/SCIENCE PHOTO LIBRARY.
PASIEKA/SCIENCE PHOTO LIBRARY

Dlaczego XXI w?

Parowóz dziejów

mili

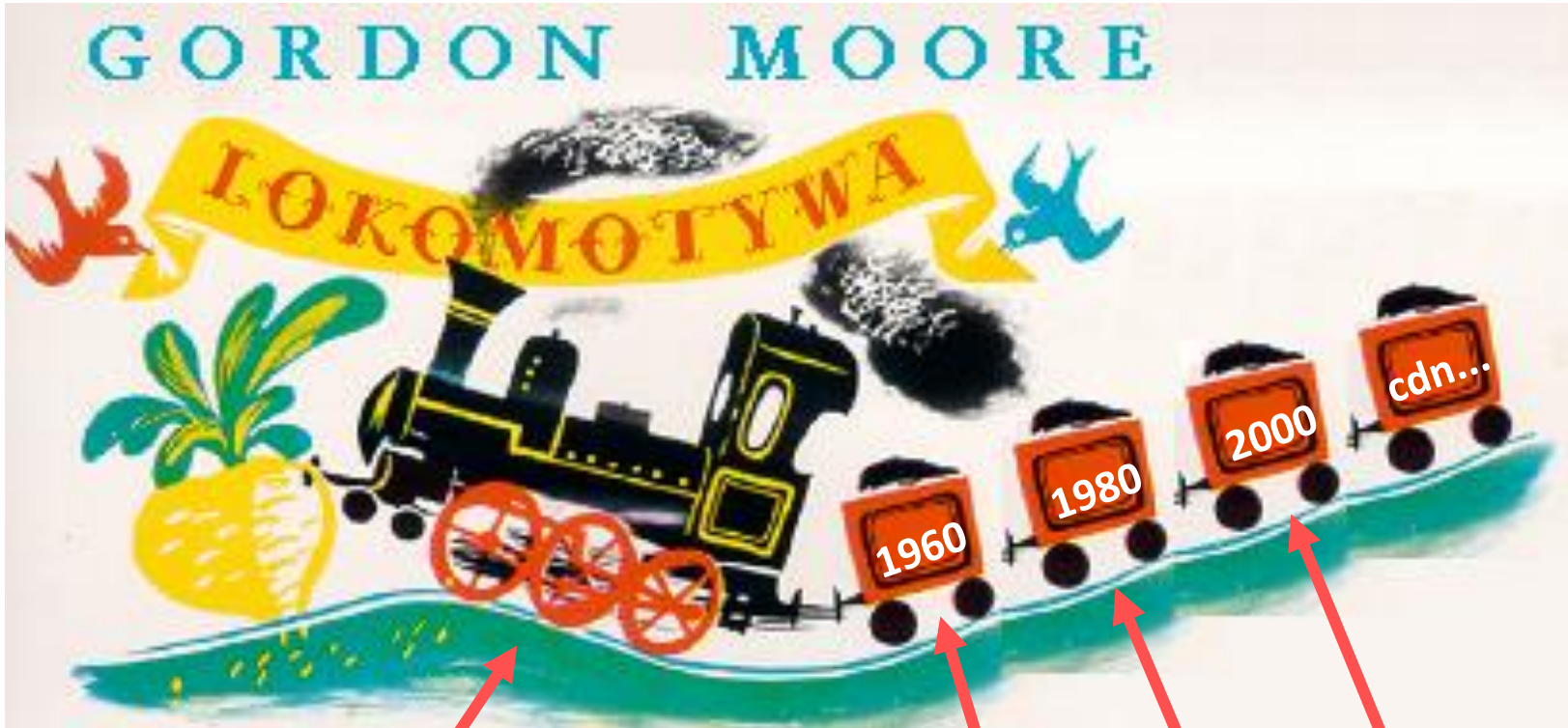

mikro

nano

Dlaczego XXI w?

Parowóz dziejów

Przez ostatnie 40 lat na badania technologii krzemowej wydano bilion (ang. trillion) 10^{12} USD

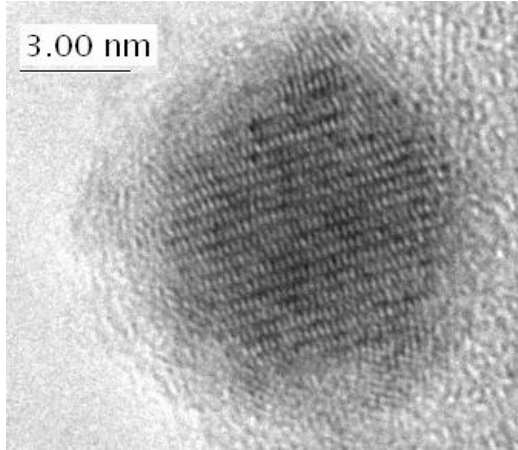
mili

mikro

nano

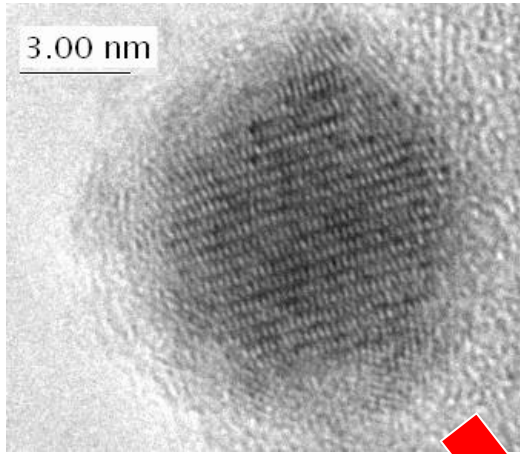

Nanotechnologia

5 nm

Nanotechnologia

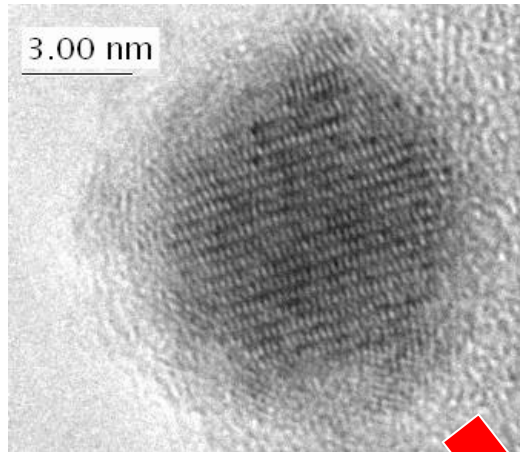

5 nm

22 cm

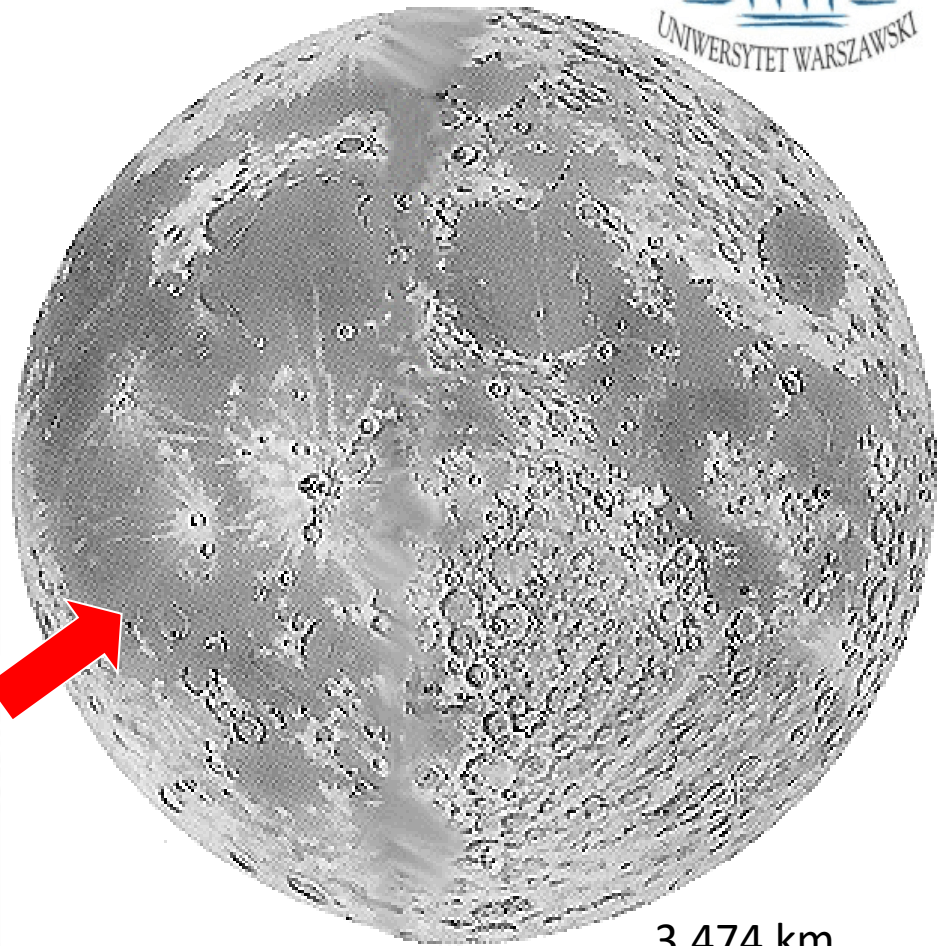

Nanotechnologia

5 nm

22 cm

Nanotechnologia

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Period																			
1	1 H																		2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne	
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar	
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr	
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe	
6	55 Cs	56 Ba	* 71 Lu	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn	
7	87 Fr	88 Ra	** 103 Lr	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Uut	114 Uuq	115 Uup	116 Uuh	117 Uus	118 Uuo	

* Lanthanoids	* 57 La	58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb
** Actinoids	** 89 Ac	90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No

<http://www.webelements.com/>

Efekty kwantowe

Bottom-up ↑

Nano+bio

Synteza kropek kwantowych

Chemia!

<http://www.chem.uw.edu.pl/labs/elektrochemia/Nanogaleria/nanogaleria.htm>

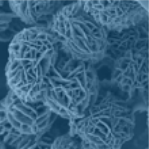
Pracownia Elektrochemii - Mozilla Firefox

Plik Edycja Widok Przejść Zakładki Narzędzia Pomoc

<http://www.chem.uw.edu.pl/labs/elektrochemia/Nanogaleria/nanogaleria.htm> Idź

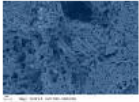
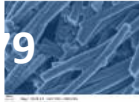
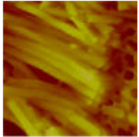
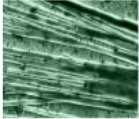
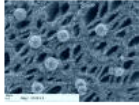
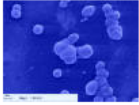
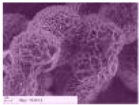
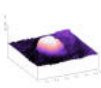
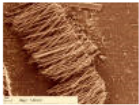
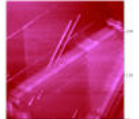
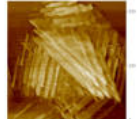
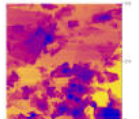
Rozpocznij przygodę... Aktualności Słownik Ang. Słownik Fra. DWA Langue française le... GW: Wiadomości INTERIA.PL - Fakty Murator FORUM Tabela NBP

Pracownia Elektrochemii

- Strona główna
- Aktualności
- Pracownicy
- Tematyka
- Aparatura
- Studenci
- Współpraca
- Nanogaleria

Nanogaleria

	Nanorurki z polindolu otrzymane w membranie poliwęglanowej.		Nanorurki z polindolu otrzymane w membranie poliwęglanowej.		Nanorurki z polianiliny widziane mikroskopem AFM.
	Mikrodruty z poliofenu.		Nanoklastery palladu w matrycy z poli(1,8-diaminonaftalenu).		Nanostruktury palladowe.
	Róże pustyni z poli(1,8-diaminonaftalenu).		Mikrowyseпка z polianiliny osadzona w defekcie monowarstwy.		Nanodruty z palladu otrzymane metodą templatową.
	Nanoięły ze srebra na powierzchni grafitu.		Skupisko nanoięł ze srebra na powierzchni grafitu.		Nanopłatki ze srebra osadzone na HOPG.

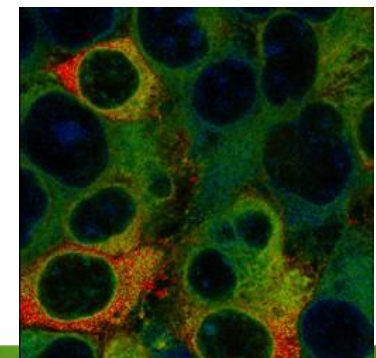
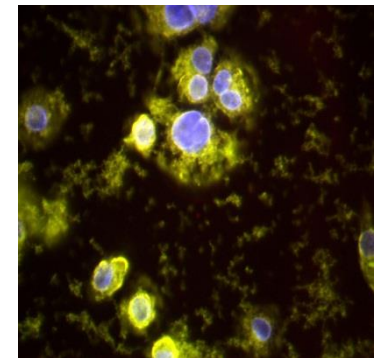
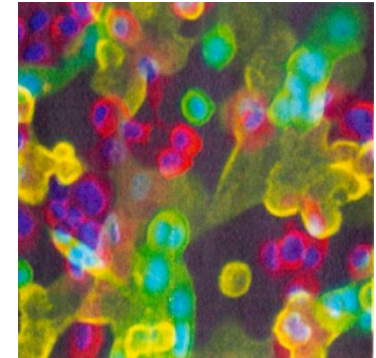
Zakończono

Sferyczne kropki kwantowe

<http://www.medicine.tcd.ie/molecular-medicine/gallery/pictures/scientific-pictures.php>

The screenshot shows a Firefox browser window displaying the website www.medicine.tcd.ie/molecular-medicine/gallery/pictures/scientific-pictures.php. The page header includes the Trinity College Dublin logo and navigation links: TCD Home, Faculties & Schools, Courses, Research, Services, Contact, and A-Z. The main heading is "Molecular Medicine" with the subtitle "Department of Clinical Medicine". Below this is a search bar and a "You are here:" breadcrumb. A left sidebar contains a navigation menu with items: Home, History, Undergraduate, Postgraduate, Student (Local), Our Research, Facilities, People, Publications, Gallery, News & Events, Contact Us, and Sitemap. The main content area is titled "Scientific Pictures" and displays a grid of 24 thumbnail images of various fluorescently labeled cells and tissues.

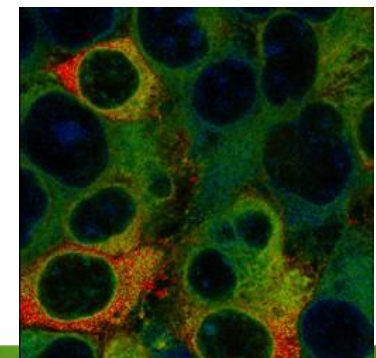
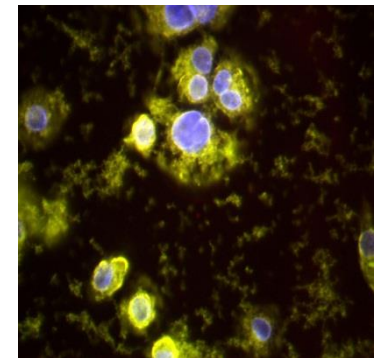
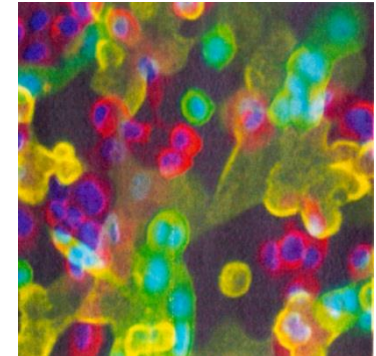
<http://www.evidenttech.com/>

Sferyczne kropki kwantowe

<http://www.microscopyu.com/articles/fluorescence/index.html>

The screenshot shows the Nikon MicroscopyU website interface. The browser is Firefox, and the address bar shows the URL. The page features the Nikon logo and the text 'MICROSCOPYU THE SOURCE FOR MICROSCOPY EDUCATION'. A navigation menu includes links for HOME, TUTORIALS, GALLERIES, MICROSCOPY BASICS, SMALL WORLD, MUSEUM, DOWNLOADS, and CONTACT. The main content area is titled 'Home > Fluorescence Microscopy' and features a large image of cells with the heading 'Concepts in Fluorescence Microscopy'. Below this is a text block explaining the importance of fluorescence microscopy in cellular and molecular biology. A 'Review Articles' section lists various topics such as 'Introduction to Fluorescence Microscopy', 'Basics of FRET Microscopy', 'Fluorescence in situ Hybridization', 'Introduction to Fluorescent Proteins', 'Stereomicroscopy Fluorescence Illumination', 'Optical System and Detector Requirements', 'Total Internal Reflection Fluorescence', 'Multiphoton Microscopy', 'Nikon Fluorescence Filter Sets', 'Fluorescent Protein Imaging Parameters', 'Confocal Microscopy', and 'Laser Safety Basics'. On the right side, there is a search bar, a 'Small World Competition' section with links to contests and rules, an 'Interactive Flash Tutorial' with a graph, and a 'Microscope Safety' section.

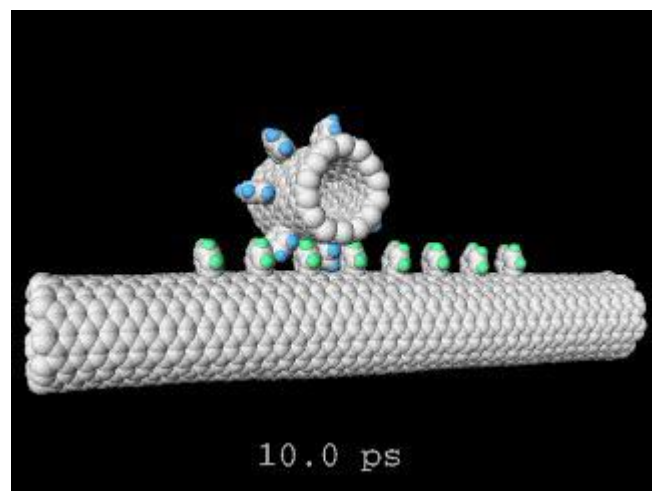
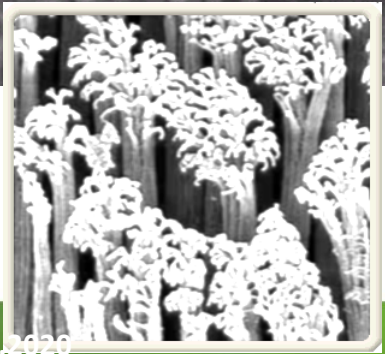
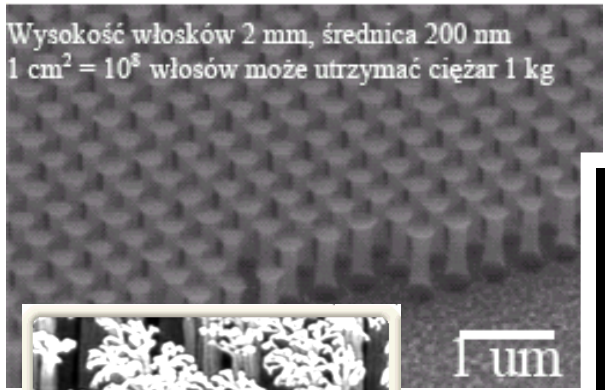
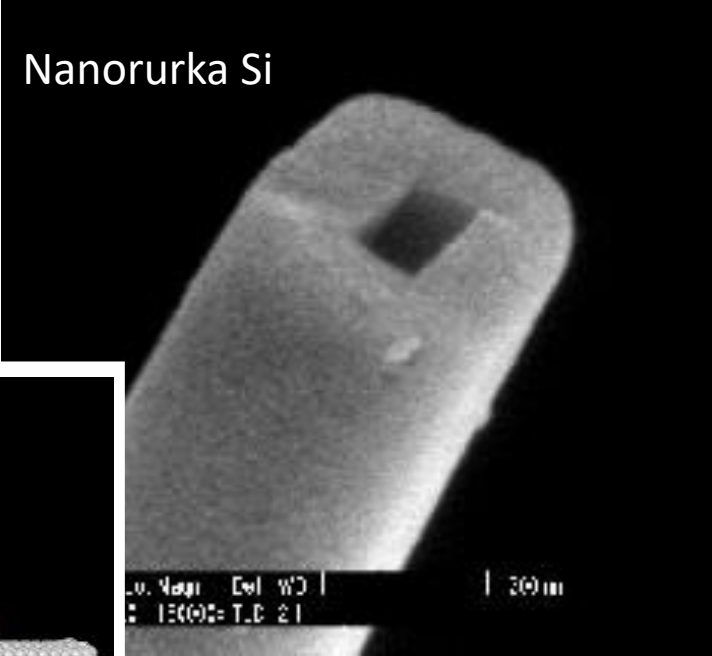
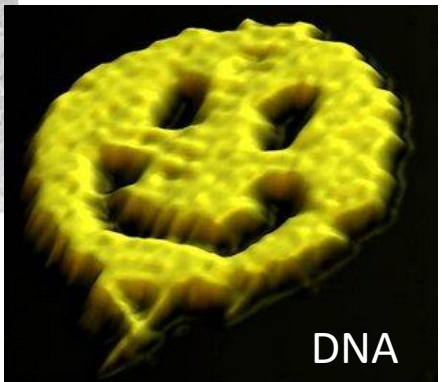
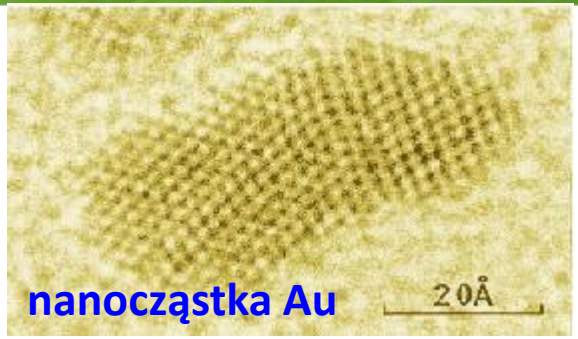
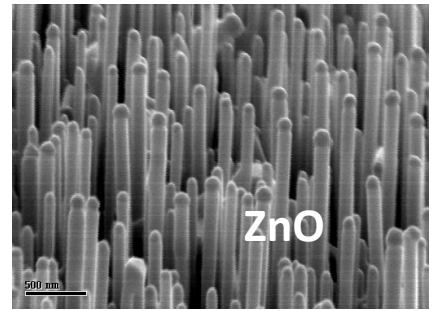
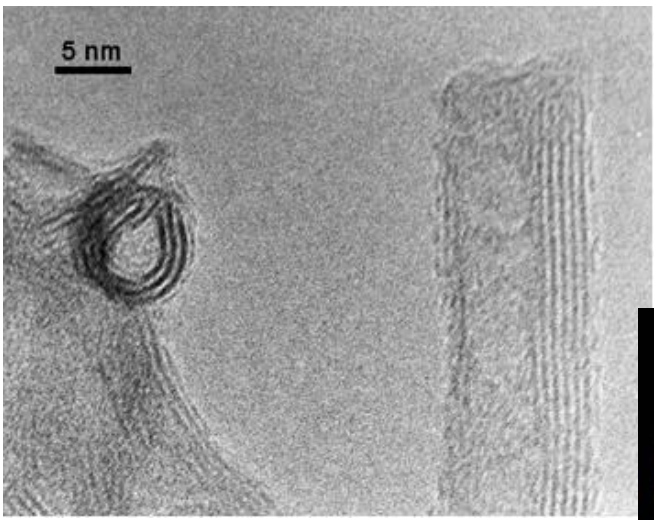

<http://www.evidenttech.com/>

Nanorurki, nanowąsy i kropki

TiO2 nanotube materials

www.ee.leeds.ac.uk/nanomsc/modules1.php

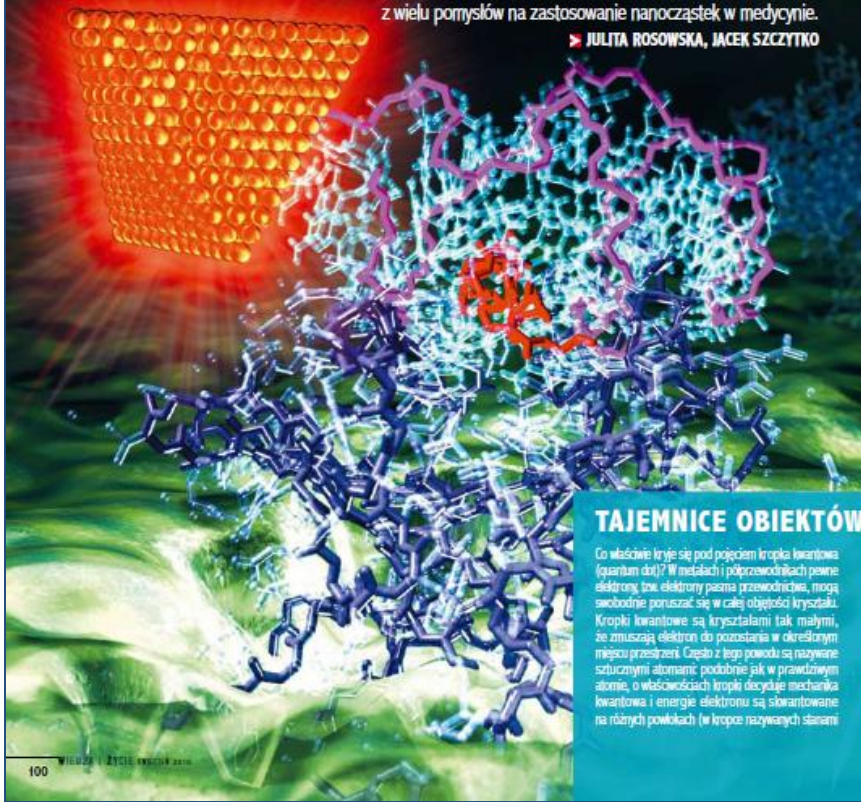

techniki medyczne >> fizyka kwantowa

ZMYŚLNE

Wykrywanie guzów nowotworowych i przerzutów, dostarczanie leków prosto do celu, terapia komórkami macierzystymi, możliwość wnikliwego spojrzenia na embriogenezę... – to niektóre z wielu pomysłów na zastosowanie nanocząstek w medycynie.

► JULITA ROSOWSKA, IACEK SZCZYTKO

TAJEMNICE OBIEKTÓW 0-WYMIAROWYCH

Co właściwie kryje się pod pojęciem kropka kwantowa (quantum dot)? W metalach i półprzewodnikach pewne elektrony tzw. elektrony pasma przewodniczą, mogą swobodnie poruszać się w całej objętości kryształu. Kropki kwantowe są kryształami tak małymi, że zmuszają elektrony do pozostania w określonym miejscu przestrzeni. Często z tego powodu są nazywane sztucznymi atomami, podobnie jak w prawdziwym atomie, o właściwościach kropki decyduje mechanika kwantowa i energia elektronu są skwantowane na różnych powłokach (w kropkach nazywanych stanami

kwantowych). A kontrolując tylko rozmiar kropki, można precyzyjnie zmieniać jej właściwości! Kropka kwantowa wielkości np. 5 nm może być oglądana jedynie przez silny mikroskop elektronowy lub sił atomowych. Gdyby taką kropkę polizować na piłe futbolowej, a piłkę umieścić na Księżycu, to stosunek rozmiaru kropki do piłki byłby taki jak rozmiar piły do wielkości Księżyc! Zdumiewająca jest jednak to, że ten mikroskopijny obiekt potrafi bardzo efektywnie świecić. Półprzewodnikowe kropki kwantowe należą

do tzw. fluoroforów, co oznacza, że są zdolne do emisji światła po wzbudzeniu. Nanokryształy półprzewodnikowe pochłaniają fotony światła o energii koniecznej do przeniesienia elektronu ze stanu podstawowego na jeden z wyższych, dostępnych stanów energetycznych. Gdy elektron wraca na niższy poziom, wzbudzona kropka kwantowa emituje światło. Więcej na temat kropek kwantowych można dowiedzieć się z artykułu prof. Mariana Grynberga „Najjaśniejsze kropki” („WiZ” 6/2011).

Wymiary przewidywane	Materiał	Barwa światła	Barwa światła
3	Kryształ półprzewodnikowy	Elektron może poruszać się swobodnie w całym wymiarze przestrzeni	Barwa zależy od rozmiaru
2	Stabilne kwantowe	Ruch elektronu jest ograniczony do płaszczyzny	Barwa zależy od rozmiaru
1	Drut kwantowy	Elektron może poruszać się jedynie w jednym kierunku	Barwa zależy od rozmiaru
0	Kropka kwantowa	Elektron jest całkowicie zlokalizowany	Barwa zależy od rozmiaru

KROPKI

KIEDY W LATACH 80. grupie naukowców z Texas Instruments udało po raz pierwszy wytworzyć metodami litograficznymi kropki kwantowe, zaczęła się nowa era – ingerencji w świat zerowymiarowy. Stopniowo nabywaniu umiejętności precyzyjnej manipulacji materią w nanoskali towarzyszyło pytanie, jak można wykorzystać niezwykle właściwości fizykochemiczne nowo odkrytych nanoobjektów. Więcej naukowców, często wkraczające w świat fantastyki, wiązały się głównie z elektroniką, technologiami informatycznymi czy optyką. Nanokryształy półprzewodnikowych nie kojarzono z biologią lub medycyną. Dziś wiadomo, że te nadzwyczaj małe, ale jednocześnie niezwykle trwałe obiekty, stwarzają zupełnie nowe możliwości walki z chorobami.

Wielu przełomowych odkryć dokonano dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności. Podobnie było w przypadku kwantowych kropek. Pomysł na ich zastosowanie w medycynie zrodził się nagle. Dr Louis Brus i jego współpracownicy z Bell Laboratories, prowadząc na początku lat 80. doświadczenia z półprzewodnikowymi nanokryształami, dokonali zadziwiającego odkrycia – nanokryształy, chociaż wykonane z tego samego materiału, świeciły różnymi kolorami!

Celemu zamieszaniu winny był ich rozmiar. Okazało się, że im mniejsza kropka, tym krótsza długość fali emitowanego przez nią światła (a więc inny kolor jej fluorescencji). W ten sposób kropki demonstrowały swoją kwantową naturę – zasada niezamocności Heisenberga przewidywała bowiem, że im lepiej zlokalizujemy elektron, tym bardziej nieoznaczony musi mieć on pęd, a więc tym większą ma energię kinetyczną (i emituje foton o większej energii).

Inni badacze, początkowo również związani z Bell Laboratories – Moungi Bawendi i Paul Alivisatos – znaleźli sposób, by uczynić kropki kwantowe rozpuszczalnymi w wodzie i pokryły je nieorganiczną powłoką. Wystarczyło jesz-

cze oświetlić nanokryształy ultrafioletem i kropki zaświeciły w świetle widzialnym. Oto skrócona historia powstania niezwykle ciekawych nanoobjektów, które, mimo że wykonane z tego samego półprzewodzącego materiału i wzbudzone tylko jednym źródłem światła, emitują całą paletę barw.

Ultraczułe znaczniki

Głównym składnikiem żywych komórek jest woda. Pojedyncze komórki oglądane w mikroskopie optycznym są w zasadzie przezroczyste. Od lat stosuje się więc różnorodne barwniki fluorescencyjne (tzw. znaczniki albo markery), które umożliwiają nam wgląd do wnętrza żywych bądź utrwalonych komórek. Jaki jest idealny marker?

W przypadku analizy jednokolorowych powinien być przede wszystkim biokompatybilny (czyli zgodny biologicznie z obserwowanymi tkankami), nietoksyczny dla próbki, wystarczająco jasny i trwały, a więc nie ulegający szybkiemu rozkładowi. Sprawa komplikuje się w przypadku analizy wielokolorowych. Tu, oprócz wspomnianych cech, pożądanym jest właśnie widmo emisji, które znacznie ułatwia dopasowanie różnych długości fal emitowanego światła do konkretnych znaczników. Dla obniżenia kosztów byłoby też wygodnym i prostym jego wykonania najlepiej byłoby wzbudzać wszystkie fluorofory jednym źródłem światła.

Stosowanie konwencjonalnych znaczników, takich jak organiczne barwniki czy naturalnie fluorescujące białka, może być pod wieloma względami problematyczne i często bardzo ogranicza sposób przeprowadzenia eksperymentu. Przede wszystkim, tradycyjne barwniki szybko ulegają rozkładowi i tym samym uniemożliwiają obserwację długich procesów zachodzących w komórkach bądź też w przestrzeniach międzykomórkowych – np. śledzenie kolejnych generacji komórek podczas embriogenezy, czyli rozwoju zarodkowego. Barwniki mogą też zmieniać intensywność emisji pod

Nanomedycyna

Nanomedycyna

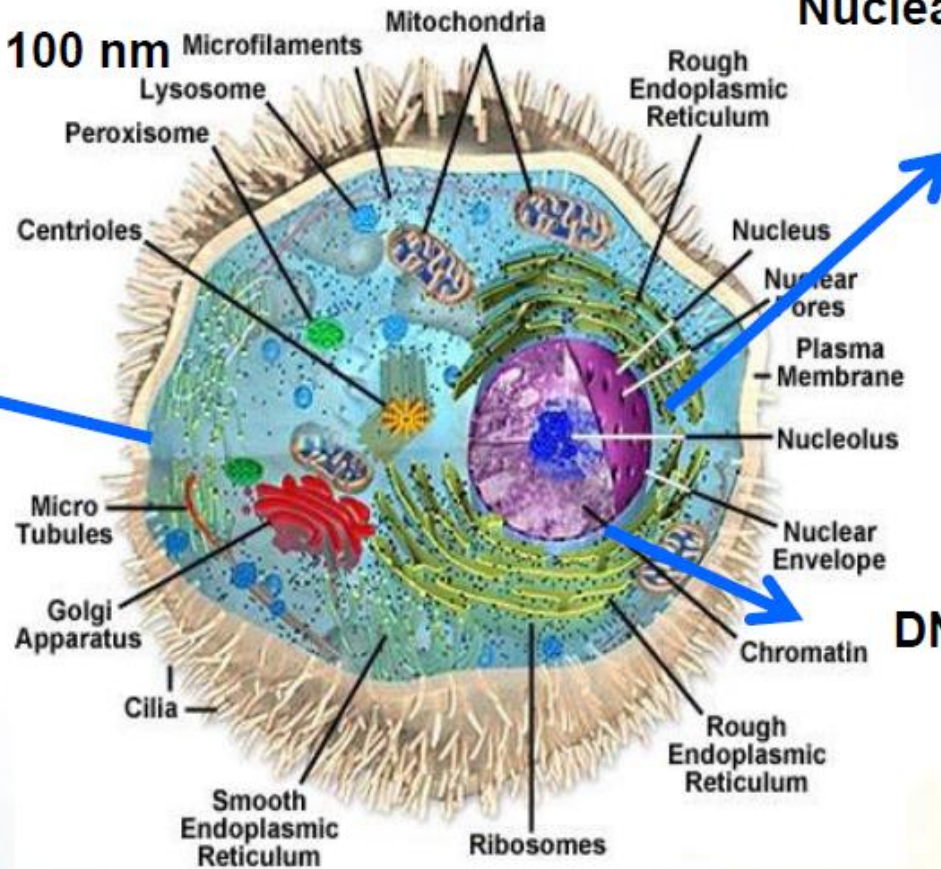
Cell membrane:

endocytosis up to ~ 100 nm

Lipid membrane:

5.5 nm across

Nuclear membrane: <40 nm

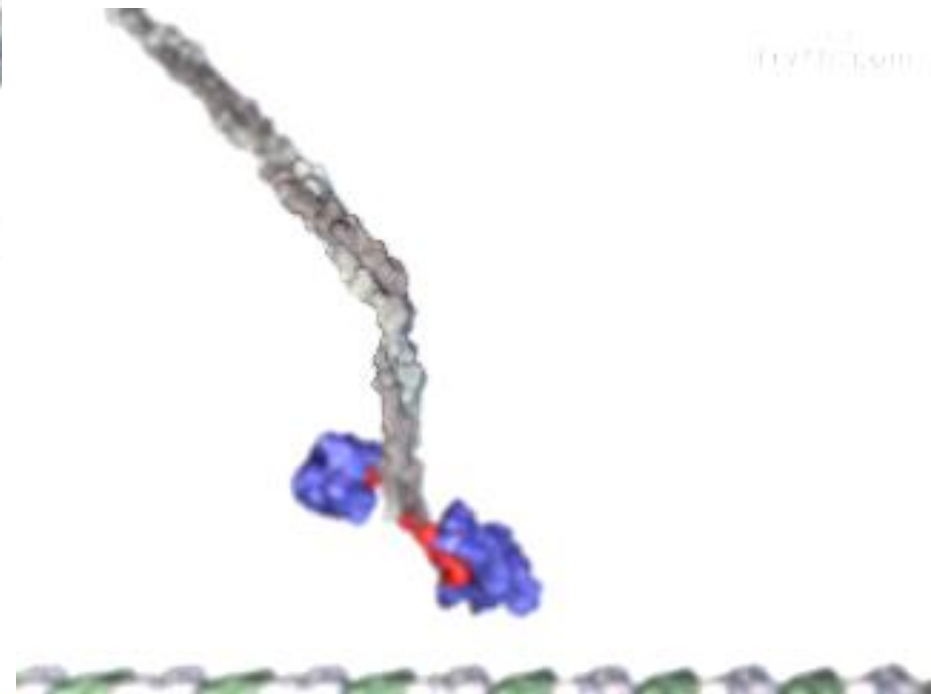
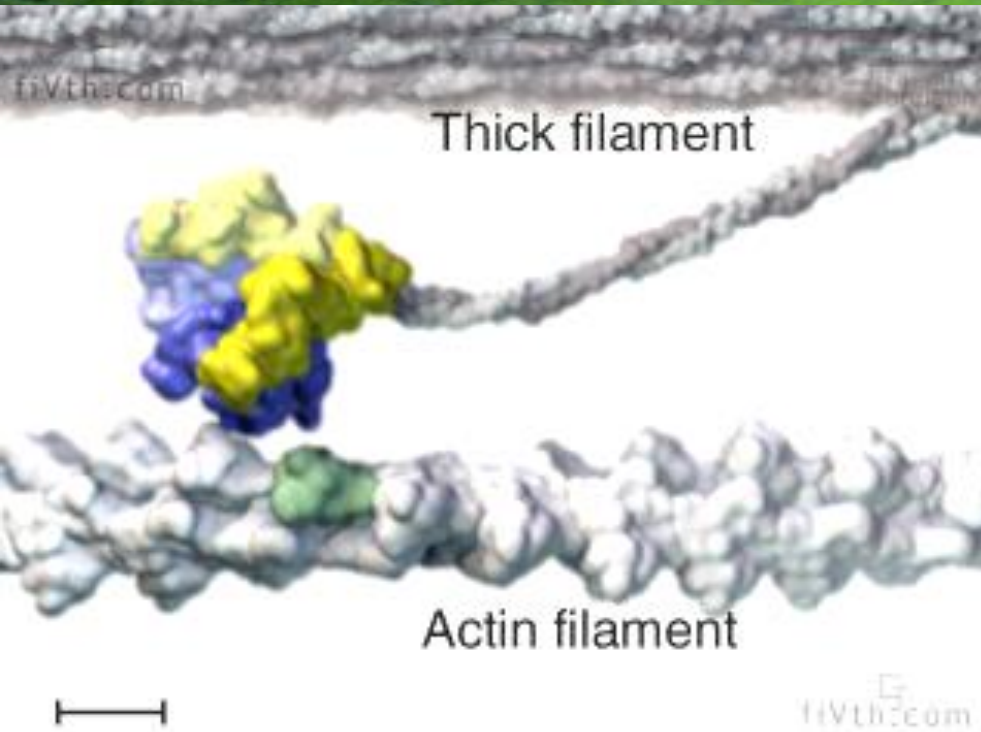

DNA-histone complex:

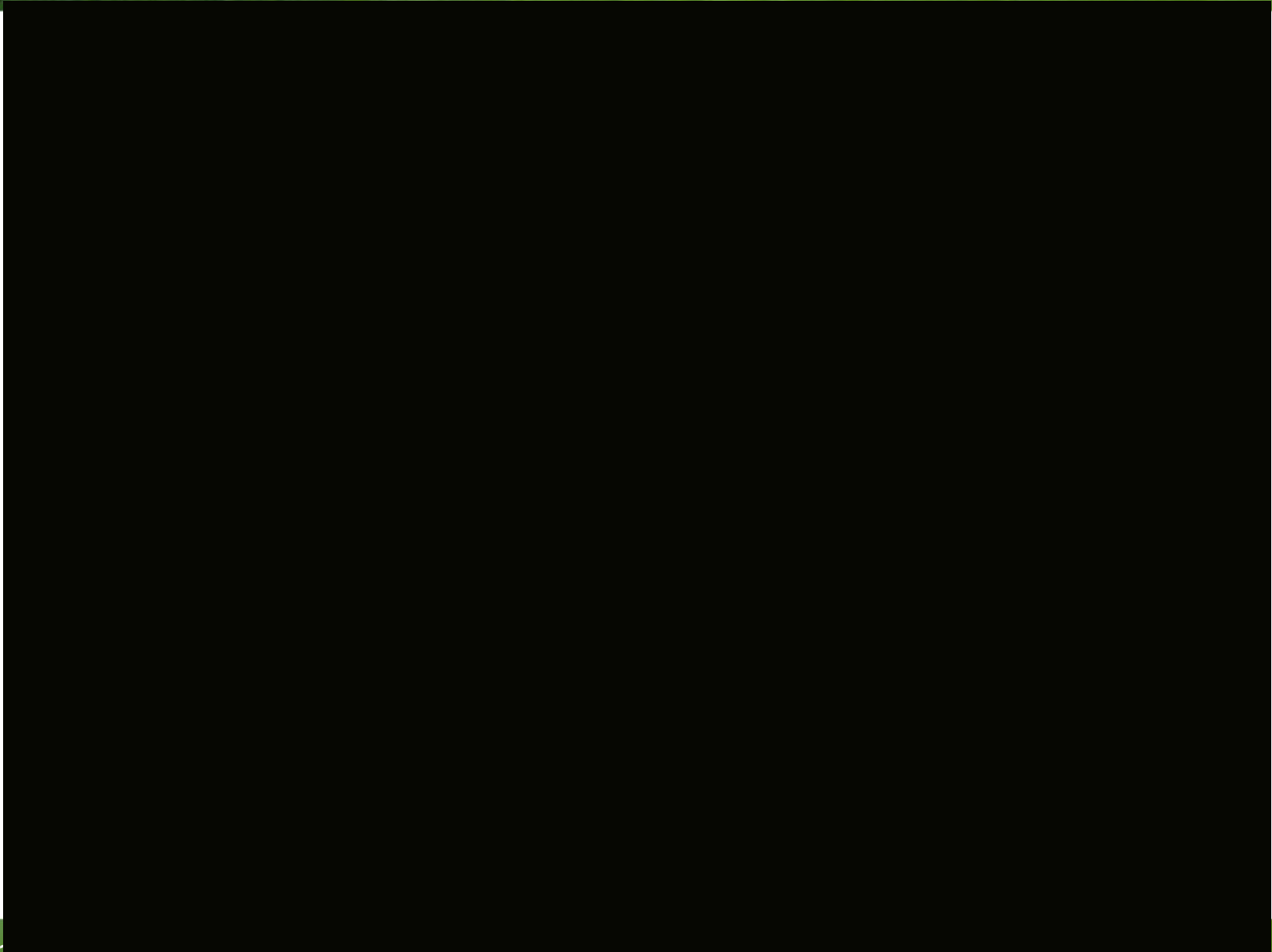
6.7- 8.5 nm

Nanomedycyna

Nanomedycyna

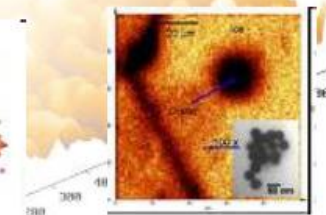
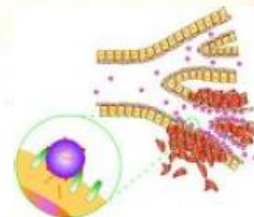
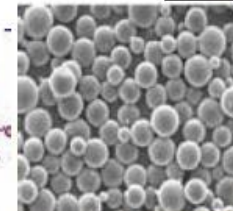
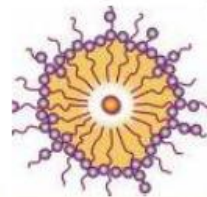
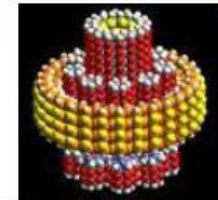

Nanomedycyna

Nanomedicine may be defined as the **monitoring, repair, construction and control of human biological systems at the molecular level**, using engineered nanodevices and nanostructures.

- a **new field** created by the convergence of recent advances in **Nanotechnology** with **Biology** and **Medicine**.
- Nanomedicine offers the prospect of powerful new tools for the treatment of human diseases and the augmentation of human biological systems.

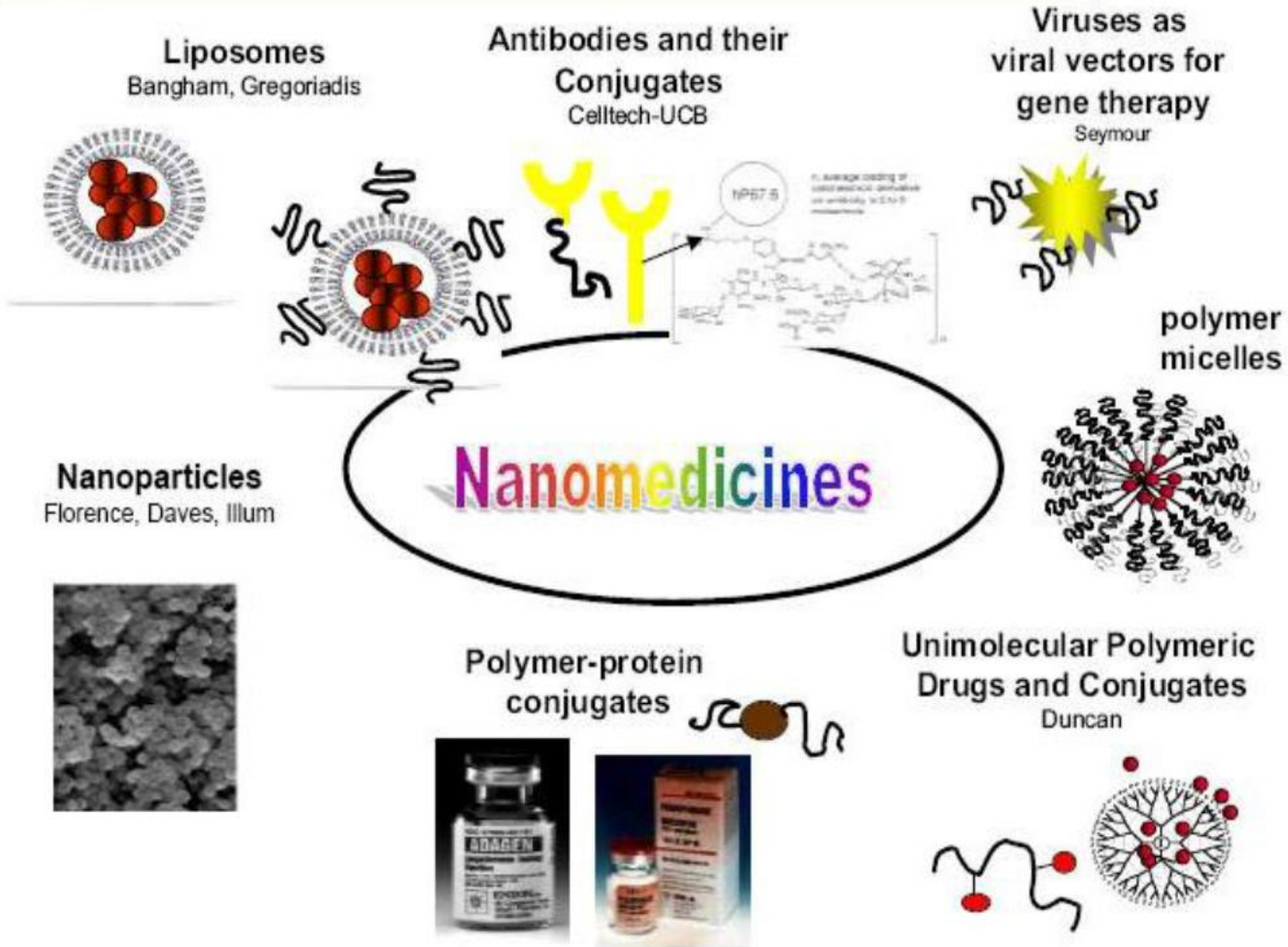
- **Liposomes**
- **Polymer NPs (Nanospheres, Nanocapsules)**
- **Solid Lipid NPs, Nanocrystals**
- **Dendrimers**
- **Fullerenes**
- **Inorganic NPs (Gold & Magnetic) and Quantum Dots**

Nanomedycyna

Many "Nanomedicines" are already in routine clinical use

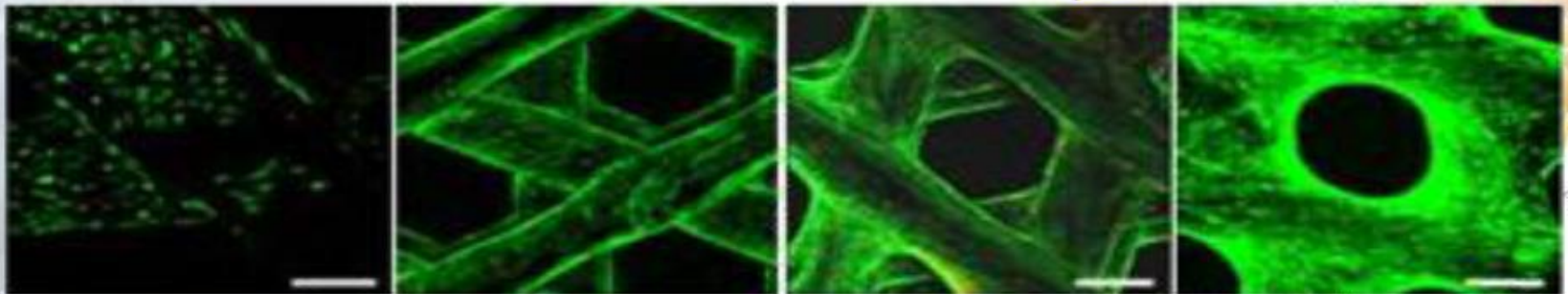
Nanomedycyna

Regenerative Medicine is an emerging Interdisciplinary field of Research & Clinical applications focused on:

- Repair,
  - Replacement,
  - Regeneration of Cells, Tissues, or Organs,
- to restore congenital defects, disease, and trauma.

It uses a combination of Technological Approaches (**Genetic engineering, Stem Cells, Soluble Molecules, Tissue engineering, etc**) beyond traditional Transplantation & Replacement therapies.

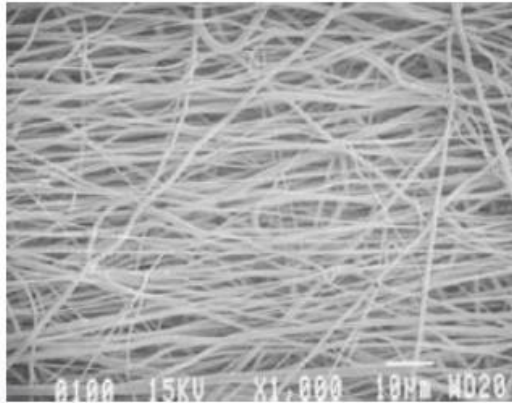
Example: Evolution in time of Cell Colonization

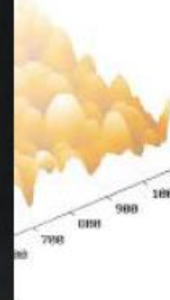
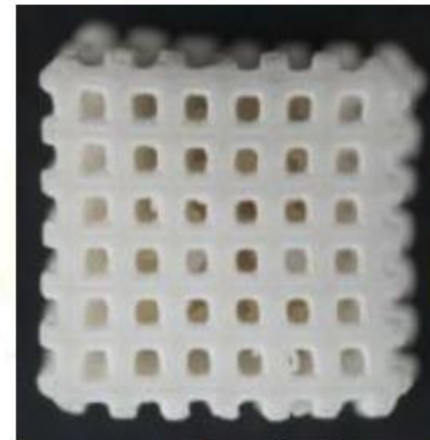
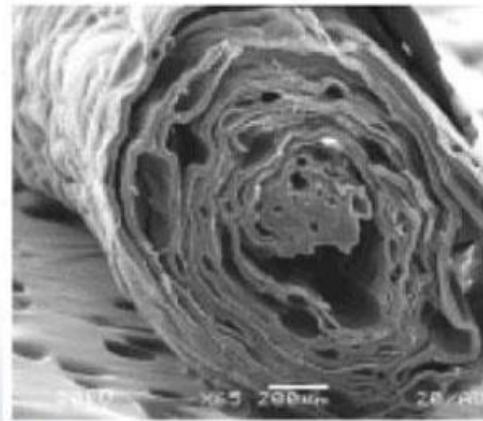
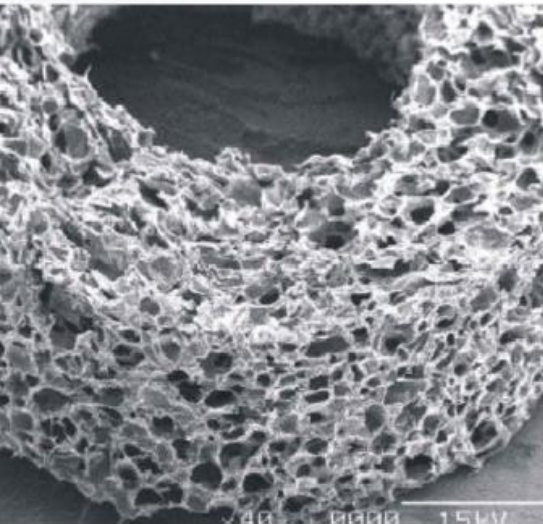

Nanomedycyna

Scaffolds.....

- Various textures and materials
- Encourage cells to grow
- Allow nutrients to permeate
- Won't harm the patient

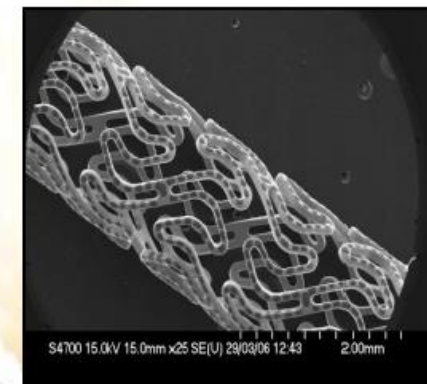
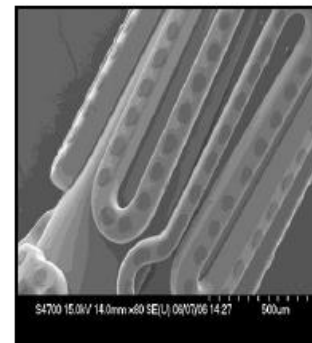
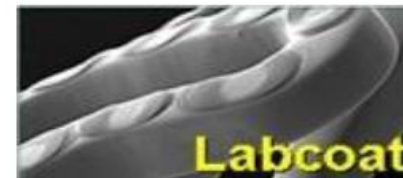
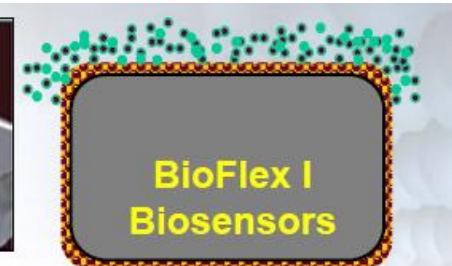
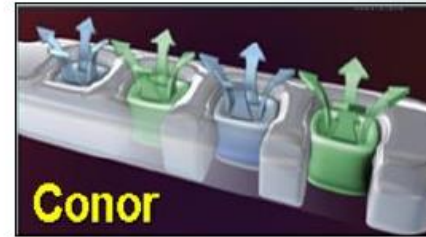

Nanomedycyna

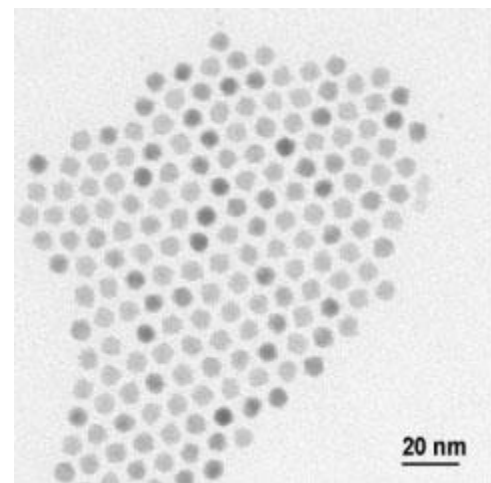
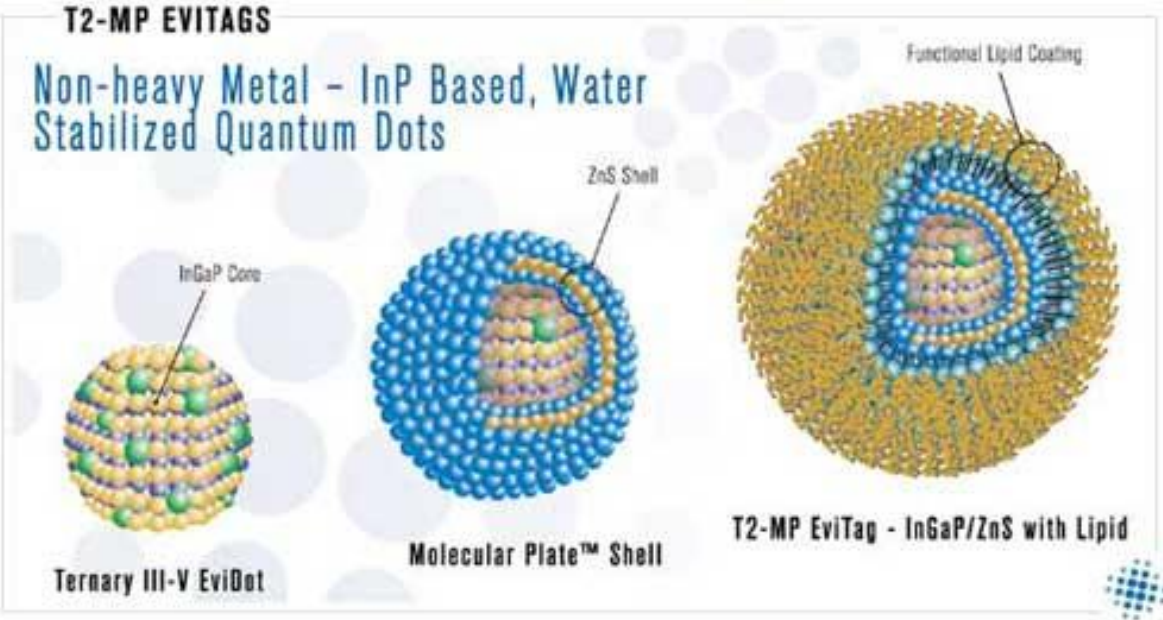
- Bioabsorbable polymers
- Controlled polymer application
- Non polymer release (porous surface)

Directional Drug Delivery...

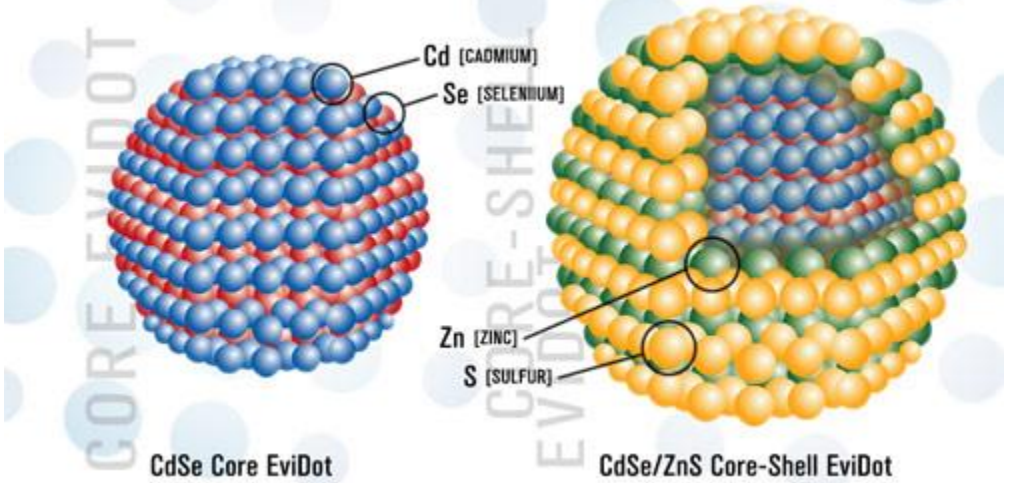
- Selective coating on the outside surface of the stent
- Reduced drug/polymer Luminal surface BMS
- Drug only where needed

Kropki kwantowe + bio

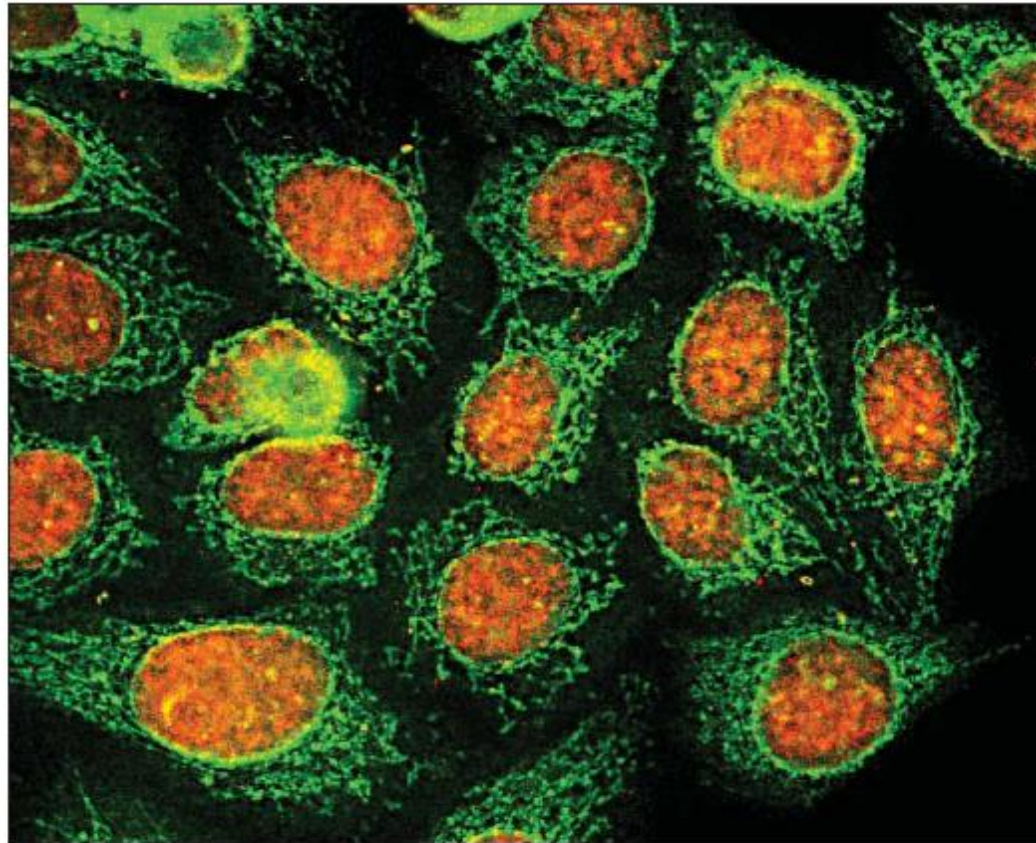
A PbSe Quantum Dot as seen through a transmission electron microscope (TEM).

<http://www.evidenttech.com/>

Kropki kwantowe + bio

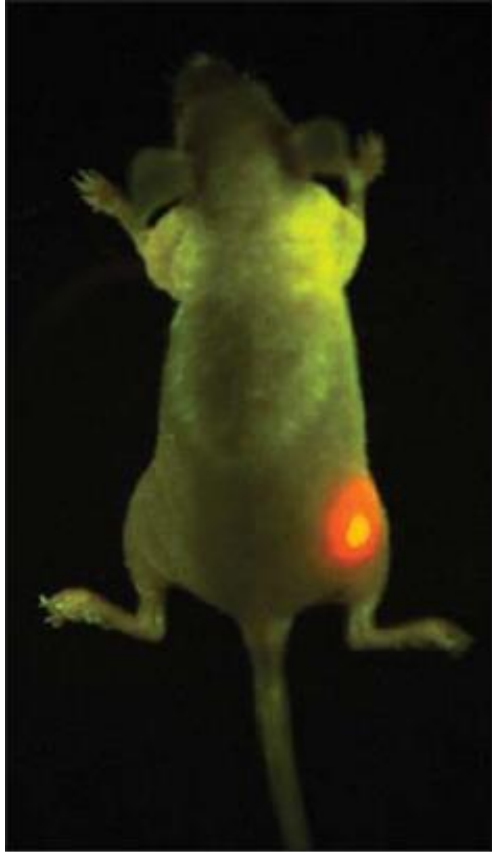

Double duty. Green quantum dots cling to mitochondria in the cytoplasm; orange ones label proteins in the same cells' nuclei.

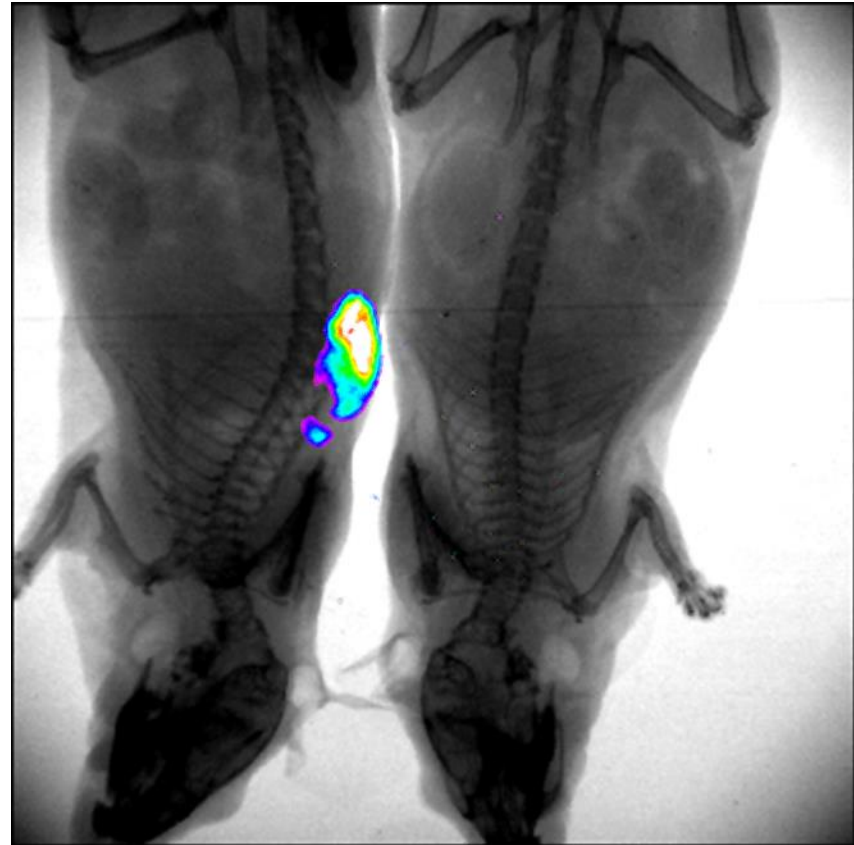
Science, Vol 300, Issue 5616, 80-81 , 4 April 2003

Kropki kwantowe + bio

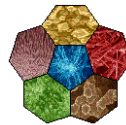
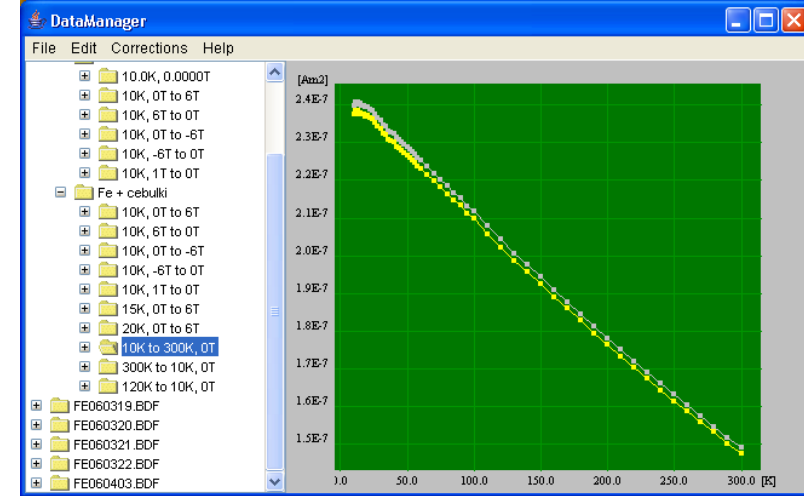
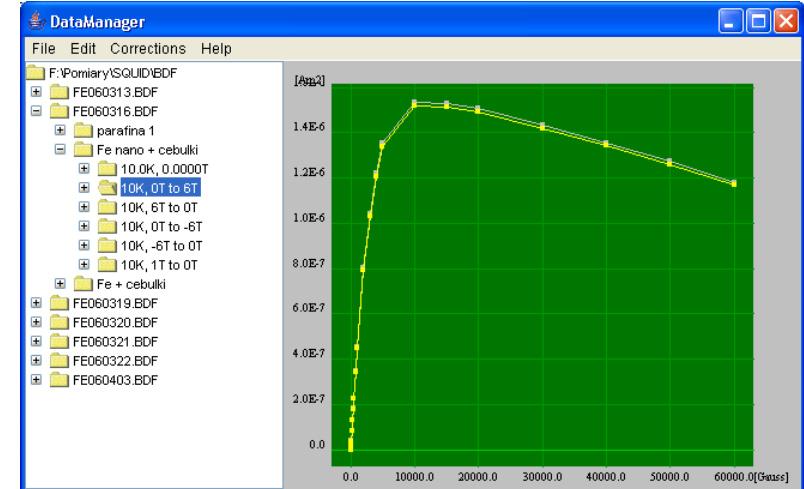
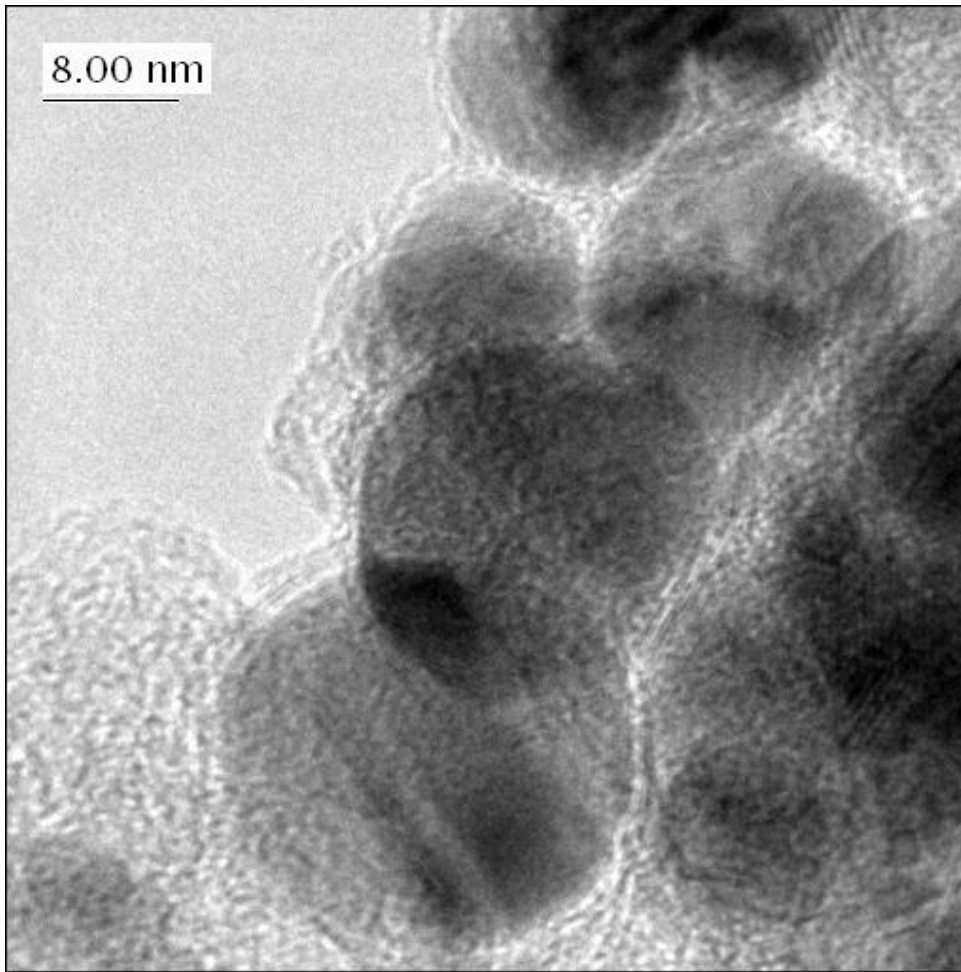

Bull's-eye. Red quantum dots injected into a live mouse mark the location of a tumor.

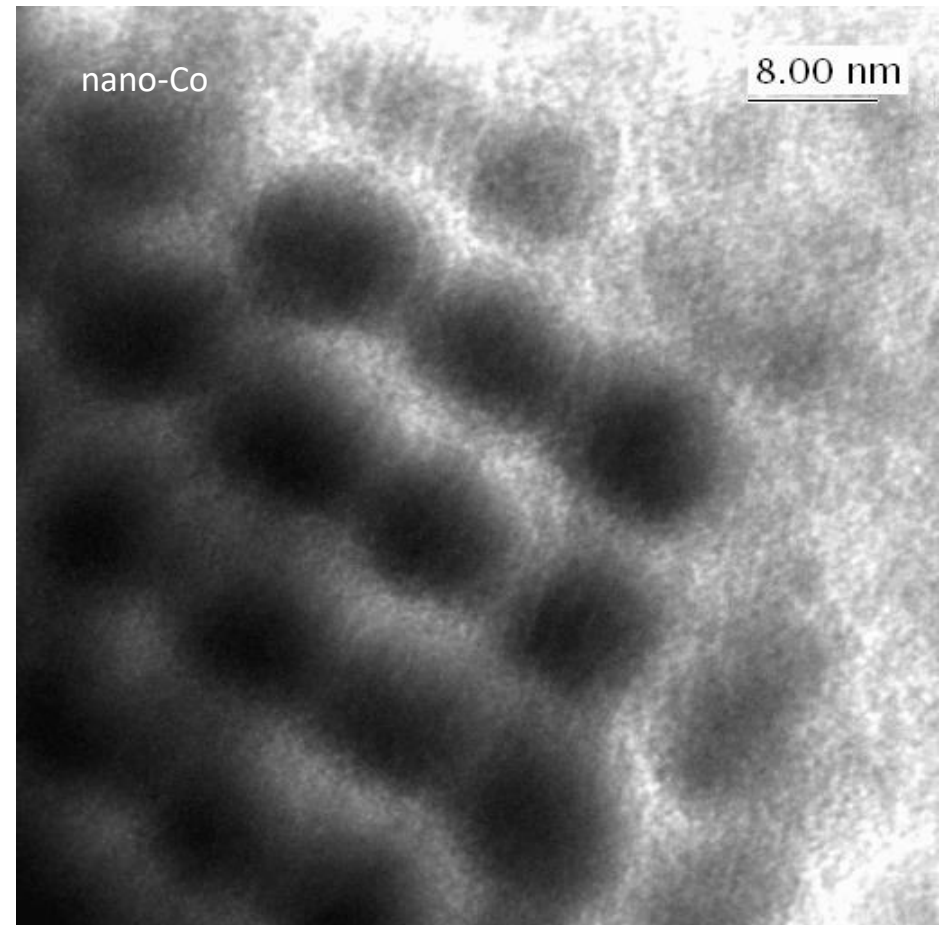
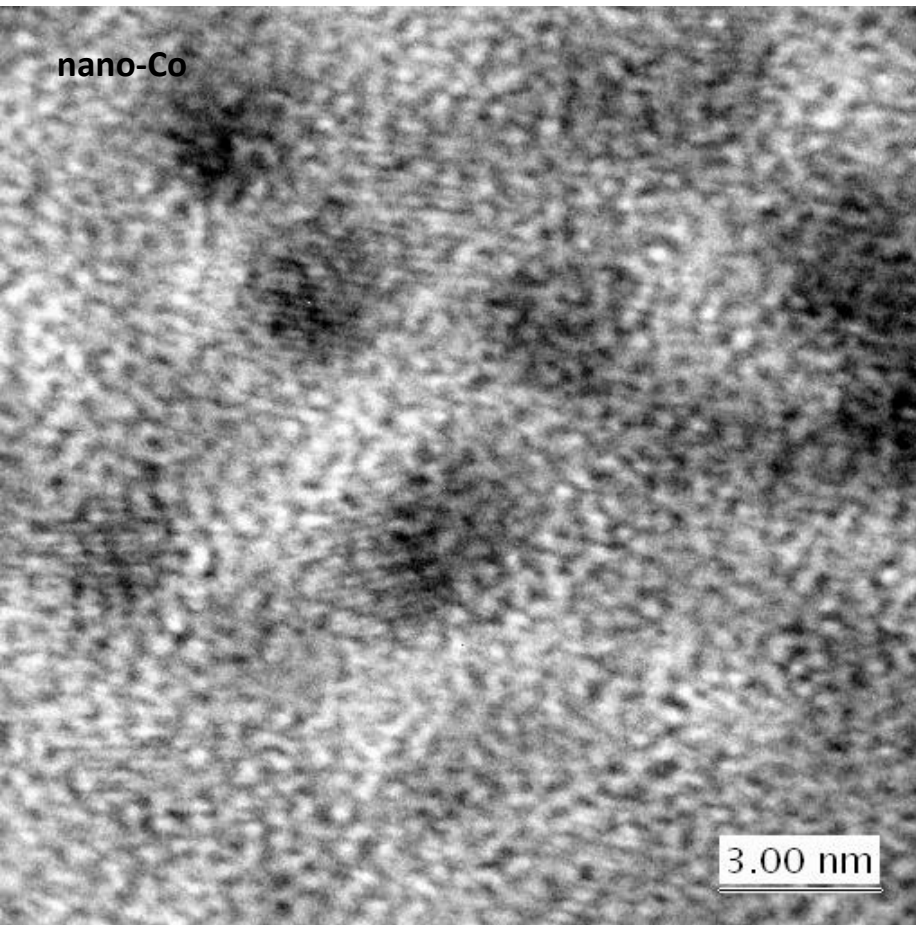
Science, Vol 300, Issue 5616, 80-81 , 4 April 2003

Magnetyczne kropki kwantowe

Magnetyczne kropki kwantowe

Magnetyczne kropki kwantowe

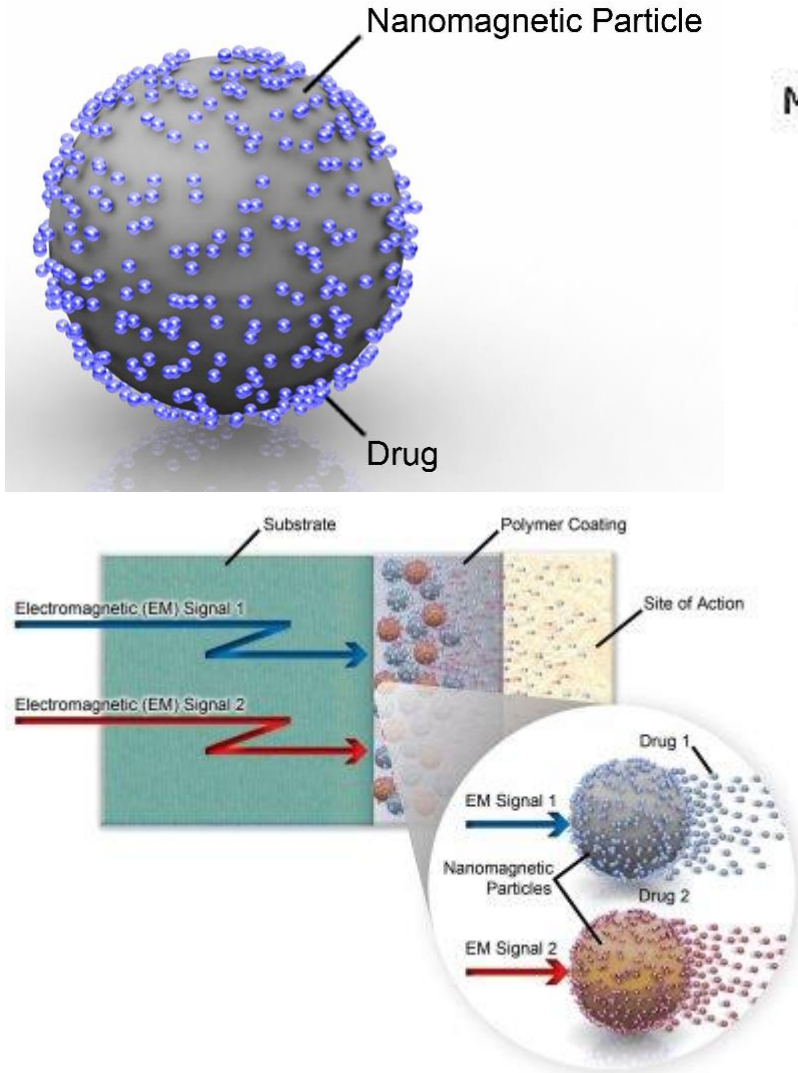
Magnetyczne kropki kwantowe

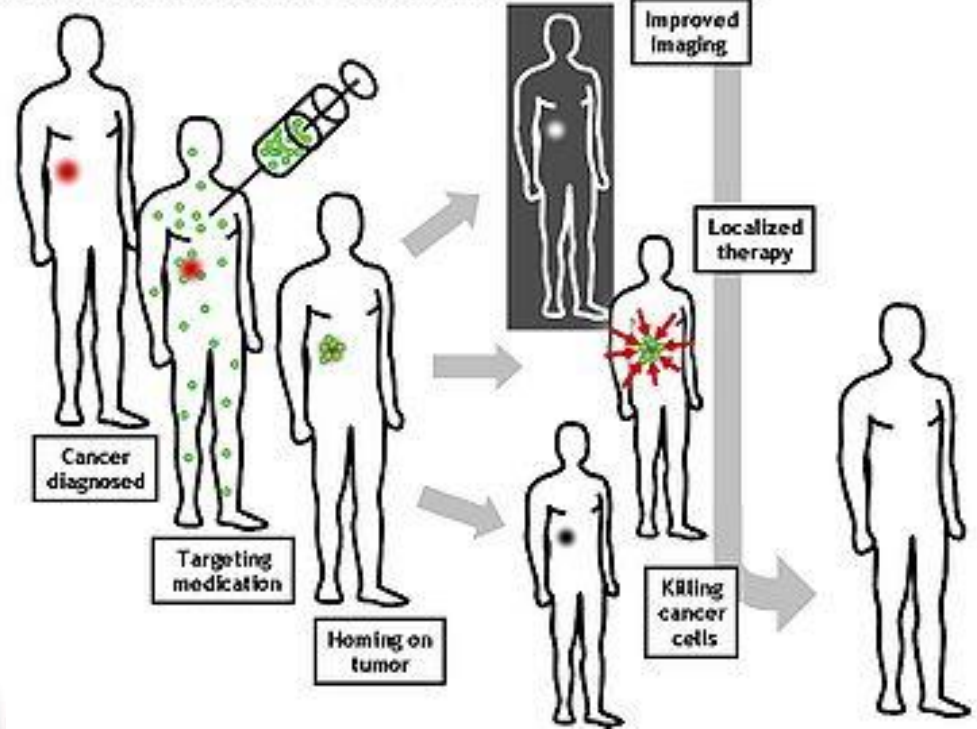
Akademia Górniczo Hutnicza

Magnetyczne kropki kwantowe

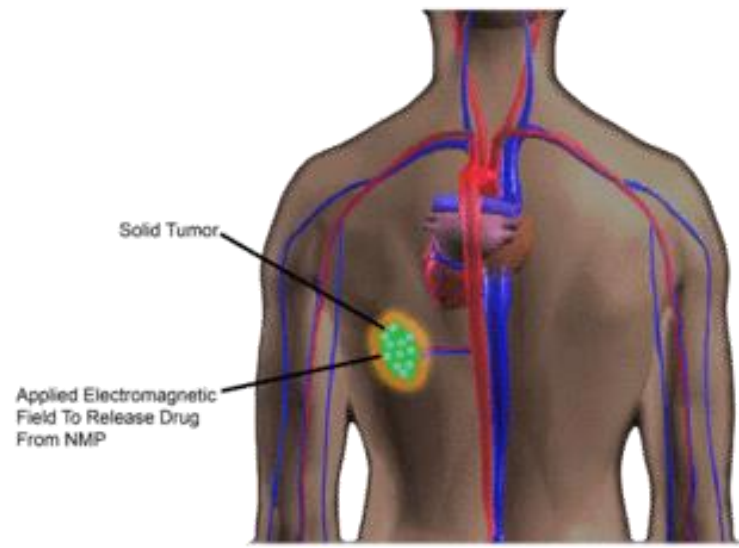
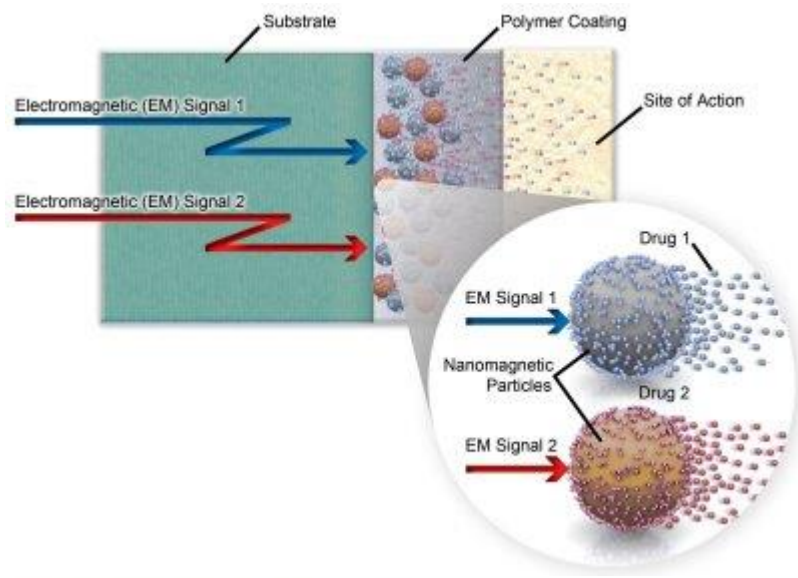
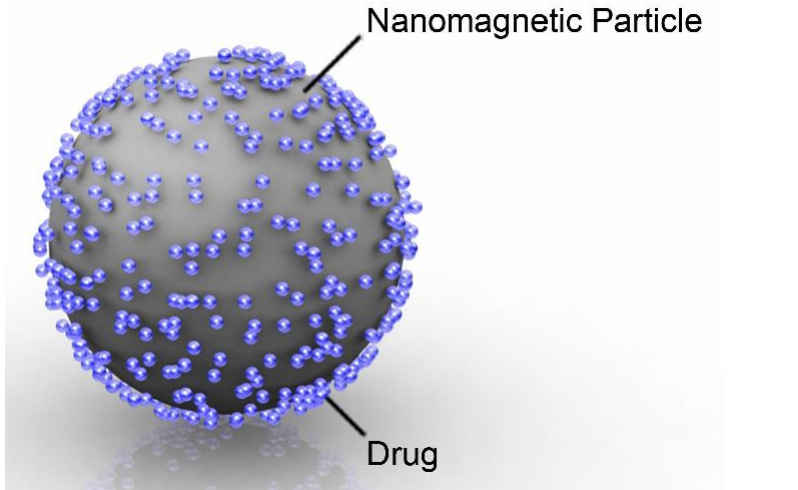

Molecular imaging & therapy

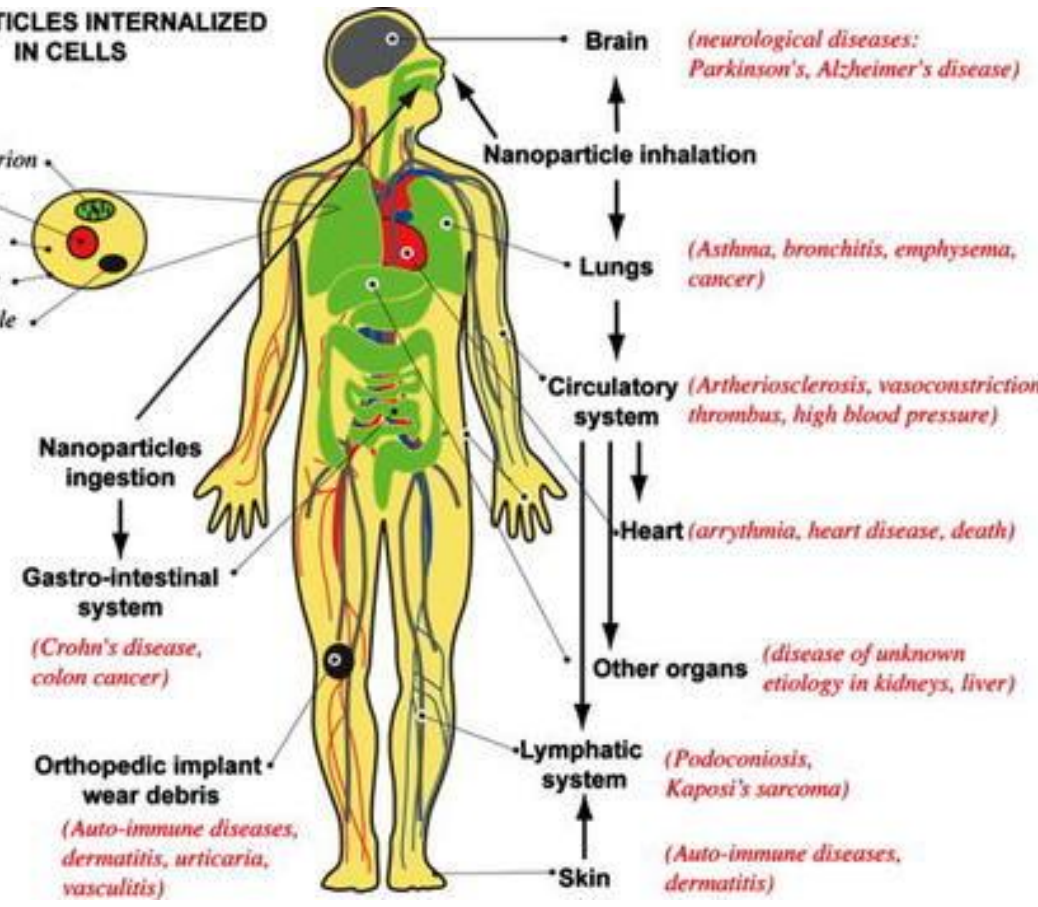
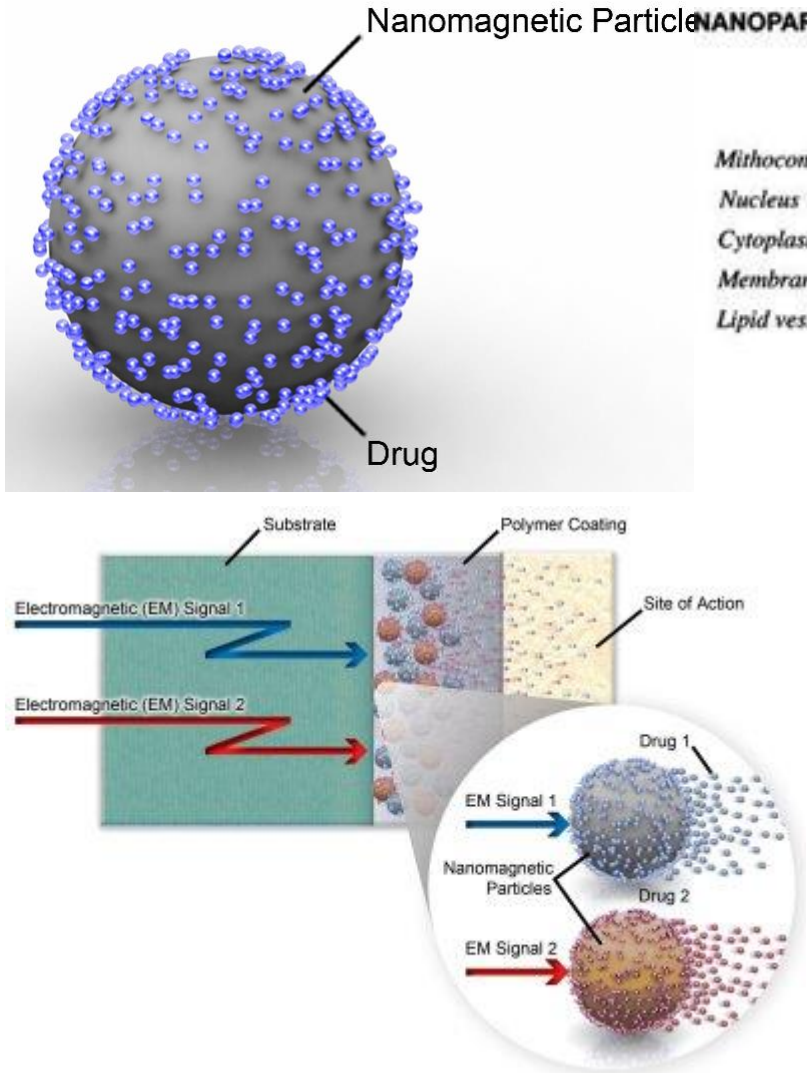

Magnetyczne kropki kwantowe

Magnetyczne kropki kwantowe

Zagrozenia

Paul Karason

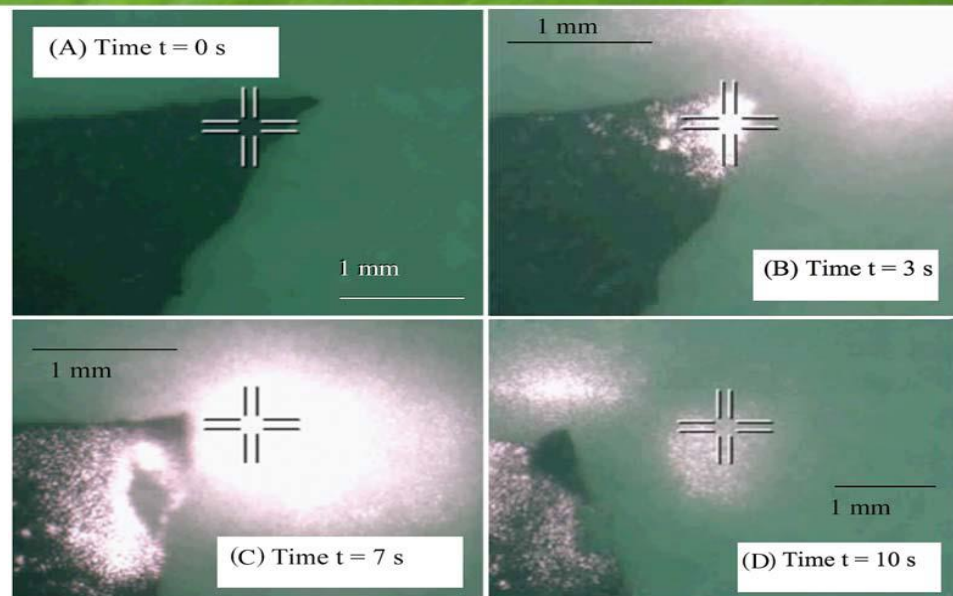
Argyria

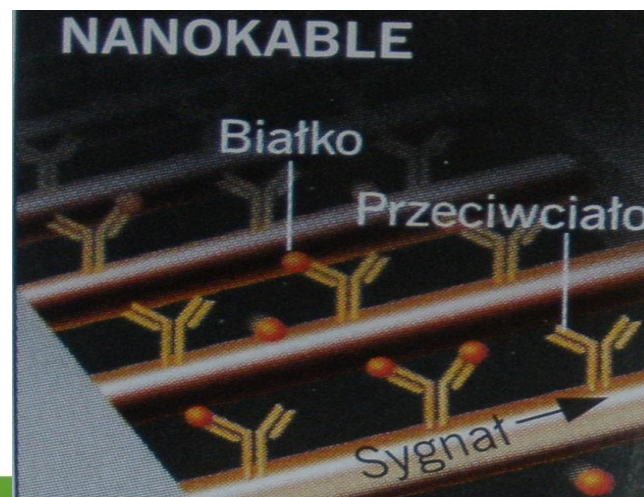
Nowe urządzenia

Glukometr z nanorurek , University of Illinois
<http://www.sciencedaily.com/releases/2004/12/041214081957.htm>

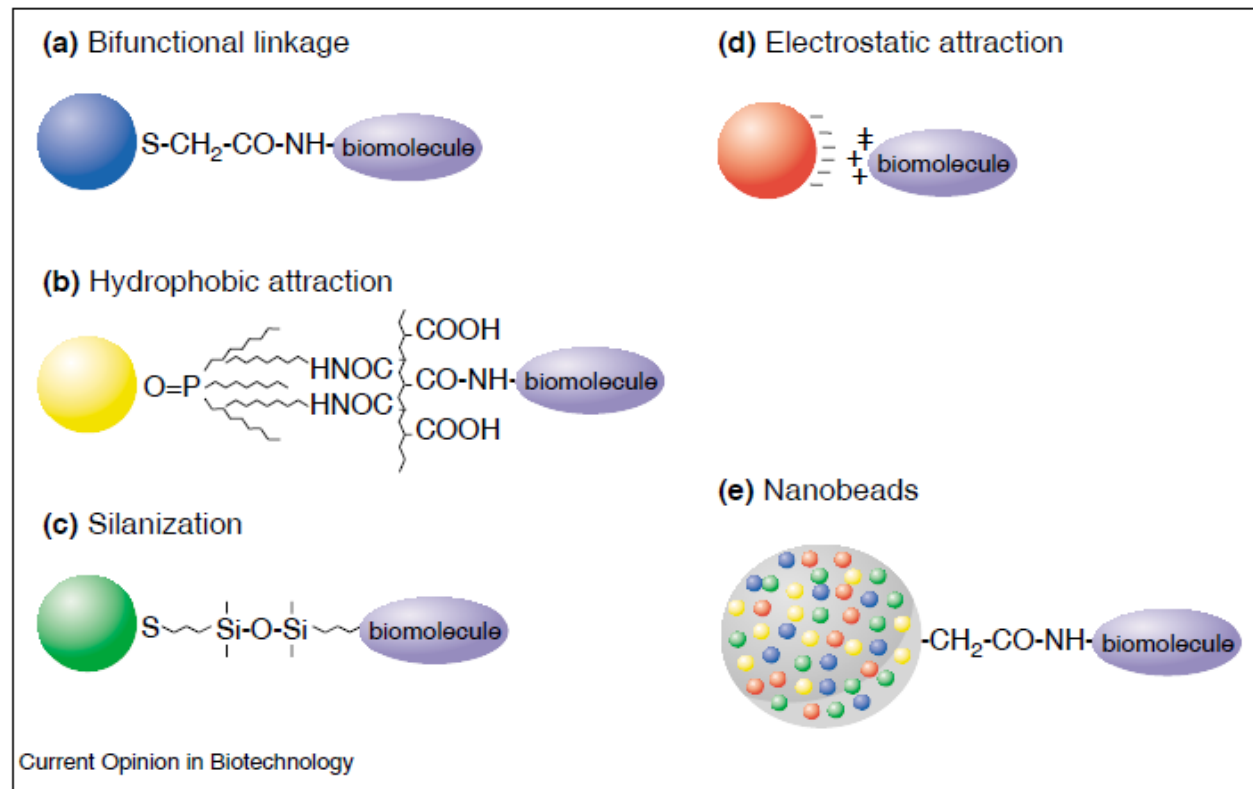

Seria eksplozji nanorurek użytych do likwidacji komórek nowotworowych

Sferyczne kropki kwantowe

Schematic illustration of bioconjugation methods. (a) Use of a bifunctional ligand such as mercaptoacetic acid for linking QDs to biomolecules [8**]. (b) TOPO-capped QDs bound to a modified acrylic acid polymer by hydrophobic forces. (c) QD solubilization and bioconjugation using a mercaptosilane compound [7**]. (d) Positively charged biomolecules are linked to negatively charged QDs by electrostatic attraction [9]. (e) Incorporation of QDs in microbeads and nanobeads [20**].

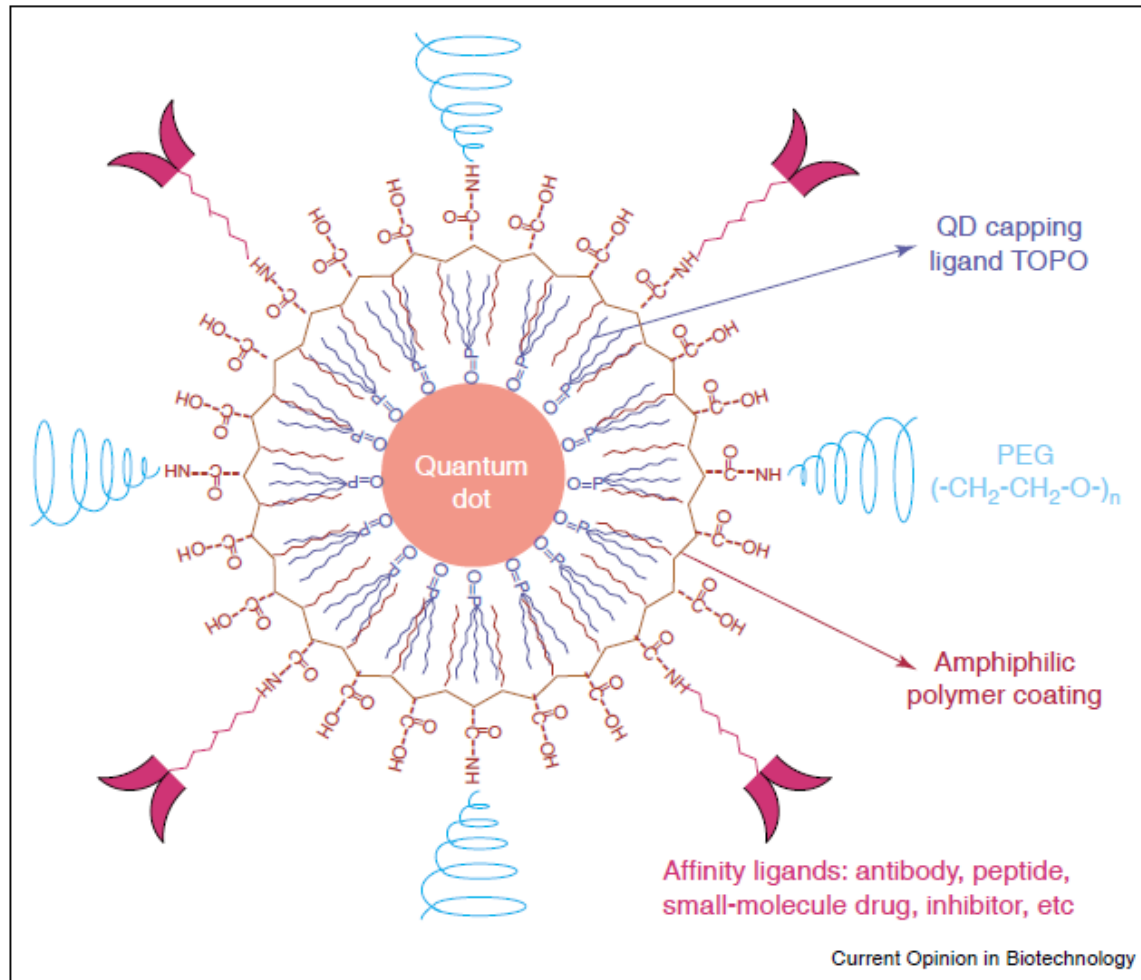

Luminescent quantum dots for multiplexed biological detection and imaging

W. Chan et al. Current Opinion in Biotechnology 2002, 13:40–46

Sferyczne kropki kwantowe

In vivo molecular and cellular imaging with quantum dots Xiaohu Gao *Current Opinion in Biotechnology* 2005, 16:63–72

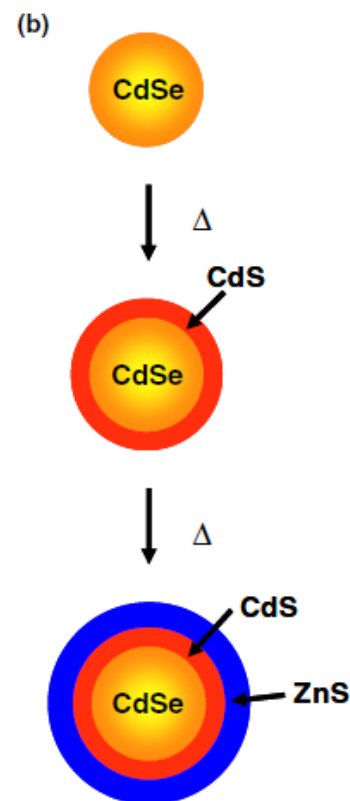
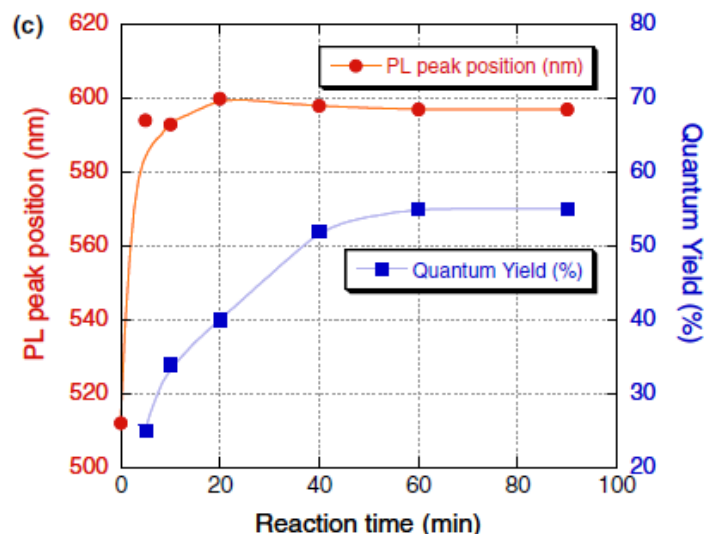
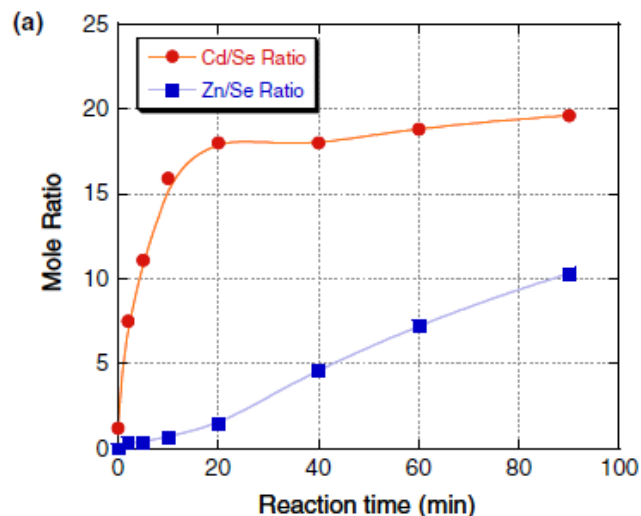

The structure of a multifunctional QD probe. Schematic illustration showing the capping ligand TOPO, an encapsulating copolymer layer, tumor-targeting ligands (such as peptides, antibodies or small-molecule inhibitors), and polyethylene glycol (PEG).

Sferyczne kropki kwantowe

Synthesis of multi-shell nanocrystals by a single step coating process, Nanotechnology 2006

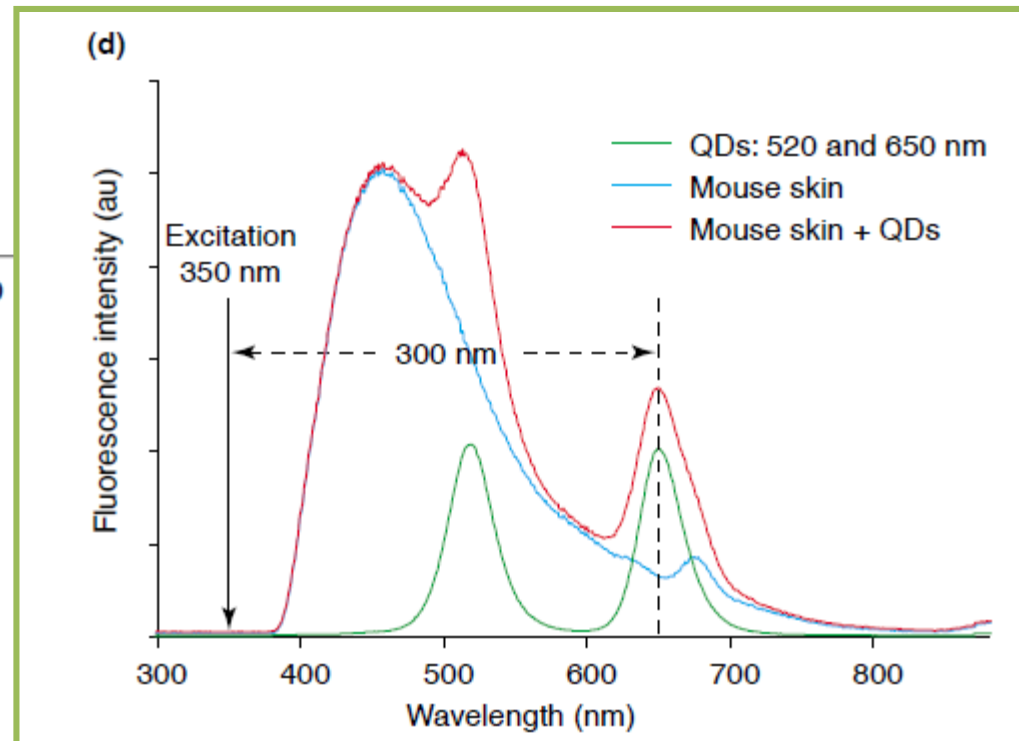
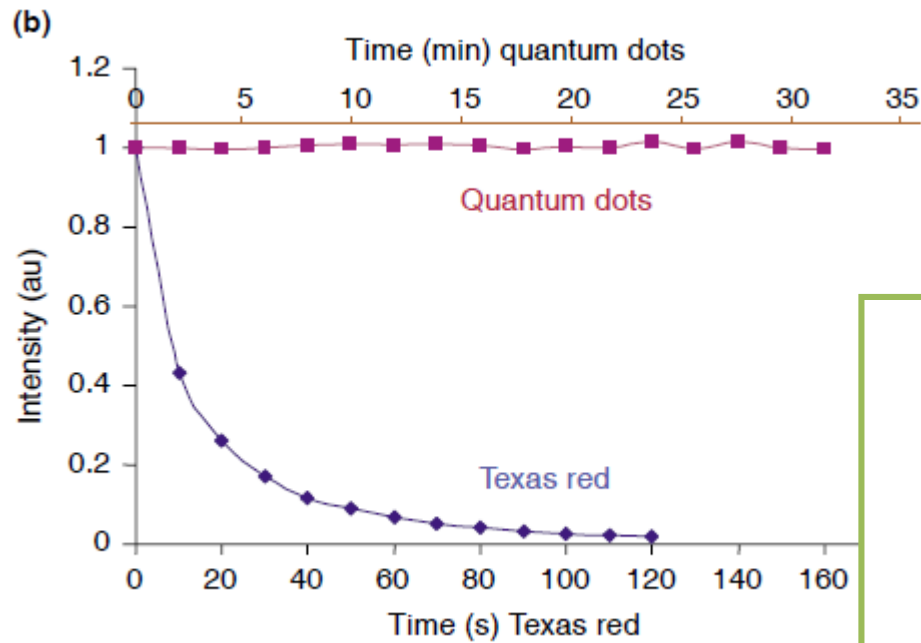
Quantum Yield =
wydajność kwantowa

Wydajność kwantową fluorescencji definiuje się jako stosunek liczby wyemitowanych fotonów do liczby fotonów promieniowania wzbudzającego, pochłoniętych przez substancję w tym samym czasie i tej samej objętości.

Figure 1. (a) Elemental ratios of Cd to Se and Zn to Se (measured by ICP), (b) a conceptual drawing of the CdSe core $\rightarrow$ CdSe/CdS core/shell $\rightarrow$ CdSe/CdS/ZnS core/multi-shell structure, and (c) PL peak positions, and QYs of CdSe/CdS/ZnS nanocrystals taken at different time intervals during the reaction.

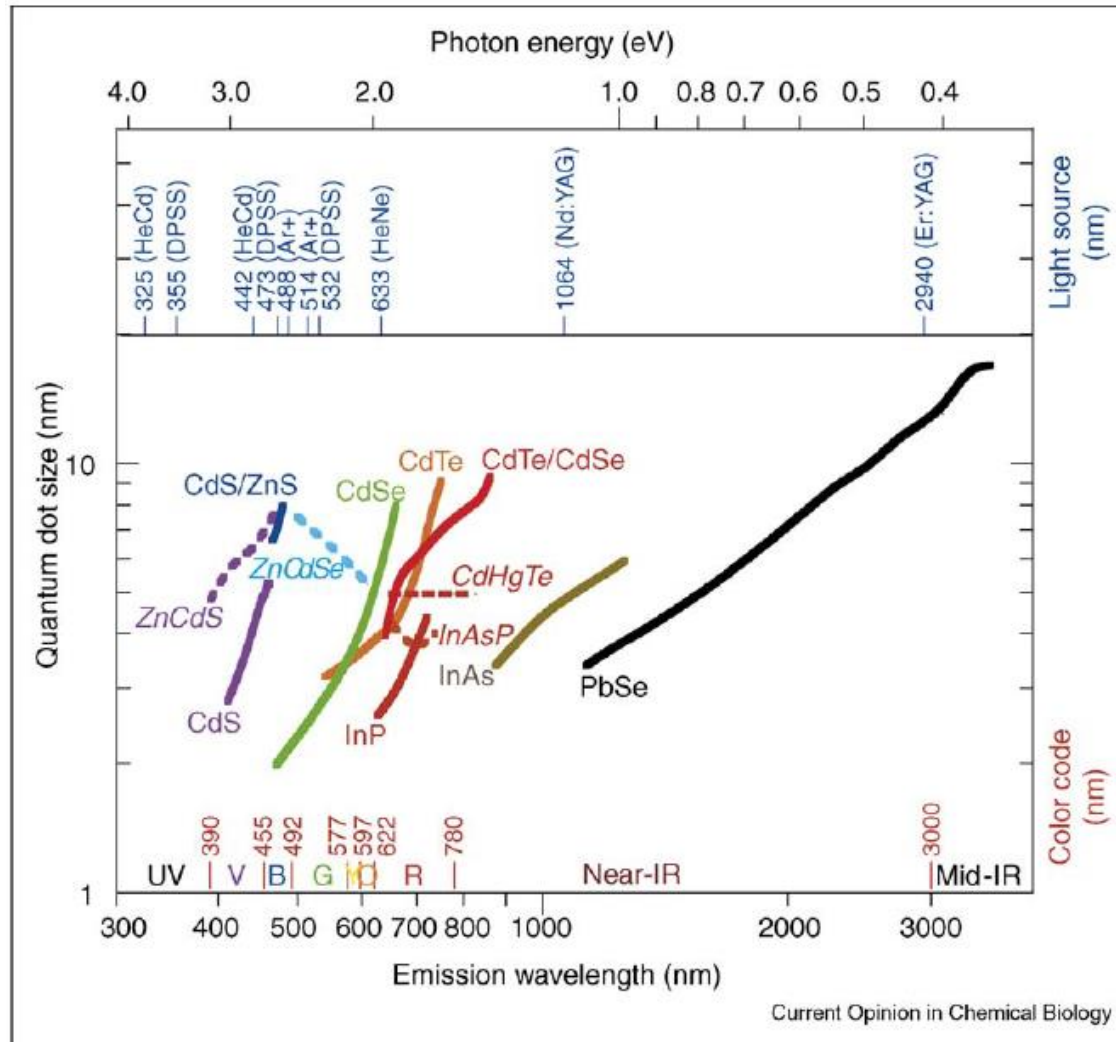
Sferyczne kropki kwantowe

In vivo molecular and cellular imaging with quantum dots Xiaohu Gao Current Opinion in Biotechnology 2005, 16:63–72

Sferyczne kropki kwantowe

Current Opinion in Chemical Biology 2006, 10:423–429 *Nanoscale controlled self-assembled monolayers and quantum dots*

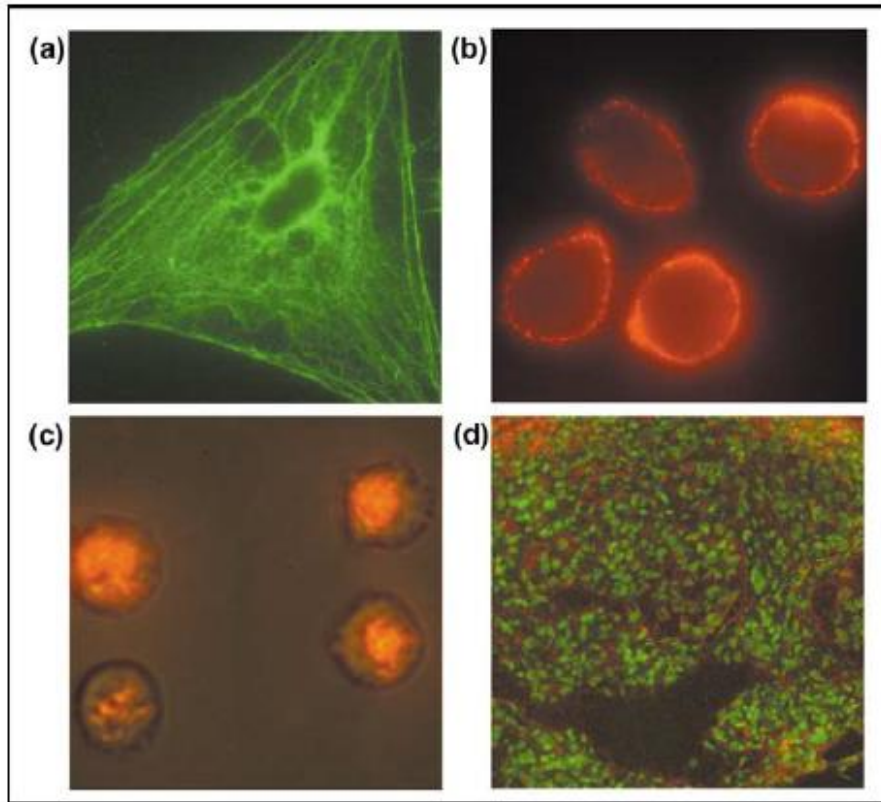

Current Opinion in Chemical Biology

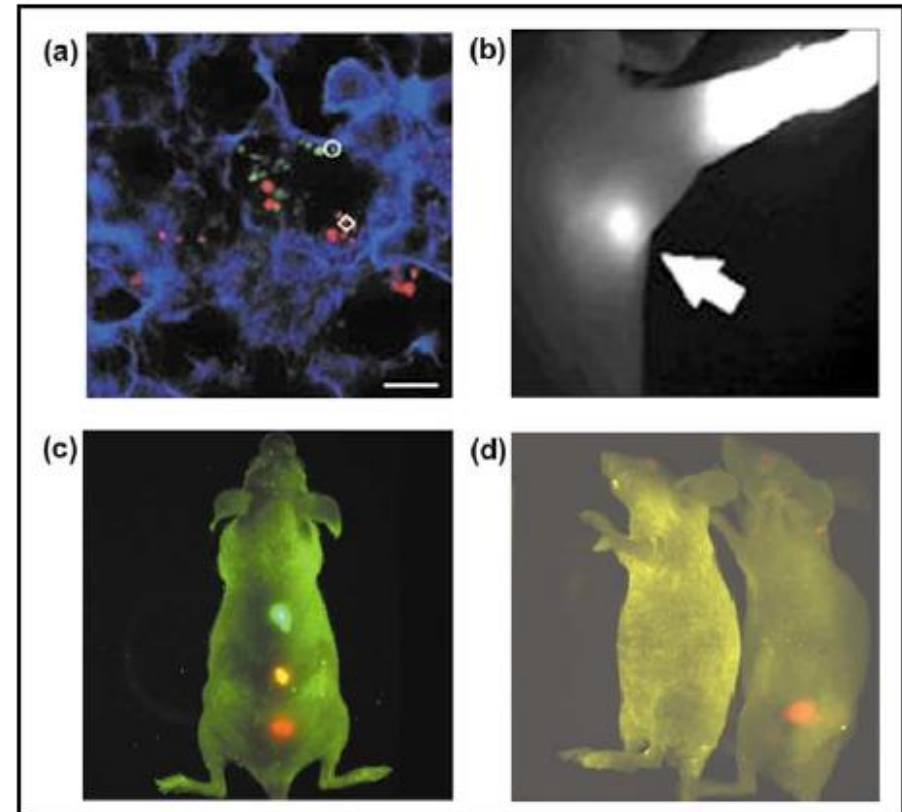
Sferyczne kropki kwantowe

Figure 4

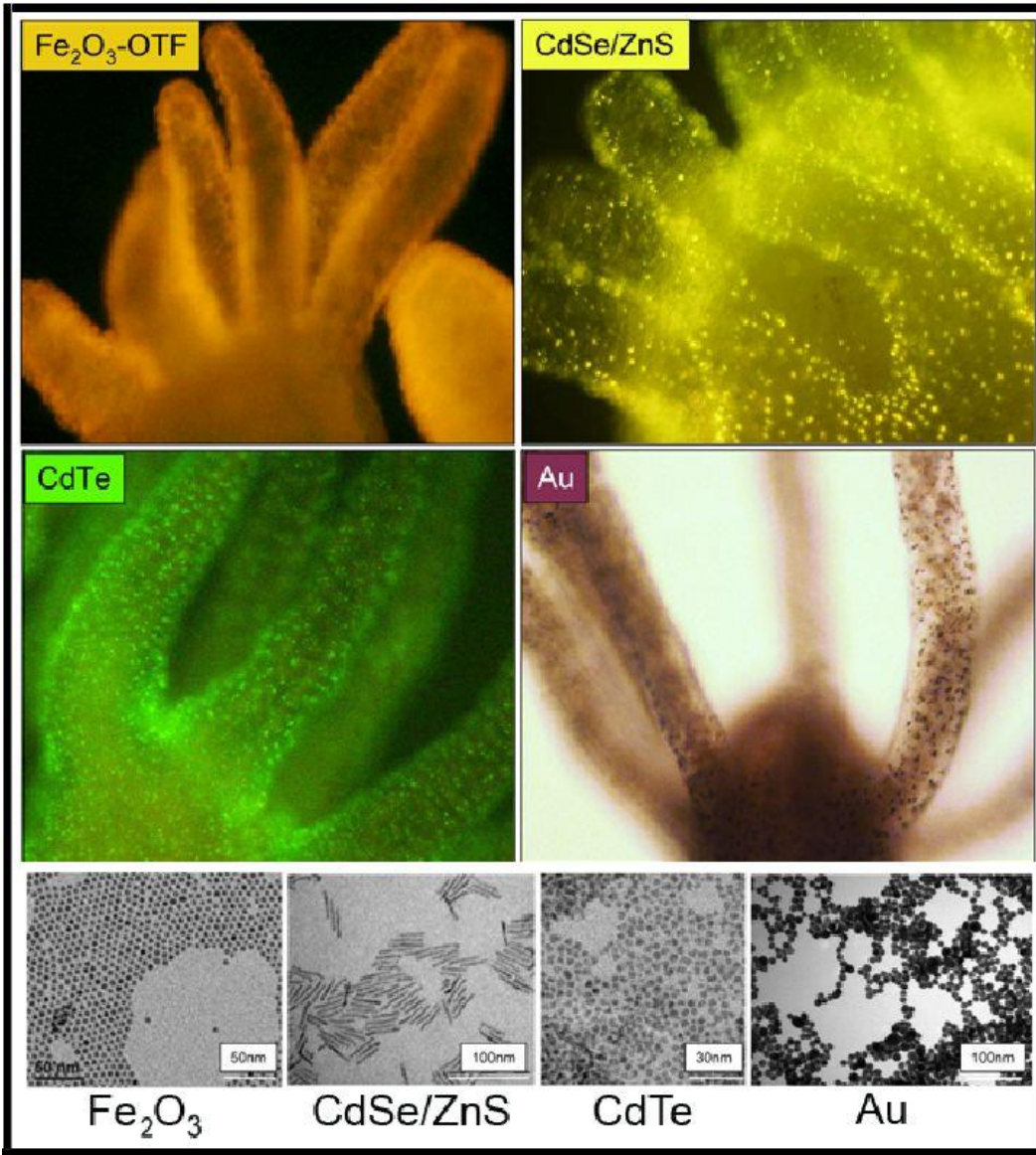
Fluorescence micrographs of QD-stained cells and tissues. **(a)** Actin staining (green QDs) on fixed 3T3 fibroblast cells. **(b)** Live MDA-MB-231 breast tumor cells labeled with a red QD-antibody conjugate targeting the urokinase plasminogen receptor. **(c)** Intracellular labeling of live mammalian cells using QD-Tat peptide conjugates [25**]. **(d)** Frozen tissue specimens stained with QDs (targeting the CXCR4 receptor, red) and a nuclear dye (green).

Figure 5

In vivo targeting and imaging with QDs. **(a)** *Ex vivo* tissue examination of QD-labeled cancer cells trapped in a mouse lung [44*]. **(b)** Near-infrared fluorescence of water-soluble type II QDs taken up by sentinel lymph nodes [49**]. **(c)** *In vivo* simultaneous imaging of multicolor QD-encoded microbeads injected into a live mouse [25**]. **(d)** Molecular targeting and *in vivo* imaging of a prostate tumor in mouse using a QD-antibody conjugate (red) [25**].

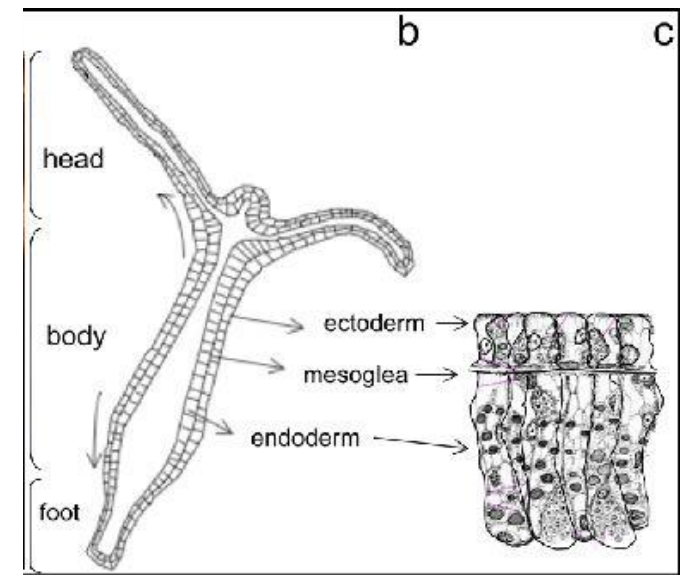
Sferyczne kropki kwantowe

An Ancient Model Organism to Test In Vivo Novel Functional Nanocrystals

By Claudia Tortiglione

"Biomedical Engineering - From Theory to Applications", Edited by Reza Fazel-Rezai,

Figure 1.
Anatomical structure of *Hydra vulgaris*

Figure 18.
Labelling Hydra with nanocrystals

<http://www.intechopen.com/books/biomedical-engineering-from-theory-to-applications/an-ancient-model-organism-to-test-in-vivo-novel-functional-nanocrystals>

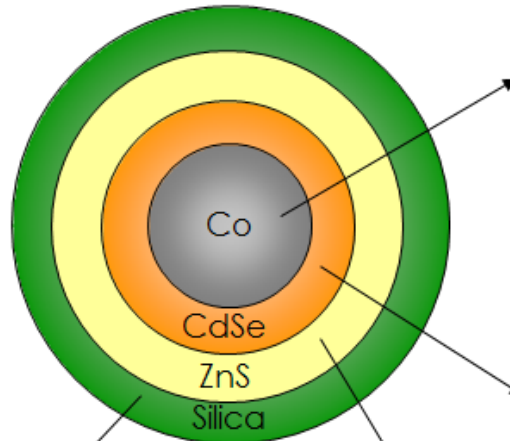
Sferyczne kropki kwantowe

Magnetic
Quantum
Dot

What
is
MQD ?

Justin Galloway

Composite with A Novel Structure for **Active Sensing in Living cells**

① **Cobalt core : active manipulation**

- ◆ diameter : ~10 nm
- ◆ superparamagnetic NPs
- manipulated or positioned by an external field without aggregation in the absence of an external field

② **CdSe shell : imaging with fluorescence**

- ◆ thickness : 3-5 nm
- ◆ visible fluorescence (~450–700 nm)
- ◆ ability to tune the band gap
- by controlling the thickness, able to tune the emission wavelength, i.e., emission color

③ **ZnS shell : electrical passivation**

- ◆ thickness : 1-2 nm
- ◆ having wider band gap (3.83 eV) than CdSe (1.91 eV)
- ◆ enhancement of QY
- CdSe (5-10%) ⇒ CdSe/ZnS (~50%)

④ **Silica shell : bio-compatibility & functionalization with specific targeting group**

- ◆ thickness : ~10 nm
- ◆ bio-compatible, & non-toxic to live cell functions
- ◆ stable in aqueous environment
- ◆ ability to functionalize its surface with specific targeting group

Nano i bio (gekon)

Nano i bio (gekon)

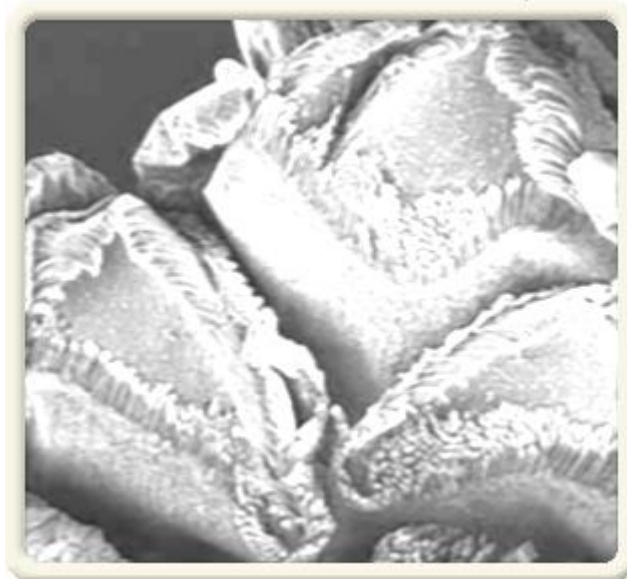
50x

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

100x

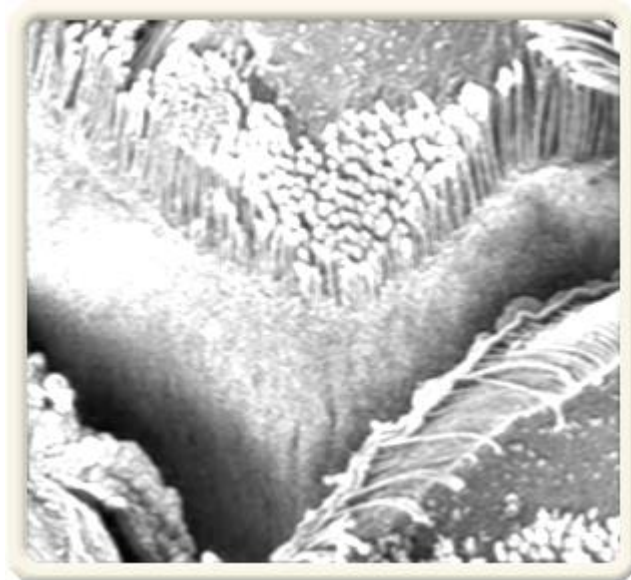

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

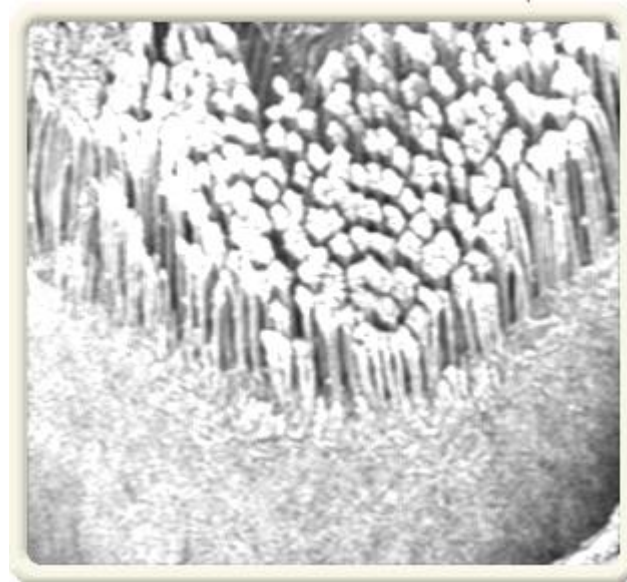
200x

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

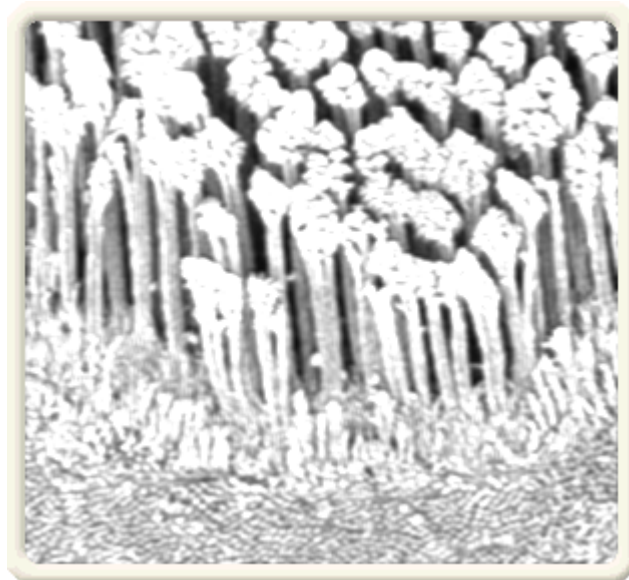
400x

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

800x

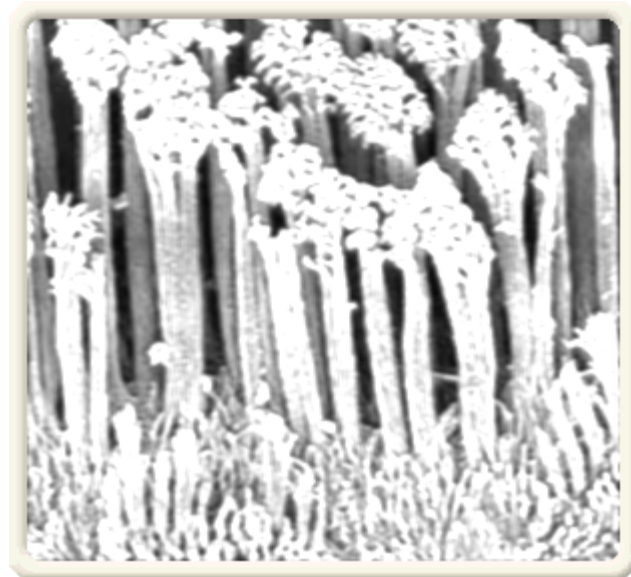

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

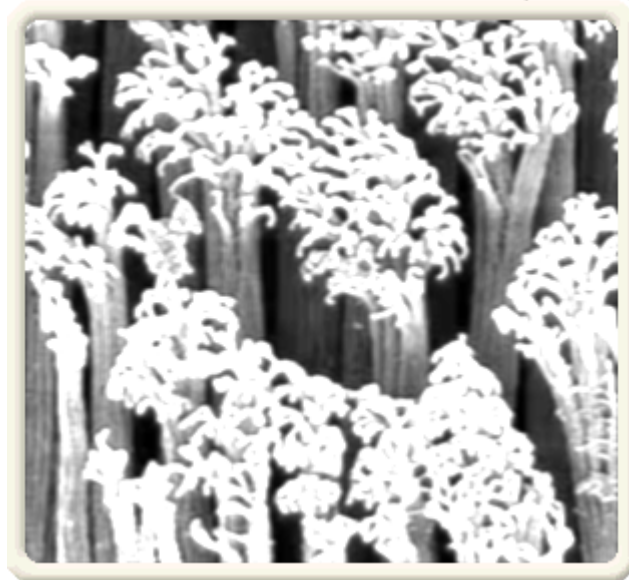
1500x

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

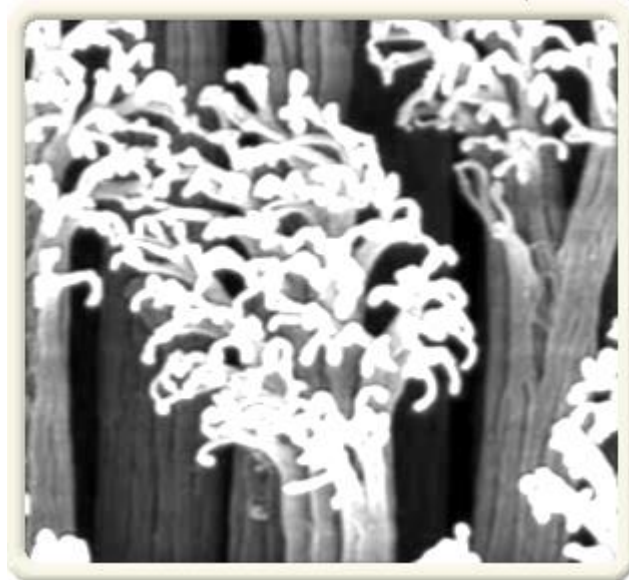
3000x

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

6000x

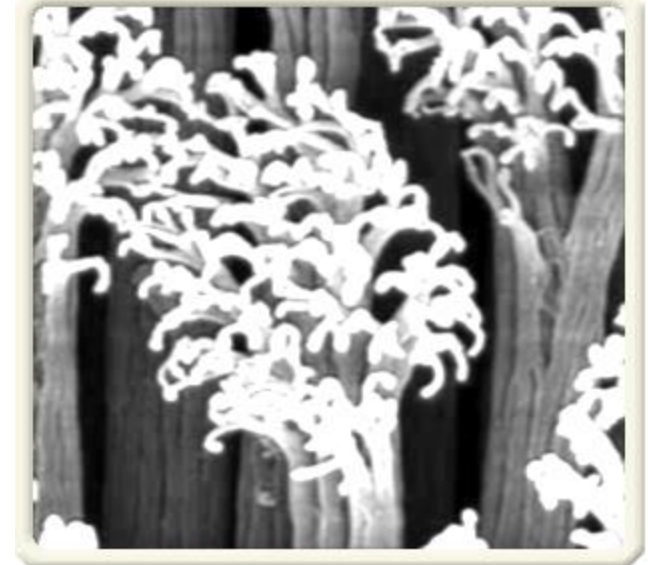
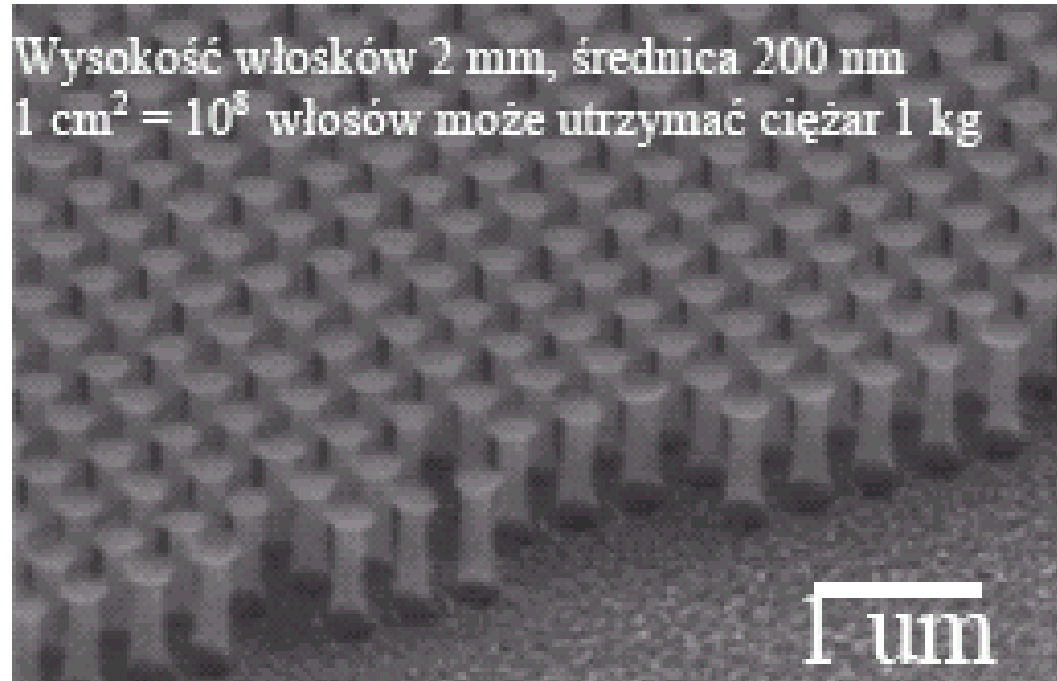

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

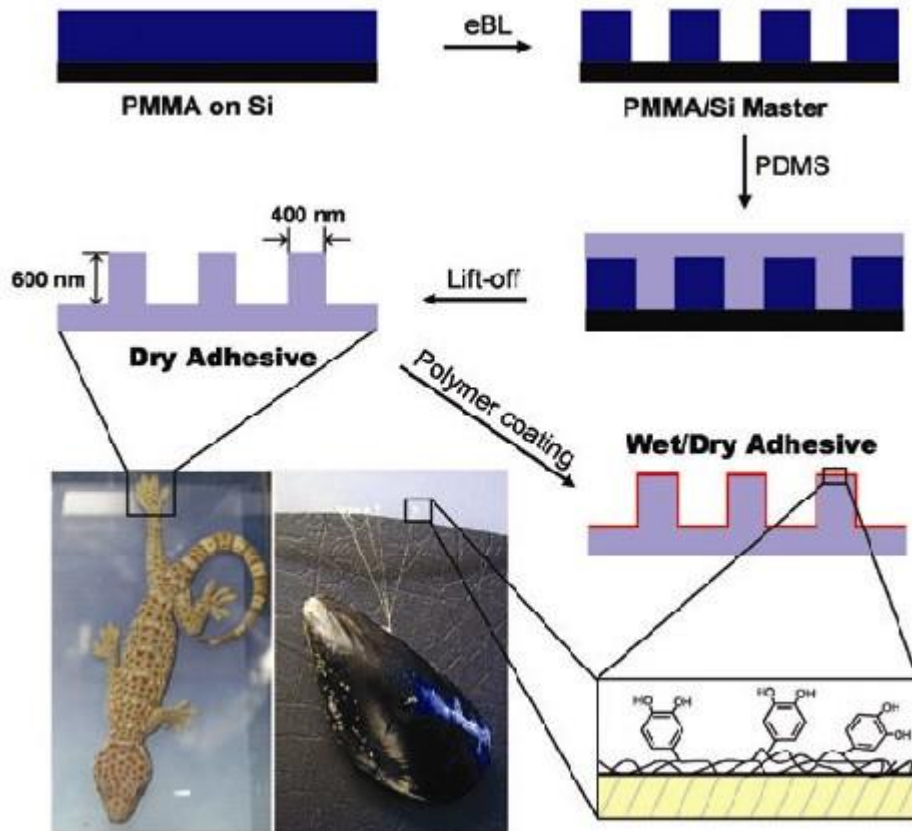
Nano i bio (gekon)

6000x

<http://www.microscopy.fsu.edu/primer/java/electronmicroscopy/magnify1/index.html>

Nano i bio (gekon)

Nature 448, 338-341 (19 July 2007)

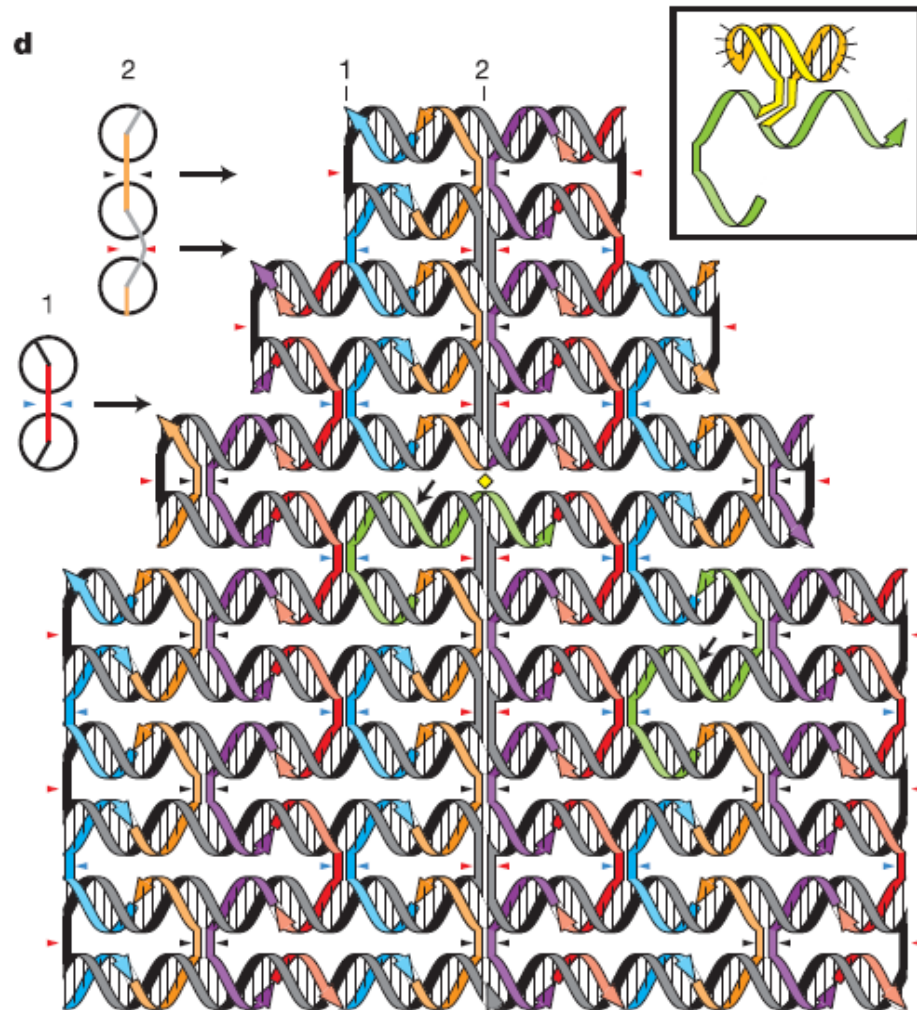
Nano i bio (gekon)

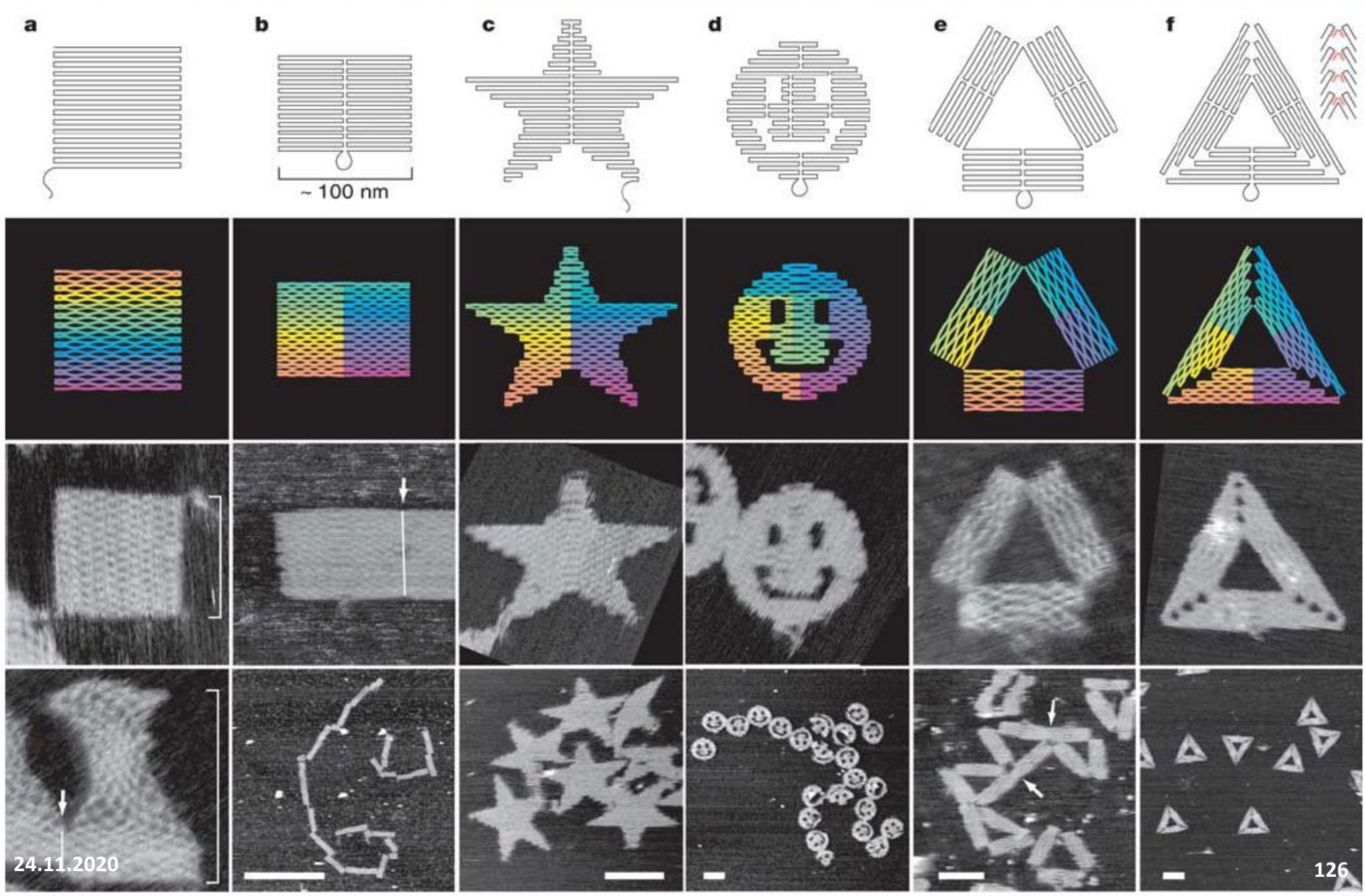

Folding DNA to create nanoscale shapes and patterns

Paul W. K. Rothemund¹

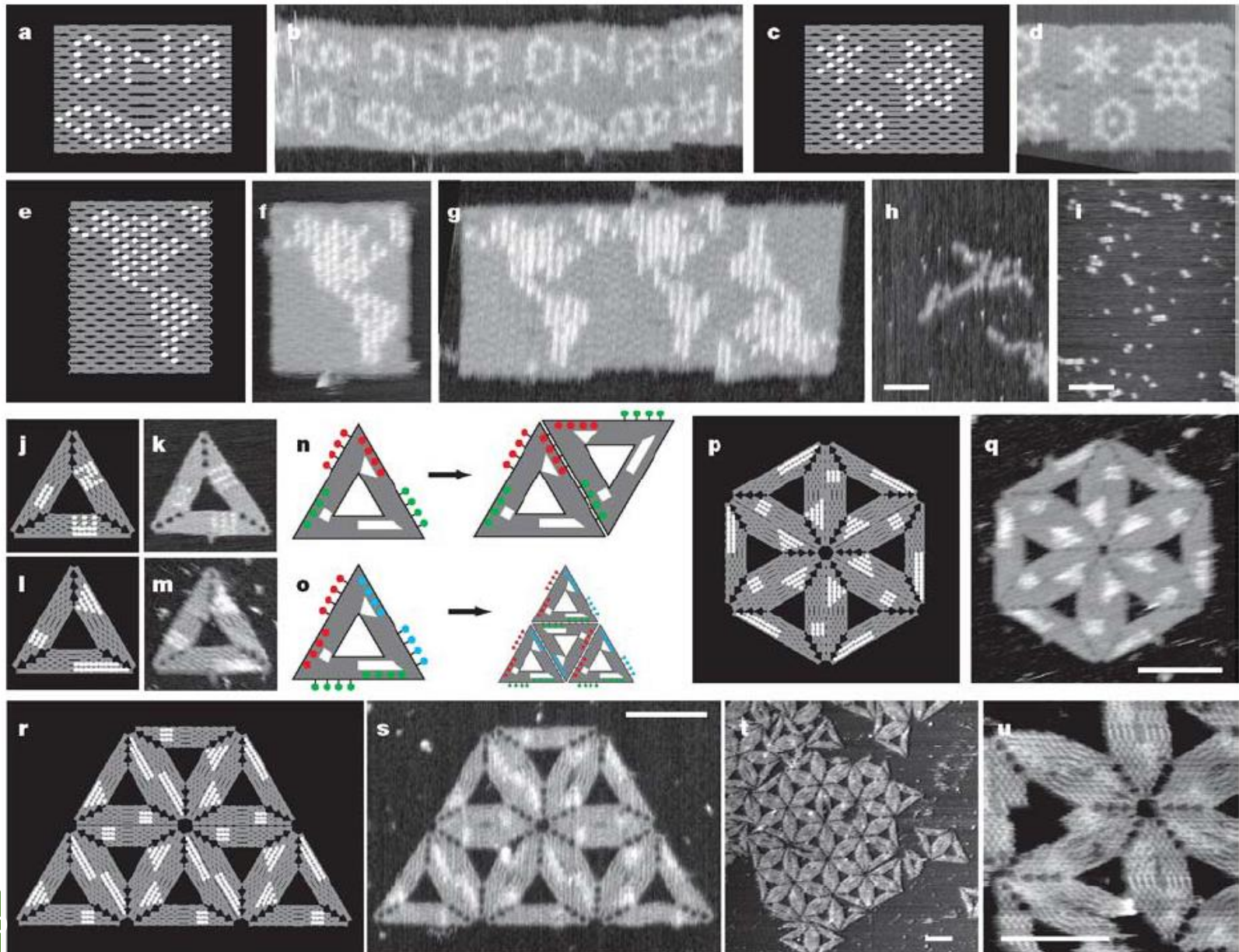

Nano i bio (DNA)

Nano i bio (DNA)

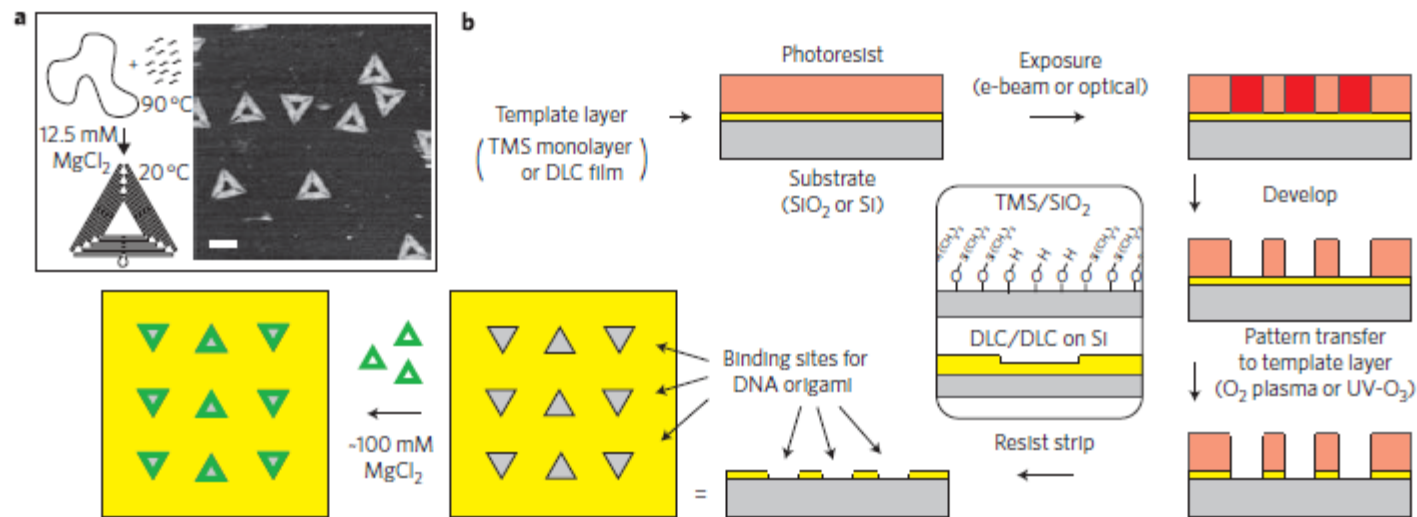

Placement and orientation of individual DNA shapes on lithographically patterned surfaces

Ryan J. Kershner^{1†}, Luisa D. Bozano¹, Christine M. Micheel^{1†}, Albert M. Hung^{1†}, Ann R. Fornof^{1†}, Jennifer N. Cha^{1†}, Charles T. Rettner¹, Marco Bersani^{1†}, Jane Frommer¹, Paul W. K. Rothemund^{2*} and Gregory M. Wallraff^{1*}

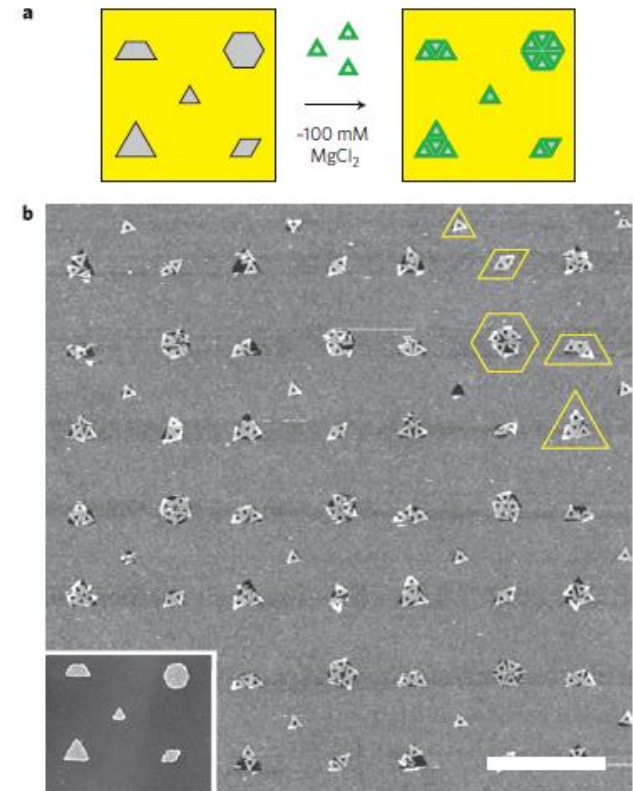
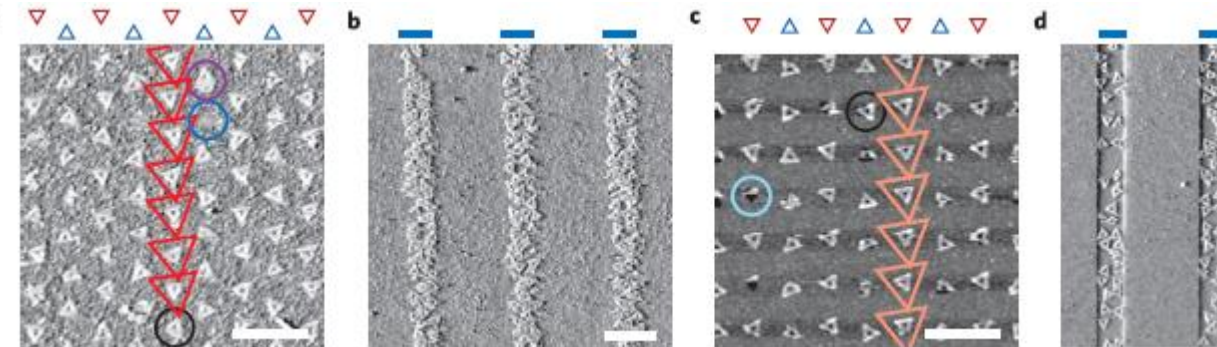
¹IBM Almaden Research Center, San Jose, California 95120, USA,

Figure 1 | The problem of random DNA nanostructure deposition and a lithographic scheme for addressing it. a, Synthetic scheme for DNA origami triangles (left) and atomic force microscopy height image (right) showing random deposition on mica. The triangles' edges are ~127 nm; scale bar, 100 nm. **b**, Fabrication of DNA origami binding sites. The inset highlights differentiation of the background and features (background/features) for the trimethylsilyl (TMS) monolayer and diamond-like carbon (DLC) films. Silanol groups occur in oxidized areas of the TMS monolayers. Features etched into the ~10-nm DLC template layer are 0.5-1.5 nm deep. No silicon is exposed; such surfaces have DLC features on a DLC background, and so we refer to them as 'DLC/DLC'.

Placement and orientation of individual DNA shapes on lithographically patterned surfaces

Ryan J. Kershner^{1†}, Luisa D. Bozano¹, Christine M. Micheel^{1†}, Albert M. Hung^{1†}, Ann R. Fornof^{1†}, Jennifer N. Cha^{1†}, Charles T. Rettner¹, Marco Bersani^{1†}, Jane Frommer¹, Paul W. K. Rothmund^{2*} and Gregory M. Wallraff^{1*}

Figure 4 | Placement of triangles onto a variety of shapes.

a, Scheme showing how one, two, three, four or six DNA triangles are expected to bind sites with the shape of a unit triangle, rhombus, trapezoid, double-sized triangle and hexagon. **b**, AFM of results on DLC/DLC; unit triangle is ~ 120 nm. Yellow outlines highlight examples with well-oriented triangles. Inset: Scanning electron micrograph of Au/Cr islands on Si created by liftoff using a similar electron-beam pattern. These liftoff-generated patterns are used to calibrate the electron-beam dose (i) to optimize the sharpness of shapes and (ii) to ensure complete resist removal (if incomplete, islands do not adhere). Scale bar, $1 \mu\text{m}$.

¹IBM Almaden Research Center, San Jose, California 95120, USA, ²Department of Bioengineering, Computer Science, and Computation & Neural Systems, California Institute of Technology, Pasadena, California 91125, USA; [†]Present address: University of Wisconsin, Madison, Wisconsin 53706, USA (R.J.K.); The National Academies, Washington DC 20001, USA (C.M.M.); Department of Nanoengineering, University of California, San Diego, California 92093, USA (A.M.H., J.N.C.); Center for Nanoscience, Ludwig-Maximilians Universität, 80799 Munich, Germany (A.R.F.); Dipartimento di Fisica, Università di Padova, I-35131 Padova, Italy (M.B.). *e-mail: pwkr@dna.caltech.edu; gmwall@almaden.ibm.com

Nano i bio (DNA)

Join IEEE | IEEE.org | IEEE Xplore Digital Library | IEEE Standards | IEEE Spectrum | More Sites

IEEE
SPECTRUM

Follow on: [f](#) [t](#) [in](#) [+](#) [a](#)

Engineering Topics ▾

Special Reports ▾

Blogs ▾

Multimedia ▾

The Magazine ▾

Professional Resources ▾

Search ▾

Nanoclast | Semiconductors | Nanotechnology

2 Feb 2018 | 19:00 GMT

Novel Lithography Technique Combines Speed With Accuracy

A combination of top-down and bottom-up techniques could extend capabilities of both lithography and DNA origami

By **Dexter Johnson**

SCIENCE ADVANCES | RESEARCH ARTICLE

APPLIED SCIENCES AND ENGINEERING

Plasmonic nanostructures through DNA-assisted lithography

Boxuan Shen,^{1,2*} Veikko Linko,^{2,3*} Kosti Tapio,¹ Siim Pikker,¹ Tibebe Lemma,^{1†}
Ashwin Gopinath,⁴ Kurt V. Gothelf,^{5,6} Mauri A. Kostiainen,^{2,3‡} J. Jussi Toppari^{1‡}

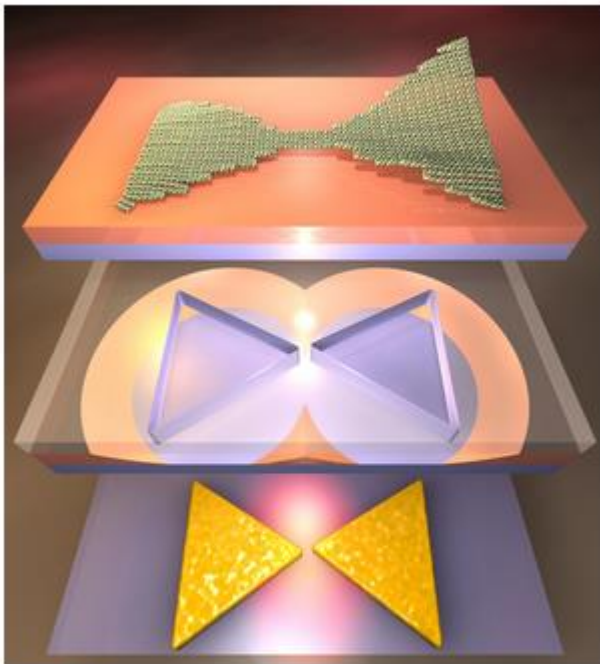

Illustration: M. Kostiainen and V. Linko

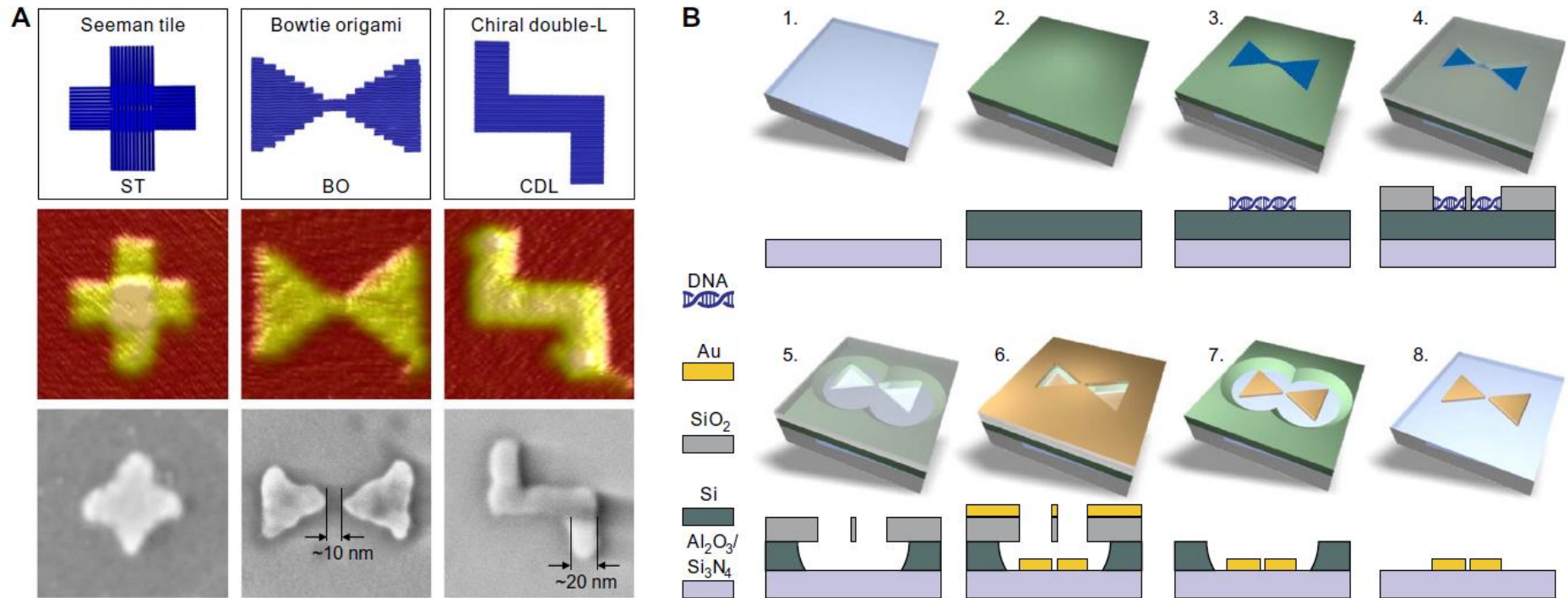
This graphic shows how DNA origami shapes are transformed into metallic nanostructures in a new process.

<https://spectrum.ieee.org/nanoclast/semiconductors/nanotechnology/novel-lithography-technique-combines-speed-with-accuracy>

Nano i bio (DNA)

SCIENCE ADVANCES | RESEARCH ARTICLE

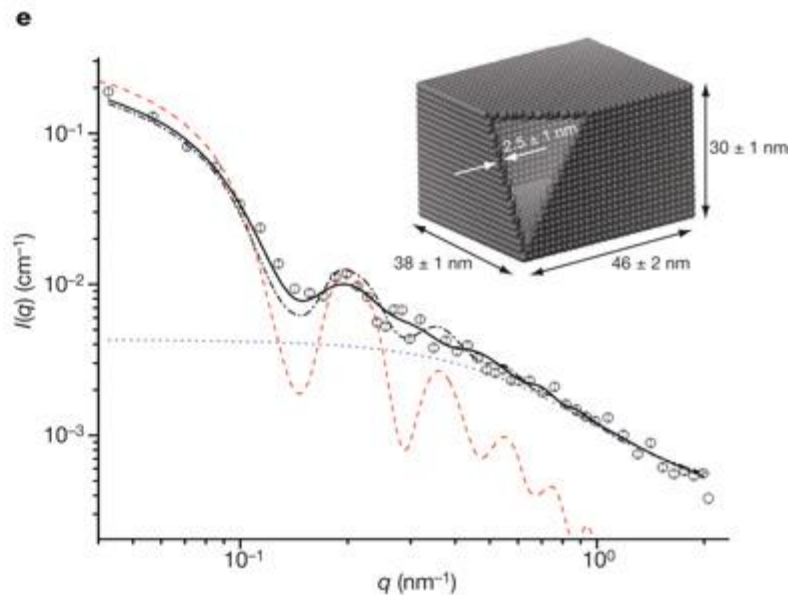
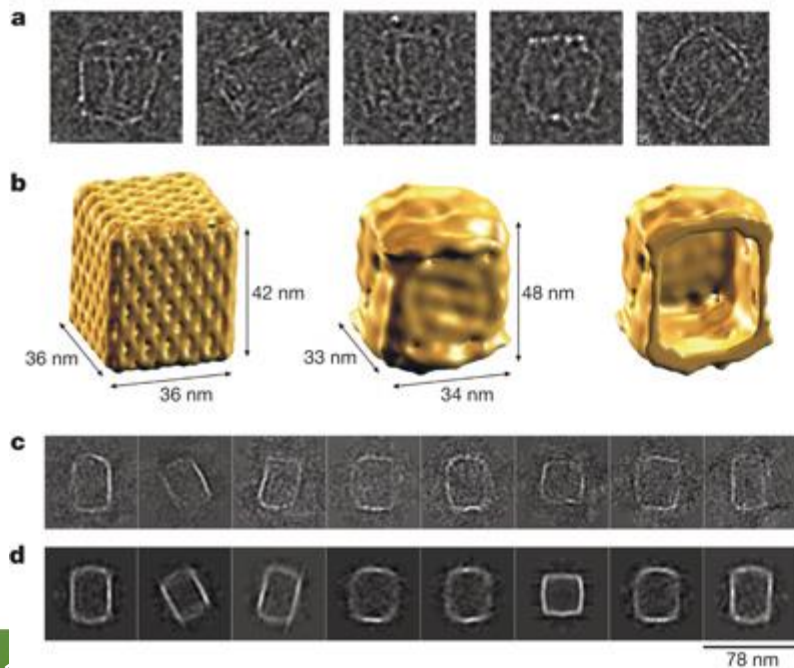

Fig. 1. DNA origami designs, a step-by-step fabrication procedure of the DALI method. (A) Top: Designed DNA origami shapes (from left to right): ST, BO, and CDL. Middle: AFM images of the folded structures on a mica substrate. Bottom: Scanning electron microscopy (SEM) images of gold nanostructures created by the fabrication method described in detail in (B). The AFM and SEM images are 150 nm × 150 nm in size. (B) Steps of the fabrication procedure. Step 1: A transparent sapphire (Al₂O₃)/silicon nitride (Si₃N₄) chip is freshly cleaned by acetone and isopropanol. Step 2: An amorphous silicon layer is grown on top of the substrate by PECVD. Step 3: The substrate is treated by oxygen plasma, after which the DNA origami nanostructures (BO shown here as an example) are drop-casted on the chip. Step 4: The silicon dioxide (SiO₂) layer is selectively grown on the bare silicon by CVD, leaving DNA origami-shaped silhouettes in the layer. Step 5: Using the grown SiO₂ layer as a mask, the silicon underneath is etched away by RIE. Step 6: The metal is deposited onto the chip using PVD in ultrahigh vacuum. Step 7: The SiO₂ layer is removed in a liftoff process using hydrogen fluoride-based wet etching. Step 8: The remaining silicon is removed by RIE, thus leaving the DNA origami-shaped metal nanostructure on the substrate.

Letter

Nature **459**, 73-76 (7 May 2009) | doi:10.1038/nature07971; Received 9 November 2008; Accepted 6 March 2009

Self-assembly of a nanoscale DNA box with a controllable lid

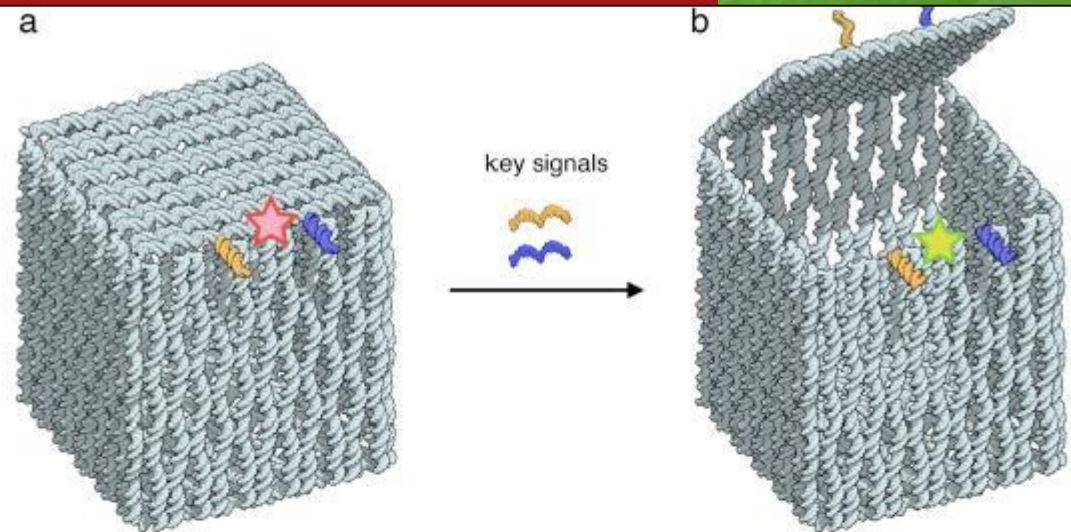
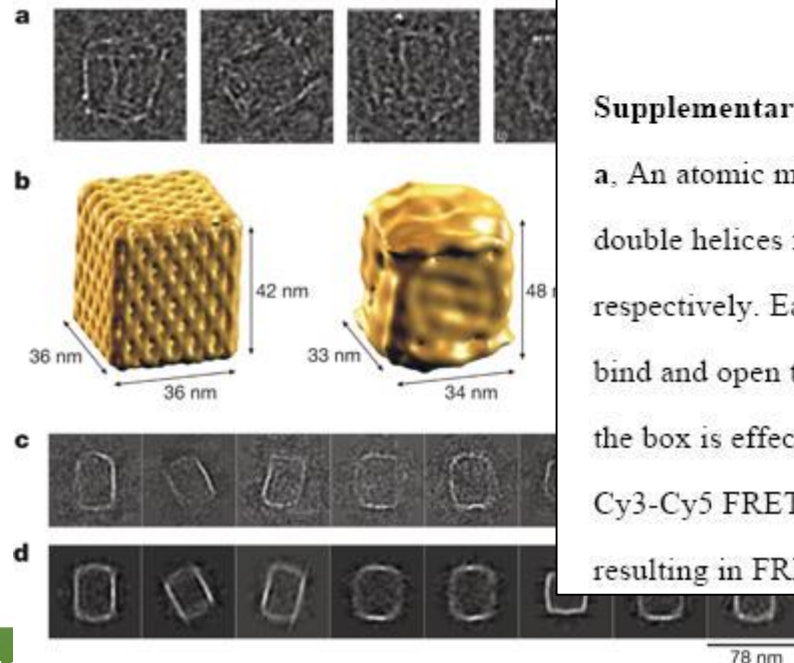

Letter

Nature **459**, 73-76 (7 May 2009) | doi:10.1038/nature08111
March 2009

Self-assembly of a nanoscale DNA box with a controllable lid

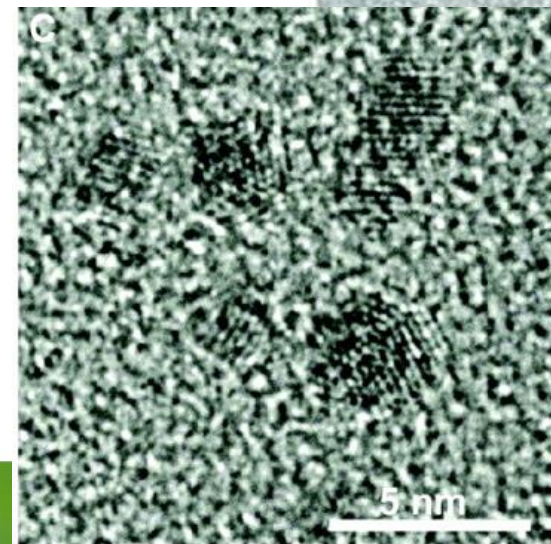
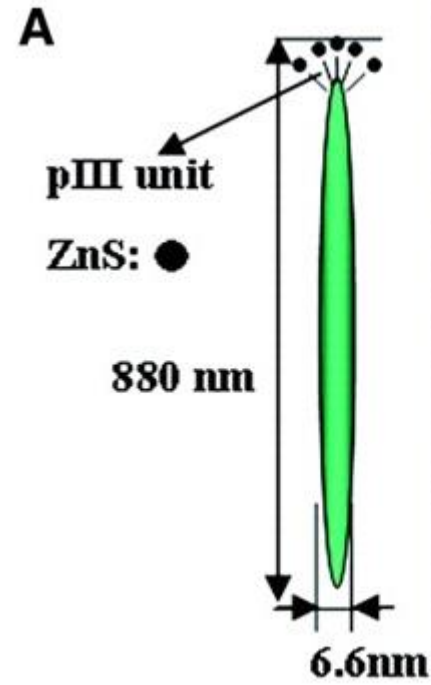
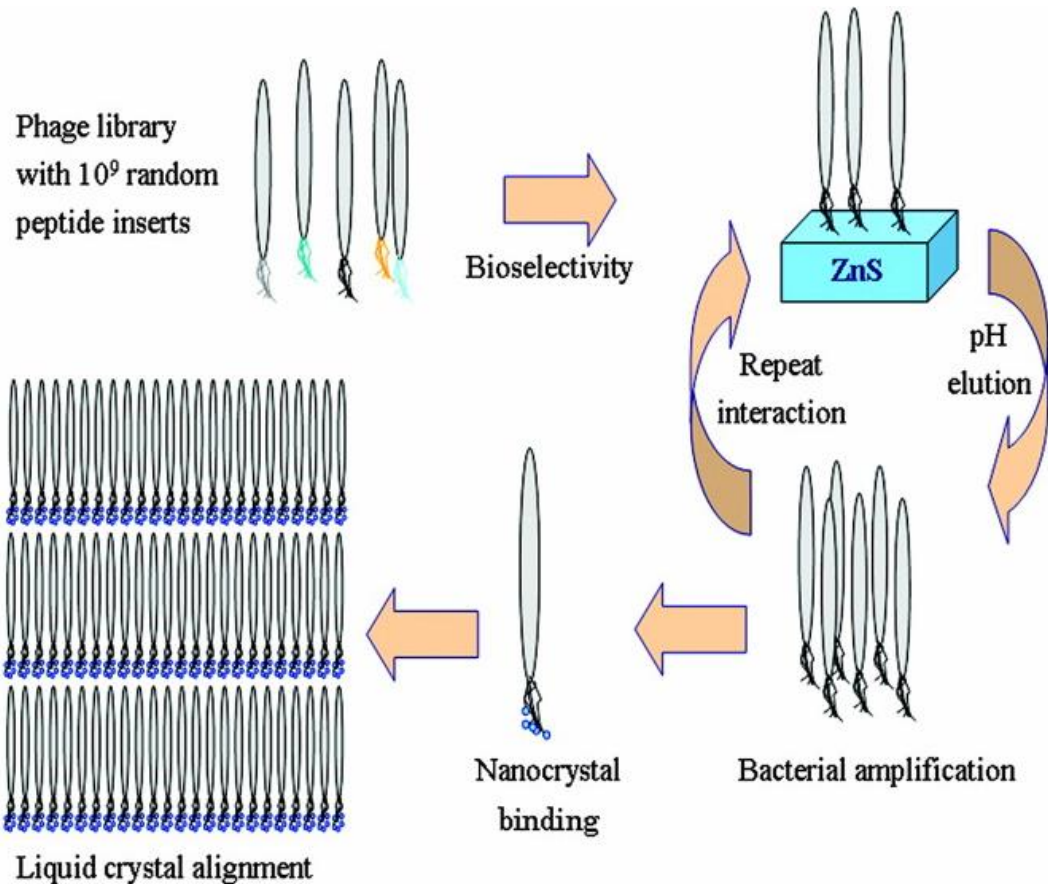
Supplementary Figure 1. Mechanism for signal-induced opening of the DNA box.

a. An atomic model of the DNA box held closed by “locks” (orange and blue) that are double helices formed by two short strands protruding from the lid and the main box, respectively. Each “lock” has a small sticky-end where a “key” sequence signal can bind and open the “lock” by strand displacement. If both “locks” are opened the lid of the box is effectively opened (b). The reporter system for detecting the lid opening is a Cy3-Cy5 FRET system. In the closed state the two fluorophores are in close proximity resulting in FRET emission from Cy5 (red star) when Cy3 is excited. In the open state

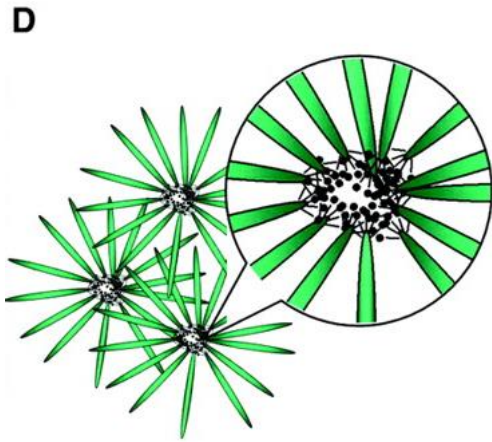
Ordering of Quantum Dots Using Genetically Engineered Viruses

Seung-Wuk Lee, Chuanbin Mao, Christine E. Flynn, Angela M. Belcher*†
3 MAY 2002 VOL 296 SCIENCE 892

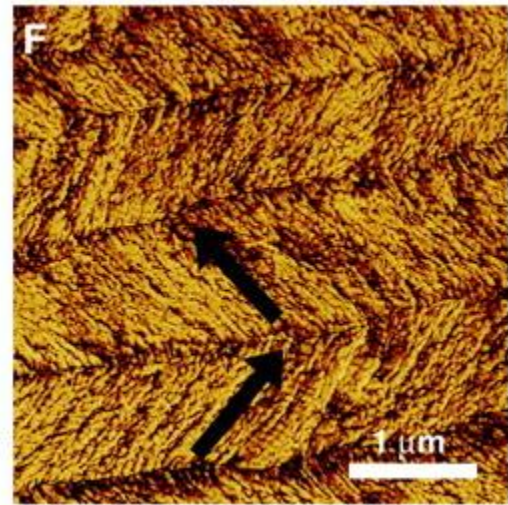
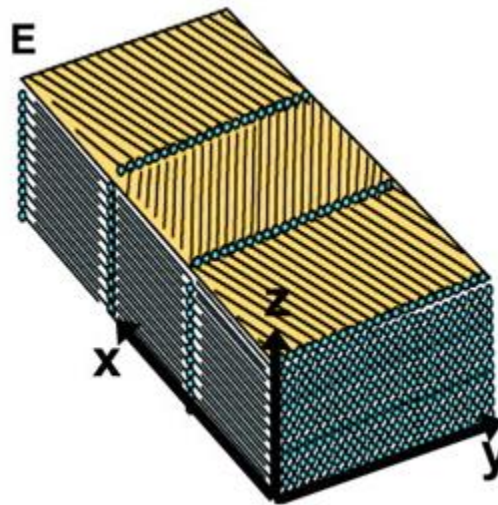
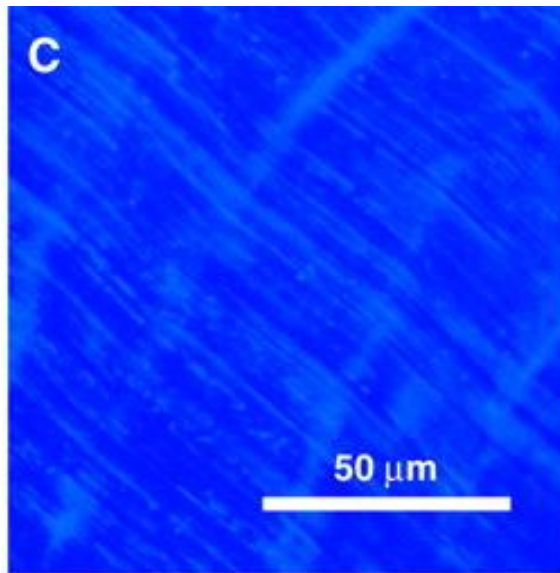
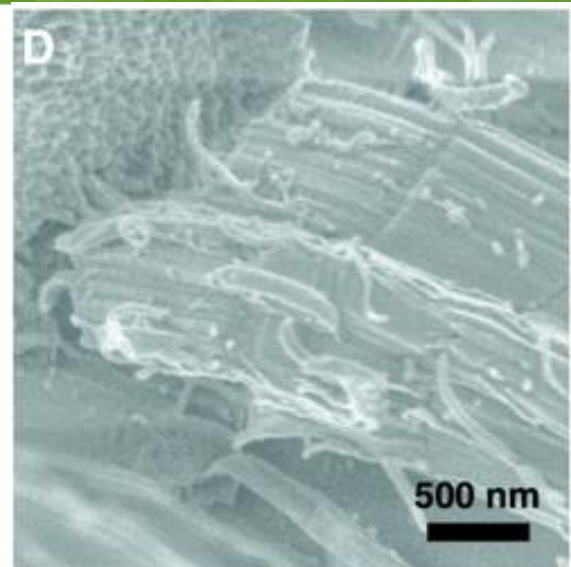
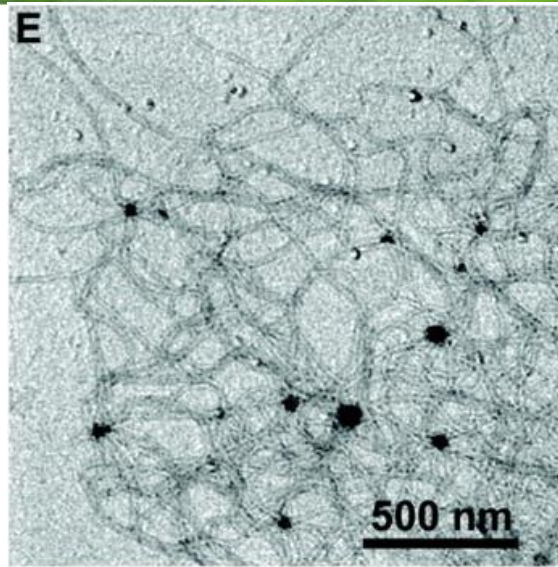

Nano i bio

M13 bacteriophage

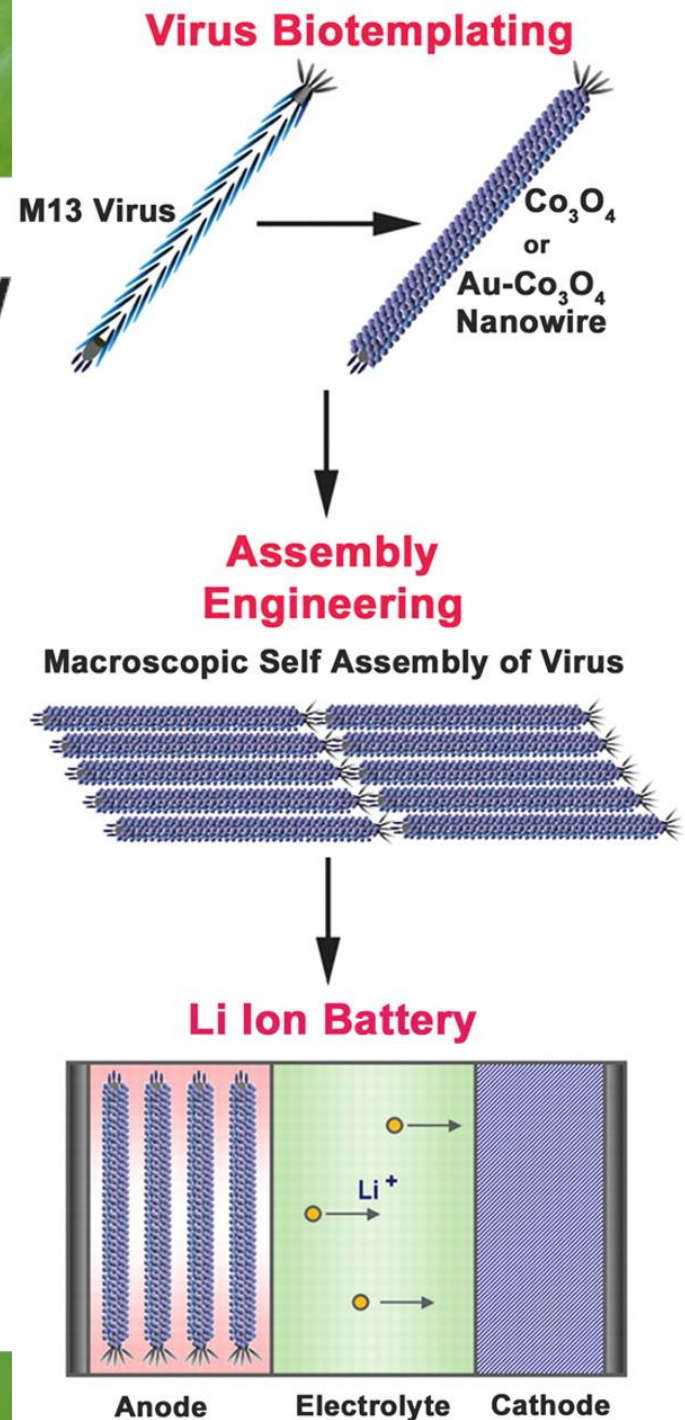
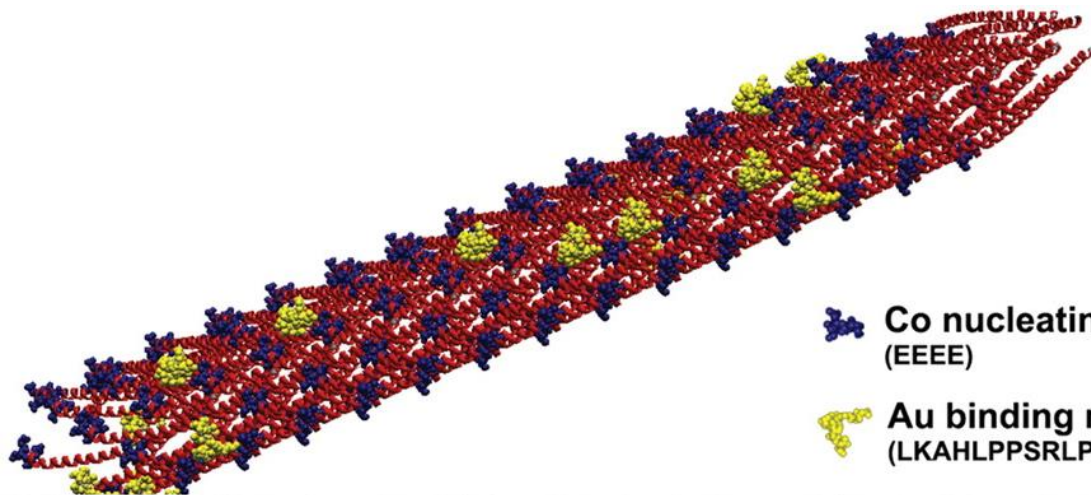

3 MAY 2002 VOL 296 SCIENCE 892

Virus-Enabled Synthesis and Assembly of Nanowires for Lithium Ion Battery Electrodes

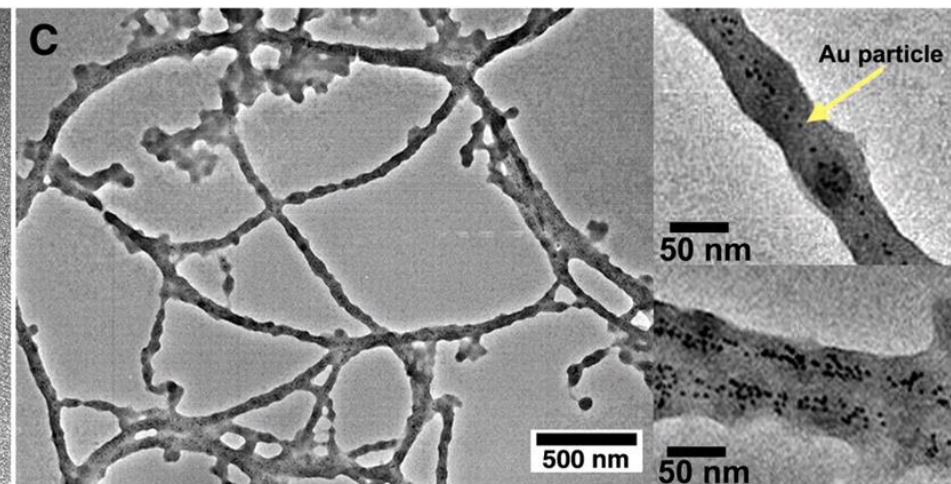
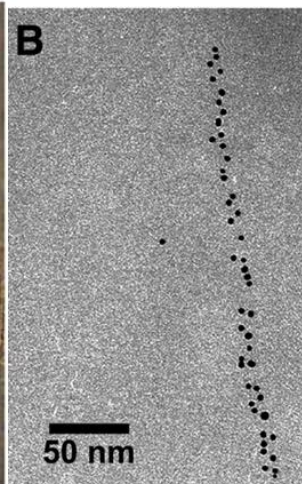
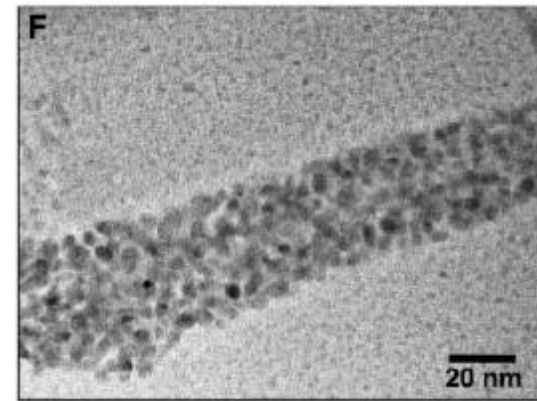
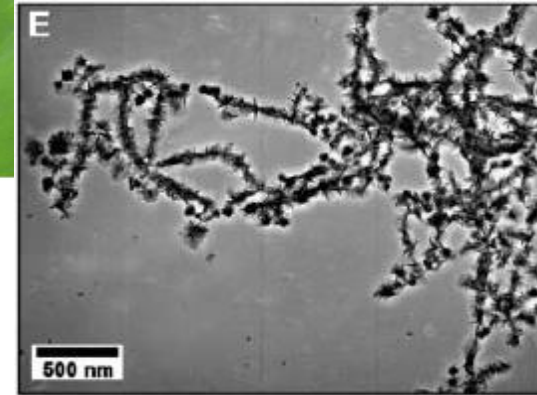
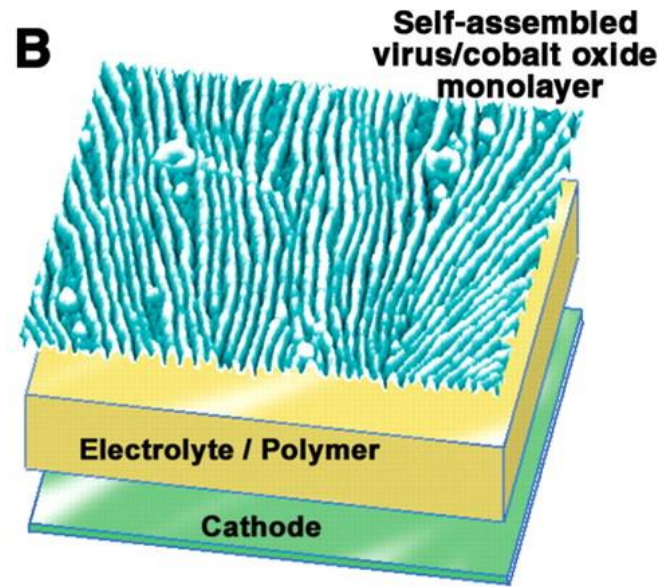
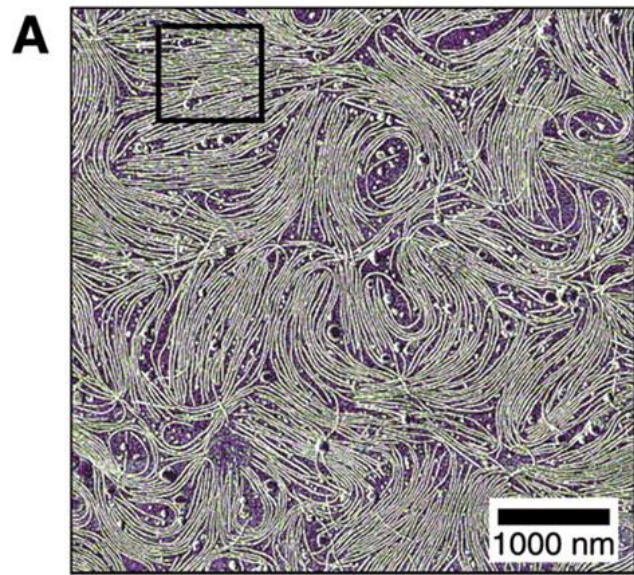
Ki Tae Nam,^{1,4} Dong-Wan Kim,^{1*} Pil J. Yoo,^{2,4} Chung-Yi Chiang,^{1,5} Nonglak Meethong,¹ Paula T. Hammond,^{2,4} Yet-Ming Chiang,¹ Angela M. Belcher^{1,3,4,5†}

Nano i bio

SCIENCE VOL 312 12 MAY 2006 885

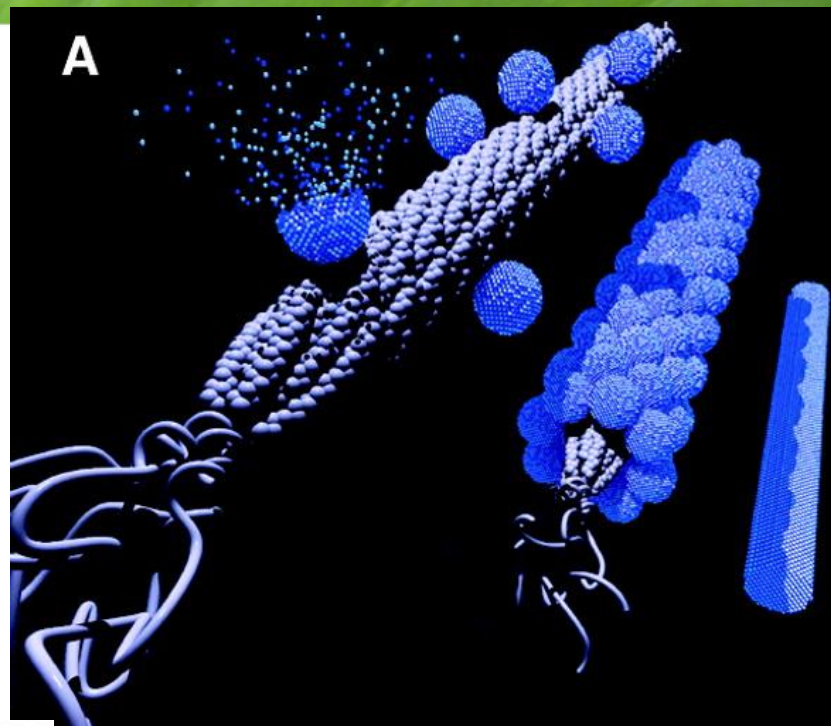

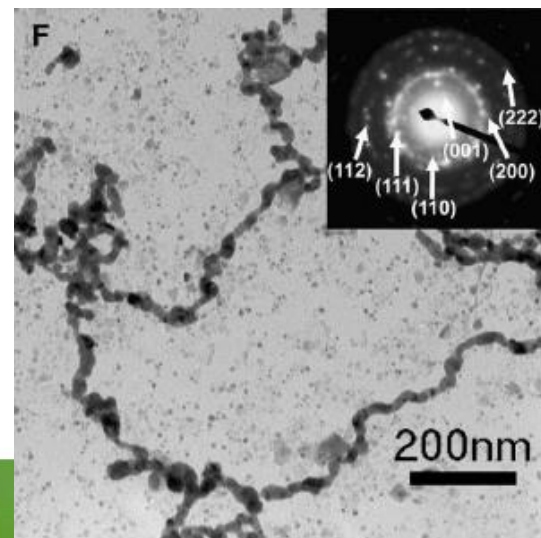
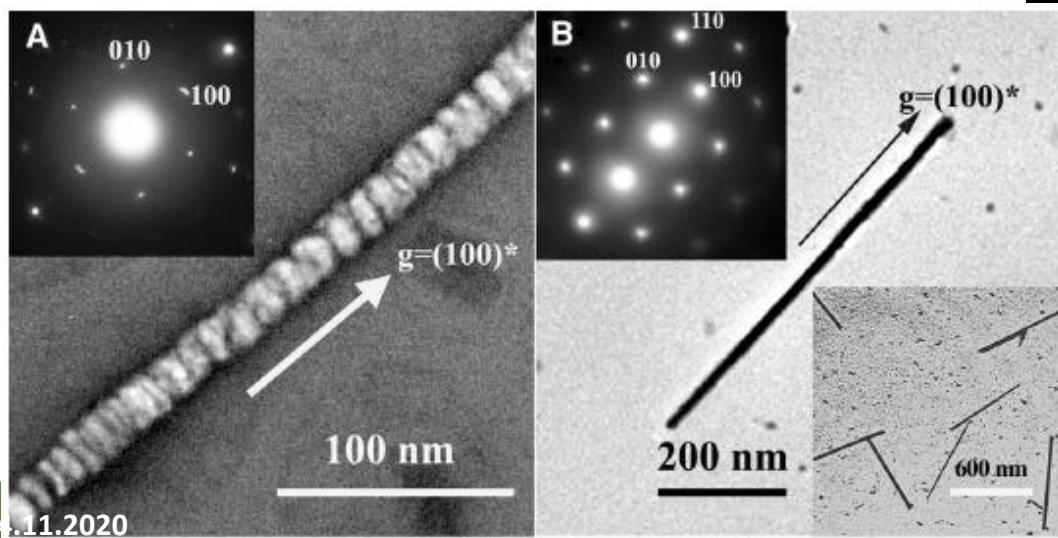
SCIENCE VOL 303 9 JANUARY 2004 213

Virus-Based Toolkit for the Directed Synthesis of Magnetic and Semiconducting Nanowires

Chuanbin Mao,^{1*} Daniel J. Solis,^{4*} Brian D. Reiss,⁵
Stephen T. Kottmann,⁴ Rozamond Y. Sweeney,² Andrew Hayhurst,²
George Georgiou,^{2,3} Brent Iverson,^{1,2} Angela M. Belcher^{5†}

ZnS

CoPt

Magnetic Glyco-nanoparticles: A Unique Tool for Rapid Pathogen Detection, Decontamination, and Strain Differentiation

Kheireddine El-Boubbou,[†] Cyndee Gruden,[‡] and Xuefei Huang^{*†}
J. AM. CHEM. SOC. 2007, 129, 13392–13393

Published on Web 10/12/2007

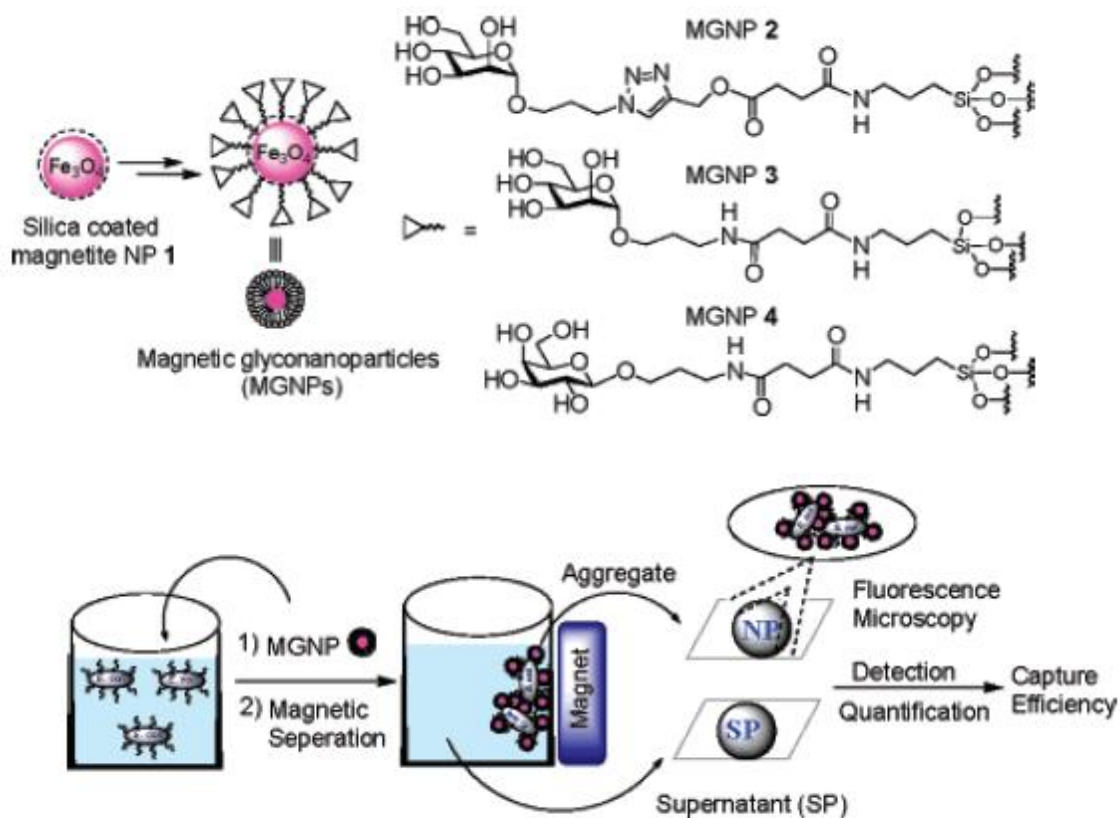
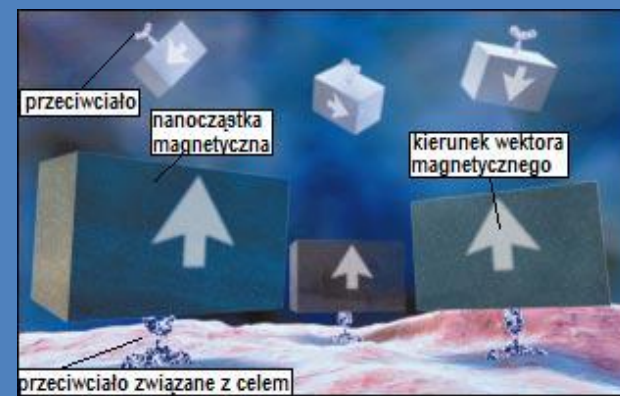

Figure 1. Schematic demonstration of pathogen detection by MGNPs.

Alivisatos A., "Małe może więcej".
Świat nauki 11, s. 57-63(2001).

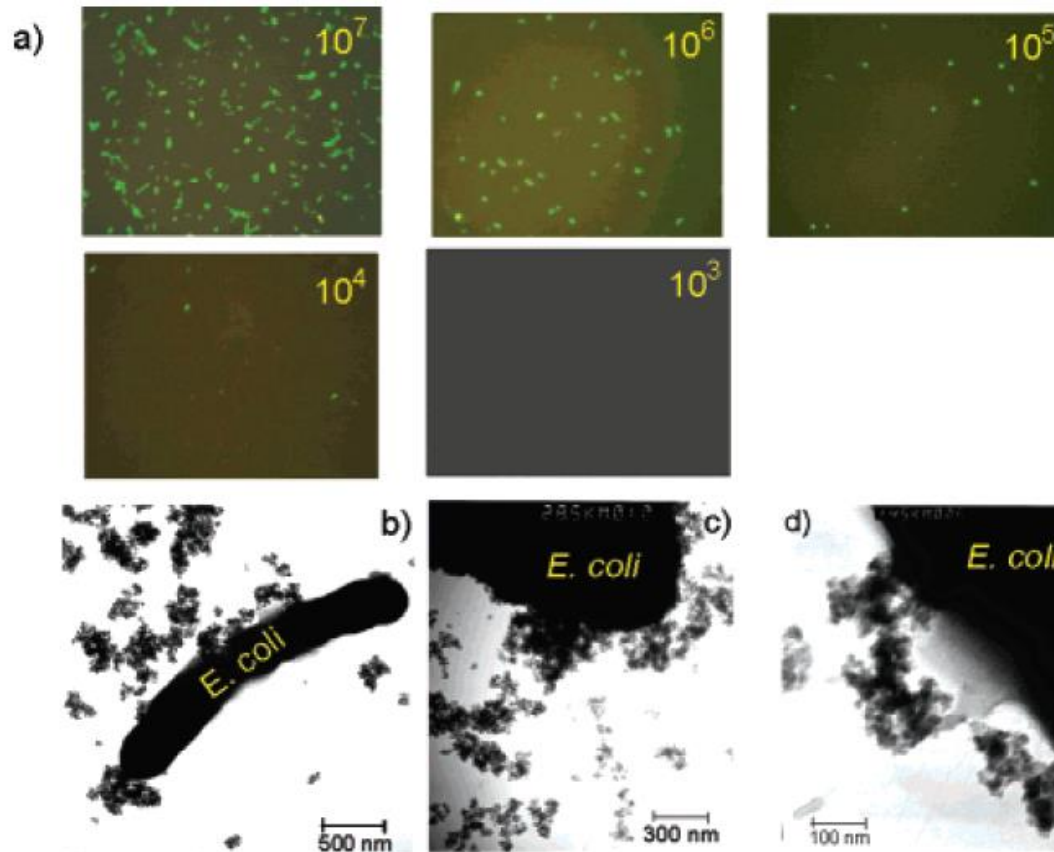

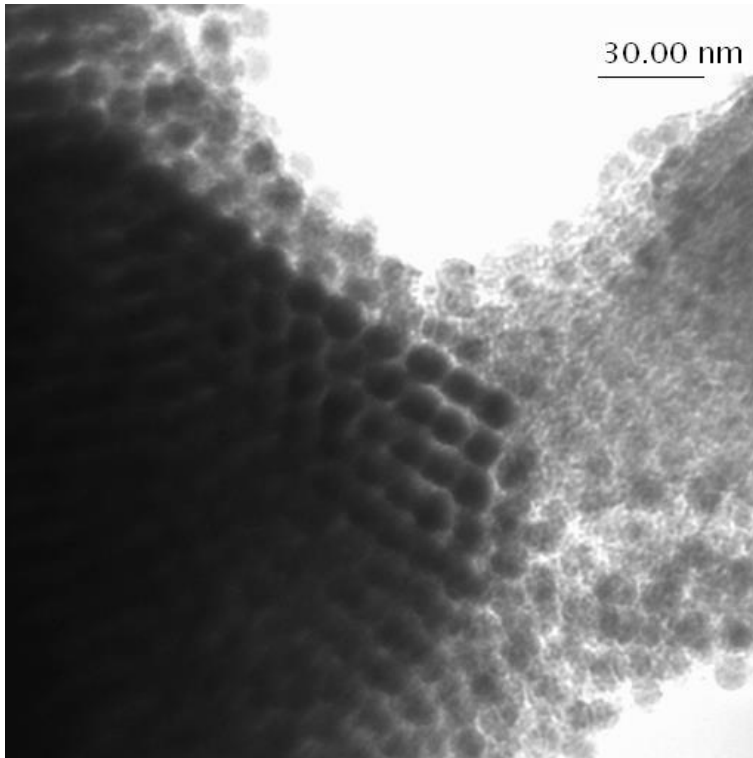
Magnetic Glyco-nanoparticles: A Unique Tool for Rapid Pathogen Detection, Decontamination, and Strain Differentiation

Kheireddine El-Boubbou,[†] Cyndee Gruden,[‡] and Xuefei Huang^{*,†}

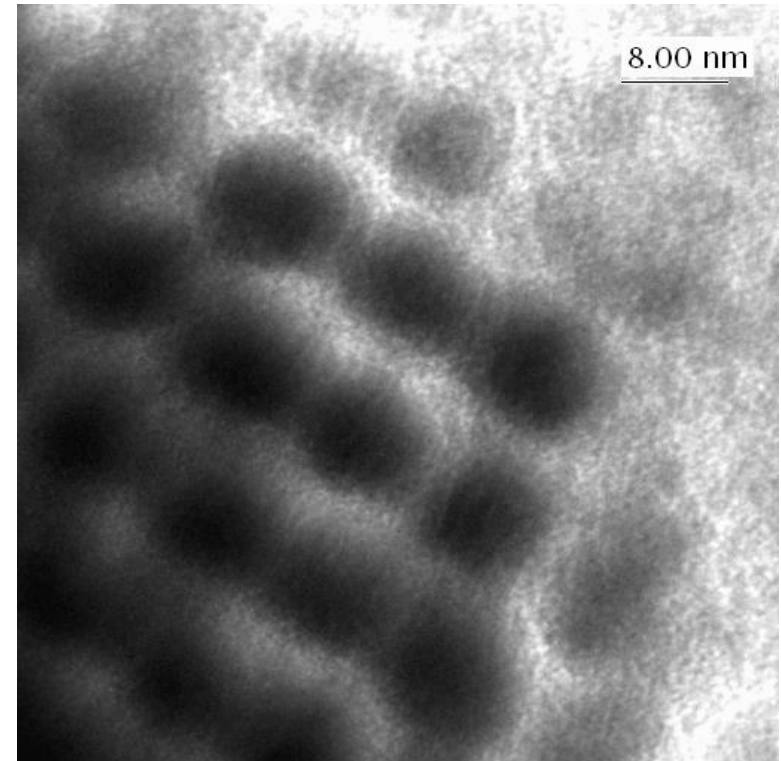
Published on Web 10/12/2007

Figure 2. (a) Representative fluorescence microscopic images of captured *E. coli*. The concentration (cells/mL) of bacteria incubated with MGNP 3 is indicated on each image (see Supporting Information for experimental details). (b–d) TEM images of MGNP 3/*E. coli* complexes.

Nano-Co

Nano-Co

Synteza: Paweł Majewski, TEM: Jolanta Borysiuk

Bacillus megatherium + nano Fe_3O_4

DNA w nanotechnologii

Uczonym udało się wykorzystać DNA do stworzenia kryształów złota. Dzięki temu osiągnięciu powstaną zupełnie nowe materiały

JAK POWSTAŁ KRYSTAŁ Z DNA?

- 1 Do kulek złota (oznaczonych X i Y) o średnicy 10 nanometrów przyłączono nici syntetycznego DNA różnej długości
- 2 Nici DNA na cząsteczkach X i Y uzupełniają się. Kiedy spotkają się w odpowiednich warunkach łączą się i powstaje podwójna helisa DNA znana ze wszystkich żywych organizmów
- 3 Po zanurzeniu w wodzie w odpowiednich warunkach cząsteczki X i Y zaczęły się łączyć
- 4 Łącząc się za pomocą DNA nanocząsteczki utworzyły kryształ złota. Powstała w ten sposób struktura składała się w 5 proc. z nanocząsteczek i w 5 proc. z DNA. Pozostałe 90 proc. wypełniała woda, którą można zastąpić innymi materiałami

ZASTOSOWANIE

Po połączeniu kryształu z innymi materiałami powstaną kompozyty o różnych ciekawych właściwościach. Będzie je można wykorzystać do stworzenia nowych materiałów

- Nowy materiał może posłużyć do budowy supersiłnych soczewek i mikroskopów
- Zastosowanie nowego materiału w laserach może zwiększyć ich potencjał
- Z nowej substancji powstaną wydajniejsze baterie słoneczne

Chad Mirkin z Northwestern University Brookhaven National Laboratory (BNL)

http://www.dziennik.pl/nauka/article116681/Naukowcy_stworzyli_materie_nieznaną_dotąd_na_ziemi.html

Nowe urządzenia

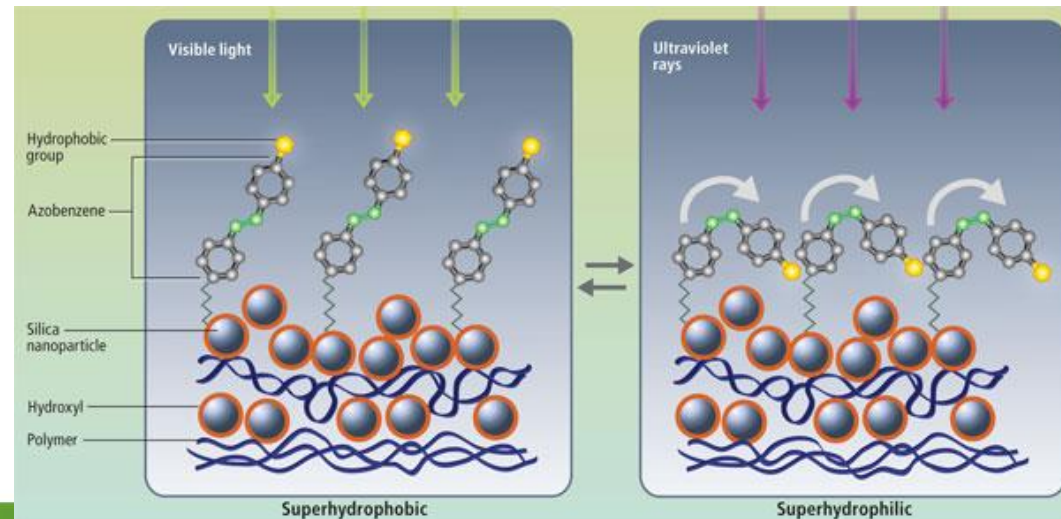
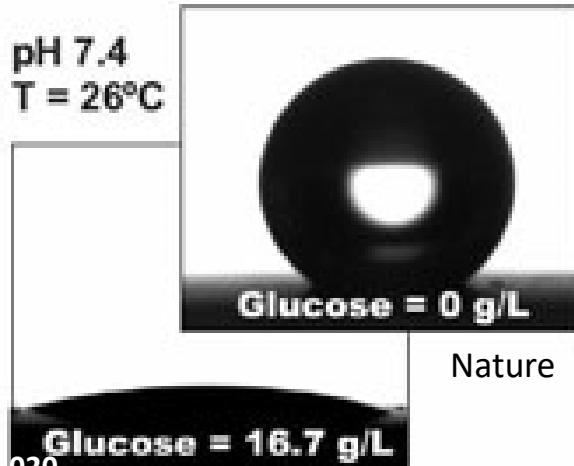
Pokrycia NANO

Żuk pustynny z Namib

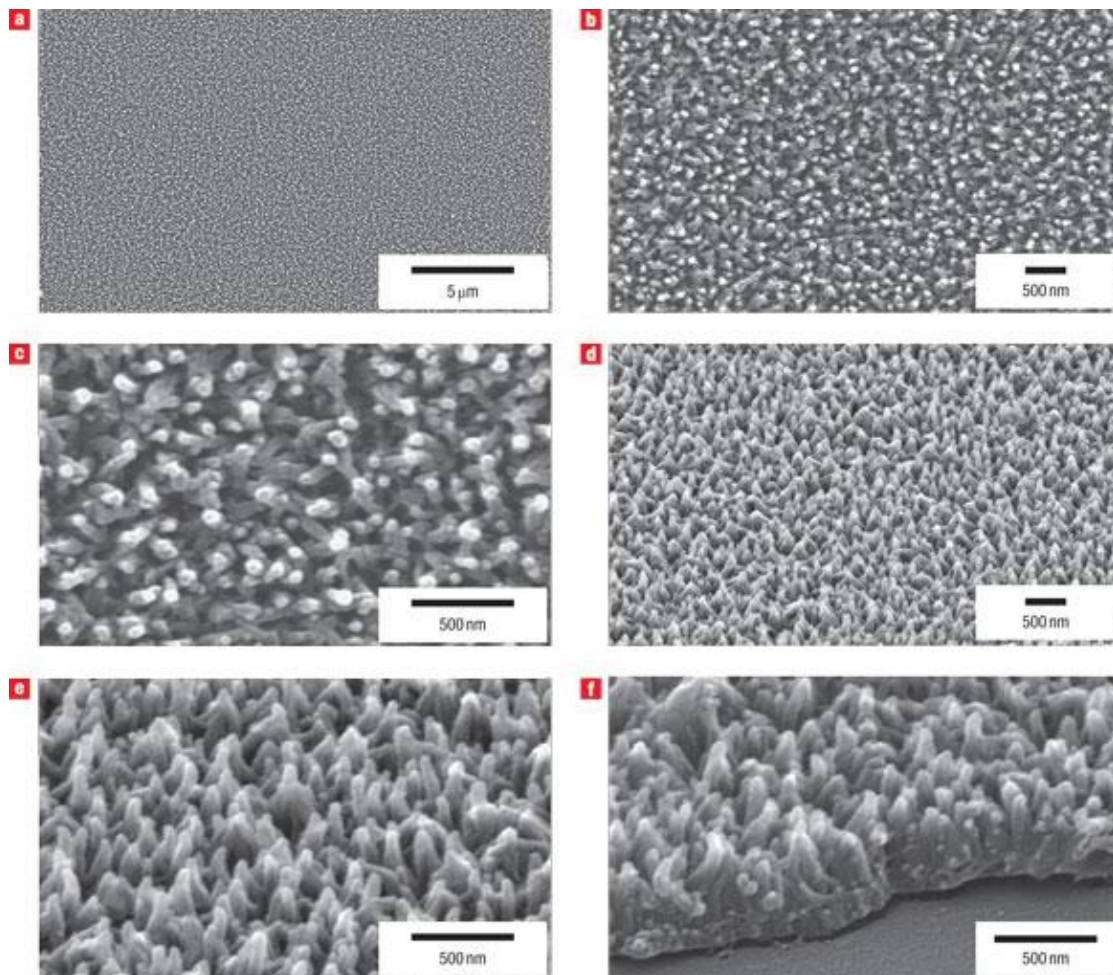
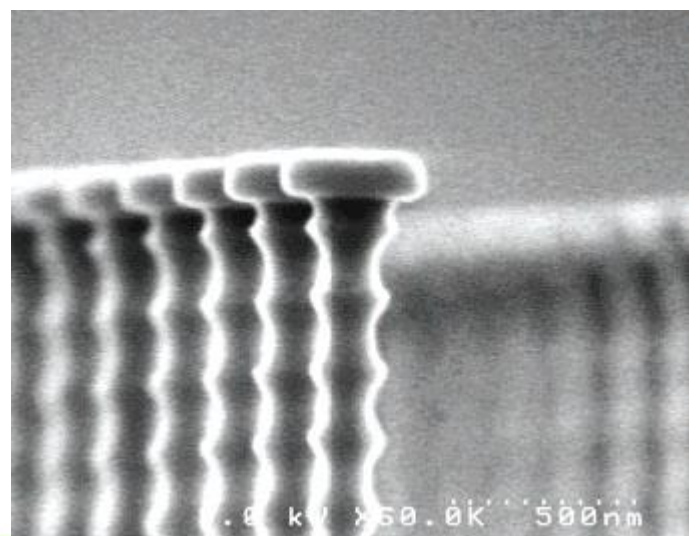
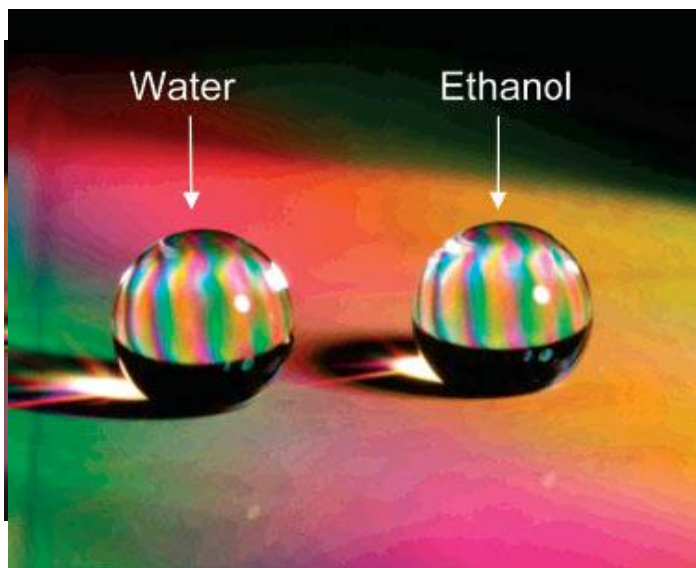
Liść lotosu, photo: Y-T Cheng

Pokrycia NANO

<http://www.nanowerk.com/spotlight/spotid=3032.php>

Nan-Rong Chiou, Chunmeng Lu, Jingjiao Guan, L. James Lee & Arthur J. Epstein
Nature Nanotechnology 2, 354 - 357 (2007) Published online: 27 May 2007

Nano-barcode

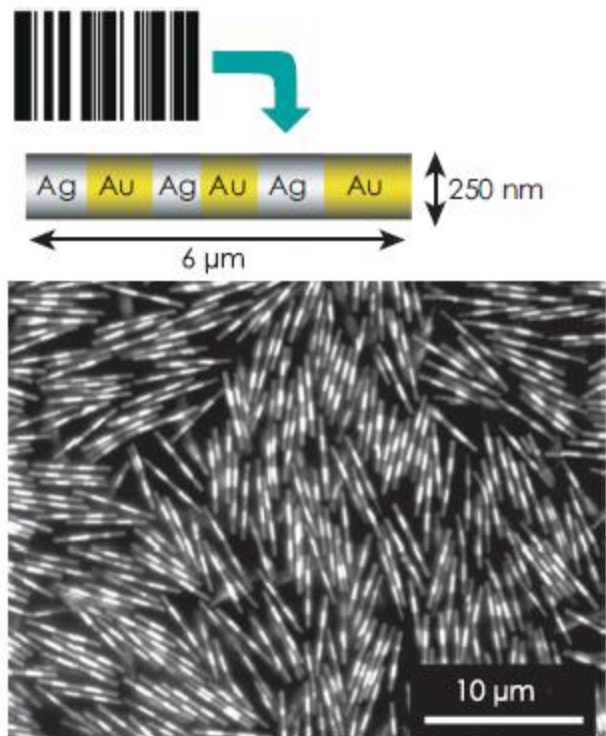

Figure 1. Optical microscope image of Nanobarcode^{SM} particles.

prot
sim

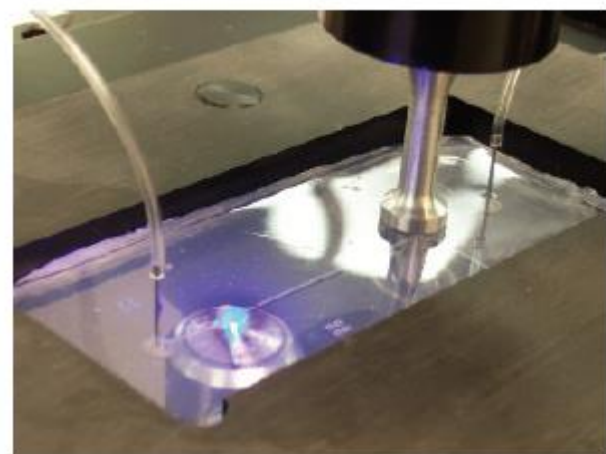
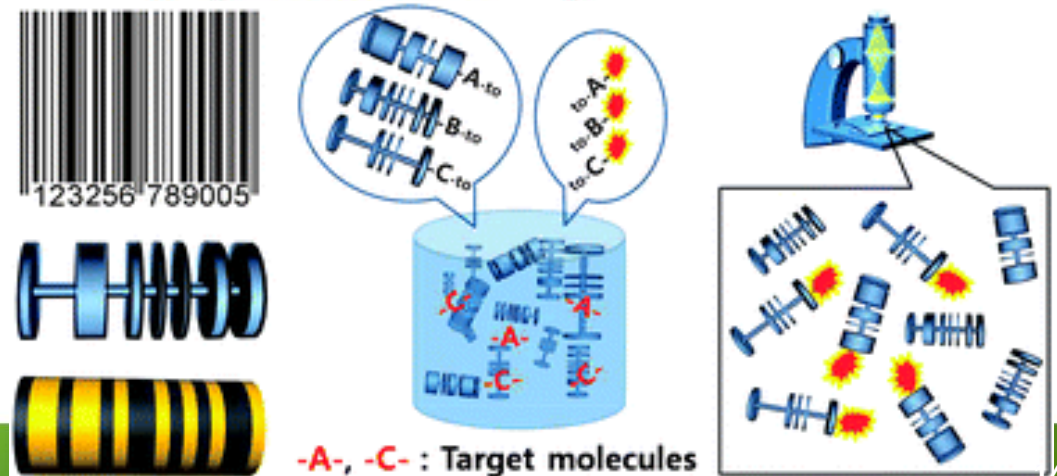
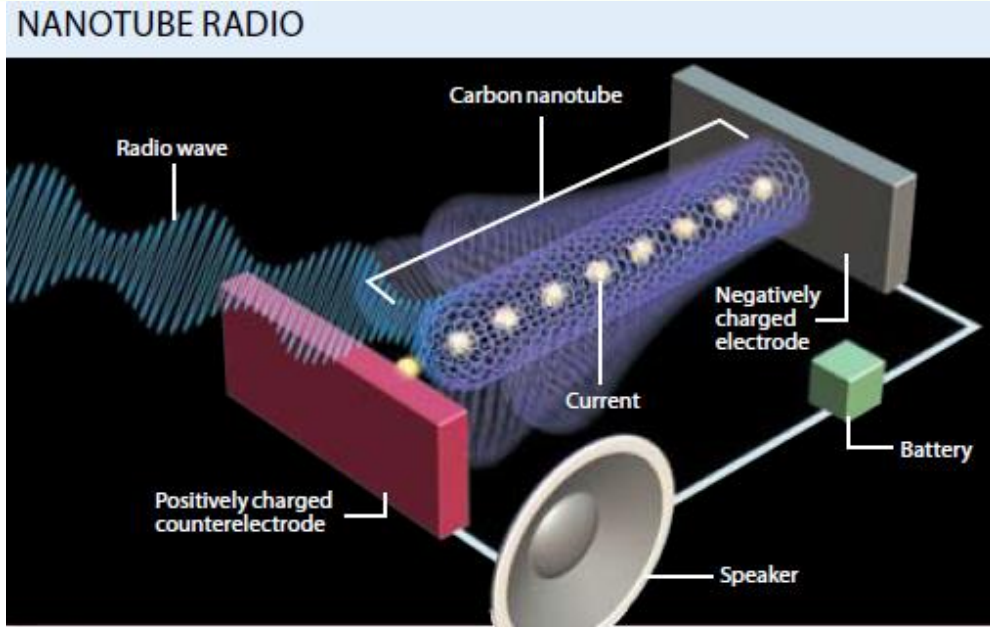
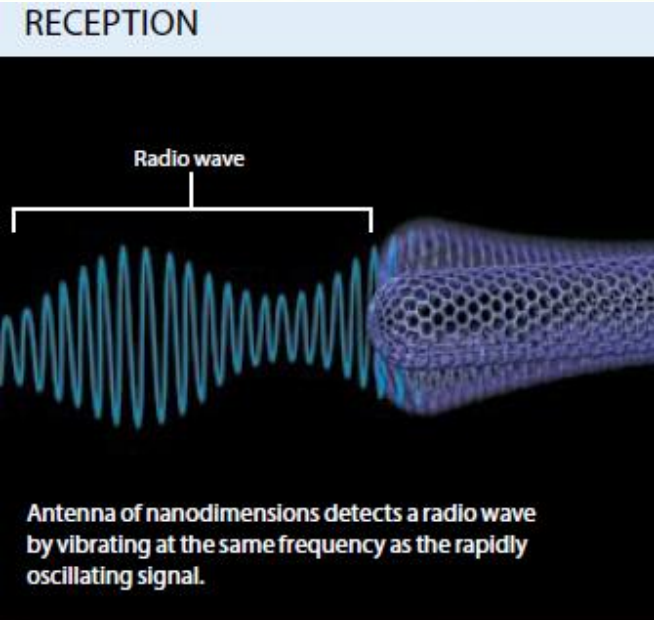

Figure 3. Microfluidic card in use. The card interfaces with the microscope, automated fluidics, an ultrasonic transducer for mixing, and a capture electromagnet with focusing cone (located beneath the card).

Nowe urządzenia

Scientific American, Nanoradio

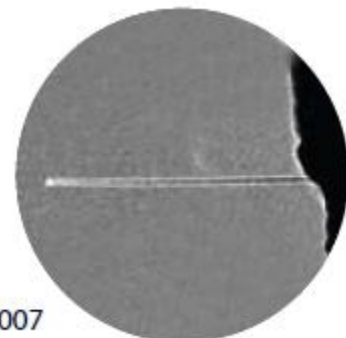
1931

1954

2003

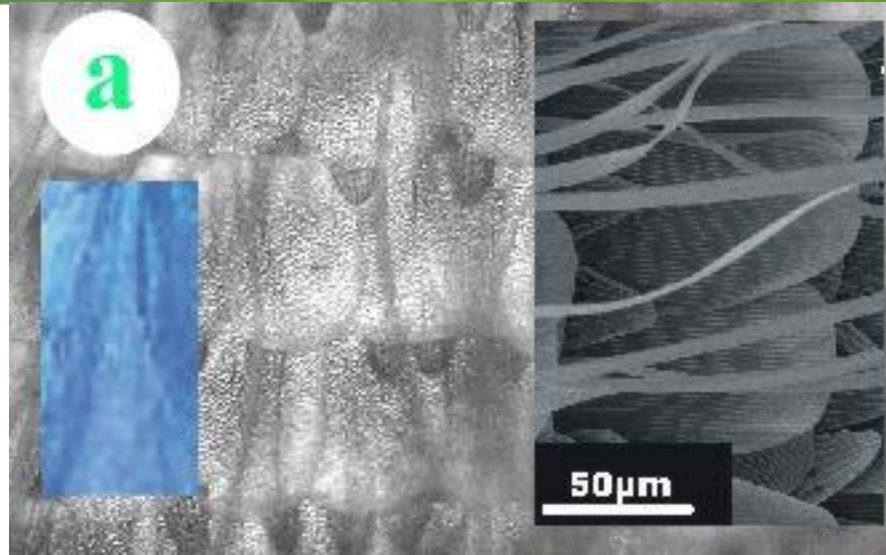

2007

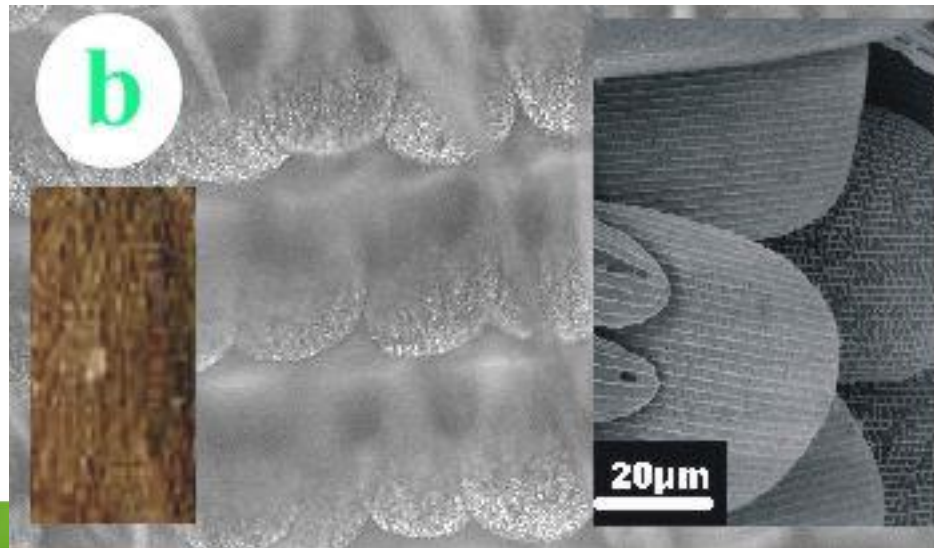

Fotonika

Biologiczne kryształy fotoniczne

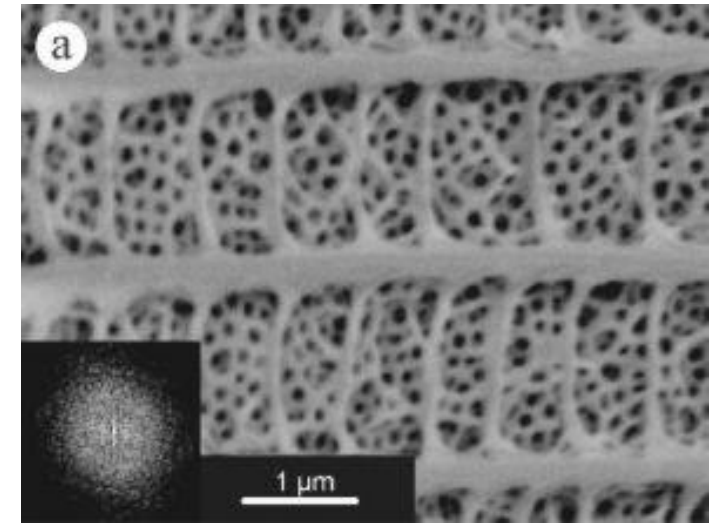

http://www.mfa.kfki.hu/int/nano/online/2002_butterfly/

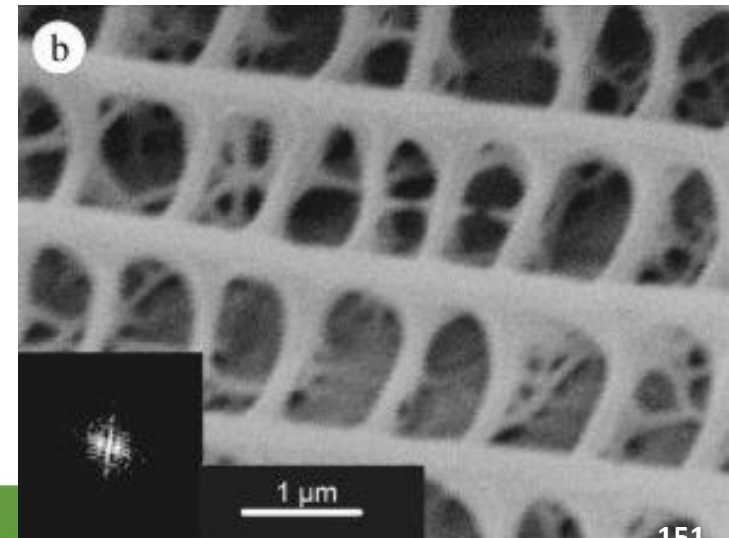

Biologiczne kryształy fotoniczne

http://www.mfa.kfki.hu/int/nano/online/2002_butterfly/

Magnetyczne kryształy fotoniczne

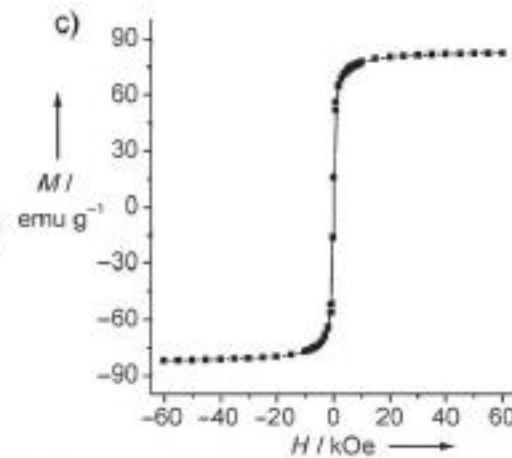
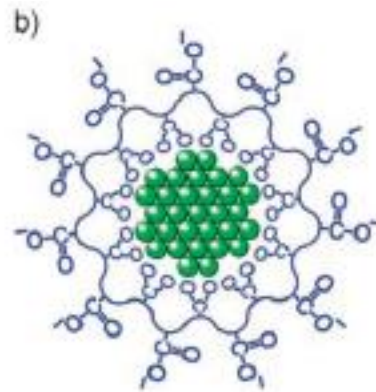
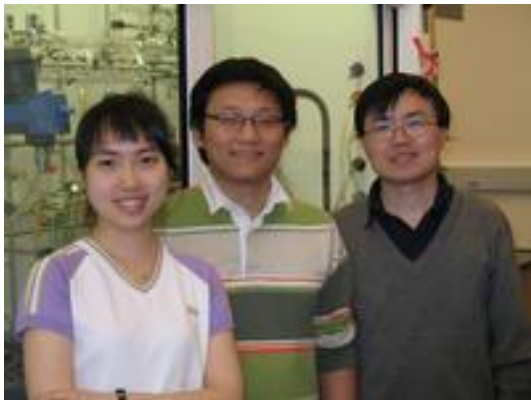
VIP Photonic Crystals

DOI: 10.1002/anie.200701992

Highly Tunable Superparamagnetic Colloidal Photonic Crystals**

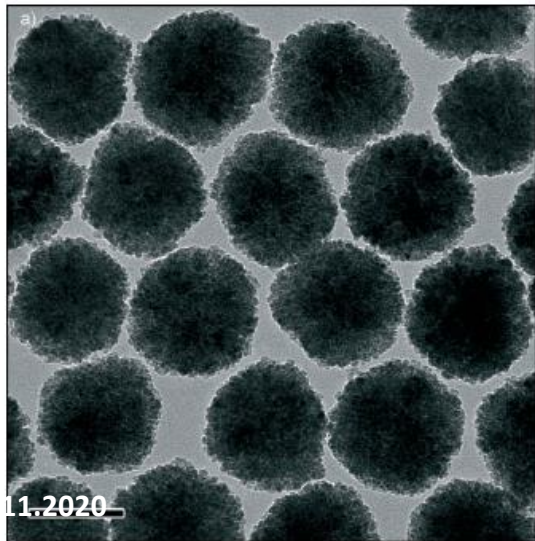
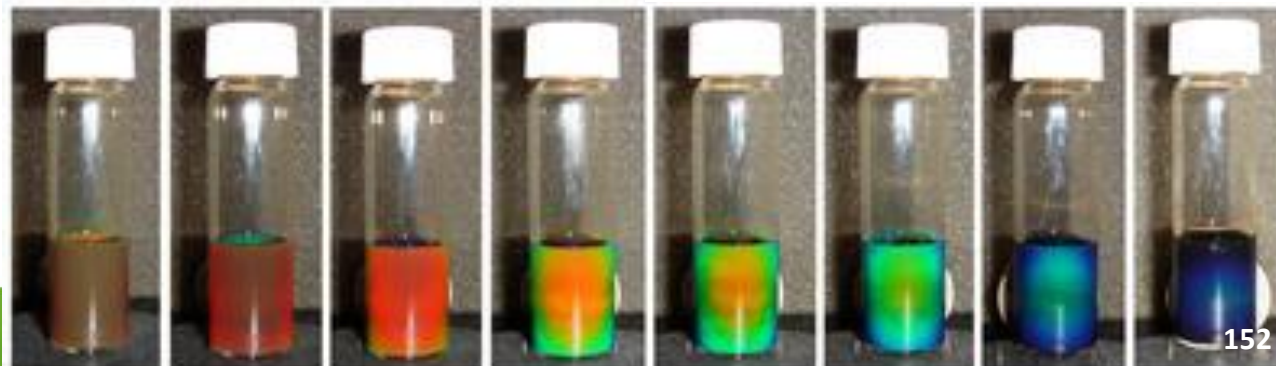
Jianping Ge, Yongxing Hu, and Yadong Yin*

Angewandte
Chemie

Fe_3O_4 120 nm

UC RIVERSIDE UNIVERSITY OF CALIFORNIA Newsroom

Magnetyczne kryształy fotoniczne

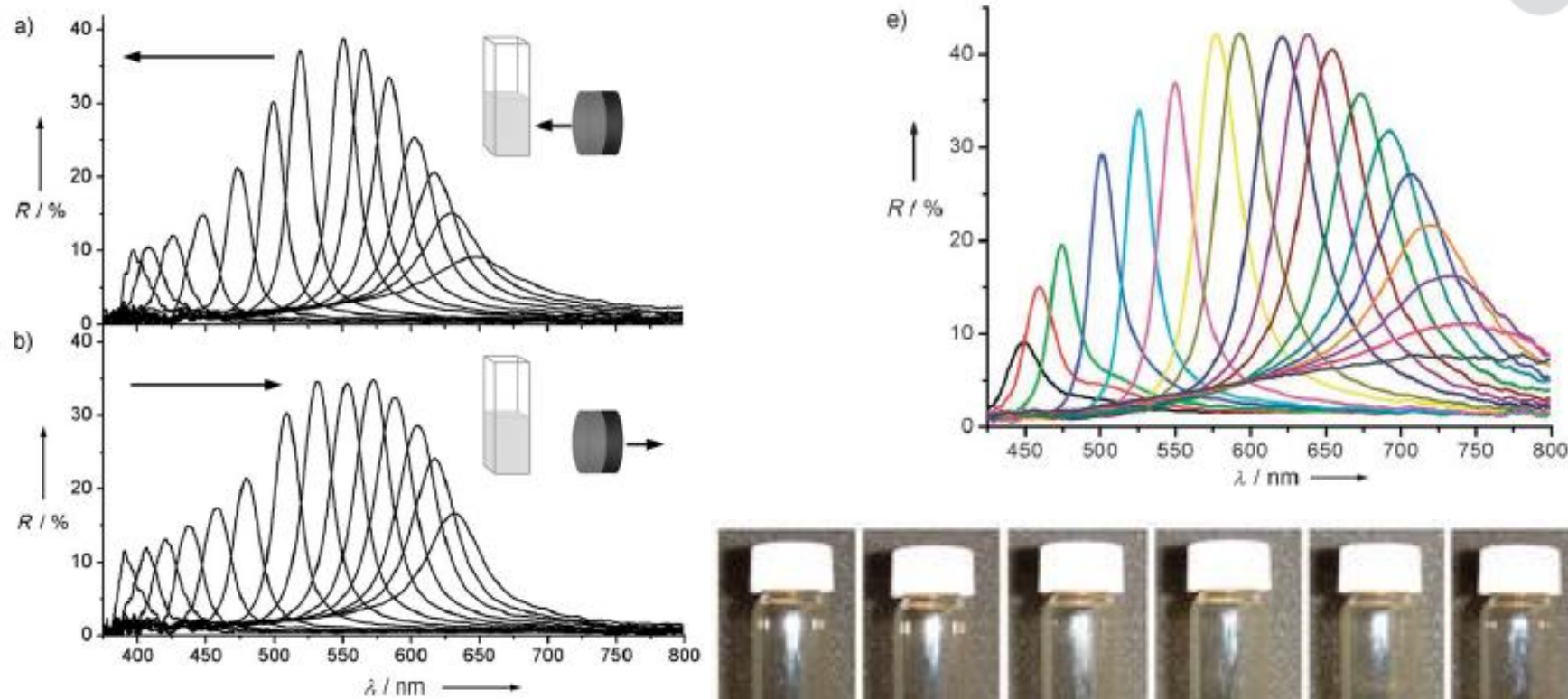
VIP Photonic Crystals

DOI: 10.1002/anie.200701992

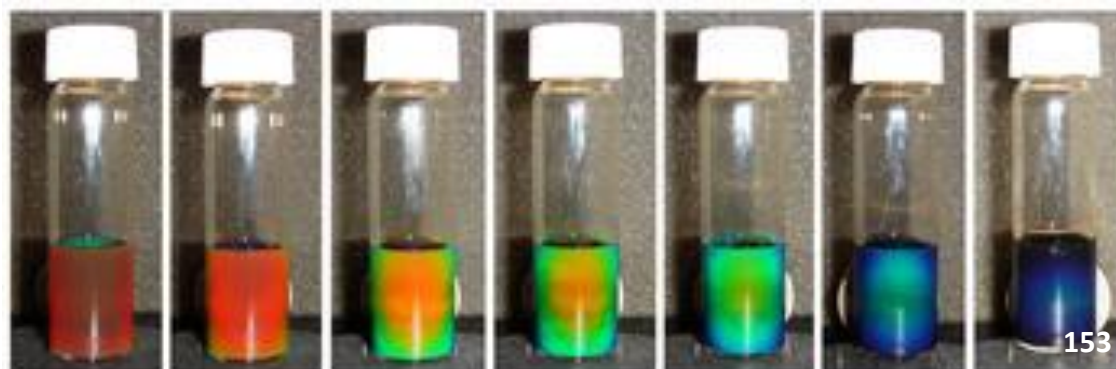
Highly Tunable Superparamagnetic Colloidal Photonic Crystals**

Jianping Ge, Yongxing Hu, and Yadong Yin*

angewandte
Chemie

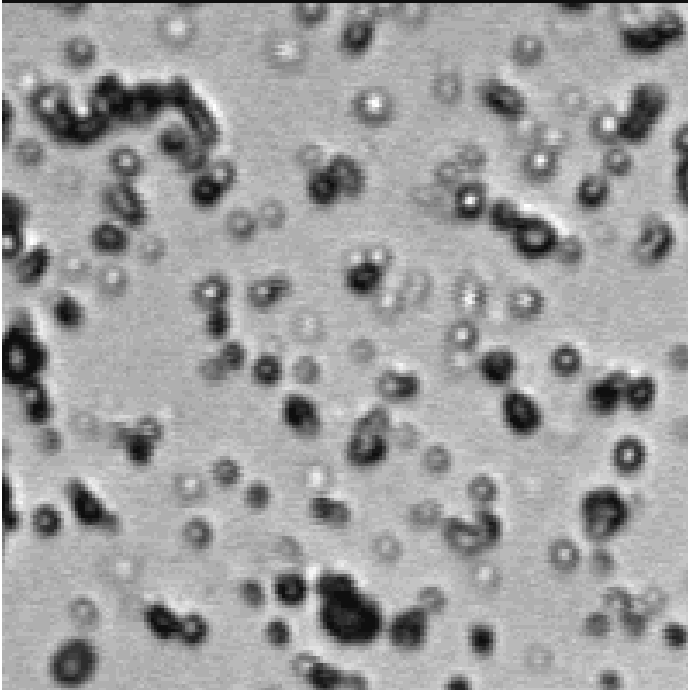
Figure 3. Reversible optical responses of 93-nm Fe_3O_4 colloidal photonic crystals to varying external magnetic field. Diffraction peaks blue-shift (a) as the magnet-sample distance decreases from 3.1 to 1.8 cm, and red shift (b) as the distance increases from 1.8 to 3.1 cm in step sizes of 0.1 cm in both cases.

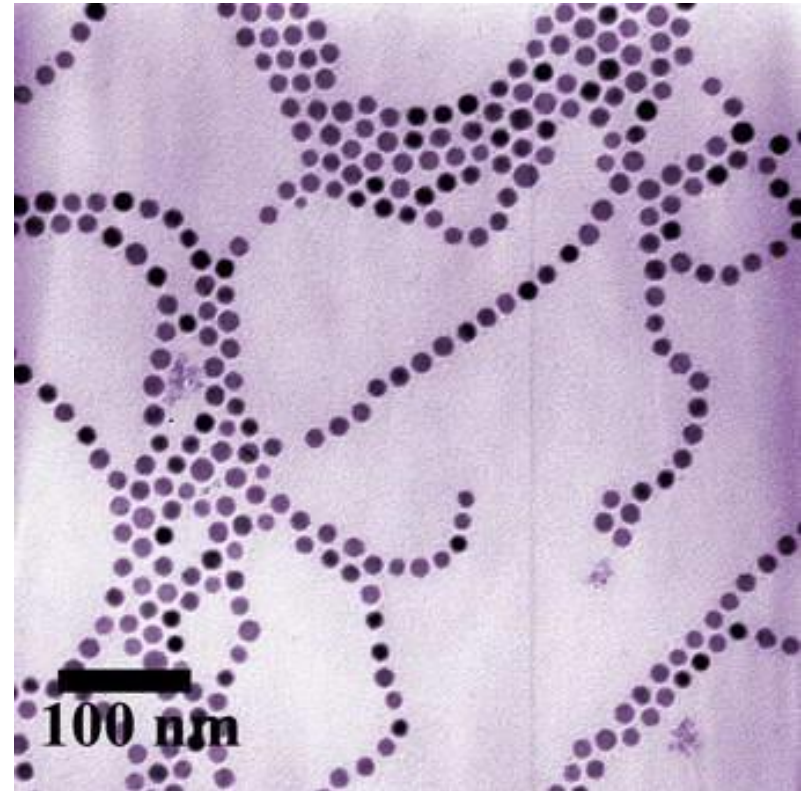

Magnetyczne kryształy fotoniczne

Zawiesina nanomagnesów w polu magnetycznym

Piotr Habdas

Chains of 1 million magnetic nanoparticles have been assembled and disassembled in a solution of suspended particles in a controlled way, scientists at the National Institute of Standards and Technology (NIST) report.

<http://www.physics.emory.edu/~weeks/lab/pics.html>

Co dalej?

- Nanotechnologia – kontrola materii w nanoskali – jest szansą dla nauk biologicznych i medycznych w badaniach, diagnostyce i terapii.
- Badania nad nanotechnologią i jej zastosowaniami prowadzą do problemów etycznych (ale jakie badania nie prowadzą?)
- Istnieją technologie niebezpieczne i akceptowalne społecznie (np. samochody) i bezpieczne i nieakceptowalne społecznie (np. energetyka jądrowa, GMO)
- Nowe technologie wymagają społecznej akceptacji – powinni o nią zabiegać sami naukowcy
- Dbanie o bezpieczeństwo nowych technologii jest w interesie społeczeństwa i samych naukowców

Demonstracja uliczna w Grenoble przeciwko otwarciu MINATEC (1 lipca 2006)

LE 1er JUIN 2006
TOUTES ET TOUS
A GRENOBLE
CONTRE L'INAUGURATION DE
MINATEC !

Jacek Majewski

„nanotechnologia = nekrologia
– przeciw nanoproszkom i nanorobotom”

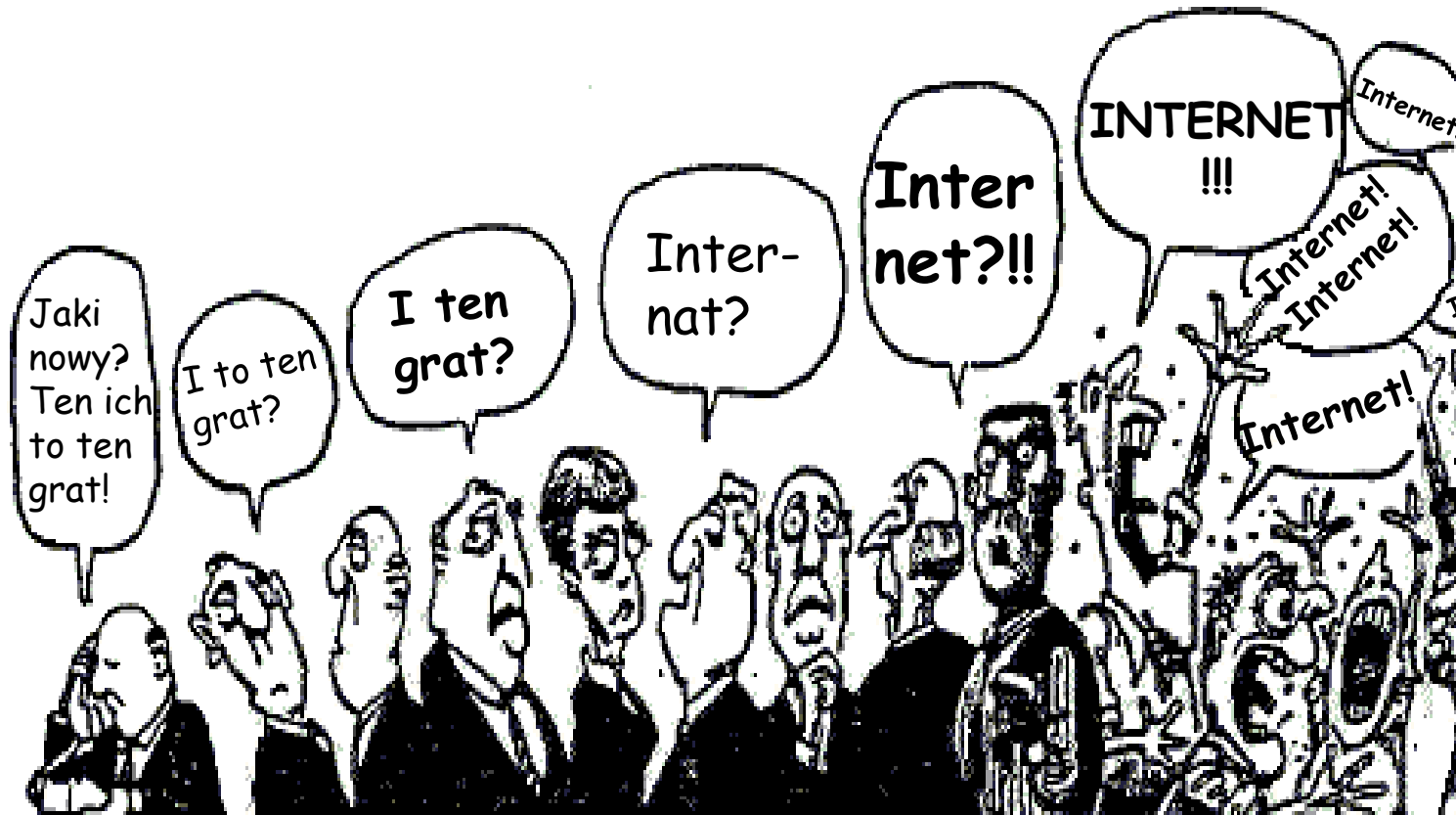
Podsumowanie

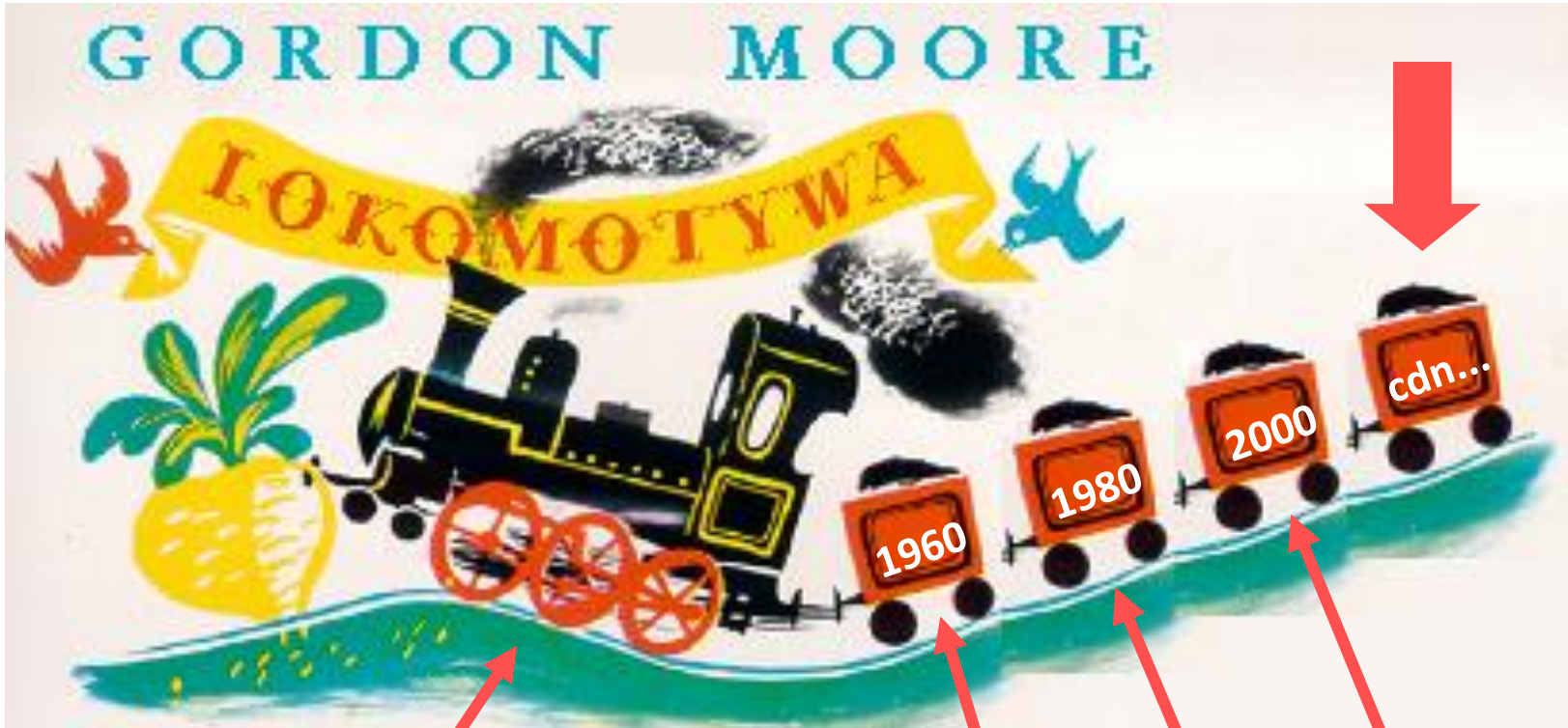
4/06 2007-346 © INKINCT Cartoons www.inkinct.com.au

Podsumowanie

Co dalej?

Parowóz dziejów

Przez ostatnie 40 lat na badania technologii krzemowej wydano bilion (ang. trillion) 10^{12} USD

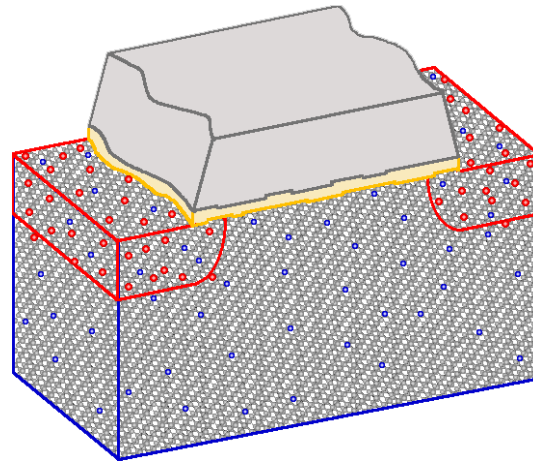
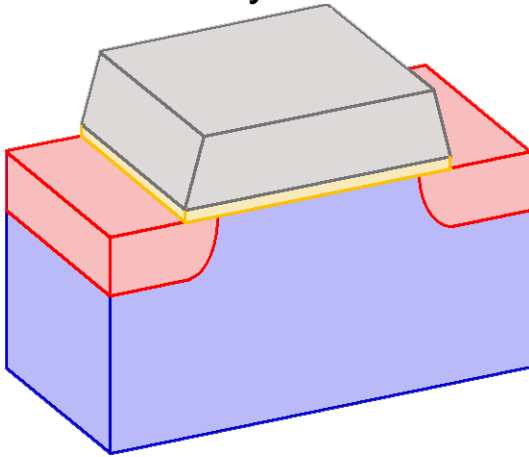
mili

mikro

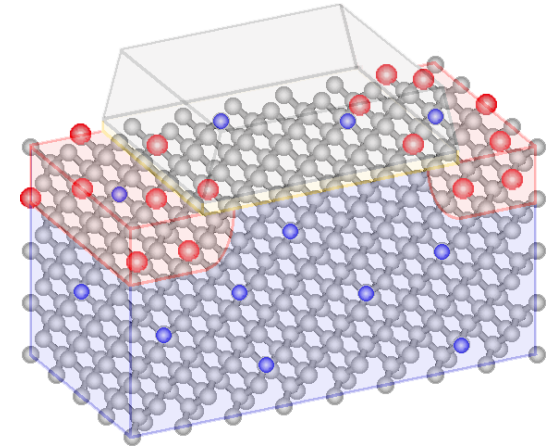
nano

Granice miniaturyzacji?

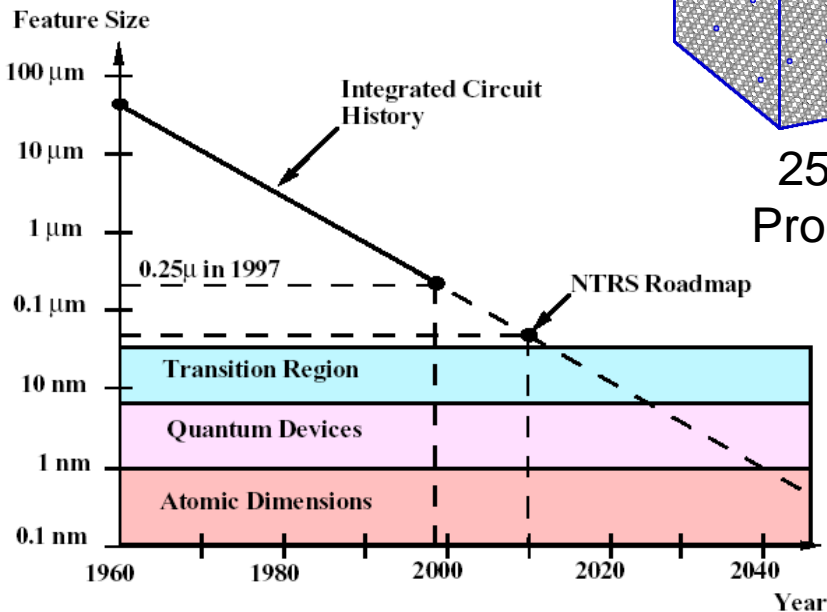
Myślimy, że tranzystor jest zbudowany tak.

25 nm MOSFET
Produkcja od 2008

4,2 nm MOSFET
Produkcja ???

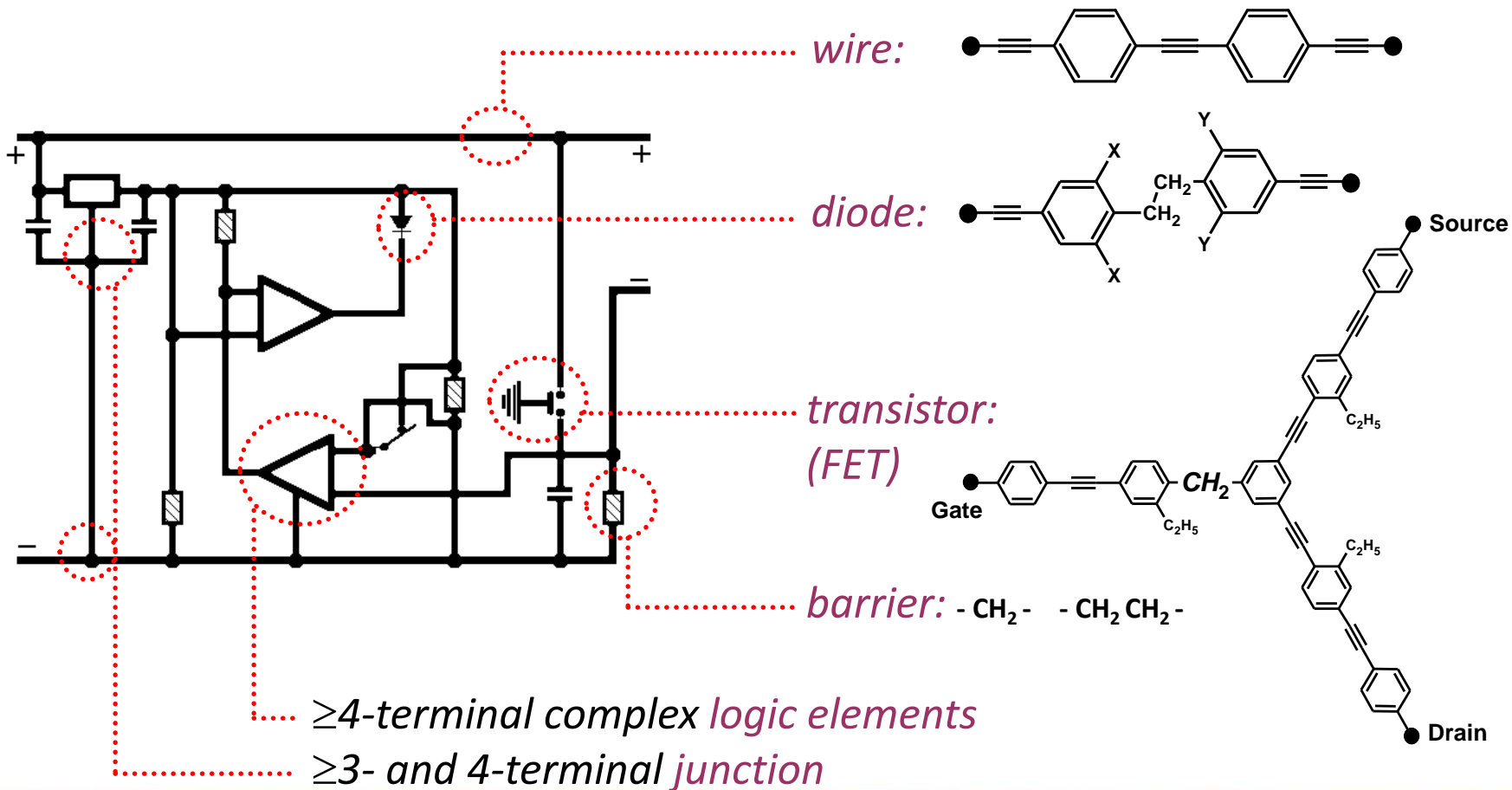

State-of-the-Art: Electronic Circuits

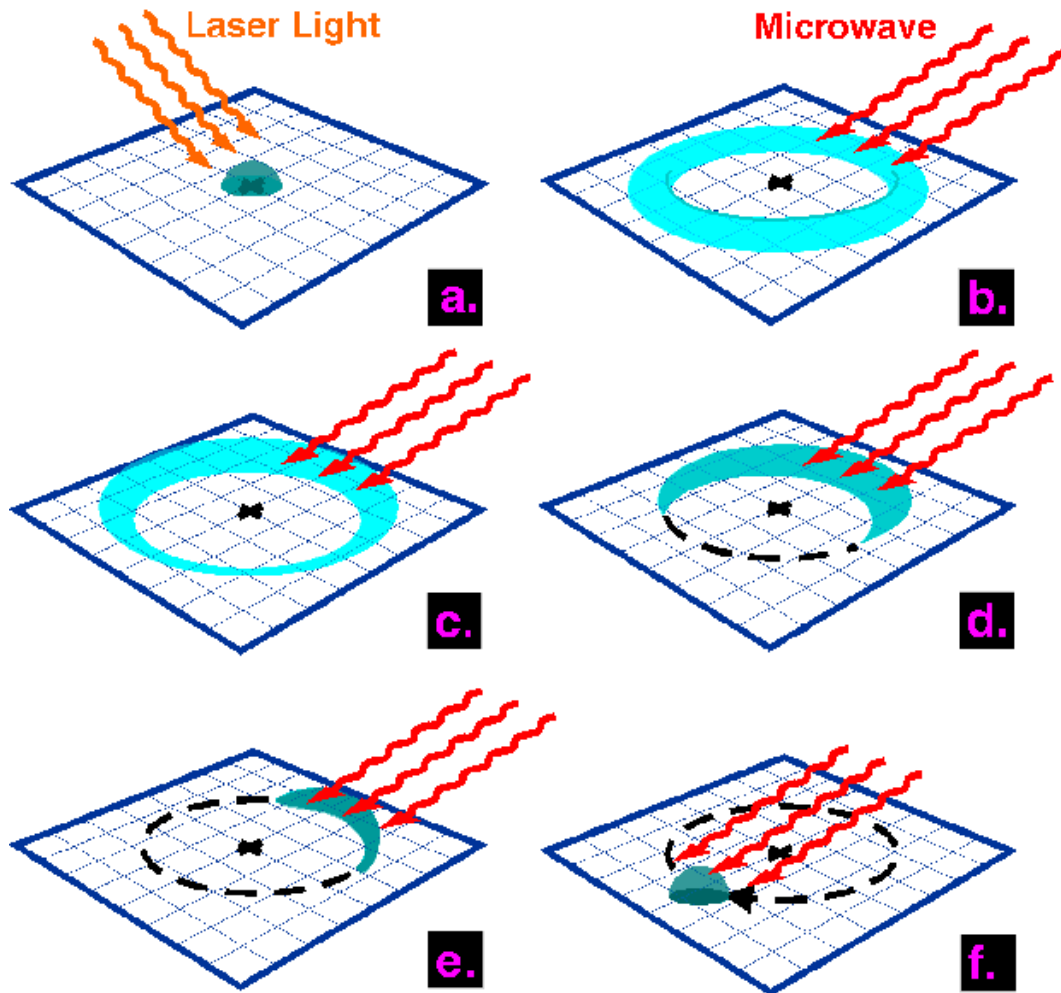
Kees Hummelen - University of Groningen

From macroscopic
copper ($\sim 1 \mu\text{m}$)

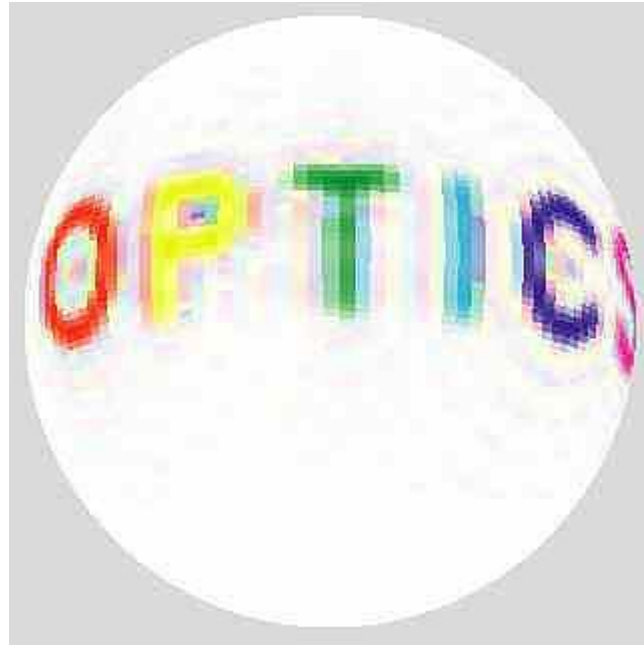
to nanoscale electronics
organic molecules ($\sim 0.3\text{-}3 \text{ nm}$)

Ile bitów na atom?

Illustration showing how to transform an electron from its usual state in an atom (a), in which it exists in a cloud of possible positions surrounding the positively charged nucleus (indicated by a plus sign), to a "Trojan state" (f), in which the electron orbits the nucleus like a planet around the sun. The name comes from Trojan asteroids, the asteroids which orbit the sun in the same orbit as Jupiter but in a place either ahead or behind the planet. To create a Trojan electron, researchers would first use laser light to put the electron into a "circular Rydberg state" in which the electron exists in a thin donut of possible positions (b). Then, a microwave beam would subsequently change the shape of the donut (c-e), shrinking the range of possible positions for the electron and ultimately causing the electron to shrink into a small droplet (or alternatively, a shortened sausage) of possible positions. This droplet then orbits the nucleus like a planet around the sun. Although not yet achieved experimentally, researchers believe that current technology could be applied to create Trojan electrons. The figure is not to scale--the circular Rydberg and Trojan states are actually hundreds of thousands of times farther away from the nucleus. In addition, the figure essentially shows just the top half of the probability cloud for the Trojan electron.

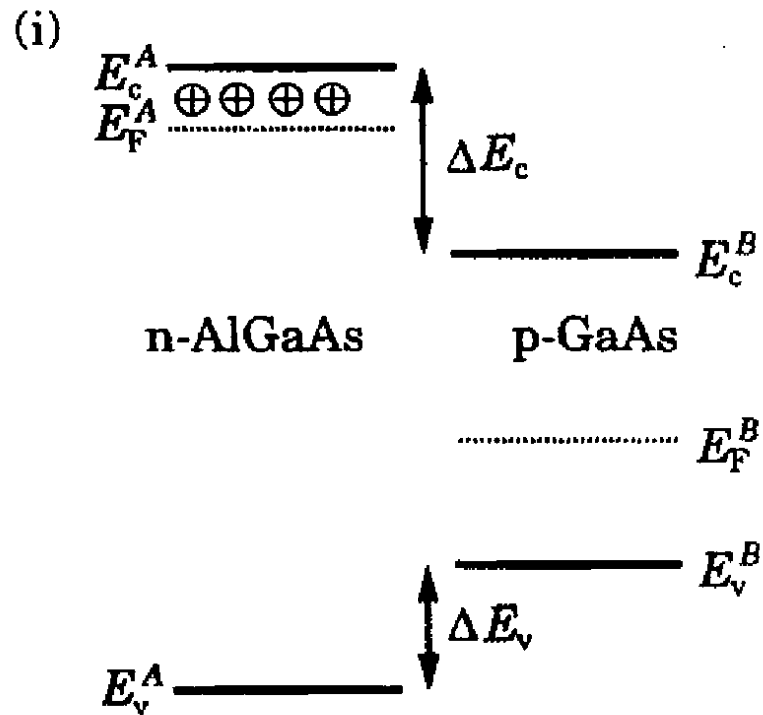
In recent computer simulations, researchers formed the word "optics" by calculating the electron cloud for a specially prepared $n=50$ state. In the image above, the intensity of the letters represents the relative probability for finding the electron at that place, and the color denotes the phase (relative point in the cycle) of the electron wave associated with that point in the cloud. (Image courtesy Carlos Stroud, University of Rochester, and Michael Noel.) **This research is described by Carlos Stroud and Michael Noel in the April 1999 issue of [Optics and Photonics News](#).**

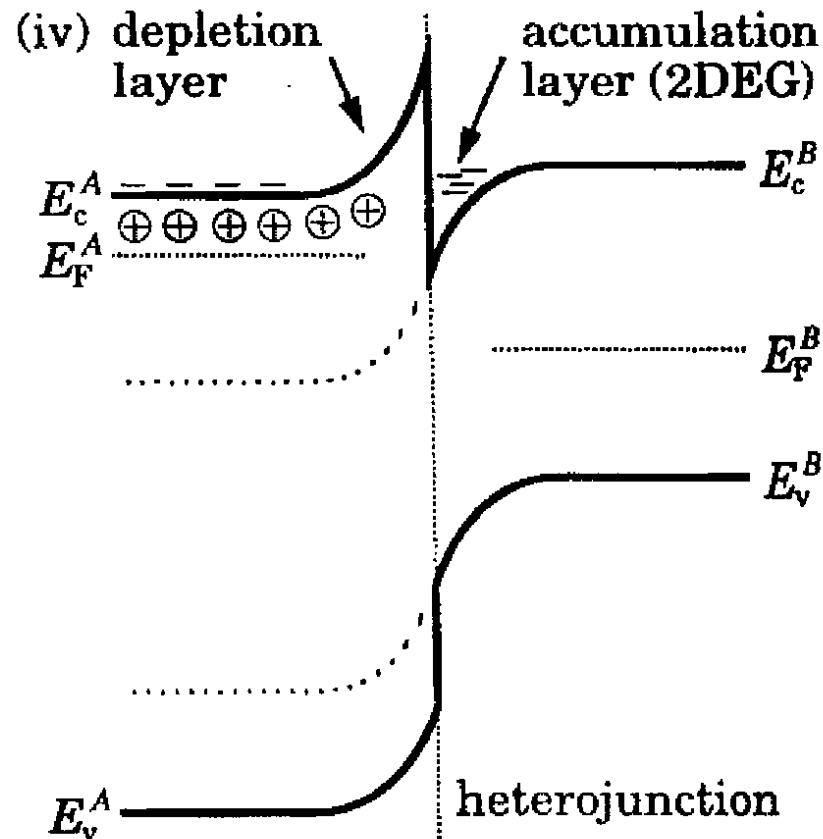
nano-bio

Konstrukcja diagramów pasmowych

Konstrukcja diagramów pasmowych

Przesuwamy tymczasowe linie $\bar{E}_c^A$ w E_c^A i $\bar{E}_v^A$ w E_v^A , a następnie łączymy ze sobą w miejscu heterozłącza. Pojawiające się nieciągłości dopełniają szkic heterozłącza.